

DÜNDEN BUGÜNE
BAŞBAKANLIK
(1920-2014)

DÜNDEN BUGÜNE
BAŞBAKANLIK
(1920-2014)

ISBN: 978-975-19-5938-6

DÜNDEN BUGÜNE
BAŞBAKANLIK
(1920-2014)

PROJE SORUMLULARI: DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ | ŞABAN BABA DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI **HAZIRLAYANLAR:** DR. İBRAHİM KARAER | RAHİM ERİŞTİ | AHMET CEYLAN | MURAT ŞENER | MEHMET TORUNLAR | DURMUŞ ERSOY | MUSTAFA KOÇYİĞİT | FARUK SABAH | ABDULKADİR TÜRKAN **SANAT YÖNETMENİ:** HARUN TAN **GRAFİK UYGULAMA:** İSRA EBUBEKİR NALBANT **BİRİNCİ BASKI:** 2004 **YENİDEN GÖZDEN GEÇİRİLMİŞ İKİNCİ BASKI:** 2014 T.C. BAŞBAKANLIK DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GAYRET MAHALLESİ, 95. SOKAK, NO:3 06170 YENİMAHALLE / ANKARA **SANTRAL:** 344 59 09 / 15 HAT

ÖNSÖZ

Devletin; yasama, yürütme ve yargı olmak üzere üç temel fonksiyonu bulunmaktadır. Devlet üstlendiği bu görevleri, anayasa ve kanunlarla belirlenen esas ve usullere göre, çeşitli teşkilatları aracılığı ile yerine getirir. Yönetim kavramı, bir taraftan yönetimin kuruluş ve teşkilatlanmasını, diğer taraftan iş ve hizmetlerini ifade eder. 1982 Anayasasının 112 nci maddesine göre, Başbakanlık teşkilatının başında bulunan Başbakan, Bakanlar Kurulunun başkanı olarak, bakanlıklar arası işbirliğinin sağlanması ve hükûmetin genel siyasetinin yürütülmesinden sorumludur. Anayasa, Başbakan'a bakanların görevlerini Anayasa ve kanunlara uygun olarak yerine getirmelerini gözetmek ve gerektiğinde düzeltici tedbirleri almak görevini vermiştir. Bu görev, Başbakanın Cumhurbaşkanı'na, bakanların görevlerine son verilmesi için teklifte bulunabilmesi imkanı ile birlikte düşünüldüğünde ve ayrıca Başbakanın, 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanununun 4 üncü maddesi gereği, bakanlıkların en üst amiri olduğu gerçeği de dikkate alındığında, Başbakanlığın; yürütme ve yönetim sistemi içinde çok önemli bir yerinin olduğu ortaya çıkmaktadır. Başbakanın yönetimindeki hükûmet, devlet yönetiminin temel organı konumundadır. Devlet yönetiminin başarılı olması, hükûmetin gücü ve başarısı ile doğru orantılıdır. Yakın bir tarihe kadar takip edilen politikalar sonucunda, Başbakanlık gerek teşkilat yapısı ve gerekse görev olarak büyüyerek asıl görevine uygun olmayan hantal bir yapıya ulaşmıştır. Sayıları devamlı artan bağlı ve ilgili kuruluşların görev alanlarına bakıldığında bunların büyük çoğunluğunun hizmetleri itibarıyla Başbakanlıkla doğrudan ilgili olmadıkları görülmektedir. Aslında Başbakanlık özel bir kamu hizmeti görmeyip, daha çok yapılması gerekli kamu hizmetlerinin koordinatörü olmakla beraber, doğrudan doğruya bu Makama bağlı hizmetlerde de bulunmaktadır. Bu hizmetler, ya faaliyetleri bütün bakanlıkları ilgilendiren; bu sebeple belli bir bakanlığa bağlanmayan ya da Devletin genel siyasetini ilgilendiren hizmetlerdir. Başbakanlık teşkilatının aşırı

derecede büyümesine bu hizmetler sebep olmuştur. Günümüzde, bütün dünyada olduğu gibi, ülkemizde de devletin toplum yararına olan çabaları hızlı ve sürekli bir biçimde artmaktadır. Çağımız çok hızlı teknolojik gelişme içerisinde. Bu durum, toplumdaki bütün yapılanmaları yeni oluşan şartlara uymaya zorlamaktadır. Türkiye'nin bilgi toplumuna geçiş çalışmalarının hızlandırılması, bilgi toplumu strateji ve politikalarının belirlenerek bu alandaki faaliyetlerin bir bütünlük içerisinde yürütülmesi ve küresel rekabet şartlarına uyum sağlamak üzere ekonomik ve sosyal dönüşümün gerçekleştirilmesi için 2001 yılında Başbakanlığın koordinatörlüğünde e-Türkiye Projesi çalışmalarına başlanmış, 58 ve 59 uncu hükümet dönemlerinde de e-Dönüşüm Türkiye Projesi çalışmalarına hız verilmiştir. Dünya ekonomisi ve siyasetinde yaşanan hızlı gelişim karşısında, Türkiye'deki yönetim sistemi bir yönetememe krizi içerisine girmiştir. Memleketimizdeki klasik bürokratik yapı ülkenin ve toplumun kendi potansiyelini harekete geçirmesini engelleyici bir fonksiyon icra etmektedir. Bu durum, bugün toplumun her kesimince kabul edilen bir kanaattir. Özellikle 1983-1991 yılları arasında yürütülen ekonomik yeniden yapılanma stratejilerinin siyasi ve idari boyutları eksik kaldığı için, 20 yıllık bir sürenin sonucunda, başka memleketlerle karşılaştırıldığında istenen neticeleri ne yazık ki verememiştir. Geldiğimiz aşamada ekonominin ve demokrasinin küreselleşen standartları ülkemizi, kamu yönetimini yeniden yapılandırma mecburiyetiyle karşı karşıya bırakmıştır. Türkiye'de demokrasi ve refah seviyesinin yükseltilmesi, toplumun ayak bağlarından kurtularak dinamik bir hale gelmesi, kamu yönetimini yeniden yapılandırma teşebbüsü ile doğrudan ilişkilidir. Üstelik devletin ve toplumun büyük bir uzlaşma içinde yöneldiği Avrupa Birliği hedefi, Türkiye'nin yönetim alanında da çağdaş normlara kavuşturulmasını zaruri kılmaktadır. Bu kitapta kronolojik olarak Cumhuriyet döneminde Başbakanlığın geçirdiği yapısal değişiklikler ve görevleriyle ilgili yapılan bütün düzenlemeler yer almış bulunmaktadır. Bu konuda bilgi edinmek ve araştırma yapmak isteyenler için yararlı bir kaynak olacağı ve önemli bir boşluğu dolduracağına inanıyor, hayırlı olmasını diliyor, emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

SUNUŞ

Büyük Millet Meclisi'nin açılış tarihi olan 23 Nisan 1920 ile 27 Ekim 1923 tarihleri arasında kurulan hükümetler döneminde "Yürütme" erki, "İcra Vekilleri Heyeti" marifetiyle yerine getirilmiştir. 29 Ekim 1923 tarihinde Cumhuriyetin ilanını takiben, çıkarılan kanunla "Başvekâlet" teşkilatı kurulmuş ve "Başvekil" unvanı bu dönemde kullanılmıştır. 1945 yılında Anayasa dilinin sadeleştirilmesi çerçevesinde "Başvekâlet" kurumu "Başbakanlık"; "Başvekil" terimi de "Başbakan" olarak değiştirilmiştir. 1982 Anayasası Başbakan'a, Bakanlar Kurulunun başkanı olarak, Bakanlıklar arasında işbirliğini sağlamak ve hükümetin genel siyasetinin yürütülmesini gözetmek görevini vermiştir. Başbakan ve kabine üyeleri, bu siyasetin yürütülmesinden birlikte sorumlu tutulmuşlardır. Dolayısıyla Başbakan, Bakanların görevlerinin Anayasa ve kanunlara uygun olarak yerine getirilmesini gözetmek ve gerektiğinde düzeltici önlemleri almakla yükümlüdür. Başbakanın bu görev ve sorumluluğu, Başbakanlığın hiyerarşik bir yapıda teşkilatlanması sonucunu doğurmuştur. Başbakanlık teşkilatının Başbakandan sonraki üst amiri, Başbakanlık Müsteşarıdır. Müsteşar, Başbakanlığa verilen görevlerin en iyi şekilde yapılmasını ve bakanlıklar arasındaki koordinasyon ve işbirliğinin sağlanmasını, kamu yönetiminde etkinliğin gerçekleştirilmesini, görevlerin tam ve verimli bir şekilde ve zamanında yerine getirilmesini temin etmek üzere, sistem ve prensipler geliştirmekle mükelleftir. Başbakanlığa verilen görev ve sorumluluklar çerçevesinde, başlangıçtan günümüze bir takım yapısal değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Başbakanlığın geçirdiği safhaları kamuoyuna tanıtmak amacıyla 2004 yılında "Dünden Bugüne Başbakanlık" adlı bir kitap yayınlanmıştır. Bu kitapta; Başbakanlık merkez teşkilatı birimlerinin kuruluşlarından bugüne kadar geçirdikleri safhalar, görevleri ve yaptıkları bazı önemli faaliyetler ile birim yöneticilerinin isimleri yer almıştır. Ayrıca Başbakanların ve Başbakanlık Müsteşarlarının biyografileri ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri listelerine yer verilmiştir. İkinci baskısı yapılan bu kitapta ise, birinci baskı muhteviyatı tümünden gözden geçirilerek gerekli ilaveler yapılmış, 2004 yılından 2014 yılı şubat ayı sonuna kadar olan bölümde kitaba eklenmiştir. İlk baskıda yer alan Hükümetler kısmı, ayrıca bir kitap olacağından bu baskıdan çıkarılmıştır. Bu çalışmanın hazırlanması konusunda bizleri teşvik eden ve çalışmalarımıza destek olan dönemin Başbakanlık Müsteşarı Efan ALA'ya, aynı desteği kararlılıkla sürdüren Başbakanlık Müsteşarı Sayın Fahri KASIRGA'ya, Müsteşar Yardımcısı Sayın İbrahim KALIN'a ve Müsteşar Yardımcısı Sayın M. Abdullah CANBEK'E şükranlarımı arz ediyorum. Ayrıca, Başbakanlık merkez teşkilatı birimlerinde görev yapanların tespiti ve birimlerin faaliyetleri konusunda bize yardımcı olan her kademedeki yöneticilerle eserin hazırlanması ve yayınlanmasında emeği geçen Genel Müdürlüğümüz personeline teşekkür ederim.

KISALTMALAR

AA	ANADOLU AJANSI
AB	AVRUPA BİRLİĞİ
ABD	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
A.G.E.	ADI GEÇEN ESER
AK PARTİ	ADALET VE KALKINMA PARTİSİ
ANAP	ANAVATAN PARTİSİ
AP	ADALET PARTİSİ
ASP	ACTIVE SERVER PAGES
A.Ş.	ANONİM ŞİRKET
A.Ü.	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
BSK.	BASKI
C.	CİLT
C. SENATOSU	CUMHURİYET SENATOSU
CD	COMPACT DISC
CEBIT	CENTRUM FÜR BÜRO - UND INFORMATIONEN - UND TELEKOMMUNIKATIONSTECHNOLOGIEN
CGP	CUMHURİYETÇİ GÜVEN PARTİSİ
CHP	CUMHURİYET HALK PARTİSİ
CKMP	CUMHURİYETÇİ KÖYLÜ MİLLET PARTİSİ
DESİYAB	DEVLET SANAYİ VE İŞÇİ YATIRIM BANKASI A.Ş.
DLH	DEMİRYOLLAR LİMANLAR VE HAVA MEYDANLARI İNŞAATI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
DNS	DOMAIN NAME SERVER
DOÇ.	DOÇENT
DP	DEMOKRAT PARTİ
DPT	DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI
DR.	DOKTOR
DSP	DEMOKRATİK SOL PARTİ
DTP	DEMOKRAT TÜRKİYE PARTİSİ
DYP	DOĞRU YOL PARTİSİ
ETKB	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
GAP	GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ
GIF	GRAPHICS INTERCHANGE FORMAT
G.Ü.	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
HAZ.	HAZIRLAYAN
İGEME	İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ
İTÜ	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
İ.Ü.	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
JPG	JOINT PHOTOGRAPHIC (EXPERTS') GROUP
KHK	KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME
KTÜ	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

MB	MEGABYTES
MERNİS PROJESİ	MERKEZİ NÜFUS İDARESİ SİSTEMİ PROJESİ
MGK	MİLLİ GÜVENLİK KURULU
MHP	MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
MKE HURDASAN AŞ.	MAKİNE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU HURDA İŞLETMELERİ ANONİM ŞİRKETİ
MSP	MİLLİ SELAMET PARTİSİ
MSQL	MICROSOFT STRUCTURED QUERY LANGUAGE
ODTÜ	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
OECD	ORGANIZATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT
OHAL VALİSİ	OLAĞANÜSTÜ HAL BÖLGE VALİSİ
ORD.	ORDINARYUS
PROF.	PROFESÖR
RP	REFAH PARTİSİ
RTÜK	RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU
S.	SAYFA
S.H.Ç.E.K.	SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU
SHP	SOSYAL DEMOKRAT HALKÇI PARTİ
SS.	SAYFALAR ARASINDA
SYDTF	SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMAYI TEŞVİK FONU
TASİŞ	TASFİYE İŞLERİ DÖNER SERMAYE İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TAY GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	TÜRKİYE ACIL DURUM YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TBMM	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
T.C.	TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TCDD	TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLET DEMİRYOLLARI
TEDAŞ	TÜRKİYE ELEKTRİK DAĞITIM ANONİM ŞİRKETİ
T.E.K	TÜRKİYE ELEKTRİK KURUMU
TESTAŞ	TÜRKİYE ELEKTRONİK SANAYİİ VE TİCARET A.Ş.
TİKA	TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI
TMO	TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ
TOBB	TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ
TRT	TÜRKİYE RADYO TELEVİZYON KURUMU
TSE	TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
TÜGSAŞ	TÜRKİYE GÜBRE SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ
UNESCO	THE UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION
V.	VEKİL
YÖK	YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU
YSE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	YOL SU ELEKTRİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YTP	YENİ TÜRKİYE PARTİSİ
Y.Y.	YAYIN YERİ YOK, YER YOK

İÇİNDEKİLER

I- BAŞBAKANLIK TARİHÇESİ

TARİHÇE 14

A- OSMANLI DÖNEMİNDE SADARET 15

B- TANZİMAT'TAN CUMHURİYET'E BAŞBAKANLIK 17

C- TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ HÜKÜMETLERİ DÖNEMİ 18

D- CUMHURİYET DÖNEMİNDE BAŞBAKANLIK 20

II- BAŞBAKANLAR

Mustafa Kemal ATATÜRK 50 | Fevzi ÇAKMAK 53 | Hüseyin Rauf ORBAY 55 | Ali Fethi OKYAR 57 | Mustafa İsmet İNÖNÜ 59 | Mahmut Celal BAYAR 61 | Dr. İbrahim Refik SAYDAM 63 | Mehmet Şükrü SARAÇOĞLU 65 | Recep PEKER 67 | Prof. Hasan Hüsnü SAKA 68 | Ord. Prof. Mehmet Şemsettin GÜNALTAY 70 | Adnan MENDERES 72 | Cemal GÜRSEL 75 | Suat Hayri ÜRGÜPLÜ 77 | Süleyman DEMİREL 78 | Prof. Dr. İsmail Nihat ERİM 80 | Ferit MELEN 82 | Mehmet Naim TALU 83 | Mustafa Bülent ECEVİT 84 | Ord. Prof. Dr. Mahmut Sadi IRMAK 86 | Bülend ULUSU 88 | Turgut ÖZAL 89 | Yıldırım AKBULUT 91 | Ahmet Mesut YILMAZ 92 | Prof. Dr. Tansu ÇİLLER 94 | Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN 96 | Doç. Dr. Abdullah GÜL 98 | Recep Tayyip ERDOĞAN 100

III- BAŞBAKANLIK MÜSTEŞARLARI VE MÜSTEŞAR YARDIMCILARI

A- BAŞBAKANLIK MÜSTEŞARLIĞI 104

B- BAŞBAKANLIK MÜSTEŞARLARI 106

Hasan Kemâleddin GEDELEÇ 106 | Mehmet Vehbi DEMİREL 106 | Cemal YEŞİL 107 | İsmail Hakkı ÜLKEMEN 107 | Ahmet Salih KORUR 108 | Alparslan TÜRKEŞ 108 | Mehmet Hilmi İNCESULU 109 | İbrahim Necip SAN 109 | Haldun DERİN 110 | Muslihettin FER 110 | Munis Faik OZANSOY 111 | Zeyyat BAYKARA 111 | İsmail ERTAN 112 | Ekrem CEYHUN 112 | Mustafa ERNAM 113 | Ahmet DURAKOĞLU 114 | Turgut ÖZAL 114 | Necdet CALP 115 | Erdoğan YAZICI 116 | Hasan Celal GÜZEL 116 | İsmail Hakkı AKINALTUĞ 117 | Ahmet SELÇUK 118 | Sabahattin ÇAKMAKOĞLU 119 | İsmet ALVER 119 | M. Atilla TEKEOĞLU 120 | Necdet SEÇKİNÖZ 120 | Ali Naci TUNCER 121 | Dr. Yücel EDİL 121 | Osman ÜNSAL 122 | Arif YÜKSEL 122 | Birkan ERDAL 123 | Dr. Osman Kadri KESKİN 123 | Mesut KINALI 124 | Atilla KOÇ 124 | Yaşar YAZICIOĞLU 125 | Ahmet ŞAĞAR 126 | Dr. Füsun KOROĞLU (ÇORAPÇIOĞLU) 127 | Fikret Nesip ÜÇCAN 128 | Prof. Dr. Ömer DİNÇER 129 | M. Emin ZARARSIZ 130 | Efkan ALA 131 | Fahri KASIRGA 132

C- BAŞBAKANLIK MÜSTEŞAR YARDIMCILARI 133

IV- BAŞBAKANLIK MERKEZ BİRİMLERİ

A- ANA HİZMET BİRİMLERİ 143

- 1- Kanunlar ve Kararlar Genel M¼d¼rl¼ğ¼ 144
 - 2- Personel ve Prensipler Genel M¼d¼rl¼ğ¼ 148
 - 3- Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel M¼d¼rl¼ğ¼ 153
 - 4- Devlet Arşivleri Genel M¼d¼rl¼ğ¼ 158
 - 5- G¼venlik İşleri Genel M¼d¼rl¼ğ¼ 163
 - 6- Dış İlişkiler Başkanlığı 165
 - 7- Ekonomik, Sosyal ve K¼lt¼rel İşler Başkanlığı 167
 - 8- İdareyi Geliştirme Başkanlığı 170
 - 9- Bilgi İşlem Başkanlığı 173
-

B- DANIŞMA VE DENETİM BİRİMLERİ 175

- 1- Teftiş Kurulu Başkanlığı 176
 - 2- Strateji Geliştirme Başkanlığı 178
 - 3- Başbakan M¼řavirleri 180
 - 4- Hukuk Hizmetleri Başkanlığı 181
 - 5- Başbakanlık M¼řavirleri 183
 - 6- Basın M¼řavirlięi 184
-

C- YARDIMCI BİRİMLER 185

- 1- Bakanlar Kurulu Sekreterliği 186
 - 2- İdari ve Mali İşler Başkanlığı 187
 - 3- Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı 192
 - 4- Özel Kalem M¼d¼rl¼kleri 196
-

D- KANUNLA KURULAN SEKRETERLİKLER VE KURULLAR 200

- 1- Tanıtma Fonu Genel Sekreterliği 201
 - 2- K¼ç¼kleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu Sekreterliği 203
 - 3- Ekonomi Koordinasyon Kurulu 204
 - 4- Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu 205
 - 5- Kamu G¼revlileri Etik Kurulu 206
-

YARARLANILAN KAYNAKLAR 207

I. BÖLÜM

BAŞBAKANLIK TARİHÇESİ

TARİHÇE

Devlet, milletlerin uzun tarihi seyirleri içerisinde meydana getirdikleri en önemli örgütlenme biçimidir. Devlet adı verilen böylesine büyük bir organizasyonun sağlıklı bir şekilde varlığını sürdürebilmesi için, sağlam bir bürokrasinin mevcudiyeti gereklidir. Devlet idaresinde bürokrasi genel anlamda devlet teşkilâtı, memurlar topluluğu ve yazışmalar olarak tanımlanmaktadır. Eski Türk ve İslam devletlerinde bu bürokratik yapılanmanın başında hükümdar adına işleri yürüten vezir konumunda olan bir yönetici mevcuttur.

Türklerde cesaretle bahadırılık kağanın, bilgi ve bilgelik de vezirin özellikleridir. 682’de Göktürk Devleti’nde bu müessese, vezir Tonyukuk gibi bir şahsın dirayetiyle önem kazanmıştır. Uygurlarda vezir statüsündeki bu görevliye

Ankara’da 1925 Yılında İnşa Edilen Başvekalet Olarak Hizmet Gören İlk Başbakanlık Binası

Başbakanlık Merkez Binası

“Aygücü” adı verilmiştir. Vezirlerin adedi çoğalınca bu defa baş vezire “Uluğ Aygücü” denmeye başlanmıştır.

Sasanilerden alınan İslam alemindeki vezirlik müessesesi, Abbasilerden Büyük Selçuklulara, oradan da Anadolu Selçukluları kanalıyla Osmanlılara geçmiştir. Bütün İslam devletlerinde bu müessese bulunmaktadır.¹

Büyük Selçuklu Devleti’nde devlet merkezinde veya hükümdarın bulunduğu yerlerde umumi devlet işlerini yürüten “Divân-ı Sultan” adı verilen büyük bir divân vardır ve bu divânın başında da “Sahib-i Divân-ı Devlet” denilen bir Vezir bulunur. Bugünkü devlet teşkilâtımıza göre “Büyük Divân” Bakanlar Kurulu, “Vezir” de Başbakan durumundadır.²

A

OSMANLI DÖNEMİNDE SADARET

Osmanlı Devleti'nin kurduğu müesseseler, kendinden önceki Türk-İslam devletlerinden büyük oranda etkilenmiş, hatta bir çok müessese bu devletlerden örnek alınmıştır. Ancak, bu kurumlar Osmanlı Devleti'ndeki uygulamalarla gelişmiş ve mükemmel bir hale gelmiştir. Sadaret müessesesi de özellikle teşkilât yapısı olarak, bu tesirin derin izlerini taşımaktadır. Sadaret makamının öncesi kabul edebileceğimiz Divân, Osmanlı Devleti'nin en yüksek idarî, adlî ve siyasî makamı olarak Orhan Bey zamanında kurulmuştur ve vezir olarak da Hacı Kemaleddin oğlu Alaaddin Paşanın tayin edildiği tarihçiler arasında genel kabul görmüştür.

1) Divân-ı Hümâyûn ve Görevleri

Divân-ı Hümâyûn Osmanlı Devleti'nin ilk ve orta devirlerinde çok önemli bir kurum olup siyasî, idarî, askerî, adlî ve mâlî bütün işlerin, şikayet ve davaların karara bağlandığı yerdir. Hangi din ve millettense, hangi sınıf ve tabakadan olursa olsun, kadın ve erkek herkese divân açıktır.³ Devletin iktisadî ve mâlî işlerinin en yüksek düzeyde konuşulup çözümlendiği yer olan Divân-ı Hümâyûn, yargı işlerinde de bir üst mahkeme olarak görev yapmıştır. Divânda Kazaskerler şer'î yargıyı, Veziriazam ve diğer azalar örfî ve idarî yargıyı temsil etmişlerdir.⁴ Yasa şeklinde düzenleyici kararların, devletin üst siyasetinin,

Bâbiâli

tayin vb. bütün bürokratik işlemlerin yapıldığı yer olan Divân-ı Hümâyûnda Divân, Tahvil, Ruus ve Amedi kalemî olarak dört ana büro bulunmaktaydı. Bâbiâli'nin gelişmesine kadar merkez teşkilâtının mâlî işler dışında, bütün kayıtları bu bürolarda tutulmuştur.⁵ Bu bürolar ve memurları, gelecek dönemlerdeki hükûmet kurumlarının ve sivil bürokrasinin de öncüsü olmuşlardır.

XVII. yy. sonlarından itibaren devlet işlerinin, Bâbiâsafî de denilen Bâbiâli'ye kaymasıyla birlikte Divân-ı Hümâyûn'un işlev ve önemi azalmış, Tanzimat sonrasında da Sadaret-i Uzma Dairesi (Başbakanlık) içerisinde sembolik bir büro olarak yer almıştır.

Mühr-i Hümâyûn, Osmanlı
Son Devlet Mührü

Bâbiâli

2) Veziriazam ve Görevleri

Padişaha vekâlet eden hükûmet reisine tek kişi olduğu zamanlarda vezir, sayıları artınca birinci vezire ise veziriazam denilmiştir. Veziriazam, padişahın mutlak vekili olup sözleri ve yazıları padişahın irade ve fermanı demektir. Padişahın bir mührü Veziriazamda bulunurdu ve bütün hükûmet işleri sorumluluğu altında idi. Veziriazam Divân-ı Hümâyûn'a başkanlık eder ve burada görüşülmeyen ikinci derecedeki işleri de kendi divânında görüşüp hallederdi.⁶

Kanunî Sultan Süleyman'dan itibaren Veziriazam için "Sadr-ı âzam, Sadr-ı âli, Sadaret-penah" unvanları da kullanılmaya başlanmışsa da, bunlar arasında özellikle "Sadrâzam" unvanı öne çıkmıştır.⁷

3) Bâbiâli ve Sadaret

Osmanlı Devleti'nde klasik dönemde devlet idaresinin beyni Divân-ı Hümâyûn idi. XVII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren ise Divân-ı Hümâyûn cülus bahşişi, askere üç aylıklarının dağıtılması ve elçi kabulü gibi sembolik bir kuruma dönüşmeye başlamış, bununla birlikte Sadrazamın başkanlığındaki Bâbiâli'nin önemi artmaya başlamıştır.⁸

Başta Reisülküttap olmak üzere Divân-ı Hümâyûn katipleri Bâbiâli'ye geçmiş ve bu yeni merkez teşkilâtta Kethudayı sadr-ı âli, Reisülküttap ve Çavuşbaşına bağlı bir çok yeni bürolar teşekkül etmiştir. Tanzimat'ın hemen öncesinde de buradaki bürolar bürokratik reformu uğramış; 1835'te Sadaret Kethudalığı Mülkiye Nezareti (İçişleri Bakanlığı), aynı tarihte Reisülküttaplık Umur-ı Hariciye Nezareti (Dışişleri Bakanlığı) ve 1836 tarihinde Çavuşbaşılık da Deavi Nezareti (Adalet Bakanlığı) adını almıştır.⁹

Sadaret Binası İçİ

B

TANZİMAT'TAN CUMHURİYET'E BAŞBAKANLIK

II. Mahmud, Yeniçeri Ocağı'nı kaldırdıktan sonra devlet teşkilâtında yaptığı yenilikler ile Dahiliye, Hariciye ve Mâliye nezaretlerini kurmuş, Sadrazam ve Sadaret tâbirlerini değiştirmiş, 30 Mart 1838'de bir hatt-ı hümayunla son Sadrazamı Rauf Paşadan, Sadaret yerine Başvekâlet, Sadrazam yerine ise Başvekil tabirlerinin kullanılmasını istemiştir. Böylece kabul edilen Başvekil unvanı II. Mahmud'un ölümüne (02 Temmuz 1839) kadar devam etmiş ve Abdülmecid'in cülûsunda hükûmetin başına geçen Hüsrev Paşa en geniş yetkilerle yine Sadrazam unvanını almıştır.

Birinci Meşrutiyetin ilânından bir müddet sonra II. Abdülhamid tarafından kendisine sadaret teklif olunan Ahmed Vefik Paşa, meşrutiyetin bir icabıdır diye Başvekillik makamını yeniden şart olarak ileri sürdüğünden, 04 Şubat 1878'de Ahmed Vefik Paşa bu unvanla iş başına getirilmiş, kendisinden sonra Sadık Paşa da aynı unvanı

taşımış ise de dört ay geçmeden Mütercim Rüştü Paşa yine Sadrazam unvanıyla vazifeye tayin olunmuştur. Mebûsan Meclisi dağıtılarak (13 Şubat 1878) meşrutiyet rejimi bilfiil kaldırıldıktan bir buçuk sene sonra, 29 Ağustos 1879'da Ârifî Paşaya Başvekil unvanıyla vazife verilmiş ve 03 Aralık 1882'de Said Paşanın dördüncü defa Sadrazam olduğu tarihe kadar üç buçuk sene daha bu unvanın kullanılmasına devam edilmiştir. Bu müddet içinde Başvekil unvanını taşımış olan hükûmet başkanları sırasıyla; Said, Kadri, Said (ikinci defa), Abdurrahman, Said (üçüncü defa) ve Ahmed Vefik (ikinci defa) paşalar olmuştur.

Ankara'da Büyük Millet Meclisi Hükûmeti'nin kuruluşundan 28 Ekim 1923 tarihine kadar İcra Vekilleri Heyeti Reisi unvanıyla anılan Hükûmet Başkanı, Cumhuriyetin resmen ilânı sırasında Anayasaya eklenen yeni hükûm gereğince "Başvekil" adını almış ve 10 Ocak 1945'te bu unvan "Başbakan"a çevrilmiştir.¹⁰

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ HÜKÜMETLERİ DÖNEMİ

Cumhuriyetin ilanından önce Büyük Millet Meclisi'nin 25.04.1336 (1920) gün ve 5 numaralı kararı¹¹ gereğince "Muvakkat İcra Encümeni" kurulmuştur. Bu Encümenin Başkanı, aynı zamanda Büyük Millet Meclisi Reisi de olan Mustafa Kemal Paşa'dır. Bu Encümen, yeni temelleri atılan Türkiye'nin hükümet görevi yapan ilk icra organı olmuş ve Büyük Millet Meclisi üyeleri arasından gizli oyla seçilmişlerdir. Encümenin, başkanı dışında 5 üyesi vardı. Heyete, daha sonra Mustafa Kemal'in teklifi ile Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Reisi olan İsmet Bey (İnönü) de katılmıştır. Bugünkü ifadesiyle Genelkurmay Başkanlığı olan bu makam, I. Cumhuriyet Hükümeti'ne kadar kurulan kabinelerde Bakanlık seviyesinde temsil edilmiştir.

Muvakkat İcra Encümeni'nin görevi, 02 Mayıs 1920'de kabul edilen 3 numaralı, B.M.M. İcra Vekillerinin Suret-i İntihabına Dair Kanun¹² gereğince sona ermiştir. Bu Kanun uyarınca, 03 Mayıs 1336 (1920)'da adaylar arasından, her bakanlık için ayrı ayrı oylama yapılarak 11 bakan seçilmiştir. Vekiller Heyetinin Başkanı aynı zamanda Büyük Millet Meclisi'nin Başkanı olan Mustafa Kemal olmuştur.

04 Kasım 1336 (1920)'da kabul edilen 47 sayılı Kanunla,¹³ İcra Vekillerinin seçimine dair 02 Mayıs 1336 gün ve 3 numaralı Kanunda değişiklik yapılarak, İcra Vekilleri Heyeti'nin, Büyük Millet Meclisi Reisi'nin, Meclis

üyelerinden göstereceği adaylar arasından salt çoğunlukla seçileceği hükmü getirilmiştir.

20 Ocak 1921'de ilk Teşkilât-ı Esasiye Kanunu¹⁴ kabul edilerek bu Kanunun 9 uncu maddesi ile İcra Vekilleri Heyeti'nin kendi içlerinden birini başkan seçmeye amir olduğu hükmü yürürlüğe konulmuştur. Bu hüküm gereğince yapılan seçim sonucunda Müdafaa-i Milliye Vekili Fevzi Paşa (Çakmak), İcra Vekilleri Heyeti Reisi olmuştur. Uygulamada her Vekil Meclise karşı ayrı ayrı sorumlu tutulmuş, İcra Vekilleri Heyeti Reisi'nin sadece kabine toplantılarında (müsaviler arasında birinci) olacağı kararlaştırılmıştır.

6 Mayıs 1921'de Muvazene-i Maliye Encümeni üyeleri istifa etmiş, bu sebeple bütçe hazırlanamamış ve hükümet çekilmek zorunda kalmıştır.

Yeni İcra Vekilleri Heyeti 19 Mayıs 1921 günü Büyük Millet Meclisi Reisi Mustafa Kemal Paşa'nın gösterdiği adaylar arasından seçilmiş, Vekiller Heyeti aynı gün toplanarak başkanlığa yine Müdafaa-i Milliye Vekili Fevzi Paşa (Çakmak)'yı getirmiştir.¹⁵

08 Temmuz 1921'de İcra Vekilleri Heyeti'nin Seçimine Dair Kanunla¹⁶ yeni bir değişiklik yapılmış, 244 sayılı bu

Kanunla, İcra Vekilleri Heyeti Reisi ve üyelerinin Büyük Millet Meclisi tarafından, Meclis üyeleri arasından seçilmek şartıyla gizli oy ve salt çoğunlukla seçimini yürürlüğe koymuştur. Bu durum sebebiyle İcra Vekilleri Heyeti, 09 Temmuz 1922 günü istifa etmiştir. Yeni kabinenin teşkili için yapılan seçim sonucunda 4. İcra Vekilleri Heyeti Sivas Milletvekili Hüseyin Rauf Bey (Orbay)'in Başkanlığında kurulmuştur.

Hüseyin Rauf Bey (Orbay)'in Başkanı olduğu Hükümet de 04 Ağustos 1923'te çekilmiştir.¹⁷ 13 Ağustos'ta yapılan seçim neticesinde Ali Fethi Bey (Okyar) 5. İcra Vekilleri Heyeti'nin Başkanı olmuştur. Hükümet programı 5 Eylül'de okunmuş ve aynı gün kabul edilmiştir. 13 Ekim 1923 gün ve 352 sayılı Kanunla da, mevcut 11 bakanlığa ilave olarak Mübadele, İmar ve İskan Vekâleti kurulmuştur.

5. İcra Vekilleri Heyeti, Cumhuriyet'in ilânından iki gün önce, yani 27 Ekim 1923'te istifa etmiştir.¹⁸

Ali Fethi Bey (Okyar); "Türkiye devletinin karşısında bulunan dahili ve harici vezaif-i mühimme ve müşkileyi suhuletle intaca muvaffak olması için gayet kuvvetli ve Meclisin müzahareti tammesine mazhar bir Heyeti Vekile'ye ihtiyacı kat'i bulunduğu kanaatinde" olduğunu ve "Meclis-i Âli'nin her suretle itimat ve müzaharetine müstenit bir Heyet-i Vekilenin teşekkülüne hizmet etmek maksadıyla" istifa ettiğini açıklamıştır.¹⁹

23 Nisan 1920'de Ankara'da toplanan Büyük Millet Meclisi, sadece yasama yetkisini değil, aynı zamanda yürütme yetkisini de milli iradenin merkezini teşkil eden Meclis'te toplamıştır. Cumhuriyet'in ilânına kadar geçen devredeki hükümetler Büyük Millet Meclisi Hükümeti, Başkanları da İcra Vekilleri Heyeti Reisi olarak adlandırılmışlardır.

Ankara'da İcra Vekilleri Heyetinin
Toplandığı İlk Büyük Millet Meclisi Binası

CUMHURİYET DÖNEMİNDE BAŞBAKANLIK

23 Nisan 1920-27 Ekim 1923 tarihleri arasında kurulan hükümetler döneminde, Başbakanlık teşekkül etmemiştir. Bu dönemde kurulan hükümete İcra Vekilleri Heyeti, vekiller heyetinin başkanına da İcra Vekilleri Heyeti unvanları verilmiştir.

20 Ocak 1921’de kabul edilen 85 sayılı “Teşkilât-ı Esasiye Kanunu”nun 9 uncu maddesinde, “Büyük Millet Meclisi tarafından seçilen reis, bir devre Büyük Millet Meclisi’nin Reisi’dir. Bu sıfatla Meclis adına imza etmeye ve Vekiller Heyeti kararlarını onaylamaya yetkilidir. İcra Vekilleri Heyeti içlerinden birini kendilerine reis seçerler, Büyük Millet Meclisi Reisi, Vekiller Heyetinin de Reisi’dir” hükmü mevcuttur.²⁰

Yine, 08 Temmuz 1922 tarihinde kabul edilen 244 sayılı Kanunda, İcra Vekilleri Reisi ile İcra Vekillerinin Büyük Millet Meclisi tarafından gizli oy ve oy çokluğu ile seçileceği hükmü getirilmiştir.²¹

14 Nisan 1923 tarihinde kabul edilen 384 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla²² İcra Vekilleri Heyeti Reisi’nin İcra Vekilleri Heyetiyle Büyük Millet Meclisi arasında vasıta olduğu, vekillerin danışma makamı ve müşterek görevlerinden Reisin vekillerle beraber sorumlu bulunduğu kabul edilmiştir.

Cumhuriyet döneminde “Başvekil” unvanı, ilk defa 29 Ekim 1923’te kabul edilen 364 sayılı “Teşkilât-ı Esasiye Kanunu’nun Bazı Maddelerinin Tâdiline Dair Kanun”da geçmiştir.²³

29 Ekim 1923’te Cumhuriyet ilân edilince Başvekilât

Başbakanlık Merkez Binası

Başbakanlık Binası

teşkilâtı kurulmuştur. Bu unvan 10 Ocak 1945 tarihinde Anayasa dilinin sadeleştirilmesinden sonra “Başbakanlık” adını almıştır.

Bu gelişmeler ve değişimler sonucunda Başbakanlık müessesesi icracı kurumların en üst organı olması sebebiyle çok önemli görevler ve fonksiyonlar üstlenmiştir. Başbakan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’nin başı ve Bakanlar Kurulunun başkanıdır.

Başbakan, Cumhurbaşkanı’nın TBMM üyeleri arasından tayin edilir ve Bakanlar Kurulunu teşkil etmekle görevlendirilir. Hükümet başkanı sıfatıyla, kabinesini kurar, Cumhurbaşkanı’na takdim eder. Kabine, Cumhurbaşkanı’nın tasvibinden sonra TBMM’nin onayına sunulur. Başbakan, hükümet programının uygulanmasını takip eder ve Bakanlıklar arasında işbirliğini sağlar.

Başbakanlığa düşen görevlerin yerine getirilebilmesi amacıyla da Başbakanlık teşkilâtı kurulmuştur. Bu

teşkilât; Başbakan, Devlet Bakanları, Başbakanlık Müsteşarı, Müsteşar Yardımcıları, Başbakan Özel Kalem Müdürü, Devlet Bakanlıkları Özel Kalem Müdürleri, Müsteşarlık Büro Müdürü ve Başbakanlık Müşavirlerini kapsamaktadır. Başbakanlığın, anahizmet, yardımcı hizmet, danışma ve denetim birimlerinden oluşan bir merkez teşkilâtı vardır. Ayrıca, zaman içinde sayıları artan ve eksilen Başbakan ve Devlet Bakanlıklarına bağlı olarak hizmet veren bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar da bulunmaktadır.

Başbakanlık Merkez Teşkilâtı ile İlgili Mevzuat

Cumhuriyet döneminde Başbakanlığın büro hizmetlerini yürütmek üzere kurulan teşkilâta ait tespit edilebilen ilk belge, 1927-1928 Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnamesi'ndeki²⁴ bilgidir. Bu Salname'deki bilgilere göre o günkü Başbakanlıkta 11 personel görev yapmaktadır.

Başbakanlıktaki kayıtlardan yapılan tespitlere göre; Başbakanlık Müsteşarlığına 11 Ağustos 1926 tarihine kadar tayin yapılmamış, TBMM Evrak ve Tahrirat Müdürü olan Necmeddin Sahir (Sılan), 29 Ekim 1923'te Başbakan Özel Kalem Müdürü olarak atanmış ve bu unvanla Başbakanlığın yazılarını imzalamıştır. 18 Kasım 1926 tarihinde, Bursa Valisi Kemalettin (Gedeleş) Bey'in Başvekâlet Müsteşarlığına tayini yapılmıştır. Başbakanlık merkez teşkilâtı ile ilgili kuruluşundan günümüze kadar yürürlüğe konulan mevzuat aşağıda verilmektedir.

I- Devlet Memurları Maaşatının Tevhit ve Teadülüne Dâir Kanun

Kanun Numarası: 1452 **Kabul Tarihi:** 18.05.1929

Başbakanlık teşkilâtı hakkında bilgi ihtiva eden ilk kanun 18.05.1929 tarihli ve 1452 sayılı "Devlet Memurları Maaşatının Tevhit ve Teadülüne Dair Kanun"dur.²⁵ Bu Kanunun 2 nci maddesinde: "Devlet devair-i teşkilâtına ait yeni kanun yapıncaya kadar, bu cetvel teşkilât kanunu hükmündedir" denilmektedir.

Kanuna ekli 2 numaralı kadro cetvelindeki "Başvekâlet" kısmında, Başbakanlığın o günkü teşkilât yapısı, hizmet

birimleri ve personel kadrolarının dökümü aşağıdaki gibidir:

Başvekâlet Hizmet Birimleri

1. Müsteşarlık,
2. Muamelat Müdiriyeti,
 - a) Mukarrerat Kalemi,
 - b) Tahrirat Kalemi,
 - c) Evrak Kalemi,
 - d) Hazine-i Evrak,
3. Müdevvenat Müdiriyeti,
 - a) Kavanin Kalemi,
 - b) Neşriyat Kalemi,
4. Kalem-i Mahsus Müdiriyeti,
5. Âli İktisat Meclisi Kâtib-i Umumiliği,
 - a) Birinci Şube,
 - b) İkinci Şube,
 - c) Üçüncü Şube.

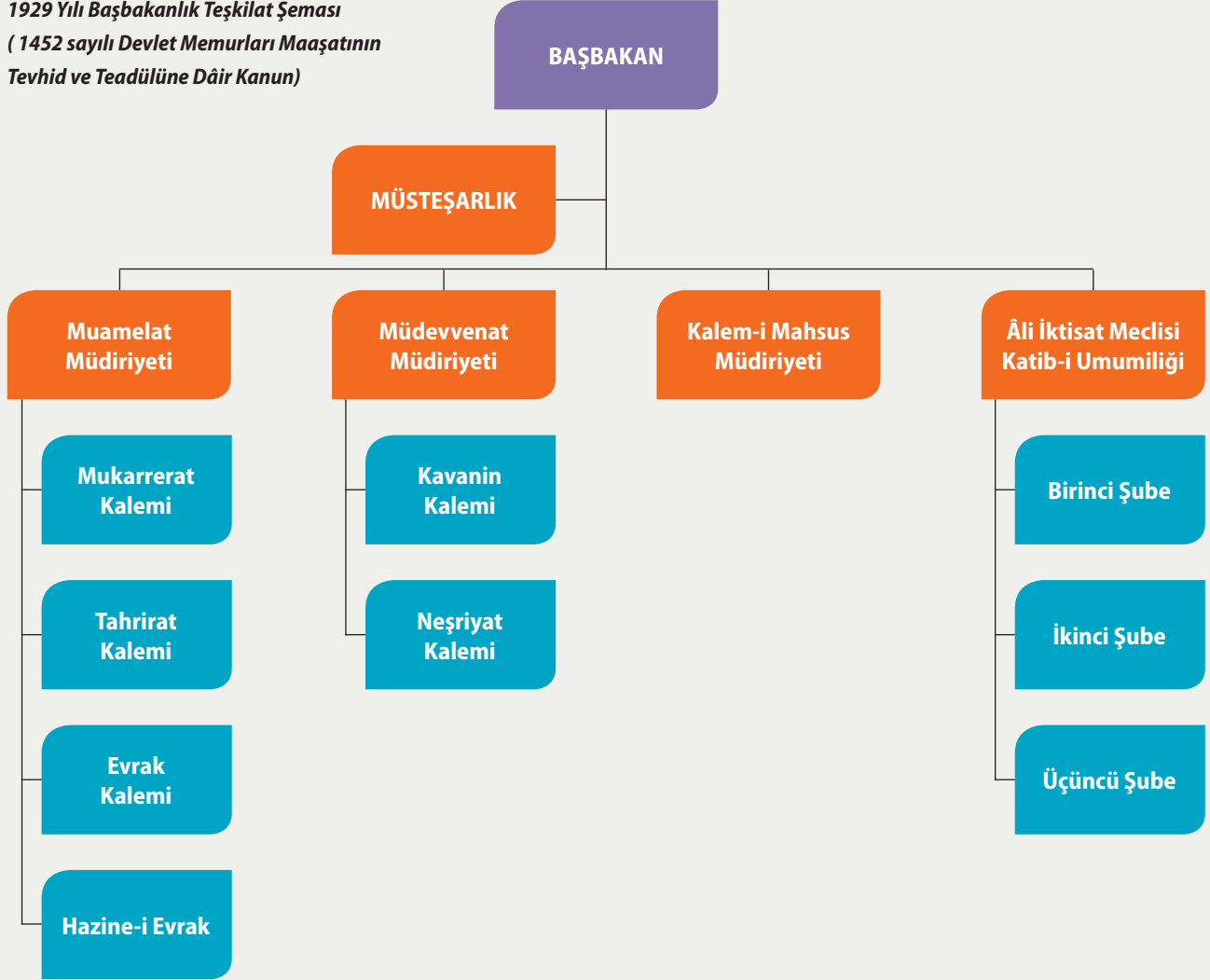
Kadro cetvelinin değerlendirilmesinden şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır:

Kadro Unvanı	Derecesi	Kadro Adedi
Müsteşar	1	1
Müdür	5	2
Müdür	7	1
Muavin	8	5
Muavin	9	1
Memur	12	14
Memur	13	7
Diğer	13-15	15
Toplam		46

Bu 46 kişilik kadronun ne kadarının istihdam edilip, ne kadarının boş tutulduğuna dair kayıtlarda bilgi bulunamamıştır.

Âli İktisat Meclisi Kâtib-i Umumiliğinin de ayrıca 4-12 dereceden 8 adet kadrosunun mevcut olduğu tespit edilmiştir.

1929 Yılı Başbakanlık Teşkilat Şeması
(1452 sayılı Devlet Memurları Maaşatının
Tevhid ve Teadülüne Dâir Kanun)

II- Başvekâlet Teşkilât ve Vazifeleri Hakkında Kanun

Kanun Numarası: 2187 **Kabul Tarihi:** 20.05.1933

Cumhuriyet döneminde Başbakanlık teşkilâtına dair ilk temel kanun 20 Mayıs 1933 tarihinde kabul edilen 2187 sayılı "Başvekâlet Teşkilât ve Vazifeleri Hakkında Kanun"dur.²⁶ Bu Kanun 14 maddeden ibaret olup, Başbakanlık teşkilâtına ait (34) personelden müteşekkil bir kadro cetvelini de ihtiva etmektedir.

a- 2187 sayılı Kanunun gerekçesi

Başvekâlet Teşkilât ve Vazifeleri Hakkında Kanunun gerekçesinde; bu Kanunun altı yıllık bir tecrübe sonunda, işlerin daha süratli ve düzenli yürütülmesini sağlamak üzere, mevcut teşkilâtta yapılmasına lüzum görülen bazı değişiklikleri ihtiva ettiği, hali hazırdaki kadroların personelin terfilerine imkan vermediği, çalıştığı konuda kendini yetiştirmiş elemanların çalışma şevkini artırmak ve aynı zamanda terfi amacıyla başka kurumlara naklen geçmelerini önlemek maksadıyla terfi etmelerine ve yükselmelerine imkan sağlamak amacıyla oluşturulduğu belirtilmektedir.

Yine bu Kanun tasarısının gerekçesinde; önemli işlerle uğraşan Müsteşarın, tali işler ve teferruatla meşgul edilmemesi ve aynı zamanda Müsteşarın herhangi bir sebeple görevi başında bulunmadığı durumlarda, bu görevin sorumlu ve yetkili bir kişi tarafından tedvirini temin için "Muamelat Umum Müdürlüğü" nün kurulmasını sağlandığı ifade edilmektedir.

b- 2187 sayılı Kanunun muhtevası

Kanunun 1 inci maddesinde, Başbakanlık teşkilâtının;

1. Müsteşarlık,
2. Muamelat Umum Müdürlüğü,
3. Hususi Kalem Müdürlüğü,
4. Kararlar Müdürlüğü,
5. Yazı İşleri Müdürlüğü,
6. Neşriyat Müdürlüğü,
7. Evrak ve Hazine-i Evrak Müdürlüğü,
8. Daire ve Levazım Müdürlüğü,

birimlerinden meydana geldiği belirtilmiştir.

2187 sayılı Kanunun 2 ve 9 uncu maddelerinde, yukarıda sayılan hizmet birimlerinin görevleri belirtilmiştir. Buna göre;

1. Müsteşarlığın, Başbakanlığa ait işleri Başbakan adına tedvir etmek ve Başbakanlığın deruhte ettiği görevlerin usulü dairesinde yürütülmesini temin etmek,
2. Muamelât Umum Müdürlüğü'nün, Başbakanlığın yürüttüğü bütün işleri takip edip, bu konuda Müsteşara yardımcı olmak,
3. Hususi Kalem Müdürlüğü'nün, Başbakanın verdiği görevler ile şifre işlerini yapmak,
4. Kanunlar Müdürlüğü'nün, Bakanlar Kuruluna sunulan kanun tasarıları ile kararname tekliflerine ait işlemleri tamamlamak, Bakanlar Kurulu'ndan çıkan kanun tasarılarını Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne takdim etmek, kararları tanzim etmek ve Cumhurbaşkanlığına takdim etmek, tasdik edildikten sonra tebliğ işlerini

yapmak, kanunların tefsiri ve kanun tasarıları konusunda görüş bildirmek,

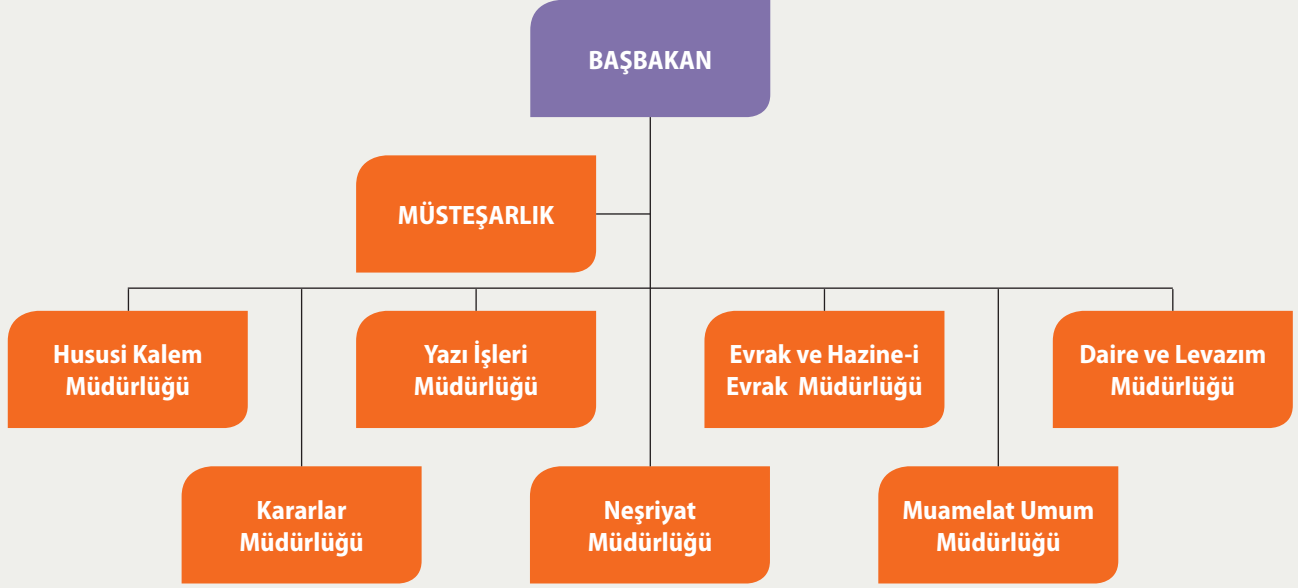
5. Yazı İşleri Müdürlüğü'nün, Bakanlar Kurulu kararları dışındaki kararnamelerin işlemlerini, Başbakanlıktan doğrudan doğruya bakanlık ve kurumlara yapılan tebligatları yapmak ve ayrıca Başbakanlığa intikal eden müracaat ve şikayetlere ait yazışmaları ve Şuray-ı Devlet'ten Başbakanlığa gönderilen kararların tebligatını yapmak,
6. Neşriyat Müdürlüğü'nün, 1322 sayılı Kanunla Müdevvenat Müdürlüğü'ne verilen işleri yapmak, kanunlara, tefsirlere ve Büyük Millet Meclisi Heyet-i Umumiye kararlarına ait dosyaları düzenleyerek gelecekte bunları Hazine-i Evrak'a devredilmek üzere saklamak, Başbakanlık Matbaasını yönetmek, Resmi Gazete'yi çıkarmak, Başbakanlık personeli ile mülga Sadaret mensuplarının sicil ve özlük işlemlerini yapmak,
7. Evrak ve Hazine-i Evrak Müdürlüğü'nün, iki birimden müteşekkil olduğu, birinci kısmın merkezdeki evrak ve dosyalama işlerini yürütmek; ikinci kısmın ise İstanbul'daki Osmanlı dönemine ait evrakın arşivcilik hizmetlerini yerine getirmek,
8. Daire ve Levazım Müdürlüğü'nün ise, Başbakanlığın iç hizmet ve emniyetini sağlamak, ayniyat muhasipliği, levazım ve kütüphane işlerini yürütmek,

görevlerini üstlendiği tespit edilmiştir.

Söz konusu Kanunun 10 uncu maddesinde; Müsteşar, Muamelat Umum Müdürü, Hususi Kalem, Kararlar, Yazı İşleri, Neşriyat, Evrak, Daire ve Levazım Müdürlerinin tayinlerinin Başbakanın teklifi ve Cumhurbaşkanının onayı ile; bunların dışında kalan personelin tayinlerinin ise, Müsteşarın teklifi ve Başbakanın onayı ile yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Kanunun 13 üncü maddesinde; yürürlük tarihi 01 Haziran 1933 olarak belirlenmiş; 14 üncü maddesinde ise Başbakan ve Maliye Bakanı tarafından yürütüleceği hükmü getirilmiştir.

**1933 Yılı Başbakanlık Teşkilat Şeması
(2187 Sayılı Başvekalet Teşkilat ve
Vazifeleri Hakkında Kanun)**

III- Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun

Kanun Numarası: 3154 **Kabul Tarihi:** 19.04.1937

Bu Kanun sekiz madde ve eki kadro cetvelinden ibarettir. Bu Kanunla, Başbakanlık teşkilât kadrolarında bazı değişiklikler yapılmış ve teşkilât kadrosu artırılmıştır.²⁷

a- 3154 sayılı Kanunun gerekçesi

3154 sayılı Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun'un gerekçesinde; 2187 sayılı Başvekâlet Teşkilât ve Vazifeleri Hakkında Kanunun yürürlüğe girmesinden bu yana dört yıl geçtiği, bu süre içerisinde Başbakanlığın iş hacminin arttığı ve mevcut kadro ile bu işlerin başaramayacak bir hale geldiği, tayinleri merkezden yapılan memurların sicillerinin Başbakanlıkta toplanarak değerlendirileceği ve bunun temini

için bir "Sicil Müdürlüğü" nün kurulacağı; ayrıca, İstanbul'da bulunan "Hazine-i Evrak Teşkilâtını da resmi ve tarihi evrak tasnif heyetinin faaliyetini takip ve murakabe ettirmek ve teşkil edilecek Devlet arşivine intikal edecek olan siyakat ve divân kırması ve saire gibi kâmilen eski yazılarımızla yazılı tarih ve kültür bakımından fevkalade ehemmiyeti haiz bulunan resmi ve tarihi vesikanın mahiyetini bilen memurların adetlerini artırmak maksadıyla..." bu teşkilâtın genişletilmesinin gerektiği belirtilmiştir.²⁸

b- 3154 sayılı Kanunun muhtevası

1933 yılında kabul edilen 2187 sayılı Kanunla, Müsteşarın işlerine yardımcı olmak üzere kurulan "Muamelat Umum Müdürlüğü" bu Kanunla kaldırılmış olup, bunun yerine bir Müsteşar Muavini kadrosu eklenmiştir. Kanunun 1 inci maddesinde Başbakanlık hizmet birimleri sayılmıştır. Bunlar:

1. Müsteşarlık,
2. Hususi Kalem Müdürlüğü,
3. Kararlar Müdürlüğü,
4. Neşriyat ve Müdevvenat Müdürlüğü,
5. Yazı İşleri Müdürlüğü,
6. Arşiv Dairesi Müdürlüğü,
7. Sicil ve Daire Müdürlüğü,
8. Evrak ve Levazım Müdürlüğü'dür.

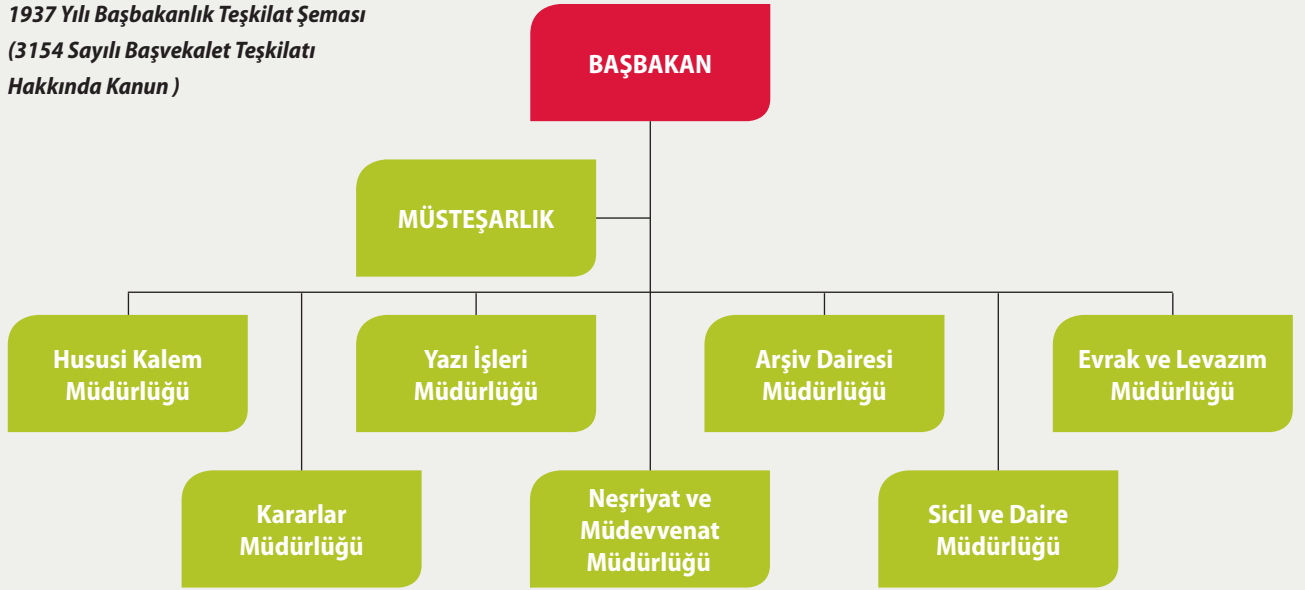
3154 sayılı Kanunla, 2187 sayılı Kanunda yer alan, Hususi Kalem, Evrak ve Levazım dışındaki müdürlükler "Daire Müdürlüğü"ne; Neşriyat Müdürlüğü "Neşriyat

ve Müdevvenat", Evrak ve Hazine-i Evrak ile Daire ve Levazım Müdürlükleri ise "Arşiv Dairesi Müdürlüğü", "Sicil ve Daire Müdürlüğü" ve "Evrak ve Levazım Müdürlüğü"ne dönüştürülmüştür. Bu değişiklikler sonucunda, Başbakanlık kadroları (34) personelden (49) personele çıkarılmıştır.

Bu Kanunda da birim amirlerinin Başbakanın teklifi ve Cumhurbaşkanının onayı ile, bunların dışında kalan memurların tayinlerinin ise Müsteşarın teklifi ve Başbakanın onayı ile yapılacağı belirtilmiştir.

3154 sayılı Kanunun 2187 sayılı Kanundan bir farklı tarafı da Başbakanlığa ait görevlerin birimlere dağıtımını ile bu birimlerin görev ve çalışma esaslarının bir tüzükle tespit edileceğinin hükme bağlanmış olmasıdır.

1937 Yılı Başbakanlık Teşkilat Şeması
(3154 Sayılı Başvekalet Teşkilatı
Hakkında Kanun)

IV- Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun

Kanun Numarası: 4443 **Kabul Tarihi:** 23.06.1943

Bu Kanun, altı madde ve eki kadro cetvelinden ibarettir. 4443 sayılı Kanunla Başbakanlık teşkilâtı hizmet birimlerinin bazıları genel müdürlük haline getirilerek büyütülmüş ve bütün birimlerin kadro sayısı 92'ye çıkarılmıştır. Kadro cetvelindeki memuriyet unvanları müdür, müdür muavini, raportör ve şef olarak belirlenmiştir.²⁹

a- 4443 sayılı Kanunun gerekçesi

Bu Kanunun gerekçesinde; Başbakanlık teşkilât kadrolarının günün ihtiyaçlarına göre düzeltilmesi ve takviye edilmesinin öngörüldüğü, yapılan değişiklikler "Milli Emniyet Hizmetleri Reisliği"nin teşkil edildiği; mevcut "Kararlar Müdürlüğü"nü "Muamelât Umum Müdürlüğü"; "Neşriyat ve Müdevvenat Müdürlüğü" ile "Arşiv Müdürlüğü"nü "Umum Müdürlük" haline getirildiği; "Devlet Matbaası"nın "Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürlüğü"ne bağlı yeni bir birim olarak kurulduğu; "Sicil ve Daire Müdürlüğü"nü "Yazı İşleri Müdürlüğü" haline getirildiği; "Daire Müdürlüğü" görevinin de "Evrak ve Levazım Müdürlüğü"ne verildiği belirtilmektedir.

Aynı gerekçede, Başbakanlığın görev ve çalışma esaslarının bir tüzükle tespiti yerine, bu hususları Başbakanın tayin etmesinin daha uygun görüldüğü belirtilmiş ve bu nedenle

kanun tasarisına bu konuda hüküm konulmadığı ifade edilmiştir.³⁰

b- 4443 sayılı Kanunun muhtevası

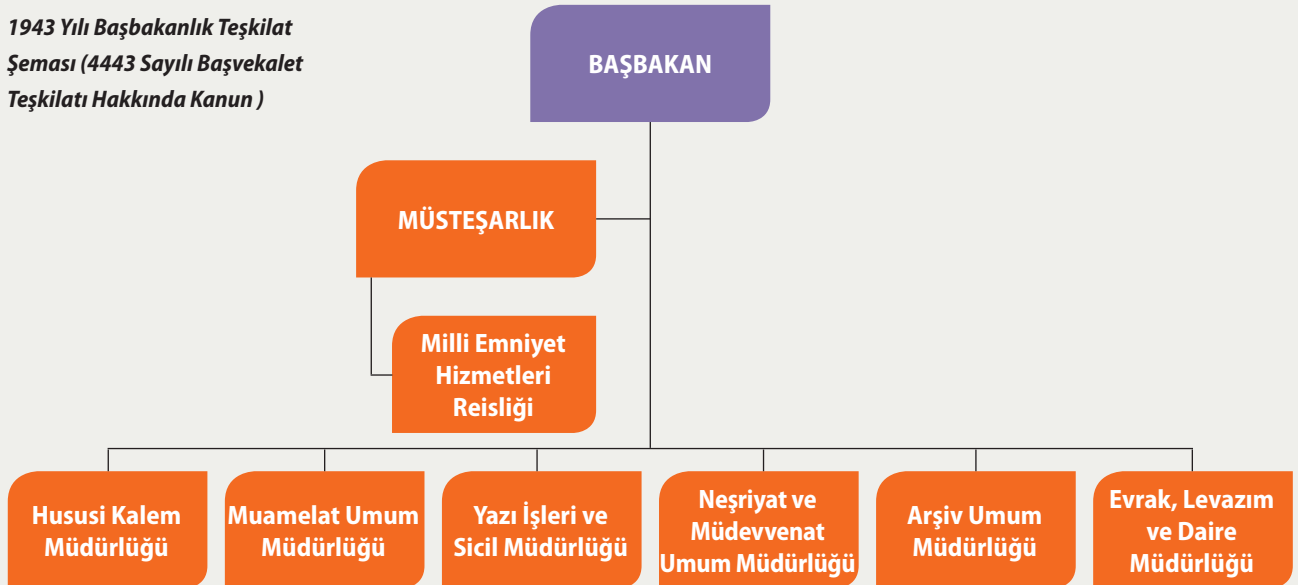
Bu Kanunun 1 inci maddesinde Başbakanlık hizmet birimleri sayılmıştır. Bu birimler şunlardır:

1. Müsteşarlık,
2. Hususi Kalem Müdürlüğü,
3. Muamelat Umum Müdürlüğü,
4. Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürlüğü,
5. Arşiv Umum Müdürlüğü,
6. Yazı İşleri ve Sicil Müdürlüğü,
7. Evrak, Levazım ve Daire Müdürlüğü.

Yine aynı maddenin son paragrafında, yukarıda sayılan birimlerin görev ve çalışma usul ve esaslarının Başbakan tarafından tespit edileceği belirtilmiştir. Kanunun 2 nci maddesinde, Başbakan'ın teşkilâta görevli personeli dilediği yerde çalıştırabileceği hükmü de mevcuttur.

Bu Kanunun 3 üncü maddesinde daha önceki mevzuattan farklı olarak "Beşinci ve daha yukarı derecedeki memurlar Başvekil'in inhası ve Reisisumhurun tasdiğiyle, diğerleri dairelerinin teklifi üzerine tayin olunur" hükmü yer almıştır.

1943 Yılı Başbakanlık Teşkilat Şeması (4443 Sayılı Başvekalet Teşkilatı Hakkında Kanun)

V- Başvekâlet Teşkilâtı Hakkındaki 4443 sayılı Kanuna Ek Kanun

Kanun Numarası: 4589 **Kabul Tarihi:** 14.06.1944

4443 sayılı Kanun'a ek olan bu Kanun, üç madde ve bir geçici maddeden ibarettir. Kanunun gerekçesinde "Milli Emniyet Hizmetleri Reisliği" görevinin önemi sebebiyle, bu görevin 3656 sayılı Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne Dair Kanunun 6 ncı maddesinde yazılı istisnai memuriyetler arasına alınmasına gerek duyulduğu belirtilmiş³¹ ve üçüncü maddeye eklenen bir fıkrayla: Milli Emniyet Hizmetleri Reisliği görevinin, istisnai memuriyetler arasına alınması sağlanmıştır.³²

VI- Başbakanlık Kuruluşu Hakkındaki 4443 sayılı Kanuna Ek Kanun

Kanun Numarası: 4952 **Kabul Tarihi:** 13.09.1946

4952 sayılı Kanun, 4443 sayılı Kanuna ek olarak çıkarılan ikinci kanundur. Bu Kanun'la, Devlet teftiş mekanizmasının daha iyi yürütülebilmesinin temini için Başbakanlıkta "Yüksek bir büro" kurulması öngörülmektedir.³³ Üç maddelik bir kanundur. Bu Kanunla Başbakanlık merkez teşkilâtı kadrolarına "Genel Teftiş Başmüşaviri", "Genel Teftiş Müşaviri" ve "Özel Kalem Müşavirlik Büro Müdürü" unvanlı kadrolar eklenmiştir.³⁴

VII- Başbakanlık Kuruluşu Hakkındaki 4443 sayılı Kanuna Bağlı Cetvele, 4952 sayılı Kanunla Eklenen Kadroların Kaldırılması Hakkında Kanun

Kanun Numarası: 5261 **Kabul Tarihi:** 06.12.1948

Bu Kanun, Devlet teftiş mekanizmasının iyi işleyip işlemediğinin kontrolü için 4952 sayılı Kanunla Başbakanlığa bağlı olarak kurulan "Genel Teftiş Başmüşavirliği"nin çalışmalarından mevcut mevzuat sebebiyle beklenen fayda temin edilemediği için bu kadroların iptalini öngörür.³⁵

Bu Kanun üç maddeden ibarettir ve Başbakanlık kuruluşu hakkındaki 4443 sayılı Kanun'a bağlı cetvele 4952 sayılı Kanunla eklenen kadroların kaldırıldığı hükümlerini getirmiştir.³⁶

VIII- Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun

Kanun Numarası: 6330 **Kabul Tarihi:** 09.03.1954

Kanun altı madde ve eki kadro cetvelinden ibarettir.

a- 6330 sayılı Kanunun gerekçesi

6330 sayılı Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun'un gerekçesinde; Başbakanlık personel kadrolarının 1943 yılında ve İkinci Dünya Savaşı'nın getirdiği sıkıntılı dönemde asgari seviyede tutularak tespit edildiği, özellikle 1950 yılından sonra Devlet hizmetlerinde meydana gelen büyük değişiklikler ve gelişmeler sonucunda Bakanlıklar ve dolayısıyla Başbakanlığın da iş hacminin arttığı, ancak aradan on yıldan fazla bir sürenin geçmiş olmasına rağmen söz konusu kadrolarda bir değişiklik yapılmadığından mevcut personelle bu hizmetlerin karşılanmasına imkan kalmadığı için bu Kanun tasarısının hazırlandığı ifade edilmiştir.³⁷

b- 6330 sayılı Kanunun muhtevası

Bu Kanunun³⁸ 1 inci maddesinde, "Başbakanlık Teşkilâtı bir Müsteşarın idaresi altında Milli Emniyet Hizmetleri Reisi ve mütehasıs müşavirlerle aşağıdaki dairelerden teşekkül eder" denilerek şu birimler sayılmıştır:

1. Müsteşarlık,
 - a) Milli Emniyet Hizmetleri Reisliği,
 - b) Mütihazıs Müşavirler,
2. Hususi Kalem Müdürlüğü,
3. Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi,
4. Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürlüğü,
5. Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü,
6. Arşiv Umum Müdürlüğü,
7. Levazım ve Daire Müdürlüğü,
8. Evrak Müdürlüğü.

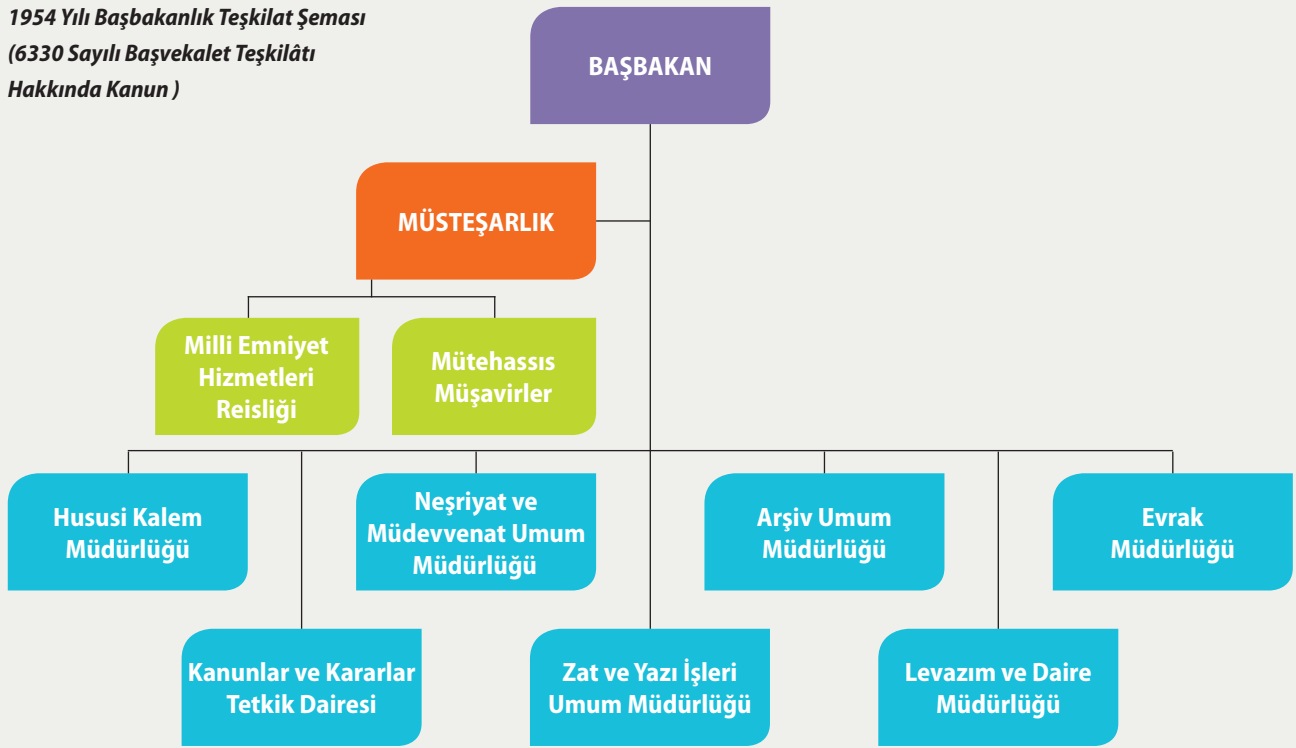
Bu yeni mevzuata göre, Hususi Kalem Müdürlüğü, Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürlüğü ve Arşiv Umum Müdürlüğü'nün yapılarında bir değişiklik olmamıştır.

Muamelat Umum Müdürlüğü, "Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Reisliği"ne; Yazı İşleri ve Sicil Müdürlüğü, "Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü"ne tahvil edilmiştir. Evrak,

Levazım ve Daire Müdürlüğü yeni teşkilât yapısında iki ayrı birime ayrılarak "Levazım ve Daire Müdürlüğü" ve "Evrak Müdürlüğü" haline getirilmiştir.

1943 yılında uygulamaya konulan 4443 sayılı Başbakanlık Teşkilât Kanununda 92 olan kadro sayısı bu Kanunla 117'ye çıkarılmıştır.

**1954 Yılı Başbakanlık Teşkilat Şeması
(6330 Sayılı Başvekalet Teşkilâtı
Hakkında Kanun)**

**IX- 1955-1981 Yılları Arasında
Başbakanlık Merkez Teşkilâtı**

1955-1981 yılları arasında Başbakanlık merkez teşkilâtı birimlerinin teşkili veya kaldırılması konusunda yapılan değişiklik ve ilaveler çoğunlukla idari kararlar gerçekleştirilmiştir. Bunun dışında az sayıdaki birimin kurulması, kaldırılması veya adının değiştirilmesi, Bakanlar Kurulu kararlarına dayanan kadro cetvelleriyle gerçekleştirilmiştir.

Bu dönemde yapılan değişiklikler şunlardır:

1. Savunma Sekreterliği'nin kurulması

1960 yılında çıkan 108 sayılı Savunma Sekreterliği Kurulmasına Dair Kanun'la "Savunma Sekreterliği" biriminin kurulması için Başbakanlık kadro cetveline 2 adet kadro ilave edilmiştir.³⁹

2. Dış Seyahat İşleri Müşavirliğinin kurulması

Başbakanlığın 21.01.1965 tarihli ve 27-190/364 sayılı Genelgesi ile "Dış Seyahat İşleri Müşavirliği" kurulmuştur.

3. Milli Emniyet Hizmetleri Reisliğinin Başbakanlık Merkez Teşkilâtından ayrılması

1943 yılında yürürlüğe giren 4443 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun'la Başbakanlığın Merkez Teşkilâtı birimi haline getirilen "Milli Emniyet Hizmetleri Reisliği"; 06.07.1965 tarihli ve 644 sayılı "Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu"⁴⁰ ile Başbakanlık merkez teşkilâtından ayrılmıştır.

6330 sayılı Kanunla kurulmuş bulunan Başbakanlık merkez teşkilâtı birimlerinin yanı sıra, Makam onayı ile de bazı birimlerin kurulduğu görülmektedir. Yeni kurulan bu birimler şunlardır:

1- Merkezi İdareyi Geliştirme Müşavirliği

Makamın 14.05.1975 tarihli ve 5/25-2928 sayılı Onayı ile "Organizasyon ve Metot Kurulu" olarak kurulmuştur. Sonradan Başbakanlık teşkilât şemasında ve görev talimatında "Merkezi İdareyi Geliştirme Müşavirliği" adını almıştır.

Merkezi İdareyi Geliştirme Müşavirliğinin devlet kuruluşlarında uygulanmakta olan yönetim ile bu yönetime ait metotların günün şartlarına uygun bir şekilde gözden geçirilerek gerekli görülecek düzeltmelerin yapılması konusunda çalışacağı hususu kuruluş onayında belirtilmiştir.

Bu müşavirlik, 27.09.1977 tarihli ve 5105-02214 (1977/31) sayılı İç Genelge ile kaldırılarak, görevlerinin yürütülmesi "Organizasyon ve Metot Daire Başkanlığı"na devredilmiştir.

2- Baş Hukuk Müşavirliği

Makamın 03.09.1975 tarihli ve 42/901-5773 sayılı Onayı ile kurulmuştur. Onayda hukuk ve dava konusu ile ilgili işlerle uğraşacağı belirtilmiştir.

Baş Hukuk Müşavirliği'nin adı 21.04.1978 tarihli ve 7/15264 sayılı kadro kararnamesiyle "Hukuk Müşavirliği" olarak değiştirilmiştir.

3- Güvenlik İşleri Müşavirliği

Makamın 13.10.1975 tarihli ve 6498 sayılı Onayı ile

kurulmuştur. Bu birim, 27.09.1977 tarihli ve 5105-02214 (1977/31) sayılı İç Genelge ile kaldırılarak görevlerinin Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkanlığı'na yürütülmesi uygun görülmüştür. Bu işlemin hemen arkasından 17.10.1977 tarihli ve 5105-02237 (1977/34) sayılı İç Genelge ile "Güvenlik İşleri Müşavirliği" tekrar ihdas edilmiştir.

4- Sosyal ve İdari İşler Daire Başkanlığı

Sosyal ve İdari İşler Daire Başkanlığı, Makamın 17.10.1975 tarihli Onayı ile kurulmuştur. Başbakanlık teşkilâtında yeniden yapılan düzenleme sonucunda Malzeme, Mali İşler, Sosyal ve İdari İşler, Genel Evrak ve Arşiv, Muamelat Müdürlükleri ile Ayniyat Muhasipliği üniteleri bu birime bağlanmıştır.

5- Organizasyon ve Metot Daire Başkanlığı

Başbakanlık hizmetlerinin daha etkin, verimli ve rasyonel bir şekilde yürütülmesini düzenlemek, geliştirmek ve modern usulleri araştırmak amacıyla Makamın 30.12.1975 tarihli ve 368-01128 sayılı Onayı ile kurulmuştur.

6- Ekonomik ve Sosyal İlişkiler (Grup) Dairesi Başkanlığı

7- Milletlerarası İlişkiler ve

Teknolojik Gelişmeler (Grup) Daire Başkanlığı

8- Araştırma, Geliştirme ve

Değerlendirme Dairesi Başkanlığı

Bu üç birim, Makamın 19.04.1976 tarihli Onayı ile kurulmuştur. Onayda, bu birimlerin Başbakanlık merkez teşkilâtının Anayasa ve 6330 sayılı "Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun" çerçevesinde, kalkınma planlarında öngörülen görevlerini hizmetin bütünlüğü, açıklığı ve kararlılığı ilkelerine dayalı olarak daha etkili ve verimli bir şekilde ifa etmesini sağlamak amacıyla kurulduğu belirtilmiştir.

Makamın, 02.09.1976 tarihli ve 1040-31/01043 sayılı Onayı ile bu birimlerin adlarındaki "(Grup) Daire" ibaresi atılarak yerine "Kurulu" ibaresinin konulması uygun görülmüştür.

Makamın 17.10.1977 tarihli ve 5105-02237 sayılı Onayı ile Ekonomik ve Sosyal İlişkiler Kurulu ile Milletlerarası İlişkiler ve Teknolojik Gelişmeler Kurulu Başkanlıkları birleştirilerek görevlerinin, yeni teşkil edilen “Ekonomik ve Sosyal İlişkiler Kurulu Başkanlığı”na yürütülmesi uygun görülmüştür.

Bu birim yine Makamın 23.11.1978 tarihli ve 310-11053 sayılı Onayı ile;

- İç Sorunları İzleme ve Eşgüdüm Danışmanlığı,
- Dış Sorunları İzleme ve Eşgüdüm Danışmanlığı,

olmak üzere iki birime ayrılmıştır. Daha sonra, Makamın 7.12.1979 tarihli ve 5105-03308 sayılı Onayı ile;

- İç Sorunları İzleme ve Eşgüdüm Danışmanlığı'nın adı “Ekonomik ve Sosyal İlişkiler Müşavirliği”,
- Dış Sorunları İzleme ve Eşgüdüm Danışmanlığı'nın adı “Milletlerarası İlişkiler ve Teknolojik Gelişmeler Müşavirliği” olarak tekrar değiştirilmiştir.

9- Parlamento ile İlişkiler Müşavirliği

Makamın 07.09.1976 tarihli ve 388-09203 sayılı Onayı ile kurulmuştur. Görevi, Türkiye Büyük Millet Meclisi ile Başbakanlık arasındaki münasebetlerin daha düzenli ve etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamaktır.

10- Halkla İlişkiler ve Enformasyon Dairesi Başkanlığı

Makamın 21.04.1976 tarihli ve 386-1/05485 sayılı Onayıyla kurulmuştur. Bu onayda; 1974 ve 1975 yılı plan ve programlarında kamu ve özel sektör kuruluşlarında “Enformasyon Birimleri”nin uzmanlaşmış servisler biçiminde kurulmaları ve bunların desteklenmelerinin öngörüldüğünden bahisle; “İdari faaliyetler hakkında basın ve kamuoyunun ortaya çıkan istek ve şikayetleri ile haklı ihtiyaçlarını takip ve tespit ederek ilgili mercilere intikal ettirmek, gerektiğinde basınla ilgili olarak verilecek cevap yazılarını hazırlamak; idareyi ve idare faaliyetlerini kamuoyuna benimsetmek ve onun desteğini sağlamak; Başbakanlık Makamı'na vakı olacak

yabancı ülkeler temsilcilerinin ziyaretlerini düzenlemek; kamu hizmetleri hakkında periyodik ve sistematik bilgiler toplamak ve yayınlamak” amacıyla “Halkla İlişkiler ve Enformasyon Dairesi”nin kurulmasına ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir.

Adı geçen Daire Başkanlığı, Bakanlar Kurulunun 21.04.1978 tarihli ve 7/15264 sayılı Kararnamesiyle kaldırılarak söz konusu görevlerin Başbakanın Basın Müşaviri tarafından yürütülmesi uygun görülmüştür.

11- Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı

Makamın 12.10.1976 tarihli ve 388-2/09796 sayılı Onayında; “Cumhuriyetin ilânından bugüne kadar teşekkül eden, bu devrin bütün tarihini, Türkiye Cumhuriyeti'nin doğuşunu, ilerleyiş yolunda geçirdiği çeşitli safhaları, elde edilen neticeleri gösteren tarihi, idari, siyasi, hukuki, iktisadi, ilmi, biyografik ve çeşitli konulardaki doküman ve belgeleri toplamak, bu dönem arşiv malzemesini modern arşivcilik metot ve tekniklerine uygun olarak korumak, düzenlemek ve ilmi bir şekilde tasnif edip, hizmete sunmak amacı ile kurulduğu” ifade edilmiştir.⁴¹

1980-1981 yılları arasında Başbakanlık merkez teşkilâtı birimlerine ilave olarak yedi birim daha kurulmuştur. İdari kararlar kurulan bu birimler şunlardır:

1. Millî Güvenlik Konseyi ile İrtibat İşleri Daire Başkanlığı

Millî Güvenlik Konseyi ile Başbakanlık arasındaki ilişkilerin düzenli ve etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere Makamın 03.10.1980 tarihli ve 5105-00197 sayılı Onayı ile kurulmuştur.

2. İdari Reorganizasyon Daire Başkanlığı

Kamu kesimindeki genel yönetimi geliştirme politika ve hedeflerinin tespitine yarayacak problemleri incelemek, yönetimi geliştirme çalışmalarının planlamasını yapmak, kamu kuruluşlarını etkili ve verimli hizmet verecek bir düzene kavuşturmak üzere, Makamın 03.10.1980 tarihli ve

5105-00198 sayılı Onayı ile kurulmuştur.

3. Teftiş Kurulu Başkanlığı

Başbakanlık merkez ve bağlı kuruluşlarının iş ve işlemlerini denetlemek, gerektiğinde diğer kurum ve kuruluşların üst kademe yöneticileri hakkında inceleme ve soruşturma yapmak amacıyla, Makamın 03.10.1980 tarihli ve 5105-00199 sayılı Onayı ile kurulmuştur.

4- Dış Seyahat Komitesi

Dış Seyahat Komitesi Kurulmasına Dair Esaslar, Bakanlar Kurulunun 13.10.1980 tarihli ve 8/1789 sayılı Kararı ile kabul edilmiştir.⁴²

Bu Esaslar; Komitenin kuruluşu, kapsamı, görevi, çalışma şekli, Komiteye başvurma, Komitenin görev alanına giren seyahatler ve yurtdışı seyahatleriyle ilgili olarak üzerinde önemle durulacak hususları ihtiva etmektedir.

Dış Seyahat Komitesi Kurulmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı 08.06.1984 tarihli ve 84/8178 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile iptal edilmiştir.

5- Başbakanlık Sıkıyönetim Koordinasyon Merkezi

Bu Merkez, sıkıyönetim komutanlıkları isteklerinin acilen ve en iyi şekilde karşılanmasını temin etmek bakımından müessir bir irtibat ve kontrolü sağlamak üzere, Başbakanlığın 14.10.1980 tarihli ve 383-10560 (1980/62) sayılı Genelgesi ile kurulmuştur.

6- Başbakanlık Transit Koordinasyon Merkezi

Makamın 12.12.1980 tarihli ve 2-4/00165 sayılı yazısında; İran ile Irak arasında devam eden savaş sebebiyle bazı Arap ülkeleri limanlarının çalışamaz hale gelmesi, İran'a Karadenizden yapılan nakliyatın daha fazla önem kazanması, Samsun, Trabzon, Hopa, Mersin ve İskenderun limanlarında yük birikmesine yol açtığı, halen eksik kapasite ile çalıştırılarak ülkemizin döviz kaybına sebep olan bu liman ve gümrüklerin azami kapasite ile çalıştırılması amacıyla "Başbakanlık Transit Koordinasyon Merkezi"nin

kurulduğu belirtilmektedir.

7- Parlamento ile İlişkiler Müşavirliği

Makamın 26.10.1981 tarihli Onayı ile kurulmuştur. Görevi Kurucu Meclis ve Danışma Meclisinin Başbakanlıkla olan ilişkilerini düzenlemektir.

X- Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları ile İlgili Bakanlar Kurulu Kararı

Karar Sayısı: 8/4334

Karar Tarihi: 27.02.1982

Öteden beri sürdürülen idari reorganizasyon çalışmalarının ışığında hazırlanan ve Bakanlar Kurulu'nun 8/4334 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları" otuz maddeden ibarettir. Bu esaslar Bakanlıkların merkez ve taşra teşkilâtlarının kuruluş esasları ile bu düzenlemeye göre yeni kurulacak birimler ve bazı birimlerin görevlerine dair hükümleri ihtiva etmektedir. Ayrıca, söz konusu Esaslar'ın sonunda Bakanlıkların yeni merkez hizmet birimlerinin isimleri sayılmıştır.⁴³

a- 8/4334 sayılı Kararnamenin muhtevası

Bu Kararnamenin 1 inci maddesinde, "Bakanlıkların Kuruluş Esasları Hakkında Kanun" çıkarılıncaya kadar, bu kurumların süratli, verimli ve düzenli çalışmalarının temini için teşkilât yapılarının yeniden düzenlendiği belirtilmiştir.

Kararname, "Bakanlıkların Kuruluş Esasları", "Merkez Kuruluşları", "Bakanlık Makamı", "Komptrolörlük", "Ortak Danışma ve Denetim Birimlerinin Görevleri", "Yöneticilerin Sorumluluğu", "Yetki Devri" ve "Uygulama Hükümleri" bölümlerini ihtiva etmektedir.

Kararnamenin 2 ve 9 uncu maddeleri dışında Başbakanlığa herhangi bir atıfta bulunulmamakta, ancak "Esaslar"a ait metnin sonunda verilen Başbakanlık yeni teşkilât yapısının söz konusu esaslar çerçevesinde düzenlendiği gözlenmektedir.

**b- 8/4334 sayılı Kararnameye göre
Başbakanlık Merkez Teşkilâtı birimleri**

Bu düzenlemeye göre Başbakanlık merkez teşkilâtı birimleri şu şekilde yer almıştır:

Müsteşarlık,

9. Müsteşar Yardımcıları,
10. Esas Birimler,
11. Denetim Danışma Birimleri,
12. Yardımcı Birimler.

Bunlardan;

1. Esas Birimler şunlardır:
 - a) Kanunlar ve Kararlar Tetkik Daire Başkanlığı,
 - b) Milli Güvenlik ve Milletlerarası İlişkiler Daire Başkanlığı,
 - c) İktisadi ve Mali İşler Daire Başkanlığı,
 - d) Teknik İşler Daire Başkanlığı,
 - e) Sosyal ve Kültür İşleri Daire Başkanlığı,
 - f) Neşriyat Daire Başkanlığı,
 - g) Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı,
 - h) Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı,
 - i) Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı.
2. Denetim ve Danışma Birimleri şunlardır:
 - a) Devlet Durum Merkezi Kurul Başkanlığı,
 - b) Bilgi Derleme ve İstatistik Analiz Koordinasyon Daire Başkanlığı,
 - c) Bilgisayar ve Bilişim Sistemleri Koordinasyon Daire Başkanlığı,
 - d) Hukuk Müşavirliği,
 - e) Başbakanlık Müşavirleri,
 - f) Savunma Sekreterliği.
3. Yardımcı Birimler şunlardır:
 - a) Personel Genel Müdürlüğü,
 - b) Özel Kalem Müdürlüğü,
 - c) Devlet Bakanlıkları Genel Sekreterlikleri,
 - d) Komptrolörlük Daire Başkanlığı,
 - e) Organizasyon ve Metot Daire Başkanlığı,
 - f) İdari İşler Daire Başkanlığı,
 - g) Dış Görevler Komite Sekreterliği.

**c- 8/4334 sayılı Kararnameye göre Başbakanlık Merkez
Teşkilâtı birimlerinin değerlendirilmesi**

8/4334 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları" ile Başbakanlık merkez teşkilâtı yapısında büyük değişiklikler yapılmıştır.

Bu yeni düzenlemeye göre, Özel Kalem Müdürlüğü, Kanunlar ve Kararlar, Cumhuriyet Arşivi, Organizasyon ve Metot Daire Başkanlıkları ile Hukuk Müşavirliği ve Savunma Sekreterliği mevcut statülerini korumuşlardır.

Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürlüğü'nün adı Personel Genel Müdürlüğü; Milletlerarası İlişkiler ve Teknik Gelişmeler Daire Başkanlığı'nın adı Milli Güvenlik ve Milletlerarası İlişkiler Daire Başkanlığı, Ekonomik ve Sosyal İlişkiler Daire Başkanlığı'nın adı İktisadi ve Mali İşler Daire Başkanlığı, Sosyal ve İdari İşler Daire Başkanlığı'nın adı İdari İşler Daire Başkanlığı olmuştur.

Neşriyat ve Müdevvenat ve Arşiv Genel Müdürlükleri ile Dış Seyahat İşleri Müşavirliğinin statülerinde ve adlarında da değişiklik yapılmıştır. Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürlüğü Neşriyat Daire Başkanlığı; Arşiv Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı ve Dış Seyahat İşleri Müşavirliği Dış Görevler Komite Sekreterliğine dönüştürülmüştür.

Daha önce ayrı ayrı kurulmuş olan Basın Müşavirliği ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı birleştirilerek Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı adını almıştır.

8/4334 sayılı Bakanlar Kurulu Kararından önce Başbakanlık merkez teşkilâtı birimleri arasında yer alan Milli Güvenlik Konseyi ile İrtibat İşleri Daire Başkanlığı, İdari Reorganizasyon Daire Başkanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Sıkıyönetim ve Transit Koordinasyon Merkezleri ve Parlamento ile İlişkiler Müşavirliği yeni teşkilât yapısında yer almamışlardır.

Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararnameyle Başbakanlık merkez teşkilâtında

bazı yeni birimler kurulmuştur. Bu birimler şunlardır: Bakanlar Kurulu Sekreterliği, Teknik İşler Daire Başkanlığı, Sosyal ve Kültür İşleri Daire Başkanlığı, Devlet Durum Merkezi Kurul Başkanlığı, Bilgi Derleme ve İstatistiki Analiz Koordinasyon Daire Başkanlığı, Bilgisayar ve Bilişim Sistemleri Koordinasyon Daire Başkanlığı ve Komptrolörlük Daire Başkanlığı.

XI- Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

Karar Sayısı: KHK/203 **Karar Tarihi:** 08.06.1984

“Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” üç kısım, otuz yedi madde ve üç geçici maddeden ibarettir. Birinci Kısım “Amaç, Görev, Teşkilât”, İkinci Kısım “Başbakanlık Teşkilâtı”, Üçüncü Kısım “Çeşitli Hükümler”i ihtiva etmektedir. Ayrıca, Kanun Hükmünde Kararnamede zikredilen Başbakanlık merkez teşkilâtı hizmet birimlerinin sistematik dökümü de bulunmaktadır.⁴⁴

a- 203 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin gerekçesi

“Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”nin gerekçesinde; Başbakanlık teşkilâtının 23.05.1933 tarihli ve 2187 sayılı “Başvekalet Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun”la kurulduğu, sırasıyla 1937, 1943, 1944, 1946, 1948 ve 1954 yıllarında çıkarılan 3154, 4443, 4589, 4952, 5261 ve 6330 sayılı kanunlarda değişiklikler yapıldığı, halen yürürlükte bulunan 09.03.1954 tarihli ve 6330 sayılı Kanunla teşekkül etmiş olan Başbakanlık teşkilâtının, ülkemizin sosyal ve ekonomik yapısındaki yoğun gelişmeler, dünyada meydana gelen değişiklikler sebebiyle ihtiyacı karşılayamaz bir duruma geldiği, diğer yandan yönetim bilimindeki hızlı gelişme ve bunların sistemli olarak uygulamaya konulması, bu yöndeki çalışmaların önem kazanmasına ve karşılaşılan dar boğazların giderilmesi yolundaki gayretin artmasına sebep olduğu, kamu yönetiminin geliştirilmesi konusuna bilimsel ve genel açıdan eğilmeye 1960 yılından sonra başlanıldığı,

yapılan çalışmaların raporlarla ortaya konulduğu, fakat uygulamaya geçilemediği belirtilmektedir.⁴⁵

Söz konusu gerekçede; “Başbakanlık teşkilâtında ortaya çıkan aksaklıkları gidermek maksadı ile rapor sonuçları göz önünde tutularak, bilhassa 1970’li yıllarda yapılan çalışmalar kanunlaştırılmamış, fakat makam oluru ile teşkilâtta değişiklikler yapılmıştır. Ancak kanunî olmayan ve bütünlük arz etmeyen bu tatbikat aksaklıkları ortadan kaldıramamıştır.

1980’den bugüne kadar sürdürülmekte olan reorganizasyon çalışmaları sonunda, Bakanlıkların reorganizasyonu 1983 yılı sonunda tamamlanmıştır. Bu sebeple Başbakanlık teşkilâtının görev ve yetkilerinin yeniden tespiti zarureti hasıl olmuştur” denilmektedir.

Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin gerekçesinin devamında, Başbakanlık görevlerinin birimler arasında rasyonel bir şekilde dağılımının sağlanması ile bunların görev, sorumluluk ve yetki sınırlarının açık bir şekilde belirlenmesi ve yetki devrine uygun bir teşkilâtın kurulması, anahizmet birimleriyle danışma ve denetim birimleri ve yardımcı hizmet alanlarının birbirinden ayrılması, rasyonel bir iş akımının sağlanmasının göz önüne alındığı, bu görevlerin yürütülmesi için gerekli olan tecrübeli, kaliteli uzman personelin Başbakanlıkta çalıştırılabilmesi için bazı özendirici hükümlere yer verildiği, kamu kurum ve kuruluşları ile kamuya yararlı dernekler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, bunların yurtdışı teşkilâtının teftiş ve denetiminin idare hukuku esaslarına uygun bir şekilde düzenli ve verimli olarak yürütülmesini sağlayıcı tedbirlerin alınmasının hedeflendiği belirtilmektedir.

b- 203 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin muhtevası

Kararnamenin 1 inci maddesinde; “Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, Bakanlıklar arasında işbirliğini sağlamak, hükümetin genel siyasetinin yürütülmesini gözetmek, Devlet Teşkilâtı’nın düzenli bir şekilde işlemlerini temin etmek, Anayasa ve Kanunlarla Başbakan’a verilen görevleri yerine getirmek için Başbakanlık teşkilâtının

kurulmasına, teşkilât ve görevlerine ait esasları düzenlemektir” ifadesi ile muhteva açıklanmıştır.

Kararnamenin 2 nci maddesinde Başbakanlığın görevleri sayılmıştır. Bu tarihe kadar mevzuatta yer almayan Başbakanlığın görevleri bu Kanun Hükmünde Kararnamede ayrıntılı olarak yer almıştır.

Kararnamenin 3 üncü maddesinde, Başbakanlık merkez teşkilâtının ana hizmet birimleri, danışma ve denetim birimleri ile yardımcı birimlerden ibaret olduğu belirtilmiştir. 4 üncü maddede Başbakan’ın, 5 inci maddede Müsteşar’ın ve 6 ncı maddede Müsteşar Yardımcılarının görevleri sayılmıştır.

Kararnamenin 7 nci maddesinde “Başbakanlık Anahizmet Birimleri” yer almaktadır. Bu birimler şunlardır:

1. Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü,
2. Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü,
3. Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü,
4. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü,
5. Güvenlik İşleri Başkanlığı,
6. Dış İlişkiler Başkanlığı,
7. Ekonomik ve Mali İşler Başkanlığı,
8. Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı,
9. İdareyi Geliştirme Başkanlığı,
10. Devlet Durum Merkezi Başkanlığı.

Kanun Hükmünde Kararnamenin 8-17 nci maddelerinde yukarıda yer alan birimlerin görevleri sayılmıştır.

18 inci maddede Başbakanlık merkez teşkilâtının “Danışma ve Denetim Birimleri” sayılmaktadır. Bu birimler şunlardır:

1. Teftiş Kurulu Başkanlığı,
2. Başbakan Müşavirleri,

3. Hukuk Müşavirliği,
4. Başbakanlık Müşavirleri,
5. Basın Müşavirliği.

19-23 üncü maddelerde yukarıda zikredilen beş birimin görevleri sayılmaktadır.

Kanun Hükmünde Kararnamenin 24 üncü maddesinde Başbakanlık “Yardımcı Birimler”i sıralanmıştır. Bu birimler şunlardır:

1. Bakanlar Kurulu Sekreterliği,
2. İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı,
3. Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı,
4. Savunma Sekreterliği,
5. Özel Kalem Müdürlükleri.

25-29 uncu maddelerde, yukarıda adları verilen yardımcı birimlerin görevleri yer almıştır. Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 30 uncu maddesinde, Başbakanlık teşkilâtındaki sürekli kurulun “Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu” olduğu belirtilmiştir.

31 inci maddede Başbakanlık teşkilâtıyla, bağlı ve ilgili kuruluşların yöneticilerinin sorumluluğu ve yetki devri konusuna açıklık getirilmiştir.

32 nci maddede, Başbakanlığın kanunla yerine getirmekle yükümlü olduğu hizmetleri tüzük, yönetmelik, tebliğ ve genelgelerle düzenlemekle görevli ve yetkili olduğu belirtilmiştir.

33 üncü maddede, Başbakanlık uzman ve uzman yardımcısı olabilmek için aranacak şartlar sayılmakta, bunların yetiştirilmek amacıyla eğitime tabi tutulacakları, seçilme usul ve esasları ile diğer hususların bir yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 1 inci maddesinde, Başbakanlıkta çalışmakta olan personelin “Başbakanlık Uzmanlığı” için müracaatta bulunabilecekleri ve imtihan sonucunda başarılı olanların “Başbakanlık Uzmanı” unvanını alacakları belirtilmektedir.

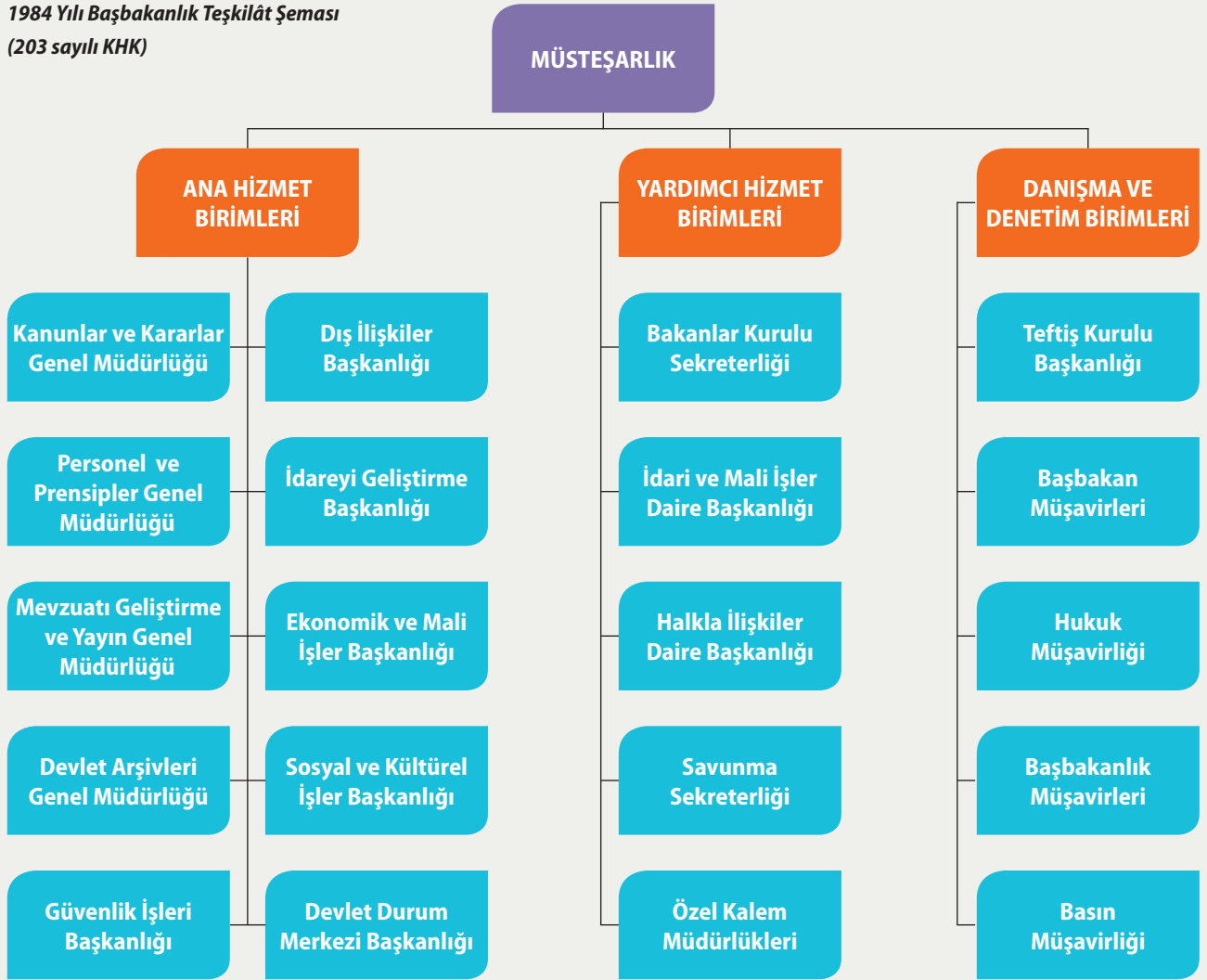
Geçici 2 nci maddede yeni düzenleme sebebiyle kadro ve görev unvanları değişmeyenlerin mevcut kadrolara atanmış sayılacakları; kadro dereceleri veya görev unvanları değişenler veya kaldırılanların yeni bir kadroya atanıncaya kadar, durumlarına uygun işlerde görevlendirilecekleri ve eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü haklarının şahıslarına bağlı olarak saklı tutulacağı hükmü getirilmiştir.

Geçici 3 üncü maddede, bu Kanun Hükmünde Kararnameye göre yeniden düzenleme yapıncaya kadar değişen veya yeniden kurulan birimlere verilen görevlerin daha önce bu görevi yapmakta olan birimler tarafından yapılmaya devam edileceği, bu Kanun Hükmünde Kararnameye göre Başbakanlık Teşkilâtı ile kadrolarının altı ay içerisinde hazırlanarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe gireceği hükmü getirilmiştir.

c- 203 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında KHK ile oluşturulan yeni teşkilât yapısının değerlendirilmesi
8/4334 sayılı Bakanlar Kurulu Kararından farklı olarak 203 sayılı “Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” gereğince Başbakanlık merkez teşkilâtında yapılan düzenlemeler şunlardır:

1. Müsteşar Yardımcılarının sayısı 2’den 5’e, anahizmet birimlerinin sayısı 9’dan 10’a çıkmış olup, danışma ve denetim birimlerinin sayısı 6’dan 5’e ve yardımcı birimlerin sayısı 7’den 5’e inmiştir.
2. Anahizmet birimlerinden olan Kanunlar ve Kararlar Tetkik Daire Başkanlığı, “Genel Müdürlük” haline getirilmiştir.
3. Daha önce yardımcı birimlerde bulunan Personel Genel Müdürlüğü, bu defa anahizmet birimleri kısmında ve adı “Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü” olarak yer almıştır.
4. Milli Güvenlik ve Milletlerarası İlişkiler Daire Başkanlığı yeni düzenlemede “Güvenlik İşleri Başkanlığı” ve “Dış İlişkiler Başkanlığı” olmak üzere iki birime ayrılmıştır. Dış İlişkiler Başkanlığı, bu Kararnameyle kaldırılmış bulunan Dış Görevler Komite Sekreterliğinin fonksiyonunu da üstlenmiştir.
5. İktisadi ve Mali İşler Daire Başkanlığı’nın adı “Ekonomik ve Mali İşler Daire Başkanlığı” olmuştur.
6. Teknik İşler Daire Başkanlığı kaldırılmıştır.
7. Neşriyat Daire Başkanlığının adı ve statüsü değiştirilerek “Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü” olmuştur.
8. Daha önce anahizmet birimleri kısmında yer alan Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı bu defa iki ayrı birime ayrılarak; “Basın Müşavirliği” danışma ve denetim birimlerinde, “Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı” yardımcı birimlerde yer almıştır.
9. Önceki teşkilâtlanmada ayrı ayrı birimler olarak kurulan Cumhuriyet Arşivi ve Osmanlı Arşivi Daire Başkanlıkları “Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü” çatısı altında birleştirilmiştir.
10. 8/4334 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yapılan düzenlemede denetim ve danışma birimleri arasında yer alan Devlet Durum Merkezi Kurul Başkanlığı, “Devlet Durum Merkezi Başkanlığı” olmuş; Bilgi Derleme ve İstatistikî Analiz Koordinasyon, Bilgisayar ve Bilişim Sistemleri Koordinasyon Daire Başkanlıkları ise yeni teşkilâtlanmada yer almamışlardır.
11. Bu yeni teşkilâtlanmada danışma ve denetim birimleri arasında “Teftiş Kurulu Başkanlığı”nın kurulduğu görülmektedir. Ayrıca daha önceki teşkilâtlanmada bu birimler arasında yer alan Başbakanlık Müşavirleri bu defa “Başbakan Müşavirleri” ve “Başbakanlık Müşavirleri” olmak üzere iki gruba ayrılmıştır.
12. Önceki teşkilâtlanmada yardımcı birimlerde yer alan Komptrolörlük Daire Başkanlığı ile Organizasyon ve Metot Daire Başkanlığı ve Dış Görevler Komite Sekreterliği yeni teşkilât yapısında yer almamıştır. Dış Görevler Komite Sekreterliği’nin fonksiyonu yeni kurulan Dış İlişkiler Başkanlığına verilmiştir.

1984 Yılı Başbakanlık Teşkilât Şeması
(203 sayılı KHK)

XII- Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun

Kanun Numarası: 3056 **Kabul Tarihi:** 10.10.1984

203 sayılı “Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” yayımlandıktan kısa bir süre sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde görüşülerek, 10.10.1984 tarihinde 3056 sayılı Kanun olarak kabul edilmiştir.⁴⁶

Bu Kanun üç kısım, kırk madde ve üç geçici maddeden ibaret olup, metnin sonunda Başbakanlık merkez teşkilâtı birimlerinin sayıldığı bir cetvel bulunmaktadır.

3056 sayılı Başbakanlık Teşkilât Kanununun muhtevası

Bu Kanunun amacına dair 1 inci maddesinde; “Bakanlıklar arasında işbirliğini sağlamak, hükûmetin genel siyasetinin yürütülmesini gözetmek, Devlet Teşkilâtının düzenli bir şekilde işlemlerini temin etmek, Anayasa ve Kanunlarla Başbakana verilen görevleri yerine getirmek için Başbakanlık Teşkilâtının kurulmasına, teşkilât ve görevlerine ait esasları düzenlemektir” denilmektedir.

Kanunun 2 nci maddesinde sekiz fıkra halinde Başbakanlığın görevleri sayılmaktadır.

Kanunun 3 üncü maddesinde Başbakanlık teşkilâtına yer verilmiştir. Bununla ilgili olarak Başbakanlık teşkilâtının, merkez teşkilâtı ile bağlı ve ilgili kuruluşlardan meydana geldiği belirtilmekte, 4 üncü maddesinde Başbakanın, 5 inci maddesinde Müsteşarın ve 6 ncı maddesinde Müsteşar Yardımcılarının görevleri sayılmaktadır.

Söz konusu Kanunun 7 nci maddesinde Başbakanlık anahizmet birimleri sıralanmaktadır. Bu maddeye göre; Başbakanlık anahizmet birimleri şunlardır:

1. Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü,
2. Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü,

3. Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü,
4. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü,
5. Güvenlik İşleri Başkanlığı,
6. Dış İlişkiler Başkanlığı,
7. Ekonomik ve Mali İşler Başkanlığı,
8. Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı,
9. İdareyi Geliştirme Başkanlığı,
10. Deniz İşleri Başkanlığı,
11. Devlet Durum Merkezi Başkanlığı.

3056 sayılı Başbakanlık Teşkilât Kanunu’nun, 8-18 inci maddeleri arasında, yukarıda yer alan anahizmet birimlerinin görevleri sıralanmıştır.

Bu Kanunun 19 uncu maddesinde Başbakanlık merkez teşkilâtının danışma ve denetim birimleri sayılmıştır. Bu birimler şunlardır:

1. Teftiş Kurulu Başkanlığı,
2. Başbakan Müşavirleri,
3. Hukuk Müşavirliği,
4. Başbakanlık Müşavirleri,
5. Basın Müşavirliği.

Kanunun 20-24 üncü maddeleri arasında, yukarıda yer alan danışma ve denetim birimlerinin görevleri sıralanmıştır.

Kanunun 25 inci maddesinde Başbakanlık merkez kuruluşundaki yardımcı birimler olarak;

1. Bakanlar Kurulu Sekreterliği,
2. İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı,
3. Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı,
4. Savunma Sekreterliği,
5. Özel Kalem Müdürlükleri sayılmış olup, 26-30 uncu maddeleri arasında bu birimlerin görevleri belirtilmiştir.

31 inci maddede Başbakanlık teşkilâtındaki sürekli kurulun “Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu” olduğu, bu kurulun teşkili ve görevlerinin Bakanlar Kurulunca tespit edileceği hükme bağlanmıştır.

Başbakanlık Teşkilât Kanununun üçüncü kısmındaki “Çeşitli Hükümler” bölümünün 32 nci maddesinde Başbakanlık teşkilâtıyla bağlı ve ilgili kuruluşların her kademedeki yöneticilerinin, yapmakla yükümlü buldukları görevleri, verilecek emir ve direktifler doğrultusunda mevzuata, plan ve programlara uygun olarak yerine getirmekten bir üst yöneticiye karşı sorumlu oldukları, Başbakanlık teşkilâtının her kademedeki yöneticilerinin, gerektiğinde yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilecekleri belirtilmiştir.

33 üncü maddede Başbakanlığın kanunla yerine getirmekle yükümlü olduğu hizmetleri tüzük, yönetmelik, tebliğ ve genelgelerle düzenlemekle görevli ve yetkili olduğu ifade edilmiştir.

Kanunun 34 üncü maddesinde Başbakanlık uzman ve uzman yardımcısı olabilmek için aranacak genel ve özel şartlar sayılmakta, bunların yetiştirilmek maksadıyla yurtiçinde ve yurtdışında eğitime tabi tutulacakları, ayırma, seçilme usul ve esasları ile diğer hususların bir yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Kanunun 35 inci maddesiyle de Başbakanlık merkez teşkilâtında Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Başbakan Müşaviri, Başbakanlık Müşavirleri, Teftiş Kurulu Başkanı, Hukuk Müşaviri, Basın Müşaviri, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları, Başkan ve Yardımcıları, Daire Başkanları ve Yardımcıları ile Uzman ve Uzman Yardımcılarının sözleşmeli çalıştırılabileceği hükmü getirilmiştir.

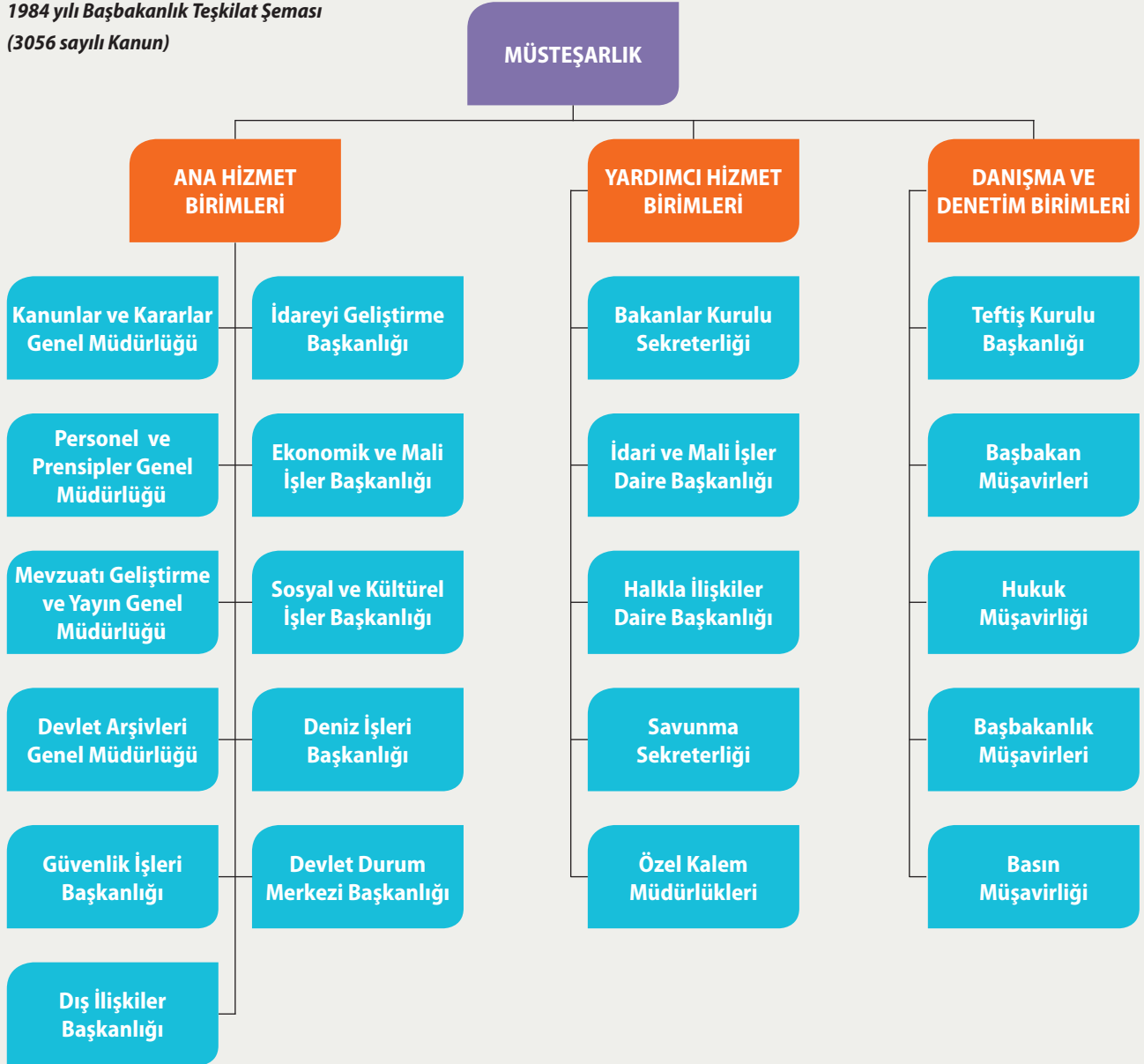
35 inci maddenin üçüncü paragrafında ise, “Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünde özel bilgi ve ihtisası gerektiren konularda kadro aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın yerli ve yabancı elemanlar sözleşmeli olarak çalıştırılabilir” hükmüyle Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü’ne, görevleriyle ilgili gerekli dinamizmin temini için büyük bir imkan sağlanmıştır.

203 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile bu Kararnamenin kanunlaşmış hali olan 3056 sayılı Kanun arasındaki farklılık sadece Başbakanlık Merkez Teşkilâtı birimleri arasında “Deniz İşleri Başkanlığı”nın alınmış olmasıdır.

20 Ağustos 1981 tarihli ve 2512 sayılı Başbakanlık Deniz Teşkilâtı Hakkında Kanunla kurulmuş bulunan Başbakanlık Deniz Müsteşarlığı, 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilât Kanunu ile Başbakanlığın merkez birimleri arasında alınmıştır. Bununla ilgili olarak 3056 sayılı Kanunun Başbakanlığın görevleriyle ilgili 2 nci maddesine eklenen (h) fıkrasıyla “Deniz işlerini koordine etmek” hükmü ilave edilmiştir. Ayrıca, Başbakanlık anahizmet birimlerinin sayıldığı 7 nci maddeye “Deniz İşleri Başkanlığı” da ilave edilmiştir. Bu Kanunun 17 nci maddesinde Deniz İşleri Başkanlığının görevleri ile ilgili olarak; deniz ticareti, deniz ticaret filosu ve gemi sanayiini teşvik etmek ve geliştirmek üzere milli deniz politikasını tespit etmek ve bunların işlemlerini sağlamak olduğu belirtilmiştir.

Ayrıca, 3056 sayılı Kanunun 38 inci maddesi ile; 6330 sayılı Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun ve 2512 sayılı Başbakanlık Deniz Teşkilâtı Hakkında Kanun ve Deniz Müsteşarlığına ait kadrolardan boş olanlar yürürlükten kaldırılmış, dolu kadrolar personeli ile birlikte Başbakanlığa devredilmiştir.

1984 yılı Başbakanlık Teşkilat Şeması
(3056 sayılı Kanun)

XIII- 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda bugüne kadar değişiklik yapan mevzuat

3056 sayılı Başbakanlık Teşkilât Kanununda bugüne kadar değişiklik yapan veya bazı maddelerini yürürlükten kaldıran kanun ve kanun hükmünde kararnameler, kronolojik olarak aşağıda verilmiştir.

1. Başbakanlık merkez birimlerinden olan Deniz İşleri Başkanlığı, 09.04.1987 tarihli ve 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunun 39 uncu maddesi gereğince Ulaştırma Bakanlığına bağlanmıştır. Bu cümleden olarak; 3056 sayılı Kanunda geçen Deniz İşleri Başkanlığına ait 7 nci maddenin (j) bendi, 17 nci madde ve Kanuna ekli cetvelin anahizmet birimleri bölümünün 10 uncu sırası yürürlükten kaldırılmıştır.⁴⁷

2. 18.05.1987 tarihli ve 281 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ve Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesi ile, 3056 sayılı Kanunun "Teftiş Kurulu Başkanlığı" başlıklı 20 nci maddesinde yapılan değişiklikle; Teftiş Kurulu Başkanlığının görevleri arasına, "Başbakan'ın yanı sıra, yetkili kılınması halinde Müsteşarın emri veya onayı ile verilen görevleri yerine getirmek ve ayrıca Başbakanlık merkez teşkilâtında da araştırma, inceleme ve soruşturma yapma görevi" ilave edilmiştir.

281 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 3056 sayılı Kanun'un Başbakan Müşavirleri ile ilgili 21 inci maddesinde değişiklik yapılarak en fazla beş Başbakan Başmüşaviri görevlendirilebileceği; Başbakan Başmüşavirlerinin siyasi, ticari ve ekonomik ilişkiler gereği dış ülkelerde veya uluslararası kuruluşlar nezdinde, büyükelçi gibi akredite edilmeksizin, özel bir misyonla görevlendirilebilecekleri; bu şekilde görevlendirilecekler müşterek kararla büyükelçi unvanı verilebileceği ilave edilmiş ve "Başbakan Başmüşavirlerinin de sözleşmeli olarak çalıştırılabileceği" hükmü konulmuştur.⁴⁸
3. 28.12.1987 tarihli ve 304 sayılı "Devlet Plânlama Teşkilâtı Kuruluş ve Görevleri Hakkında 223 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dâir Kanun Hükmünde Kararnamenin" 4 üncü maddesiyle, 3056 sayılı Kanun'un 31 inci maddesinde yer alan "Başbakanlık Teşkilâtındaki Sürekli Kurul Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kuruludur" hükmü kaldırılmıştır.⁴⁹
4. 04.01.1988 tarihli ve 307 sayılı "10.10.1984 tarihli ve 3056 sayılı Kanunun bazı maddeleri ile 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile, 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilât Kanunu'nun müşavirlerle ilgili 21 ve 23 üncü maddelerinde değişiklik yapılarak, müşavir sayıları artırılmıştır.⁵⁰
5. 15.01.1988 tarihli ve 312 sayılı "3056 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 21 inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dâir Kanun Hükmünde Kararname" ile; "Kamu Kurum ve kuruluşlarının üst düzey yöneticilerine aslî görevleri yanında Başbakan Başmüşavirliği görevi de verilebilir. Bunlara, yürüttükleri bu görev için öngörülen ücret, aylık, zam ve tazminatların yarısını geçmemek üzere Başbakan onayı ile ödeme yapılır" fıkrası eklenmiştir.⁵¹
6. 16.06.1988 tarihli ve 331 sayılı "657 ve 3056 sayılı Kanunlar ile 233 ve 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile de Başbakanlık Teşkilât Kanununun "Kamu kurum ve kuruluşlarındaki personelin Başbakanlıkta görevlendirilmesine dâir 36 ncı maddesine "Ayrıca birinci fıkrada belirtilen kurumlarda görevli personel; aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mâlî ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Başbakanlıkta görevlendirilebilirler" hükmü eklenmiştir.⁵²
7. 23.12.1988 tarihli ve 351 sayılı "Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"nin 20 nci maddesiyle, 3056 sayılı Kanunun 28.12.1987 tarihli ve 304 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılan 31 inci maddesi ile "Başbakanlık merkez teşkilâtı kadrolarında çalışan bazı personele verilecek fazla çalışma ücreti" konusu yeniden düzenlenmiştir.⁵³
8. 16.01.1990 tarihli ve 406 sayılı "2443 ve 3056 sayılı Kanunlarla 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile Başbakanlık anahizmet birimi olarak Bilgi İşlem Başkanlığı kurulmuş ve 3056 sayılı Kanunun 17 nci maddesi yeniden düzenlenerek bu maddede bu birimin görevleri sayılmıştır.

Yeni teşkil edilen Bilgi İşlem Başkanlığı için, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvellerin Başbakanlık kısmında

iptal-ihdas işlemi yapılarak, bu birimin kadroları sağlanmıştır.

Yine ayrıca, 406 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile, Başbakanlık merkez teşkilâtı anahizmet birimleri arasında yer alan “Devlet Durum Merkezi” birimi ve bu birime ait kanun metnindeki hükümler yürürlükten kaldırılmıştır.⁵⁴

9. 09.04.1990 tarihli ve 418 sayılı “Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dâir Kanun Hükmünde Kararname” ile; Başbakanlık Teşkilât Kanununun 15.01.1998 tarihli ve 312 sayılı “3056 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnemenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 21 inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dâir Kanun Hükmünde Kararname” ile değiştirilen 21 inci maddesinde geçen “Kamu kurum ve kuruluşlarının üst düzey yöneticilerine asli görevlerinin yanı sıra Başbakan Başmüşavirliği görevi de verilebilir ...” hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.⁵⁵
10. 05.07.1991 tarihli ve 433 sayılı “Kamu Personelinin Özlük Haklarına İlişkin Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”nin 16 ncı maddesinin (a) fıkrasının 3 üncü bendi gereğince; 3056 sayılı Kanun’un 351 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik Başbakanlık merkez teşkilâtı kadrolarında çalışan bazı personele verilecek fazla çalışma ücreti konusunda yapılan yeni düzenlemeye dair 31 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.⁵⁶
11. 27.12.1991 tarihli ve 475 sayılı “Devlet Memurları Kanunu, Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnemenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnemenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dâir Kanun Hükmünde Kararname” ile;⁵⁷
 - a- 475 sayılı KHK’nin 1 inci maddesi gereğince; 3056 sayılı Kanun’un, Kanun ve Kararlar Genel Müdürlüğü’nün görevlerine dâir 8 inci maddesinin

(f) bendine “... mevzuat hazırlama ve esasları ile ilgili ilkeleri belirlemek,” ibaresi eklenmiştir.

b- 3056 sayılı Kanunda, 307 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 21 inci maddede yapılan düzenlemeye ilave olarak bu defa Başbakan Başmüşaviri sayısı 7’den 15’e, 13 olan Başbakan Müşaviri sayısı 20’ye ve 23 üncü maddedeki Başbakanlık Müşaviri sayısı da 40’tan 85’e yükseltilmiştir.

c- 3056 sayılı Kanun’un 433 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılan fazla mesai ile ilgili 31 inci maddesi yeniden düzenlenmiştir.

d- 3056 sayılı Kanun’un 35 inci maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Başbakanlık merkez teşkilâtında, Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Başbakan Başmüşaviri, Başbakan Müşaviri ve Başbakanlık Müşavirleri, Teftiş Kurulu Başkanı, Bakanlar Kurulu Sekreteri, Hukuk Müşaviri, Basın Müşaviri, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları, Başkan ve Yardımcıları, Daire Başkanı ve Yardımcıları ile Uzman ve Uzman Yardımcısı kadrolarına atananlar atandıkları kadrolarda sözleşmeli olarak da, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın çalıştırılabilir.

Ayrıca, Başbakanlık merkez teşkilâtında programcı, çözümleyici ve bilgisayar işletmeni ile Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünde Osmanlıca dil ve yazı ile yazılan her türlü arşiv malzemesinin Türkçe’ye çevrilmesi, tasnifi, değerlendirilmesi gibi özel bilgi ve ihtisası gerektiren işlerde kadro aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın yerli ve yabancı elemanlar sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Ancak, Devlet Arşivlerinde çalıştırılacaklarda yaş haddi aranmaz, varsa emekli aylıkları kesilmez.”

e- 3056 sayılı Kanun’un 36 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Genel ve katma bütçeli dairelerle döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlarda, belediyeler ve özel

idareler, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait kuruluşlarda, iktisadî devlet teşekkülleri ve kamu iktisadî kuruluşlarında ve bunlara bağlı ortaklıklar ve müesseselerde çalışanlar kurumlarının, yüksek yargı organı mensupları, hakim ve savcılar için kendilerinin muvafakatı ile Başbakanlıkta sözleşmeli olarak istihdam edilebilir. Başbakanlığın bu konudaki talepleri, ilgili kurum ve kuruluşlarca öncelikle sonuçlandırılır. Yüksek yargı organları mensupları hakkında görevlendirme talebi ilgili yüksek mahkemelerin başkanlarınca yerine getirilir. Bu personel ilgili kurumdan maaşsız izinli sayılır. İzinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgili özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Terfileri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır.”

f- 3056 sayılı Kanun’un Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü’nün görevlerine dâir 10 uncu maddesinin (a) bendindeki “Mevzuat hazırlama usûl ve esasları ile ilgili ilkeleri geliştirmek,” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

g- 3056 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 4-11 inci maddenin (a) bendi ile kaldırılan 657 Sayılı Kanun’un 59 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki hüküm uyarınca bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımından önce Müsteşar veya Müsteşar Yardımcılığına atanmış olanların, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinde görevleri sona erer, bunlar mükteseplerine uygun görevlere atanırlar,”

12. 06.07.1995 tarihli ve 562 sayılı “Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile 3056 sayılı Kanuna eklenen ‘Geçici Madde 5’te, Başbakanlık Bilgi İşlem Başkanlığı’nda çalıştırılanların her çeşit ücret ve ödemelerine ait hususlar tespit edilmiştir.⁵⁸
13. 15.11.1999 tarihli ve 583 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dâir Kanun Hükmünde Kararname ile, 3056 sayılı Kanun’un 2 nci maddesine bir fıkra eklenerek acil

durum yönetiminin etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi, acil durum yönetimini gerektiren olayların vuku bulmasından önce, olaylar sırasında ve olaylardan sonra gerçekleştirilecek iyileştirme çalışmalarını yürüten kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak hususu Başbakanlığın görevleri arasına dahil edilmiştir. Ayrıca, 3056 sayılı Kanun’un 7 nci maddesine ilave yapılarak Başbakanlık anahizmet birimleri arasında Türkiye Acil Durum Yönetimi Başkanlığı kurulmuştur.⁵⁹

Daha sonra 18.05.2000 tarihli ve 600 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dâir Kanun Hükmünde Kararname ile, 3056 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle söz konusu Başkanlık, “Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü”ne dönüştürülmüş ve “11/A” ek maddede bu Genel Müdürlüğün görevleri sayılmıştır.⁶⁰

14. 20.09.2000 tarihli ve 626 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dâir Kanun Hükmünde Kararname ile 3056 sayılı Kanun’un 7 nci maddesine ilave yapılarak Başbakanlık anahizmet birimi olarak “İnsan Hakları Başkanlığı” kurulmuştur. Yine aynı KHK ile 3056 sayılı Kanunun mülga 17/A maddesi yeniden düzenlenerek “İnsan Hakları Başkanlığı’nın görevleri sayılmıştır.⁶¹ Ayrıca 626 sayılı KHK ile 3056 sayılı Kanun’a “Ek-4, 5 ve 6 ncı maddeler ilave edilerek “İnsan Hakları Üst Kurulu”, “İnsan Hakları Danışma Kurulu” oluşturulmuş ve ayrıca insan hakları ihlalleri iddialarını yerinde incelemek ve araştırmak üzere heyetler teşkil edilmiştir. 626 sayılı KHK, TBMM’de 12.4.2001 tarihinde görüşülerek 4643 sayılı Kanun olarak yürürlüğe girmiştir.⁶²
15. 21.04.2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanun ile 3056 sayılı Kanun’un 31. maddesinin (1) başlığı “Fazla Çalışma Ücreti ve Ek Ödeme” olarak değiştirilmiş ve birinci fıkrasının (d) bendine “fazla çalışma ücreti ödenir.” ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen cümle ile hüküm şu şekline almıştır:

“Başbakanlık Merkez Teşkilatı kadrolarında çalışan memurlara (Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye

İşletmesi kadrolarında çalışanlar dahil) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil);

- a) 15 ila 11 inci derecelerden aylık alanlara %20'sini,
- b) 10 ila 7 nci derecelerden aylık alanlara %25'ini,
- c) 6 ila 4 üncü derecelerden aylık alanlara %30'unu,
- d) 3 ila 1 inci derecelerden aylık alanlara %35'ini,

geçmemek üzere Başbakanlıkça tespit edilecek usul ve esaslar çerçevesinde her ay aylıkla birlikte, gelir vergisine tabi olmaksızın, peşin olarak fazla çalışma ücreti ödenir. Ayrıca, Başbakanlık Müfettiş ve Müfettiş Yardımcılarına en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) % 200'ünü geçmemek üzere Başbakanlık makamınca belirlenen oranda ek ödeme yapılır. Bu ödemede 657 sayılı Kanunun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve bu ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz.

Başbakanlıkta görevli emniyet mensupları ile 36 ncı maddenin son fıkrasına göre görevlendirilen personele yukarıda belirtilen tazminattan Başbakanlık Müsteşarınca uygun görülen oranda ödeme yapılabilir. Bu personelin bağlı oldukları kamu kurum ve kuruluşlarınca ödenen fazla çalışma ücreti tenzil edilir."

16. 24.05.2006 tarihli ve 5508 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dâir Kanun" ile;⁶³

- a) 3056 sayılı Kanunun 2 nci maddesine eklenen (i) bendi ile Başbakanlığın görevleri arasına "İç güvenlik, dış güvenlik ve terörle mücadele konusunda görevli kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak" ilave edilmiştir.
- b) 3056 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde ve Kanunun ekinde yer alan "Güvenlik İşleri Başkanlığı" ibaresi "Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiş ve 12 nci maddede yer alan görevleri yeniden düzenlenmiştir.
- c) 3056 sayılı Kanuna eklenen "Ek Madde 8" ile iptal ve ihdas edilen kadrolar belirlenmiştir.

17. 18.02.2009 tarihli ve 5838 sayılı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"la 3056 sayılı Kanuna eklenen "Ek Madde 9" ile "Ekonomi Koordinasyon Kurulu" kurulmuş ve görevleri belirlenmiştir.⁶⁴

18. 29.05.2009 tarihli ve 5902 sayılı "Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun" la;⁶⁵

a) 15.11.1999 tarihli ve 583 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanunun Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dâir Kanun Hükmünde Kararname" ile 3056 sayılı Kanunun Başbakanlığın görevleriyle ilgili 2 nci maddesine (i) bendi olarak eklenen " Acil durum yönetimini gerektiren olayların vuku bulmasından önce, olaylar sırasında ve olaylardan sonra gerçekleştirecek iyileştirme çalışmalarını yürüten kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak," ibaresi,

b) 18.05.2000 tarihli ve 600 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanunun Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dâir Kanun Hükmünde Kararname" ile 3056 sayılı Kanunun "Anahizmet birimleri" başlıklı 7 nci maddesine (e) bendi olarak eklenen "Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü" ibaresi ve Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğünün görevleri ile ilgili 11/A maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Kanun ile kurulan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2011/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Başbakan Yardımcılığı ile ilişkilendirilmiştir.

19. 29.06.2011 tarihli ve 644 sayılı "Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile;⁶⁶

a) 3056 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinin birinci fıkrası "En yüksek Devlet memuru olan Müsteşar, Başbakanlık Teşkilâtının Başbakandan sonra en üst amiridir" şeklinde değiştirilmiştir.

b) 3056 sayılı Kanun'un "Başbakan Müşavirleri" başlıklı 21 inci maddesinin birinci fıkrası "Başbakana danışmanlık

görevi yapmak üzere Başbakan Başmüşaviri atanabilir. Bu kadrolara atananların varsa emeklilik veya yaşlılık aylıkları kesilmez. 36 nci maddeye göre görevlendirilenler Başbakan onayıyla Başbakan Başmüşaviri ve Başbakan Müşaviri unvanını kullanabilir.” olarak değiştirilmiştir.

c) 3056 sayılı Kanun’un “Başbakanlık Müşavirleri” başlıklı 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının sonuna “Bu kadroya atananların varsa emeklilik veya yaşlılık aylıkları kesilmez.” hükmü eklenmiştir.

ç) 3056 sayılı Kanuna eklenen ek maddede “Başbakana, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren konularda dış ülkelerde veya uluslararası kuruluşlar nezdinde özel bir görevi ifa etmek üzere özel temsilci görevlendirilebileceği, bunlara müşterek kararlarla Büyükelçilik unvanı verilebileceği vs.” belirtilmiştir.

20. 26.09.2011 tarihli ve 659 sayılı “Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname” ile;⁶⁷

a) 3056 sayılı Kanun’un 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “Hukuk Müşavirliği” ibaresi “Hukuk Hizmetleri Başkanlığı”, olarak değiştirilmiş, bu birimin görevlerini belirleyen 22 nci maddesi de yeniden düzenlenmiştir. Söz konusu Kanunun eki “Başbakanlık Merkez Teşkilâtı” cetvelinin “Danışma ve Denetim Birimleri” bölümünde yer alan “3. Hukuk Müşavirliği” ibaresi de “3. Hukuk Hizmetleri Başkanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

21. 24.10.2011 tarihli ve 661 sayılı “Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dâir Kanun Hükmünde Kararname” ile;⁶⁸

a) 3056 sayılı Kanun’un 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Ekonomik ve Mali İşler Başkanlığı” ve “Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı” birleştirilerek “Ekonomik, Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı” adını almış ve bu birimin görevleri ile ilgili 14 üncü madde değiştirilmiştir.

b) 3056 sayılı Kanun’un 19 uncu maddesinin birinci fıkrasına (a) bendinden sonra gelmek üzere “Strateji

Geliştirme Başkanlığı” bendi eklenmiş ve 20 nci maddeden sonra gelmek üzere, bu birimin görevlerini belirleyen 20/A maddesi eklenmiştir.

c) 3056 sayılı Kanun’un “Teftiş Kurulu Başkanlığı” başlıklı 20 nci maddesinin birinci fıkrasına “Avrupa Birliğinden sağlanan mali kaynakların kullanımıyla ilgili inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak veya yaptırmak. Bu konulara ilişkin inceleme ve soruşturmalarda uluslararası kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak” d) bendi olarak eklenmiş ve ikinci fıkrası “Başbakanlık Müfettişliğine Müfettiş Yardımcısı olarak girilir. Teftiş Kurulunun çalışma usul ve esasları, Müfettiş Yardımcılarının seçilmesi, yetiştirilmesi ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.” şeklinde değiştirilmiştir.

ç) 3056 sayılı Kanun’un “Başbakan Müşaviri” başlıklı 21 inci maddesine “Başbakan Başmüşavirleri ile Başbakan Müşavirleri, Başbakan veya Müsteşar tarafından belirlenen birimlerde veya Sektörel İzleme ve Değerlendirme Birimi bünyesinde görevlendirilebilir.” fıkrası eklenmiştir.

d) 3056 sayılı Kanun’un “Başbakanlık Müşavirleri” başlıklı 23 üncü maddesine “Başbakanlık Müşavirleri, Başbakan veya Müsteşar tarafından belirlenen birimlerde Başbakan Yardımcılıklarında, Sektörel İzleme ve Değerlendirme Birimi bünyesinde görevlendirilebilir veya ihtiyaç halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilir.” fıkrası eklenmiştir.

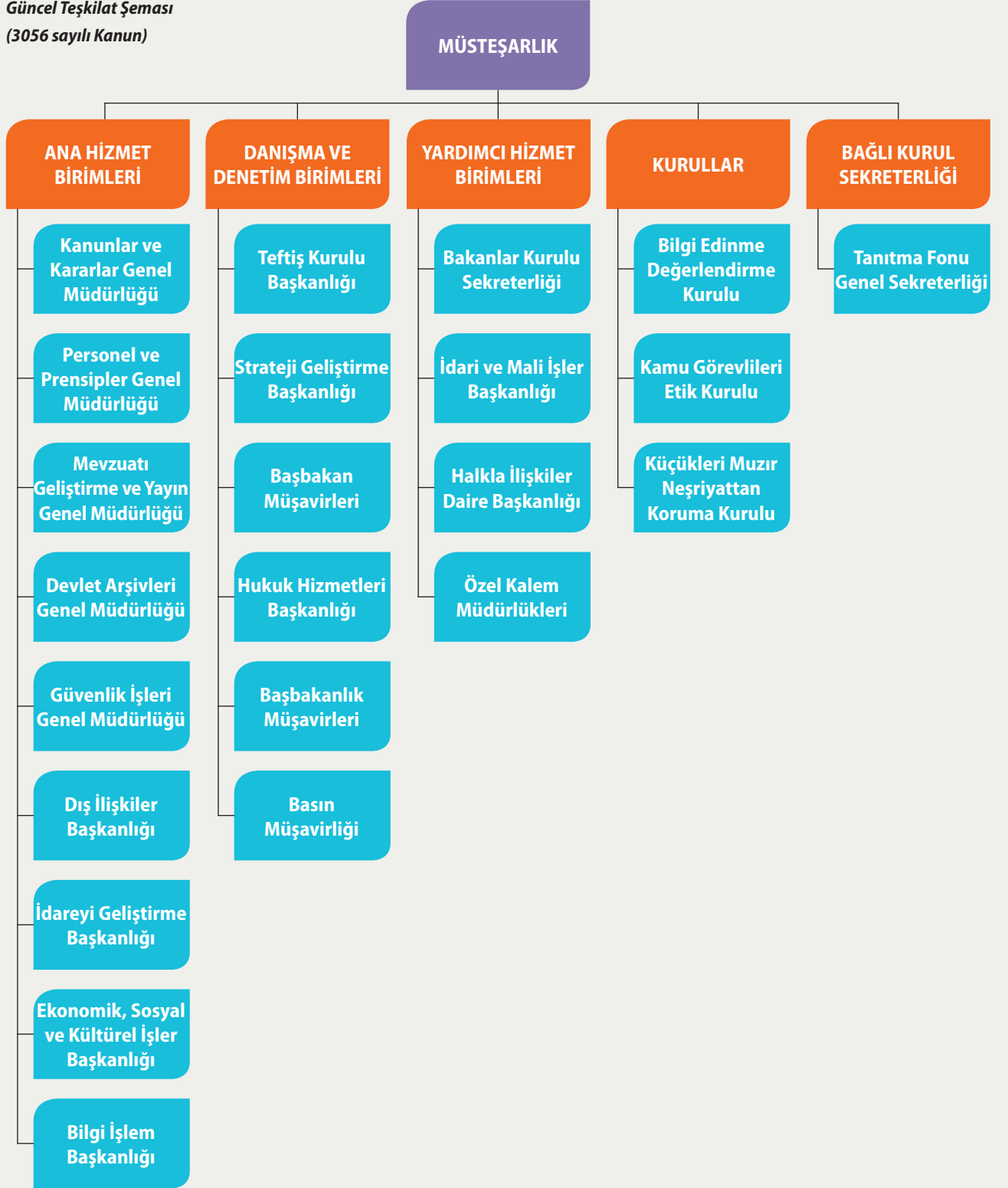
e) 3056 sayılı Kanun’un 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı”, “İdari ve Mali İşler Başkanlığı” şeklinde değiştirilmiş ve 27 nci maddede bu Başkanlığın görevleri sayılmıştır.

f) 3056 sayılı Kanun’un “Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı” başlıklı 28 inci maddesinin birinci fıkrasına “4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak,” bendi eklenmiştir.

g) 3056 sayılı Kanun’un, Başbakan ve Başbakan Yardımcılarının özel kalem müdürlerinin görevleri ile ilgili 30 uncu maddesi değiştirilmiştir.

- ğ)** 3056 sayılı Kanun'un 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendinde yer alan Başbakanlık Merkez Teşkilâtında uzman yardımcılığı sınavına giriş yaşı 30'dan 35'e yükseltilmiştir.
- h)** 3056 sayılı Kanun'un "Sözleşmeli Personel" başlıklı 35 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "programcı, çözümleyici ve bilgisayar işletmeni ile" ibaresi "ihtiyaç duyulacak unvanlarda ve" şeklinde değiştirilmiştir.
- ı)** 3056 sayılı Kanuna eklenen "Ek Madde 11" de Sektörel İzleme ve Değerlendirme Birimi ve faaliyetlerinden söz edilmiş, "Ek Madde 12" de ise Başbakanlık Merkez Teşkilâtında "Uzman" ve "Uzman Yardımcısı" şeklinde yer alan kadro unvanları "Başbakanlık Uzmanı" ve "Başbakanlık Uzman Yardımcısı" olarak değiştirilmiştir.
- i)** 3056 sayılı Kanuna eklenen "Geçici Madde 8" de kadrosu iptal edilenlerin durumu belirlenmiştir.
- j)** 3056 sayılı Kanun'un eki cetvelin "Anahizmet Birimleri" sütununun 8 inci sırası "8. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı" şeklinde değiştirilmiş, 9 uncu sırası yürürlükten kaldırılmış; "Danışma ve Denetim Birimleri" sütununun 1 inci sırasından sonra gelmek üzere "2. Strateji Geliştirme Başkanlığı" sırası eklenmiş, mevcut sıralar buna göre teselsül ettirilmiş; "Yardımcı Birimler" sütununun 2 nci sırası "2. İdari ve Mali İşler Başkanlığı" şeklinde değiştirilmiştir.
- k)** 3056 sayılı Kanun'un "Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı" başlıklı 15 inci maddesi ve "Türkiye Acil Durum Yönetimi Başkanlığı" ile ilgili Ek 1 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.
22. 11.10.2011 tarihli ve 666 sayılı "Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dâir Kanun Hükmünde Kararname" ile;⁶⁹
- a)** 3056 sayılı Kanun'un "Fazla Çalışma Ücreti ve Ek Ödeme" başlıklı 31 inci maddesi ve yine aynı Kanunun "Sözleşmeli Personel" başlıklı 35 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Müsteşar Yardımcısı, Başbakan Başmüşaviri, Başbakan Müşaviri ve Başbakanlık Müşavirleri, Teftiş Kurulu Başkanı, Bakanlar Kurulu Sekreteri, Hukuk Müşaviri, Basın Müşaviri, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları, Başkan ve Yardımcıları, Daire Başkanı ve Yardımcıları ile Uzman, Daire Tabibi, Diş Tabibi, konusyla ilgili en az 4 yıllık yükseköğrenim görmüş olmak kaydıyla çözümleyici ve programcı, Uzman ve Uzman Yardımcısı" ibareleri 14.01.2012 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.
- b)** 3056 sayılı Kanun'un "Kamu Kurum ve Kuruluşlarındaki Personelin Görevlendirilmesi" başlıklı 36 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "sözleşmeli olarak" ibaresi "Daire Başkanı ve daha üst ünvanlı kadrolarda" şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya dördüncü cümleden sonra gelmek üzere "Bu fıkra kapsamında istihdam edilen personel istihdam edildikleri kadro için ilgili mevzuatta öngörülen her türlü mali ve sosyal haklardan aynen yararlanır." cümlesi eklenmiştir.
23. 3056 sayılı Kanun'un "Anahizmet Birimleri" başlıklı 7 nci maddesine, 20.09.2000 tarihli ve 626 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dâir Kanun Hükmünde Kararname" ile eklenen "m) İnsan Hakları Başkanlığı", bendi, birimin görevleri ile ilgili 17/A maddesi, ek-4, ek-5 ve ek-6 ncı maddeleri ile anılan Kanunun eki cetvelin ana hizmet birimlerinin düzenlendiği (13) numaralı bölümü, 21.06.2012 tarihli ve 6332 sayılı "Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu"nun 22 nci maddesinin dördüncü fıkrası ile yürürlükten kaldırılmıştır.⁷⁰
24. 3056 sayılı Kanun'un Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü başlıklı 12. maddesinin (d) bendinde yapılan değişiklikle Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü'ne "3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20. maddesinin 3'üncü fıkrası çerçevesinde Başbakanlıkça tahsis edilecek kamu kurum ve kuruluşlarına ait konutları belirlemek, gerektiğinde bu amaçla taşınmaz kiralanması ve edinimine ilişkin işlemleri yürütmek ve bu işlemlere ilişkin usul ve esasları belirleme" görevi verilmiştir.

Güncel Teşkilat Şeması
(3056 sayılı Kanun)

1. BÖLÜMÜN DİPNOTLARI

1. Ahmet Uğur, Osmanlı Siyasetnameleri, (t.y.), 154. s.
2. İ.Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devlet Teşkilâtına Medhal, Ankara, 1970, 41. s.
3. İ. Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilâtı. Ankara, 1984, 1-3 s.
4. Ahmet Mumcu, Divân-ı Hümayûn, Ankara, 1986, 87, 111. s.
5. Hüseyin Özdemir, Osmanlı Devletinde Bürokrasi, İstanbul, 2001, 47. s.
6. İ. Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilâtı, 111-120. s.
7. J.Deney, "Sadrazam", İslam Ansiklopedisi, 10. c., 46. s.
8. Mehmet İbşirli, "Bâbü'lî, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, 4. c. 379. s.
9. Özdemir, a.g.e., 53. s.
10. Başvekil, Başvekâlet. Türk Ansiklopedisi, 5. c. 390. s.
11. Düstur 3. Tertip, 1.c., 2. s
12. Düstur 3. Tertip, 1.c., 6.s.
13. Düstur 3. Tertip, 1.c., 123.s.
14. Düstur, 3. Tertip 5. c., 197. s.
15. Cafer Demiral. Türkiye'nin 42 Hükümeti (25 Nisan 1920-15 Nisan 1973). Ankara, Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı, 1973, 11-13. ss.
16. Düstur, 3. Tertip 3. c., 99. s.
17. Mustafa Kemal Atatürk. Nutuk, 2. cilt, Ankara, Milli Eğitim Basımevi, 1987, 794. s.
18. a.g.e. 800. s.
19. a.g.e. 800. s.
20. Düstur, 3. Tertip, 5.c. 197. s.
21. Düstur, 3. Tertip, 3.c. 99. s.
22. Düstur, 3. Tertip, 4.c. 75. s.
23. Düstur, 3. Tertip, 5.c. 398. s.
24. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnamesi 1927-1928.- [y.y.]: Matbuat Müdüriyyet-i Umumiyyesi, 1928, 38. s.
25. T.C. Resmi Gazete, 30.6.1929, 1229. sayı, 7651-7652. s.
26. T.C. Resmi Gazete, 24.5.1933, 2409. sayı.
27. T.C. Resmi Gazete, 28.4.1937, 3591. sayı.
28. TBMM Zabıt Ceridesi, "Başvekâlet Teşkilât ve Vazifeleri Hakkında Kanun Lâyihası ve Bütçe Encümeni Mazbatası (1/699). Sıra Sayısı: 136.
29. T.C. Resmi Gazete, 29.6.1943, 5442. sayı.
30. TBMM Zabıt Ceridesi, "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun Lâyihası ve Bütçe Encümeni Mazbatası (1/93)," Sıra Sayısı: 73.
31. TBMM Zabıt Ceridesi, "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkındaki 4443 sayılı Kanuna Ek Kanun Lâyihası ve Bütçe Encümeni Mazbatası (1/223)". Sıra Sayısı: 148.
32. T.C. Resmi Gazete, 21.6.1944, 5736. sayı.
33. TBMM Zabıt Ceridesi, "Başbakanlık Kuruluşu Hakkındaki Kanuna Ek Kanun Tasarısı ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/9)." Sıra Sayısı: 46
34. T.C. Resmi Gazete, 17.9.1946, 6410. sayı.
35. TBMM Tutanak Dergisi, "Başbakanlık Kuruluşu Hakkındaki 4443 sayılı Kanun'a Bağlı Cetvele 4952 sayılı Kanunla Eklenen Kadroların Kaldırılmasına Dâir Kanun Tasarısı ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/426)." Sıra Sayısı: 3.
36. T.C. Resmi Gazete, 10.12.1948, 7076. sayı.
37. TBMM Tutanak Dergisi, "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun Lâyihası ve Bütçe Encümeni Mazbatası (1/793)". Sıra Sayısı: 218.
38. T.C. Resmi Gazete, 17.3.1954, 8660. sayı.
39. Savunma Sekreterlikleri Kurulmasına Dâir Kanun. Kanun Nu.: 108, Kabul Tarihi: 24.10.1960, T.C. Resmi Gazete ile neşri: 28.10.1960, 10641. sayı.
40. Millî İstihbarat Teşkilât Kanunu. Kanun Nu.: 644, Kabul Tarihi: 6.7.1965, T.C. Resmi Gazete ile neşri: 22.7.1965, 12055. sayı.
41. Başbakanlık merkez teşkilâtının 1976 yılındaki birimleri, görevleri ve sorumlulukları hakkında daha geniş bilgi için bak: Başbakanlık Merkez Ünitelerinin Görev Yetki ve Sorumluluk Rehberi. (Hazırlayan Başbakanlık Organizasyon ve Metot Daire Başkanlığı), Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1976, 105 s.
42. T.C. Resmi Gazete, 7.11.1980, 17153. sayı, 14-16. ss.
43. T.C. Resmi Gazete, 28.2.1982, 17619. sayı (Mükerrer), 11-27. ss.
44. T.C. Resmi Gazete, 18.6.1984, 18435 sayı (Mükerrer), 4-14. ss.
45. TBMM Tutanak Dergisi, "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/501)". Sıra Sayısı: 1-2. ss.
46. T.C. Resmi Gazete, 19.10.1984, 18550. sayı, 1-12. ss.
47. T.C. Resmi Gazete, 17.4.1987, 19434. sayı, 12. s.
48. T.C. Resmi Gazete, 17.6.1987, 19490 (Mükerrer) sayı, 4. s.
49. T.C. Resmi Gazete, 31.12.1987, 19681. T.C. Resmi Gazete sayı, 32. s.
50. T.C. Resmi Gazete, 14.1.1988, 19694. sayı, 1-3. ss.
51. T.C. Resmi Gazete, 29.1.1988, 19709. sayı, 1. s.
52. T.C. Resmi Gazete, 30.6.1988, 19858. sayı, 3. s.
53. T.C. Resmi Gazete, 30.12.1988, 20035. sayı (Mükerrer), 5. s.
54. T.C. Resmi Gazete, 6.4.1990, 20484 sayı, 5-6. ss.
55. T.C. Resmi Gazete, 11.4.1990, 20489. sayı, 30. s.
56. T.C. Resmi Gazete, 8.7.1991, 20923 sayı, 8. s.
57. T.C. Resmi Gazete, 11.1.1992, 21107. sayı, 3-5. ss.
58. T.C. Resmi Gazete, 25.07.1995, 22354. sayı, 11. s.
59. T.C. Resmi Gazete, 22.11.1999, 23884. sayı (Mükerrer), 3-5. ss.
60. T.C. Resmi Gazete, 14.06.2000, 24079. sayı, 1-4. ss.
61. T.C. Resmi Gazete, 05.10.2000, 24191. sayı, 1-5. ss.
62. T.C. Resmi Gazete, 21.04.2001, 24380. sayı, 8-10. ss.
63. T.C. Resmi Gazete, 30.05.2006, 26183. sayı.
64. T.C. Resmi Gazete, 28.02.2009, 27155 (Mükerrer) sayı.
65. T.C. Resmi Gazete, 17/06/2009, 27261 sayı.
66. T.C. Resmi Gazete, 04.07.2011, 27984 (Mükerrer) sayı.
67. T.C. Resmi Gazete, 02.11.2011, 28103 (Mükerrer) sayı.
68. T.C. Resmi Gazete, 02.11.2011, 28103 (Mükerrer) sayı.
69. T.C. Resmi Gazete, 02.11.2011, 28103 (Mükerrer) sayı.
70. T.C. Resmi Gazete, 30.06.2012, 28339 sayı.

II. BÖLÜM
BAŞBAKANLAR

—

Mustafa Kemal ATATÜRK

(1881-1938)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

MUVAKKAT İCRA ENCÜMENİ

25.04.1920 - 03.05.1920

1. İCRA VEKİLLERİ HEYETİ

03.05.1920 - 24.01.1921

1881 yılında Selanik'te doğdu. İlk öğrenimini ve askerî öğrenci olarak orta öğreniminin bir kısmını Selanik'te yaptı. Manastır Askerî Lisesi'ni bitirdi. 1902 yılında Kara Harp Okulu'ndan, 1905 yılında Harp Akademisi'nden mezun oldu. Orduda çeşitli vazifeler aldı. 31 Mart(13 Nisan 1909) ayaklanmasını bastırmak için İstanbul'a gelen Hareket Ordusu'nun birinci kademesinde Kurmay Başkanlığı yaptı. 1911 yılında İtalyanların Trablusgarp'a saldırması üzerine bölgenin savunmasına katıldı. 1913 yılında Sofya'da Ataşemiliter olarak bulundu.

Birinci Dünya Harbi sırasında, Çanakkale Muharebelerinde, Tümen Komutanı ve Anafartalar kahramanı olarak büyük başarılar elde etti. 1916 yılından itibaren, Doğu ve Güney cephelerinde Kolordu ve Ordu Komutanlığı yaptı. Bitlis ve Muş'u düşman işgalinden kurtardı. Filistin ve Suriye cephelerinde görev aldı. 20 Aralık 1917'de Velihaht Vahdettin'in Almanya gezisinde refakatinde bulunarak savaşı sevk ve idare eden Alman komutanlar ile tanıştı.

Mondros Mütarekesi'nden sonra 7 nci Ordu Komutanlığı uhdesinde olarak Yıldırım Ordular Grup Komutanlığını Liman Von Sanders Paşa'dan devraldı. Sevr Antlaşması hükümlerine dayanılarak ülkenin yabancılar tarafından işgali üzerine, 15 Mayıs 1919'da Karargâhı ile birlikte Bandırma Vapuruyla İstanbul'dan ayrıldı. 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'a çıkarak Türk Millî Mücadelesi'ni başlattı. Amasya Genelgesi, Sivas ve Erzurum Kongreleri ile milletin istiklâli, ülkenin bütünlüğü ve bölünmezliğini ilân ederek bu mücadelenin esaslarını tespit etti.

Askerî görevlerinden istifa ederek 23 Nisan 1920 tarihinde Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni topladı. Meclis Başkanı seçildi. 25 Nisan – 03 Mayıs 1920 tarihleri arasında Muvakkat Encümen Reisi, 03 Mayıs 1920 – 24 Ocak 1921 tarihleri arasında da I. İcra Vekilleri Heyeti Reisi (Başbakan) olarak görev yaptı.

05 Ağustos 1921 tarihinde Başkomutanlık görevini üstlenerek Anadolu'nun Yunan işgalinden kurtarılması için mücadeleye devam etti. Sakarya Meydan Savaşı'nı kazandı. 19 Eylül 1921 tarihinde Meclis tarafından kendisine Mareşal ve Gazi unvanı verildi.

26 Ağustos 1922 tarihinde işgalci Yunan kuvvetlerine karşı Büyük Taarruz'u başlattı. Beş gün sonra 30 Ağustos 1922 tarihinde de Başkomutanlık Meydan Savaşı'nı kazandı.

Anadolu'nun düşman işgalinden kurtuluşunu takiben TBMM kararı ile saltanat ve halifelik kaldırıldı. Lozan Barış Konferansı'ndan sonra, 11 Ağustos 1923 tarihinde toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yeniden Başkan olarak seçildi. 09

Eylül 1923 tarihinde kurduğu Cumhuriyet Halk Partisi'ne 11 Eylül 1923 tarihinde Genel Başkan oldu.

29 Ekim 1923'te Cumhuriyeti ilan etti. Mecliste gizli oyla yapılan seçimde mevcut 158 üyenin oybirliği ile Cumhurbaşkanı oldu. 20 Nisan 1924'te Yeni Anayasa kabul edildi. III. Dönem için Eylül 1927 tarihinde yapılan seçimde tekrar Ankara Milletvekili oldu.

15 Ekim 1927 tarihinde başlayan II. Cumhuriyet Halk Fırkası Kurultayı'nda dokuz yıllık mücadele dönemini anlatan Nutuk'u okudu.

01 Kasım 1927 tarihinde III. Dönem çalışmalarına başlayan TBMM'de ikinci kez Cumhurbaşkanı seçildi. Dört dönem üst üste seçildiği bu görevi sırasında, modern Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temellerini sağlamlaştırdı ve Atatürk İnkılabı olarak isimlendirilen büyük Türk İnkılabını gerçekleştirdi.

21 Haziran 1934 tarihinde TBMM’de Soyadı Kanunu kabul edildikten sonra İsmet Paşa ve arkadaşları tarafından verilen önerenin 24 Kasım 1934’te 2587 sayılı Kanun olarak kabul edilmesiyle birlikte ATATÜRK soyadını aldı.

Görev yaptığı süre boyunca toplum ve devlet hayatında büyük değişikliklere imza attı. Eğitim ve kültür alanında öncelikli uygulamalar yapmakla birlikte, ülkeyi ekonomik yönden kalkındıracak icraatlara da önem verdi. Sanayileşmeye yönelirken, ulaşımda demiryolu ağının gelişmesine, yiyecekte şeker üretimine ve giyim ihtiyacını karşılamak üzere dokumacılığa yönelik yatırımların hayata geçirilmesini sağladı.

Dünya barışına ve bölgesel barışa önderlik etti. Esir ülkelerin istiklâl mücadelelerine örnek oldu. Oluşan barış ve işbirliği ortamında Boğazlar ve Hatay meselelerinde Türkiye lehine çözüm sağlayacak adımları attı.

10 Kasım 1938 günü Dolmabahçe Sarayı’nda vefat etti. Geçiçi kabir olarak seçilen Etnografya Müzesi’nden 10 Kasım 1953 tarihinde alınan naaşı devlet töreni ile Anıtkabir’e defnedildi. Yaşadığı dönemlerde olduğu gibi, ölümünden sonra da bütün dünyada bağımsızlık için mücadelenin ve barışın sembolü oldu. Müstesna bir lider ve devlet adamı olmanın ötesinde ortaya koyduğu ilkelerle, yıllar geçtikçe geçerliliği daha da değerlenen ve takdir kazanan üstün bir fikir adamı olarak tanındı.

Fevzi ÇAKMAK (1876-1950)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

2. İCRA VEKİLLERİ HEYETİ

24.01.1921 - 19.05.1921

3. İCRA VEKİLLERİ HEYETİ

19.05.1921 - 09.07.1922

1876 yılında İstanbul'da doğdu. 1895 yılında Teğmen rütbesi ile Harp Okulu'nu bitirdikten sonra, aynı yıl girdiği Harp Akademisi'nden 1898 yılında Kurmay Yüzbaşı olarak mezun oldu.

Ordunun çeşitli kademelerinde karargâh ve birlik komutanlığı görevlerinde bulundu. Balkanların en karışık olduğu dönemde on dört yıl Rumeli'de kaldı. Gösterdiği başarılar sebebiyle erken rütbeler alarak arkadaşlarından önce terfi etti. 1901'de Kolağası, 1902'de Binbaşı, 1910'da Yarbay, 1913'te Miralay, 1915'te Mirliwa oldu. Çeşitli birliklerde Kolordu Komutanlığı, Anafartalar Grup Komutanlığı ve Ordu Komutanlığı görevlerinde bulundu. 28 Temmuz 1918 tarihinde Korgeneralliğe yükseldi. 24 Aralık 1918 tarihinde Genelkurmay Başkanlığına atandı. İngilizlerin şikâyeti üzerine 27 Mayıs 1919 tarihinde bu görevden alındı. Genelkurmay Başkanlığı esnasında çeşitli yollarla askeri malzemelerin Anadolu'da kalmasını veya Anadolu'ya geçirilmesini sağladı.

1'inci Ordu Müfettişliğine atandı. 03 Şubat 1920'de Ali Rıza Paşa Kabinesinde Harbiye Nazırlığı'na getirildi. 21 Nisan 1920 tarihinde Harbiye Nazırlığı'ndan istifa ederek Anadolu'ya geçti. Kozan Milletvekili seçildi. Millî Savunma Bakanlığı ve İcra Vekilleri Heyeti Reisliği (Başbakanlık) yaptı. Böylece Ankara'da kurulan meclis hükûmetinin ilk başkanı sıfatını kazandı. Bu görevi sırasında düzenli ordu kurulmasını sağladı.

01 Temmuz 1920 tarihinde İcra Vekilleri Heyeti Reisi imzasıyla millete ve dünya kamuoyuna bir bildiri yayımlayarak, yaşamak isteyen bu milletin tek isteğinin istiklal olduğunu duyurdu.

03 Nisan 1921'de II. İnönü Savaşındaki hizmetleri sebebiyle 114 sayılı Meclis Kararıyla Orgeneral oldu.

Yunan ordusunun kesin hezimetini sağlayan Başkumandanlık Meydan Muharebesi'nin savaş planları kendisi tarafından hazırlandı. 31 Ağustos 1922 tarihinde de Büyük Zafer'in kazanılmasındaki yüksek hizmetlerini takdiren Mareşalliğe terfi ettirildi. 12 Temmuz 1922-03 Mart 1924 tarihleri

arasında Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Vekilliği, 03 Mart 1924 tarihinden 12 Ocak 1944 tarihine kadar Genelkurmay Başkanlığı yaptı.

VIII. Dönem için 26 Temmuz 1946 tarihinde yapılan seçimler de Demokrat Parti listesinden bağımsız İstanbul Milletvekili seçildi. 12 Ağustos 1948 tarihinde Demokrat Parti'den ayrılarak Millet Partisi'nin kurucuları arasında yer aldı.

Aynı tarihte yaş haddinden emekli oldu. 10 Nisan 1950 tarihinde vefat etti.

Fransızca, İngilizce, Arapça, Farsça, Almanca ve bazı Balkan dillerini bilen Fevzi Çakmak, 2 çocuk babasıdır.

Hüseyin Rauf ORBAY

(1881-1964)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

4. İCRA VEKİLLERİ HEYETİ
12.07.1922 - 04.08.1923

1881 yılında İstanbul'da doğdu. Deniz Harp Okulu ve Mühendishaneyi 1899 yılında bitirdi.

İyi İngilizce bilmesi sebebiyle Mecidiye Kruvazörünün Amerika'dan İstanbul'a getirilmesi görevini yürüttü. 31 Mart Vakası nedeniyle İstanbul'a gelen Hareket Ordusu'nun eylemlerine katıldı.

Balkan Savaşı'nın Karadeniz ve Akdeniz'de yürütülen muharebelerinde birçok kahramanlıklar gerçekleştirdi. Hamidiye Kruvazörü'nün komutanlığını yaptı. Bu savaşlarda büyük başarılar göstererek "Hamidiye Kahramanı" unvanını kazandı. Birinci Dünya Savaşı'nda İran ve Irak'ta Osmanlı Teşkilât-ı Mahsusa'sında görev yaptı. Daha sonra Deniz Kuvvetleri Kurmay Başkanlığı'na atandı. Müşir Ahmet İzzet Paşa kabinesinde Bahriye Nazırlığı yaptı. Mondros Mütarekesi'ni imzalayan heyette görev aldı. Milli Mücadele'ye katılarak Amasya Genelgesini imzaladı, Erzurum ve Sivas Kongrelerine İstanbul delegesi olarak katıldı.

Son Osmanlı Meclis-i Mebusan'ında yer aldı. İstanbul'un işgali ve Meclis'in basılmasından sonra Malta'ya sürüldü. Yurda döndükten sonra Sivas Milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne girdi. 1921 yılında Bayındırlık Bakanlığı yaptı. Bakanlıktan ayrıldıktan sonra Meclis İkinci Başkanlığı'na seçildi. 12 Temmuz 1922 - 04 Ağustos 1923 tarihleri arasında 4. İcra Vekilleri Heyeti Reisliği (Başbakanlık) yaptı.

17 Kasım 1924'de Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nı kurdu. Parti, 03 Haziran 1925'de kapatıldı. Yönetici kadro ile birlikte, 17 Haziran 1926'daki İzmir Suikastı olayıyla ilgili görülerek yargılandı. Avrupa'da bulunan Orbay, yokluğunda 10 yıl hapse mahkûm edildi. 10. Yıl Affından sonra yurda döndü. 1939 yılında Kastamonu Milletvekili oldu. İkinci Dünya Savaşı sırasında 1942-1944 yıllarında Türkiye'nin İngiltere ile ilişkilerinin son derece hassas olduğu bir dönemde Londra Büyükelçiliği yaptı. Bu görevi esnasında Türkiye'yi II. Dünya Savaşı'nın dışında tutma hedefine yönelik diplomatik faaliyetlerde bulundu.

09.03.1944 tarihinde Londra Büyükelçiliği görevinden ayrılarak Türkiye'ye döndü. Yeniden bir görev kabul etmedi.

Rauf Orbay 16 Temmuz 1964 tarihinde vefat etti.

Ali Fethi OKYAR (1880-1943)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

5. İCRA VEKİLLERİ HEYETİ

14.08.1923 - 27.10.1923

3. T.C. HÜKÜMETİ

22.11.1924 - 03.03.1925

1880 yılında Makedonya Pirlpepe'de doğdu. İyi bir öğrenim gördü. 1904 yılında kurmay oldu. Üçüncü Ordu'ya bağlı Manastır Mıntıka Komutanlığı emrinde Enver Bey ve Kazım Karabekir ile birlikte eşkiya takibinde bulundu. 31 Mart Vakası sebebiyle Selanik'ten gelen Hareket Ordusu'nun kurmayları arasında yer aldı. Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'nde Mustafa Kemal ile beraber çalıştı. 1908 yılında Paris'te Ataşemiliter olan Fethi Bey, Trablusgarp Savaşı çıkınca Paris'ten ayrıldı, Afrika'da yapılan savaşlara katılmak üzere Trablusgarp'a geçti. 1912 yılında Manastır Mebusu, 1913 yılında İttihat ve Terakki Genel Merkezi'ne üye ve Genel Sekreter seçildi. Bu arada Yunanlıların Selanik'i işgali kesinleşince II. Abdülhamit'in İstanbul'a getirilmesi görevini yürüttü. Meclis-i Mebusan'ın feshinden sonra Sofya Elçisi, 1917 yılında da Dâhiliye Nazırı oldu.

1919 yılında İttihat ve Terakki yöneticileri ile birlikte Malta'ya sürüldü. Malta'dan Avrupa'ya ardından Ankara'ya geçerek Milli Mücadele'ye katıldı. Kurmay olarak cepheleri dolaştı. 1921'de İstanbul Milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne katıldı ve Fevzi Çakmak Hükümeti'nde İçişleri Bakanı oldu. 04 Ağustos – 27 Ekim 1923 tarihleri arasında 5. İcra Vekilleri Heyeti Reisliği (Başbakanlık) yaptı. Cumhuriyetin ilanı sırasında yaşanan kabine buhranı üzerine Başbakanlıktan ayrıldı.

Mustafa Kemal'in Cumhuriyetin ilânına karar verdiği sırada, O'nun yanında bulunmuş ve Meclis'te takip edilecek çalışma şeklini beraberce tespit etmişlerdir. Fethi Bey,

Cumhuriyetin ilânından sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçildi. 1924 yılında Başbakan olan Fethi Okyar, Şubat 1925'te başlayan Şeyh Said isyanı sırasında Başbakanlıktan ayrıldı.

Aynı yıl Paris Büyükelçisi oldu. Büyükelçi olarak çalıştığı Paris'ten, 1930 yılında dinlenmek için yurda gelen Fethi Okyar'a Mustafa Kemal tarafından yeni bir parti kurması teklifi yapılması üzerine, Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı kurdu. Ancak bazı olaylar sebebiyle 17.11.1930'da parti feshedildi. Okyar, 1934 yılında Londra Büyükelçisi olarak atandı. 1936 yılında Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin Türk delegasyonu içerisinde yer aldı.

1939 - 1942 yılları arasında milletvekili seçildi ve bir süre Adalet Bakanlığı yaptı. 2 çocuk babası olan, Fransızca ve İngilizce bilen Fethi Okyar, 07 Mayıs 1943 tarihinde vefat etti.

Mustafa İsmet İNÖNÜ (1884-1973)

1884 yılında İzmir'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Sivas'ta tamamladıktan sonra Mühendishane İdadisini (Askeri Lise) bitirdi.

1903 yılında Kara Harp Okulu'ndan, 1906 yılında Harp Akademisi'nden mezun olarak ordunun çeşitli kademelerinde görev yaptı.

1910-1913 yılları arasında Yemen İsyanı'nın bastırılması harekâtına katıldı. Bu ve bundan önceki görevlerinde hudut problemleri ve asilerle yapılan anlaşmalarda başarılı hizmetleri ve meslekî özellikleriyle dikkati çekti.

Birinci Dünya Savaşı sırasında Kafkas Cephesi'nde Kolordu Komutanı olarak Atatürk'ün emrinde çalıştı ve öğrencilik yıllarından beri devam eden dostlukları ile devletin geleceği hakkında ortak fikirleri geliştirdi. Suriye Cephesi'nde savaştı; Milli Mücadele sırasında Atatürk'ün en yakın silâh arkadaşı olarak çalıştı. Edirne Milletvekiliği ve Erkan-ı Harbiye-i Umum Vekilliği yaptı. Albay İsmet Bey, mebusluk ve bakanlık da uhdesinde kalarak Garp Cephesi Komutanlığı'na getirildi. 25 Ekim 1920 tarihinden sonra Batı Cephesi Komutanı olarak Çerkez Ethem isyanını bastırdı. Birinci ve İkinci İnönü Savaşlarını yönetti. Tuğgeneral rütbesine yükseldi.

Sakarya Meydan Savaşı ve Büyük Taarruz'dan sonra kazanılan zafer üzerine Mudanya Mütarekesi'nde Büyük Millet Meclisi'ni temsil etti. Lozan Barış Konferansı'na Dışişleri Bakanı ve Türk Heyeti Başkanı olarak katıldı.

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

- 1. T.C. HÜKÜMETİ 30.10.1923 - 06.03.1924
- 2. T.C. HÜKÜMETİ 06.03.1924 - 22.11.1924
- 4. T.C. HÜKÜMETİ 04.03.1925 - 01.11.1927
- 5. T.C. HÜKÜMETİ 01.11.1927 - 27.09.1930
- 6. T.C. HÜKÜMETİ 27.09.1930 - 04.05.1931
- 7. T.C. HÜKÜMETİ 04.05.1931 - 01.03.1935
- 8. T.C. HÜKÜMETİ 01.03.1935 - 25.10.1937
- 26. T.C. HÜKÜMETİ 20.11.1961 - 25.06.1962
- 27. T.C. HÜKÜMETİ 25.06.1962 - 25.12.1963
- 28. T.C. HÜKÜMETİ 25.12.1963 - 20.02.1965

24 Temmuz 1923 tarihinde Lozan Antlaşması'nı imzaladı.

Cumhuriyetin ilânından sonra 1923-1924 yıllarında ilk hükümette Başbakan ve Hariciye Vekili olarak görev aldı, 1924-1937 yılları arasında bu görevini sürdürdü.

İnönü, İnkılapların gerçekleşmesinde ve Türkiye Cumhuriyeti'nin sağlam temeller üzerine oturtulmasında Atatürk'ün en yakın mesai arkadaşıydı.

Atatürk'ün ölümünden sonra, 1938 yılında, TBMM tarafından Türkiye'nin ikinci Cumhurbaşkanı olarak seçildi. İkinci Dünya Savaşı sırasında Türkiye'yi savaş felâketinin dışında tutmayı başardı. Savaştan sonra çok partili siyasî rejime geçilmesine destek oldu. 1950 yılında yapılan seçimleri kaybettikten sonra, 1960 yılına kadar Ana Muhalefet Partisi Başkanı olarak siyasî yaşamını sürdürdü. 27 Mayıs harekâtından sonra Kurucu Meclis'te CHP üyeliğine seçildi ve 10 Kasım 1961 tarihinde Başbakanlığa atandı.

1965 yılında bu görevden ayrıldıktan sonra milletvekili olarak siyasî yaşamına devam etti, 1972 yılında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanlığı ve milletvekilliğinden istifa ederek 1973 yılına kadar Anayasa gereğince Cumhuriyet Senatosu tabii üyeliği görevinde bulundu.

Almanca, İngilizce ve Fransızca bilen 3 çocuk babası İsmet İnönü, 25 Aralık 1973 tarihinde Ankara'da vefat etti, Anıtkabir'de toprağa verildi.

Mahmut Celal BAYAR

(1883-1986)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

9. T.C. HÜKÜMETİ
25.10.1937 - 11.11.1938

10. T.C. HÜKÜMETİ
11.11.1938 - 25.01.1939

1883 yılında Bursa'nın Gemlik ilçesi Umurbey köyünde doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra memuriyet hayatına atıldı. Adalet, reji ve bankacılık sahasında memuriyet görevlerinde bulundu. 1908 yılında İkinci Meşrutiyet'in ilânından sonra İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin çalışmalarına katıldı. Bu cemiyetin Bursa ve İzmir Şubesi Genel Sekreterliği'ni, Demirci Efe'nin danışmanlığını, Balıkesir Kongresi kararı ile de Akhisar Ulusal Kuvvetler Komutanlığını yaptı.

Balkan Harbi ve I. Dünya Savaşı yıllarında İzmir'de görev yaparken pek çok eğitim, kültür ve ekonomi tesisinin kurulmasına öncülük etti.

12 Ocak 1920 tarihinde toplanan son Osmanlı Mebusan Meclisi'ne Saruhan Sancağı Milletvekili olarak katıldı. Türk Millî Mücadelesi'nin başlaması ile birlikte Anadolu'ya geçerek bu harekete fiilen katıldı.

Millî Mücadele döneminde Batı Anadolu'da faaliyet gösterdi. Ege bölgesinin Yunanlılar tarafından işgal edilmesini önlemek ve halkı örgütlemek için efe ve hoca kıyafetleriyle vaazlar verip silahlı mücadelenin başlamasında rol oynadı. Aynı zamanda Birinci Büyük Millet Meclisi'nde Bursa Milletvekili olarak görev aldı. 1921 yılında İktisat Vekili oldu.

Lozan Barış Konferansı'na müşavir göreviyle katıldı. 1923 seçimlerinden sonra İkinci Büyük Millet Meclisi'ne İzmir Milletvekili olarak girdi.

1924 yılında İş Bankası'nı kurdu ve 1932 yılına kadar milletvekilliğini de koruyarak Bankanın Genel Müdürlüğünü yürüttü. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda mücadele adamı, politikacı ve iktisatçı olarak önemli görevlerde bulundu. 1937-1939 yılları arasında Başbakanlık yaptı. 1943 yılına kadar İzmir Milletvekili olarak siyasî hayatını sürdürdü. Cumhuriyet Halk Partisi'nde arkadaşlarıyla 1945'te Dörtlü Tahrir verinceye kadar görev aldı.

Çok partili siyasî hayata geçilmesi üzerine 1946 yılında arkadaşları ile birlikte Demokrat Parti'yi kurdu ve başkanlığına getirildi.

Partisinin 1950 seçimlerini kazanmasından sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 22 Mayıs 1950 tarihinde Türkiye'nin üçüncü Cumhurbaşkanı seçildi. 27 Mayıs 1960 tarihinde yapılan askeri darbeyle bu görevinden uzaklaştırıldı.

15 Eylül 1961'de Yassıada Mahkemesi tarafından idama mahkûm edildi. Fakat cezası daha sonra yaşlılığı sebebiyle müebbet hapse çevrildi. Yassıada'dan Kayseri Bölge Cezaevi'ne nakledilen Bayar, 7 Kasım 1964 tarihinde rahatsızlığı nedeniyle serbest bırakıldı.

Fransızca bilen 3 çocuk babası Celal Bayar, 22 Ağustos 1986 tarihinde İstanbul'da vefat etti.

Dr. İbrahim Refik SAYDAM (1881-1942)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

11. T.C. HÜKÜMETİ
25.01.1939 - 03.04.1939

12. T.C. HÜKÜMETİ
03.04.1939 - 09.07.1942

1881 yılında İstanbul'da doğdu. Askeri Tıbbiyeyi doktor yüzbaşı olarak bitiren Refik Bey Almanya'da Berlin Askeri Tıp Akademisi'nde Brandenburg, Danzig, Spandou ve Scharite'de eğitim gördü.

Balkan Savaşı yıllarında Antalya'da ve Çatalca cephesinde kolera hastalığını önleyici çalışmalar yaptı. 1914 yılında atandığı Sahra Genel Sağlık Müfettiş Muaviniği sırasında Bakterioloji Enstitüsü'nü örgütleyerek tifo, dizanteri, veba ve kolera aşlarının, tetanos ve dizanteri serumlarının burada üretilmesini ve I. Dünya Savaşı boyunca ordu ihtiyacının karşılanmasını sağladı. Salgın hastalıklarla mücadelesini Hasankale'de cephe hizmetinde de sürdürdü.

Tifüse karşı hazırladığı aşı, tıp literatürüne geçti ve I. Dünya Savaşı'nda Alman ordusunda ve Kurtuluş Savaşı'nda kullanıldı. 1919'da 9. Kolordu Sağlık Müfettişi Muaviniği görevi ile Mustafa Kemal'in yanında Samsun'a çıkan Refik Bey, Erzurum'da Mustafa Kemal'in karargâhı dağıtıldıktan sonra Erzurum askeri hastanesi bulaşıcı hastalıklar servisi şefliğine atandı. Fakat bu görevi kabul etmeyerek ordudan ayrıldı. Erzurum ve Sivas Kongresi çalışmalarına katıldı.

1920 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne Bayazıt Milletvekili olarak girdi. İkinci dönemden başlayarak üyeliğini İstanbul Milletvekili olarak sürdürdü. Aynı yıl Sağlık ve Sosyal Yardım (Sıhhat ve İçtimai Muavenet) Bakanı seçildi. Çeşitli aralıklarla beş defa aynı bakanlık görevini yürüttü.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Sağlık Bakanı olan Refik Saydam, 14 yıl sürecek olan bu görevinde sağlık hizmetlerinin temellerini attı. 1924 yılında Ankara'da ve daha sonra Erzurum, Diyarbakır, Sivas ve diğer birçok ilde memleket hastaneleri, doğum ve çocuk bakımevleri açtı. Ayrıca bu konuda eleman yetiştirilmesine önem vererek sağlık kursları, tıp öğrenci yurtları açtı, 1928 yılında Hıfzıssıhha Enstitüsü'nü ve Mektebini, İstanbul ve Ankara'da verem savaş dispanserlerini kurdu. 15 Temmuz 1931 tarihinde ilk kez toplanan Sağlık Şurası'na başkanlık etti.

1938'de Atatürk'ün ölümünden sonra İçişleri Bakanlığı, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterliği ve on beş yıl Kızılay Başkanlığı yaptı. 1939 yılında Celal Bayar'ın yerine Başbakan oldu.

Almanca ve Fransızca bilen Refik Saydam, Başbakanken 08 Temmuz 1942 tarihinde İstanbul'da vefat etti.

Mehmet Şükrü SARAÇOĞLU (1887-1953)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

13. T.C. HÜKÜMETİ
09.07.1942 - 09.03.1943

14. T.C. HÜKÜMETİ
09.03.1943 - 07.08.1946

1887 yılında Ödemiş'te doğdu. 1909 yılında Mekteb-i Mülkiye'yi bitirdi. İzmir'de Maiyet Memuru olarak görev yaptı. 1918 yılında İzmir Vilayeti hesabına Cenevre Üniversitesi Siyasi İlimler Fakültesini bitirip lisans diploması aldı. Öğrenciliği sırasında Cenevre Türk Talebe Cemiyeti'ni kurdu, başkanlığını yaptı.

Yunanlıların İzmir'i işgali üzerine İzmir'e döndü ve Kuvay-ı Millîye'ye katıldı. Yunanlılarla mücadele için Kuşadası, Aydın ve Nazilli bölgelerinde direniş teşkilâtları kurdu ve hareketleri yürüttü. Osmanlı Meclis-i Mebusan'ına İzmir Milletvekili olarak seçildiyse de İstanbul'a geleceği zaman meclis dağıldığından tekrar Kuşadası'na döndü.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ikinci döneminde İzmir Milletvekili seçildi. Hariciye, Muvazene-i Maliye ve Ticaret komisyonlarında çalıştı. Hariciye Komisyonu sözcülüğü yaptı. Fethi Okyar kabinesinde Eğitim Bakanı oldu.

Yunan Hükûmeti'yle görüşmeleri yürütecek olan Muhtelit Mübadele Komisyonu Başkanlığı'na getirildi. 3. İsmet İnönü kabinesinde Maliye Bakanı oldu. Bu dönemde devlet memurlarının barem ve emeklilik kanunlarının hazırlanması ve kanunlaşması çalışmalarını yürüttü. Türk lirasının fiili istikrarını sağladı ve T.C. Merkez Bankası'nın kuruluş esaslarını hazırladı. Bakanlıktan sağlık sebebiyle ayrıldıktan sonra da pamuklu sanayiinin kurulmasında ilk esaslı adım olan bir rapor hazırladı.

1932 Kasım'ında Osmanlı borçlarından Lozan Anlaşması ile Türkiye'ye düşen hissenin taksit paylarını halletmek üzere, Paris'te alacaklıların temsilcileri ile yapılan toplantıya Türk Murahhas Heyeti Başkanı olarak katıldı ve anlaşmayı imzaladı.

4. İnönü Hükümeti'nde Adalet Bakanı oldu ve 6 yıla yakın süren bu görevi sırasında hakimler, avukatlar, suçüstü, icra, iflas, cezaevleri kanunları gibi önemli mevzuatı uygulama alanına koydu ve İmralı gibi modern cezaevlerinin temelini attı.

1937 yılında kurulan I. Celal Bayar kabinesine Dışışleri Bakanı olarak giren Saraçoğlu, Refik Saydam kabinesinde de aynı görevi 1942 Ağustos'una kadar devam ettirdi. Rahatsızlığı sebebiyle 05 Ağustos 1946 tarihinde Başbakanlıktan çekildi. 01 Kasım 1948 tarihinde TBMM Başkanlığı'na seçildi ve bu görevi iki dönem devam ettirdi.

14 Mayıs 1950 seçimlerinden sonra 26 yıl 9 ay devam eden İzmir Milletvekilliği ve siyasî hayatı sona erdi.

Fransızca bilen 3 çocuk babası Şükrü Saraçoğlu, 27 Aralık 1953 tarihinde İstanbul'da vefat etti.

Recep PEKER (1889-1950)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

15. T.C. HÜKÜMETİ
07.08.1946 - 10.09.1947

05 Şubat 1889 tarihinde İstanbul'da doğdu. Orta öğrenimini Kocamustafapaşa Askerî Rüştiyesi İdadisi'nde yaptıktan sonra 1907 yılında Harbiye Mektebi'ni bitirdi. 1911 yılında Yemen ve Trablusgarp, 1912- 1913 yıllarında da Balkan savaşlarına katıldı.

I. Dünya Savaşında Rumeli ve Kafkas cephelerinde görev aldı. 1919'da Erkânı Harbiye Mektebi'ni bitirdi. Kurtuluş Savaşı'na katılmak üzere Şubat 1920'de Anadolu'ya geçti. Binbaşı rütbesi ile 20. Kolordu'da görevlendirildi. 23 Nisan 1920 tarihinde açılan Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği'ne getirildi. Bu görevle birlikte Sakarya Savaşı'na kadar Genelkurmay İkinci Şube Müdürlüğü görevini de yürüttü. 1923 yılında Kütahya Mebusu seçilerek 2 dönem TBMM'ye girdi. Müdafaa-i Milliye ve Muvazene-i Maliye komisyonlarında çalıştı. Milletvekili olduğu yıl Halk Fırkası Genel Sekreterliği'ne seçildi. Bir süre Hakimiyet-i Milliye gazetesinin başyazarlığını yaptı.

1924-1930 yılları arasında Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı ve Bayındırlık Bakanlığı yaptı. 1927 yılında ikinci kez Cumhuriyet Halk Fırkası Genel Sekreterliği'ne seçildi. 1928 yılında Cumhuriyet Halk Fırkası Meclis Grubu Başkan Vekilliği'ne getirildi.

1934 yılından sonra İnkılap Tarihi dersinin okul programlarına alınmasını sağladı. Ankara ve İstanbul Üniversitelerinde, yüksekokullarda ve Harp Akademisinde bu dersi okuttu ve kitabını yazdı. Ağustos 1946'da çok partili dönemin ilk hükümetini kurdu.

15. T.C. Hükümeti'nin Başbakanı oldu. Çok partili döneme Recep Peker'in Başbakanlığı sırasında girildi ve ilk seçimler O'nun Başbakanlığı döneminde yapıldı.

Fransızca ve Almanca bilen 5 çocuk babası Recep Peker, 02 Nisan 1950 tarihinde İstanbul'da vefat etti.

Prof. Hasan Hüsnü SAKA (1885-1960)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

16. T.C. HÜKÜMETİ
10.09.1947 - 10.06.1948

17. T.C. HÜKÜMET
10.06.1948 - 16.01.1949

1885 yılında Trabzon'da doğdu. Mülkiye Mektebi'ni 1908 yılında bitirdi. Avrupa'da eğitim alması için Fransa'ya gönderildi. Paris Siyasal Bilgiler Okulu Diploması Şubesi'ni 1912 yılında bitirip, daha önceki işi Divân-ı Muhasebat (Sayıştay)'daki görevine başladı.

Nisan 1915'de Maliye Bakanlığı Varidat Umum Müdürlüğü Temettü Vergisi Komisyonu 1. Mümeyyizliği'ne tayin edildi. Ekim 1916'da Eskişehir Sancağı Bölge İktisat Müdürü oldu. 04 Eylül 1918 tarihinde Mülkiye Mektebi iktisat dersi hocalığını üstlendi.

Son Osmanlı Mebusan Meclisi'ne Trabzon Milletvekili olarak katıldı. İşgal kuvvetlerinin Meclis'i kapatması üzerine İaşe Umum Müdürlüğü Teftiş Heyeti Müdürü oldu. 1921 yılında Trabzon Milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne katıldı.

3. İcra Vekilleri Heyeti'nde önce Maliye, 11.05.1922 tarihinden itibaren de İktisat Bakanlığı yaptı. Bu dönemde çağdaş maliye ilkelerinin yerleşmesinde öncülük etmiştir.

Lozan Konferans Heyetinde ekonomik ve mali konularda ikinci başkanlardan biri olarak görev yaptı ve anlaşmaya üçüncü sırada imza attı.

1. İnönü Hükûmeti'nde İktisat, 2. İnönü Hükûmeti'nde Ticaret ve 3. İnönü Hükûmeti'nde bir süre Maliye Bakanlığı yaptı. 13.07.1926 tarihinde istifaen görevinden ayrıldı. 01.11.1926 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilliği'ne seçildi. Bu görevini 3, 4 ve 5. dönemlerde de korudu. 01 Kasım 1935 tarihinde Başkan Vekilliği'nden ayrıldı ve 24 Ekim 1936'dan 1941 yılına kadar İstanbul'dan Ankara'ya nakledilen Siyasal Bilgiler Okulu'nun Genel İktisat Profesörlüğünü üstlendi.

6-8. dönemlerde de Trabzon Milletvekili seçilerek 13 Eylül 1944 tarihinde 2. Saraçoğlu Hükûmeti'nde Dışişleri Bakanlığı'na getirildi. Birleşmiş Milletler Antlaşması'nın imzalandığı Konferansta delegasyon başkanlığı yaptı.

İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru bütçenin açık vermeye başladığı, şeker ve kâğıt sıkıntısının en üst sınıra çıktığı ve ortamın gerginleştiği bir dönemde; İsmet İnönü 12 Temmuz Bildirgesi doğrultusunda Başbakanlık yapacak kişi olarak Hasan Saka'yı uygun gördü. 10 Eylül 1947 tarihinde Başbakanlığa atandı.

10 Haziran 1948 tarihinde kurduğu II. Kabinesi gizli oy, açık sayım ilkesini benimseyen yeni seçim kanununu hazırlayarak Meclisten geçirdi.

Hasan Saka, Başbakanlıktan ayrılınca Cumhuriyet Halk Partisi Meclis Grubu Başkan Vekilliğine seçildi. 1954 seçimleriyle politikadan ayrıldı.

Fransızca bilen 3 çocuk babası Hasan Saka, 29 Temmuz 1960 tarihinde İstanbul'da vefat etti.

1883 yılında Erzincan'ın Kemaliye ilçesinde doğdu. Yüksek Öğretmen Okulu Fen Şubesi'nden mezun olduktan sonra Lozan Üniversitesi Tabiiyat Bölümünü bitirdi. Arapça, Farsça ve Fransızca öğrendi.

Kıbrıs İdadisi'nde öğretmenlik, Midilli İdadisi, İzmir ve Gelenbevi Liseleri müdürlüklerinde bulundu. 1915 yılında İstanbul Darülfünun Edebiyat Fakültesi Türk Tarihi ve İslâm Kavimleri Tarihi Müderrisi tayin edildi. Süleymaniye Medresesi'nde Dinler Tarihi ve İslâm Felsefesi okuttu.

Milli Mücadele'den sonra 03 Kasım 1922 tarihinde profesörlüğü baki kalmak üzere, Ankara'da kurulan Şeriye Bakanlığı Tetkikat ve Telifat üyeliğine atandı. 1924 yılında İlahiyat Fakültesi'nin kuruluşunda bu fakültenin başına getirildi.

Ord. Prof. Mehmet Şemsettin GÜNALTAI (1883-1961)

**BAŞBAKANLIK YAPTIĞI
HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI**

18. T.C. HÜKÜMETİ
16.01.1949 - 22.05.1950

1915 yılında Ertuğrul Sancağı(Bursa)'ndan Bilecik Mebusu seçilerek siyasî hayata atıldı. 1918 yılında Meclis-i Mebusan'ın İdare Memurluğu'na seçildi. 1925 yılında İstanbul Belediye Meclisi'ne üye, daha sonra da Birinci Başkan Vekili oldu.

Mütareke günlerinde İstanbul Darülfünûnu'nda millî davayı kuvvetle savunan ve gençlere yol gösteren hocalardan biri oldu. Ankara'da millî hükûmet kurulduktan sonra, İstanbul Belediye Meclisi'nde üyelik ve başkan vekilliği yaptı. Bu arada, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nde görev aldı.

1926-1950 yılları arasında Sivas, 1950-1954 yılları arasında Erzincan Milletvekilliği yapan Şemsettin Güntay, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde tarih profesörlüğüne de devam etti.

1949'da Hasan Saka'nın istifası üzerine 18. T.C. Hükûmetini kurdu ve Demokrat Parti iktidarına kadar da Başbakanlık görevini sürdürdü.

1941 yılından ölümüne kadar Türk Tarih Kurumu'nun kurucu üyeliğini ve Başkanlığını da yapan Güntay, 2 çocuk babasıydı.

Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul İl Başkanlığı ve Kurucu Meclis Üyeliği de yapan Güntay, 1961 yılında İstanbul Senatörü seçildi, ancak 19 Ekim 1961 tarihinde vefat etti.

Adnan MENDERES (1899-1961)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

19. T.C. HÜKÜMETİ

22.05.1950 - 09.03.1951

20. T.C. HÜKÜMETİ

09.03.1951 - 17.05.1954

21. T.C. HÜKÜMETİ

17.05.1954 - 09.12.1955

22. T.C. HÜKÜMETİ

09.12.1955 - 25.11.1957

23. T.C. HÜKÜMETİ

25.11.1957 - 27.05.1960

1899 yılında Aydın'da doğdu. Tahsil hayatına İzmir İttihat ve Terakki Mektebi'nde başladı. Kızılçullu Amerikan Koleji'nde okudu.

Birinci Dünya Savaşı sırasında yedek subay olarak askerliğini yaptı. Aydın'da bazı arkadaşlarıyla birlikte Ayyıldız Çetesi'ni kurdu. Daha sonra Söke'de Piyade Alay Yaveri olarak savaşa katıldı. Savaşta hizmetleri sebebiyle İstiklâl Madalyası ile ödüllendirildi.

1930 yılında kurulan ancak kısa sürede kapatılan Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın Aydın Teşkilatı'nı kurarak il başkanı oldu. Bu parti kapatılınca CHP'ye girdi ve 1931 yılında bu partiden Aydın Milletvekili seçildi. Maliye Komisyonu'nda çalıştı. Milletvekilliği sırasında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi.

1945 senesine kadar TBMM'de komisyon raportörlüğü yapan Adnan Menderes, o yıl Saraçoğlu Hükümeti'nin getirdiği Toprak Kanunu Tasarısı'nı reddederek, komisyondan istifa etti. Partide yaptıkları muhalefetten dolayı, Refik Koraltan ve Fuat Köprülü ile birlikte CHP Disiplin Kurulu tarafından 12 Haziran 1945 tarihinde partiden ihraç edildi. 07 Ocak 1946 tarihinde kurulan Demokrat Parti'nin kurucuları arasında yer aldı.

Adnan Menderes, 1946 seçimlerinde Demokrat Parti'den Kütahya Milletvekili olarak Meclis'e girdi.

14 Mayıs 1950 seçimlerinde tek başına iktidara gelen Demokrat Parti'nin Başbakanı oldu ve o döneme damgasını vurdu. İktidarı döneminde 5 hükümet kurdu. Bu 10 senelik zaman içinde Türkiye'nin iç ve dış siyasetinde büyük gelişmelere imza attı. Sanayileşme ve şehirleşme hamlesini başlattı, köye makine girdi, ulaşım, enerji, eğitim, sağlık, sigorta ve bankacılık sektörleri hareketlendi. Türkiye kalkınma kavramıyla tanıştı. 1933 yılında uygulamaya konulan Arapça ezan yasağının kaldırılmasını sağladı.

Başbakanlığı döneminde Türkiye'yi Batı bloğuna bağlayan bazı antlaşmalara imza attı. 1950'de Kuzey Kore'ye karşı Güney Kore'yi desteklemek için Batı devletleri yanında yer alarak bu ülkeye asker gönderdi. 18 Ocak 1952'de NATO'ya üye olunmasını sağladı. 24 Şubat 1955'te Bağdat Paketi'nin oluşturulmasında rol oynadı. 11 Şubat 1959 tarihinde Zürih, 18 Şubat 1959 tarihinde Londra Antlaşmaları ile Kıbrıs sorununda çözüm yolları açtı. 27 Mayıs 1960 tarihinde yapılan askerî darbeyle

iktidardan indirildi. Yassıada'da hapsedildi. Millî Birlik Komitesi tarafından kurulan Yüksek Adalet Divanı'nca idama mahkûm edildi. 17 Eylül 1961 tarihinde İmralı'da idam edildi.

06 Haziran 1987 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan 3374 sayılı "Eski Başbakanlardan Adnan Menderes ve Eski Bakanlardan, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ın İmralı'da Bulunan Mezarlarının Nakli ve İsimlerinin Bazı Tesislere Verilmesi Hakkında Kanun" gereğince İmralı'daki mezarı İstanbul'da inşa edilen anıt mezara nakledildi.

İngilizce bilen Adnan Menderes, 3 çocuk babasıydı.

Cemal GÜRSEL

(1895-1966)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

24. T.C. HÜKÜMETİ
30.05.1960 - 05.01.1961

25. T.C. HÜKÜMETİ
05.01.1961 - 20.11.1961

1895 yılında Erzurum'da doğdu. İlk öğrenimini Ordu ilinde yaptı. Daha sonra öğrenimini Erzincan ve İstanbul'da askerî öğrenci olarak sürdürdü.

1915-1917 yıllarında topçu subayı olarak Çanakkale Savaşları'na katıldı. Filistin ve Suriye cephesinde bulundu. Türk İstiklâl Harbi'nin Batı cephesindeki bütün savaşlarına katıldı. 1929 yılında Harp Akademisi'ni bitirdi. 1940'da Albaylığa, 1946'da Tuğgeneralliğe, 1953'de Korgeneralliğe, 1957'de Orgeneralliğe yükseldi. 21 Ağustos 1958 tarihinde Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na atandı.

Kara Kuvvetleri Komutanlığının ikinci yılı Gürsel için siyasî hayata girişin dolaylı bir başlangıcı oldu. Demokrat Parti'nin bazı aydın çevrelerde hoşnutsuzluk yaratan tutumunu tenkit eden ve alınabilecek tedbirler konusunda, Millî Savunma Bakanı'na hitaben yazdığı 12 maddelik bir mektup yüzünden 03 Mayıs 1960 tarihinde Başbakanlıkça izinle görevinden alındı.

Bu olaydan 24 gün sonra, Demokrat Parti iktidarına karşı yapılan 27 Mayıs 1960 ihtilalini gerçekleştiren subaylar, Gürsel'i ihtilal liderliğine çağırdı. Daveti kabul eden Gürsel, ihtilalci subaylardan oluşan Millî Birlik Komitesi'nin lideri oldu.

Gürsel, 27 Mayıs 1960 günü açıklanan ve 3'ü asker, 14'ü sivillerden kurulu Millî Birlik Komitesi Hükûmeti'nin de başına geçti. 10 Ocak 1961 tarihine kadar devlet ve

hükümet başkanlığının yanı sıra Türk Silahlı Kuvvetleri Başkomutanlığı görevini de üstlendi. 27 Mayıs 1960 harekâtının lideri olarak kabul edildi.

Milli Birlik Komitesinin başkanı olduğu dönemde Silahlı Kuvvetler'de personel düzenlemesi yaparak 235 general ve amiral ile beş bine yakın subayı emekli etti. Devlet Planlama Teşkilatı, Türk Standartları Enstitüsü, Devlet Personel Dairesi, Basın İlan Kurumu ve Ordu Yardımlaşma Kurumu bu dönemde kuruldu.

Yeniden demokratik düzene dönülmesinde ve 1961 Anayasası'nın hazırlanmasında önemli rol oynadı. Halkoyuna sunulan ve kabul olunan bu Anayasa gereğince, 10 Ekim 1961 tarihinde yapılan seçimlerden sonra teşekkül eden Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Türkiye'nin dördüncü Cumhurbaşkanı olarak seçildi. 1966 yılında rahatsızlığının görevini engellemesi üzerine, Anayasa uyarınca Cumhurbaşkanlığı görevi sona erdi.

Fransızca bilen 1 çocuk babası Cemal Gürsel, 14 Eylül 1966 tarihinde vefat etti.

Suat Hayri ÜRGÜPLÜ (1903-1981)

13 Ağustos 1903 tarihinde Şam'da doğdu. Galatasaray Lisesi mezunu olup, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni 1926 yılında bitirdi. Çeşitli devlet hizmetlerinde bulundu. 1929-1932 yıllarında Türk-Yunan Ahali Değiş Tokuşu Mahkemeleri'nde tercüman olarak çalıştı. İstanbul Ticaret Mahkemesi yargıçlığında bulundu. Ayrıca Emniyet Sandığı'nın Müşavir Avukatlığını yürüttü.

1939 ve 1943 yıllarında Kayseri Milletvekili seçildi. 2. Saraçoğlu Hükûmetinde Gümrük ve Tekel Bakanı oldu. 1950 yılında tekrar Parlamente'ye döndü. 1952 yılına kadar Kayseri Milletvekilliği yaptı. Dışişleri Komisyonu üyeliği ve Meclis Başkanvekilliği görevlerinde bulundu. Avrupa İstişari Meclisi'nde Başkan Yardımcılığı görevinde bulundu. 1952'de Bonn Büyükelçiliğine getirildi.

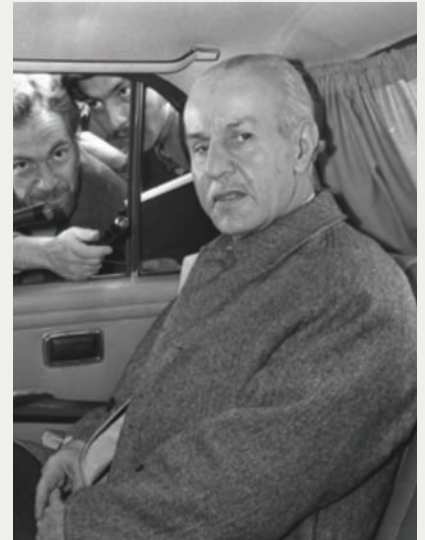
1955'te Londra, 1959'da Washington, 1960'da ise Madrid Büyükelçiliği'ne atandı. 1961 seçimlerine katılarak Kayseri Senatörü seçildi. 1963 yılında TBMM Heyet Başkanı olarak Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'ne 44 yıl aradan sonra ilk resmi ziyareti yaptı. Senato'da Dışişleri, Turizm ve Basın-Yayın Komisyonunda üye ve başkan olarak çalıştı. Cumhuriyet Senatosunun ilk Başkanı oldu.

Bu görevi tamamladıktan sonra 1965 yılında Partiler Üstü Hükûmetin Başkanlığı'na atandı. 1966 yılında Kontenjan Senatörü seçildi. 1972 yılına kadar bu görevde kaldı.

Fransızca, İngilizce ve Almanca bilen 1 çocuk babası Suat Hayri Ürgüplü, 26 Aralık 1981 tarihinde vefat etti.

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

29. T.C. HÜKÜMETİ
20.02.1965 - 27.10.1965

Süleyman DEMİREL (1924-)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

30. T.C. HÜKÜMETİ
27.10.1965 - 03.11.1969

31. T.C. HÜKÜMETİ
03.11.1969 - 06.03.1970

32. T.C. HÜKÜMETİ
06.03.1970 - 26.03.1971

39. T.C. HÜKÜMETİ
31.03.1975 - 21.06.1977

41. T.C. HÜKÜMETİ
21.07.1977 - 05.01.1978

43. T.C. HÜKÜMETİ
12.11.1979 - 12.09.1980

49. T.C. HÜKÜMETİ
20.11.1991 - 25.06.1993

01 Kasım 1924 tarihinde Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı İslamköy'de doğdu. İlköğrenimini doğduğu köyde, ortaokul ve liseyi Isparta ve Afyon'da bitirdi. Şubat 1949'da İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi'nden mezun oldu. Aynı yıl Elektrik İşleri Etüd İdaresi'nde göreve başladı. Önce 1949-1950, daha sonra 1954-1955 yıllarında Amerika Birleşik Devletleri'nde barajlar, sulama ve elektrifikasyon konularında ihtisas yaptı.

1954 yılında Barajlar Dairesi Başkanı, 1955 yılında da Devlet Su İşleri Genel Müdürü oldu. 1962-1964 yılları arasında serbest müşavir-mühendis olarak çalıştı. Aynı yıllarda Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde su mühendisliği konusunda dersler verdi.

Siyasî yaşamına, 1962 yılında, Adalet Partisi Genel İdare Kurulu üyeliği ile başladı. 28 Kasım 1964 tarihinde bu partiye genel başkan seçilmesinin ardından, Şubat-Ekim 1965 tarihleri arasında görev yapan 29. T.C. Koalisyon Hükümetinde Başbakan Yardımcısı olarak görev aldı.

10 Ekim 1965'de yapılan genel seçimlerde başında bulunduğu Adalet Partisi, yüzde 53 oy alarak tek başına iktidar oldu. Bu seçimlerde Isparta Milletvekili olarak Parlamento'ya girdi ve 30. T.C. Hükümetini kurdu. Bu hükümet 4 yıl sürdü. 10 Ekim 1969 tarihindeki genel seçimlerde de Adalet Partisi yine tek başına iktidar oldu. Böylece, 31. T.C. Hükümeti'ni kurdu. Daha sonra, parti içi bir kriz dolayısı ile 32. T.C. Hükümeti'ni kurmak durumunda kaldı. 12 Mart 1971 muhtırası üzerine, Başbakanlık görevini bıraktı. 1971 ile 1980 arasında, 1975, 1977 ve 1979'da üç defa daha hükümet kurdu.

12 Eylül 1980 askerî müdahalesi üzerine bir süre gözaltında tutuldu ve yedi sene yasaklı olarak siyaset dışı kaldı. 06 Eylül 1987'de yapılan halk oylaması ile yasaklar kaldırıldı.

Eylül 1987 tarihinde, Doğru Yol Partisi Genel Başkanlığı'na seçildi. 29 Kasım 1987'de yapılan genel seçimlerde Isparta Milletvekili olarak tekrar TBMM'ne girdi. 20 Ekim 1991 tarihinde yapılan genel seçimler sonrasında, Doğru Yol Partisi ile Sosyal Demokrat Halkçı Parti'nin bir araya gelerek kurduğu 49. T.C. Hükûmeti'nde Başbakan olarak görev aldı.

Süleyman Demirel, 30 yaşında Genel Müdür, 40 yaşında Parti Genel Başkanı, 41 yaşında Başbakan oldu; yaklaşık 10,5 yıl süren Başbakanlık görevinde, Türkiye'nin kalkınması ve gelişmesine büyük hizmetlerde bulundu ve altı dönem Isparta Milletvekilliği yaptı.

16 Mayıs 1993 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Türkiye'nin 9. Cumhurbaşkanı olarak seçildi. 16 Mayıs 2000 tarihinde görev süresini tamamlayarak Cumhurbaşkanlığı'ndan ayrıldı.

Prof. Dr. İsmail Nihat ERİM (1912-1980)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

33. T.C. HÜKÜMETİ
26.03.1971 - 11.12.1971

34. T.C. HÜKÜMETİ
11.12.1971 - 22.05.1972

1912 yılında Kandıra'da doğdu. Galatasaray Lisesi mezunu olup, 1936 yılında İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Paris Hukuk Fakültesi'nde 1936-1939 yılları arasında doktora yaptı. Paris'teki Milletlerarası Yüksek İncelemeler Enstitüsü'nden 1936 yılında sertifika ve diploma aldı. Ankara Hukuk Fakültesi'nde öğretim üyesi, 1939 yılında doçent, 1942 yılında profesör oldu. Üniversitedeki görevi devam ederken 1943 yılında Dışişleri Bakanlığı'na Hukuk Müşaviri olarak tayin edildi. San Francisco'da 1945 yılında gerçekleşen, Birleşmiş Milletlerin kuruluş konferansında Türk heyetinde müşavir olarak görev yaptı.

Aynı yıl Kocaeli'den Bağımsız Milletvekili seçildi. Daha sonra Parlamento'da Cumhuriyet Halk Partisi grubuna katıldı. Birleşmiş Milletler Basın ve Haberleşme Konferansı'nda 1948 yılında Türk Heyeti Başkanı olarak bulundu. İkinci Hasan Saka kabinesinde Bayındırlık Bakanı olarak görev aldı. 1949 yılında Şemsettin Günaltay kabinesinde Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı yaptı. Yeni seçim kanununun hazırlanmasında ve 1950 seçimlerinin demokratik usullerde yapılmasında etkili oldu.

1950 yılında Cumhuriyet Halk Partisi'nin iktidarı kaybetmesinden sonra, Ulus Gazetesi'nin siyasi müdürü ve başyazarı olarak görevlendirildi. Bir ara üniversitedeki görevine döndüyse de kısa süre sonra istifa etti. Ulus Gazetesi'nin kapanmasından

sonra Yeni Ulus ve Halkçı gazetelerini çıkardı. 1956 yılında Kıbrıs ile ilgili Londra görüşmelerine katıldı. Aynı yıl Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nun Türk üyeliğine seçildi; bu üyeliği 1962'ye kadar devam etti. Zürih ve Londra antlaşmalarından sonra 1959 yılında Kıbrıs Anayasası'nın hazırlanmasında Türk Heyetine Başkanlık etti. Bu arada Birleşmiş Milletler Devletler Hukuku Komisyonu üyeliğine seçildi.

Tekrar siyasete dönerek 1961 yılında Kocaeli Milletvekili seçildi. Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili oldu. Merkezi Lahey'de bulunan Devletler Hukuku Enstitüsü'ne 1963 yılında üye seçildi. 1964 Seçimlerinde milletvekilliğini ve seçimden sonra Grup Başkan Vekilliği'ni muhafaza etti. Birleşmiş Milletler'deki Kıbrıs görüşmelerinde Türk heyetine müşavirlik yaptı. 1961-1970 Yılları arasında Avrupa Konseyinde Türkiye Parlamentosu'nu temsil etti ve 1969 yılında Başkan Yardımcısı seçildi.

12 Mart 1971 tarihinde Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanlarının verdiği muhtıradan sonra partiler üstü bir hükümet kurmakla görevlendirildi. 33. ve 34. Hükümetlerde Başbakanlık yaptı. 14 Ekim 1971 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından Cumhuriyet Senatosu üyeliğine atandı. 14 Ekim 1974 tarihinde süresi dolduğu için Senato'dan ayrıldı.

Fransızca ve İngilizce bilen 2 çocuk babası Nihat Erim, 19 Temmuz 1980 tarihinde İstanbul'da silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

Ferit MELEN (1906-1988)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

35. T.C. HÜKÜMETİ
22.05.1972 - 15.04.1973

1906 yılında Van'da doğdu. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden 1931 yılında mezun oldu. Aynı yıl Maliye Bakanlığı'nda Müfettiş Yardımcısı oldu. 1932 yılında staj için Paris'e gönderildi. 1933 yılında Müfettiş, 1944 yılında Vasıtalı Vergiler Genel Müdürü, 1946 yılında Gelirler Genel Müdürü oldu.

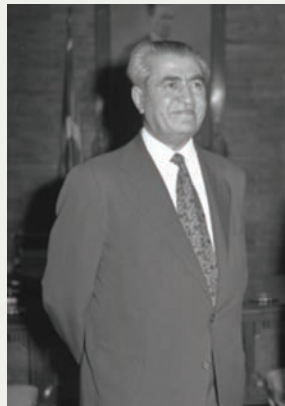
Siyasî hayata, 1950 yılında Cumhuriyet Halk Partisi'nden Van Milletvekili seçilerek atıldı. Bütçe, Milli Savunma ve Sayıştay komisyonlarında çalıştı. 1954 yılında seçimleri kaybetti. 1957 yılında yeniden seçildiyse de 27 Mayıs 1960 tarihinde milletvekilliği sona erdi. Aynı yıl Kurucu Meclis Üyesi oldu. 1961 ve 1962 yıllarında İnönü'nün kurduğu koalisyon hükümetlerinde Parlamento dışından Maliye Bakanlığı yaptı. Bu görevdeyken yapılan Senato yenileme seçimlerinde Van'dan Cumhuriyet Halk Partisi Senato Üyesi olarak Parlamento'ya girdi. 1965 yılında Maliye Bakanlığı sona erdi. 1967 yılında Turhan Feyzioğlu başkanlığında bir grupla partiden ayrıldı ve Güven Partisi'nin kurucuları arasında yer aldı.

12 Mart muhtırasından sonra kurulan 1. ve 2. Erim Hükümetlerinde Millî Savunma Bakanlığı yaptı.

Nihat Erim Başbakanlıktan istifa edince Ferit Melen, 22 Mayıs 1972 tarihinde yeni hükümeti kurmakla görevlendirildi. Başbakanlığı 15 Nisan 1973 tarihine kadar sürdü. 1975 yılında işbaşına gelen Milliyetçi Cephe Koalisyon Hükümeti'nde tekrar Millî Savunma Bakanı oldu.

Cumhurbaşkanı tarafından 12 Temmuz 1980 tarihinde Cumhuriyet Senatosu Üyeliğine seçildi.

Fransızca bilen 2 çocuk babası Ferit Melen, 03 Eylül 1988 tarihinde vefat etti.

Mehmet Naim TALU (1919-1998)

1919 yılında İstanbul'da doğdu. 1943 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesini bitirdi. Bir süre Sümerbank'ta çalıştıktan sonra 1946'da Merkez Bankası'na geçti. 1966 yılında vekâleten Genel Müdürlük yaptığı bu kuruluşta 1967 yılında Genel Müdür oldu. 1970 yılında Merkez Bankası'nın yeniden örgütlendirilmesi üzerine Bankanın ve İdare Meclisinin Başkanlığına getirildi.

2. Erim Hükûmeti'nde Ticaret Bakanı olarak siyasi hayata girdi. Melen Hükûmeti'nde de yerini korudu. 1972 yılında Ticaret Bakanı iken, zamanın Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay tarafından Senato Üyeliğine atandı. Melen Hükûmeti çekilince Cumhuriyetçi Güven Partisi ve Adalet Partisi'nin gösterdikleri ortak aday olarak 36. T.C. Hükûmeti'ni kurdu.

1973 seçimleri bu hükûmet zamanında yapıldı ve seçimden sonra hiçbir partinin yeterli çoğunluğu sağlayamaması üzerine Talu Kabinesi Ocak 1974'e kadar işbaşında kaldı. Bülent Ecevit başkanlığında Cumhuriyet Halk Partisi–Millî Selamet Partisi koalisyonunun gerçekleşmesi üzerine M. Naim Talu, görevi Bülent Ecevit'e devretti.

07 Temmuz 1976 tarihinde Kontenjan Senatörlüğünden istifa ederek ayrıldı. AKBANK Yönetim Kurulu Başkanlığı'na getirildi. 22 yıl bu görevi yerine getirdi.

İngilizce bilen 2 çocuk babası M. Naim Talu, 15 Mayıs 1998'de İstanbul'da vefat etti.

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

36. T.C. HÜKÜMETİ
15.04.1973 - 26.01.1974

Mustafa Bülent ECEVİT

(1925-2006)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

37. T.C. HÜKÜMETİ
26.01.1974 - 17.11.1974

40. T.C. HÜKÜMETİ
21.06.1977 - 21.07.1977

42. T.C. HÜKÜMETİ
05.01.1978 - 12.11.1979

56. T.C. HÜKÜMETİ
11.01.1999 - 28.05.1999

57. T.C. HÜKÜMETİ
28.05.1999 - 18.11.2002

1925 yılında İstanbul'da doğdu. 1944 yılında Robert Koleji'ni bitirdi. 1944 yılında çalışma yaşamına girdikten sonra, işten ayırabildiği zamanlarda Ankara Üniversitesi'nde İngiliz Dili ve Edebiyatı, Londra Üniversitesi'nde Sanskrit, Bengalce, Sanat Tarihi bölümlerine devam etti. 1957 yılında da ABD'de Harvard Üniversitesi'nde sekiz ay incelemelerde bulundu.

1944 yılında Ankara'da Basın-Yayın Genel Müdürlüğü'ne İngilizce çevirmeni olarak girdi. 1946-1950 yılları arasında Londra'da Türk Basın Ataşeliği'nde çalıştı. 1950-1960 arasında Ulus Gazetesi'nde ve Ulus'un kapatıldığı yıllarda Yeni Ulus ve Halkçı gazetelerinde, yazar ve yazı işleri müdürü olarak çalıştı. 1954 sonu ile 1955 başlarında ABD'de, Kuzey Carolina'da yayınlanan Winston Salem Gazetesi'nde konuk gazeteci olarak görev yaptı. 1965'de Milliyet gazetesinde günlük yazılar yazdı.

1950'lerde Forum Dergisi'nin yazı işleri kadrosunda yer aldı. 1972 yılında aylık Özgür İnsan, 1981'de haftalık Arayış, 1988'de aylık Güvercin dergilerini çıkarttı.

1957-1980 arasında, önce Ankara, sonra Zonguldak'tan Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili seçildi. 1960-1961'de Kurucu Meclis üyesi, 1961-1965 yılları arasında Çalışma Bakanlığı yaptı.

1966'da, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterliği'ne getirildi. 1971 tarihinde Partinin askeri yönetimce oluşturulan hükûmete katkıda bulunmasına karşı çıkarak bu görevinden ayrıldı. 1972 Mayıs'ta Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanlığı'na seçildi. 1974 yılında kurulan Cumhuriyet Halk Partisi-Millî Selamet Partisi koalisyonu hükûmetinin Başbakanı oldu. Bu dönemde Kıbrıs Barış Harekâtı gerçekleşti.

1977 yılında bir azınlık hükûmeti kurdu fakat güvenoyu alamadı. 1978 yılında, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde çoğunluğu bulunmamasına rağmen, bazı bağımsız üyelerin ve küçük partilerin katkısıyla bir hükûmet kurdu. Bu Başbakanlık dönemi 21 ay sürdü. 12 Eylül 1980 askeri müdahalesinden sonra, bir süre gözaltında tutuldu. Bülent Ecevit, yasaklı döneminde, eşi Rahşan Ecevit başkanlığındaki Demokratik Sol Parti'nin kuruluşuna katkıda bulundu. 1987 yılındaki halkoylamasıyla siyasal haklarına yeniden kavuşunca, Demokratik Sol Parti Genel Başkanlığı'na seçildi. Kısa bir süre sonra yapılan genel seçimlerde Partisi iyi sonuç alamayınca bu görevden ayrıldı.

1989 yılında yapılan Demokratik Sol Parti Olağanüstü Kurultayı'nda yeniden Genel Başkan oldu. 1991 seçimlerinde de Zonguldak'tan milletvekili seçildi. 28 Şubat sürecinden sonra oluşan siyasal kaosta azınlık hükûmeti kurma görevi verildi ve Başbakan oldu. 18 Nisan 1999 tarihinde yapılan genel seçimlerden partisi birinci parti çıktı, Milliyetçi Hareket Partisi ve Anavatan Partisi ile ortak hükûmet kurdu ve bu hükûmetin Başbakanı oldu. 18.11.2002 tarihinde görevi sona erdi.

25 Temmuz 2004 tarihinde yapılan Demokratik Sol Parti Kurultayında Genel Başkanlıktan ayrıldı. 05 Kasım 2006'da Ankara'da vefat etti.

Ord. Prof. Dr. Mahmut Sadi IRMAK (1904-1990)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

38. T.C. HÜKÜMETİ
17.11.1974 - 31.03.1975

1904 yılında Konya Seydişehir'de doğdu. İlkokulu, Rüşdiyeyi ve Konya Sultanisi'ni birincilikle bitirip biyoloji öğretmeni oldu. Aynı yıl İstanbul Hukuk Fakültesi'ne girdi. 1925 yılında açılan devlet imtihanını kazanarak Berlin Üniversitesi'nde tıp ve biyoloji öğrenimi görüp 1929 yılında pekiyi derece ile tıp doktoru oldu. Hagen ve Düsseldorf hastanelerinde asistan olarak çalıştı.

Yurda dönünce Ankara Hükümet Tabipliği ve Gazi Terbiye Enstitüsü biyoloji öğretmenliği görevlerinde bulundu. 1933 yılında İstanbul Tıp Fakültesi doçentliğini kazandı. 1940 yılında fizyoloji profesörü oldu.

1943 yılında Konya Milletvekili seçilip, aynı yıl Halkevleri Yüksek Danışma Kurulu Başkanlığı'na, sonra da Diyarbakır Bölge Müfettişliği'ne getirildi. 07 Haziran 1945 tarihinde 2. Hasan Saka Hükümeti'nde ilk kez kurulan Çalışma Bakanlığı'na getirildi.

1950 yılında yeniden ilim ve meslek hayatına dönen Sadi Irmak, Münih, daha sonra İstanbul Tıp Fakültesi'nde akademik hayatını sürdürdü.

08 Haziran 1974 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından Kontenjan Senatörü seçildi. 17 Kasım 1974-31 Mart 1975 yılları arasında Başbakanlık yaptı. 08 Haziran 1980 tarihinde süresi dolduğundan Senatörlükten ayrıldı.

12 Eylül 1980 harekâtından sonra Milli Güvenlik Konseyi tarafından Danışma Meclisi'ne Konya İl Temsilcisi seçildi ve Meclis Başkanı oldu.

Almanca ve Fransızca bilen 2 çocuk babası Sadi Irmak, 11 Kasım 1990 tarihinde İstanbul'da vefat etti.

Bülend ULUSU (1923-)

1923 yılında Üsküdar'da doğdu. 01 Mayıs 1940 tarihinde girdiği Deniz Harp Okulu'ndan 15 Ekim 1941 tarihinde, 1955 yılında ise Deniz Harp Akademisi'nden mezun oldu. 1964 yılında tuğamiralliğe terfi etti.

Bu rütbede Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Harekat Daire Başkanlığı, mayın filosu komutan vekilliği görevlerinde bulundu. 1967 yılında tümamiralliğe terfi etti. Tümamiral olarak Harp Filosu Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Harekat Başkanlığı görevlerinde bulundu. 1970 yılında koramiralliğe terfi etti. Koramiral olarak Kuzey Deniz Saha Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Kurmay Başkanlığı ve Donanma Komutanlığı görevlerini yerine getirdi. 1974 yılında oramiralliğe terfi etti.

Yüksek Askeri Şura üyeliği, Milli Savunma Bakanlığı müsteşarlığı görevlerinde bulundu. 1977-1980 yılları arasında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı görevini yaptı. 1980 Ağustos ayında ordudan emekli oldu.

12 Eylül 1980 Askeri Darbesi'nden sonra Milli Güvenlik Konseyi tarafından hükümeti kurmakla görevlendirildi.

Yeniden serbest seçimlerin yapıldığı 1983 yılına değin Başbakanlık yaptı.

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

44. T.C. HÜKÜMETİ
21.09.1980 - 13.12.1983

Turgut ÖZAL (1927-1993)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

45. T.C. HÜKÜMETİ
13.12.1983 - 21.12.1987

46. T.C. HÜKÜMETİ
21.12.1987 - 09.11.1989

1927 yılında Malatya'da doğdu. İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümü'nden 1950 yılında mezun oldu. Aynı sene Elektrik İşleri Etüd İdaresi'nde çalışmaya başladı. İki sene sonra ihtisas için Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti. Döndükten sonra Elektrik İşleri Etüd İdaresi'nde Genel Müdür Teknik Müşavirliği görevini üstlendi. 1958 yılında yeni kurulan Planlama Komisyonu Sekreterliği'nin başına getirildi. 1960 yılında bu görevinin yanı sıra Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde dersler verdi. Daha sonra Elektrik İşleri Etüd İdaresi'nde Genel Müdür Yardımcısı oldu.

1966 yılında Başbakan Teknik Müşavirliği'ne, bir sene sonra da Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı'na atandı. 1971 yılında Devlet Planlama Teşkilâtı'ndan ayrılarak Dünya Bankası'nda Sanayi ve Madencilik Projeleri Müşaviri olarak çalıştı. 1973 yılında Türkiye'ye dönerek özel sektörde idarecilik yaptı. 1977 yılında Madeni Eşya Sanayii Sendikası İdare Konseyi ve Sendika Başkanlığı'na seçildi.

1979 yılında Başbakanlık Müsteşarlığı'na getirildi. Aynı dönemde Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşar Vekilliği görevini de yürüttü. 24 Ocak 1980 tarihinde yayımlanan Türkiye'nin en köklü ekonomik reformuyla ilgili kararların alınmasında başta gelen isimler arasında yer aldı.

12 Eylül 1980 müdahalesinden sonra kurulan hükümete ekonomik işlerden sorumlu Başbakan Yardımcısı olarak atandı. 1982 yılında bu görevinden istifa etti. 1983 yılında

Anavatan Partisi'ni kurdu ve aynı yıl yapılan genel seçimlerde partisinin başarılı olması üzerine 45. T.C. Hükümetini kurmakla görevlendirildi. Başbakanlığı döneminde bir çok idarî ve ekonomik reformları gerçekleştirdi. Bunun yanısıra 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilat Kanunu yürürlüğe girdi. 1987 yılında yapılan seçimler sonrasında 46. T.C. Hükümetini kurdu ve 1989 yılına kadar Başbakanlık görevini sürdürdü.

Dış ülkelerle ilişkilerde ticari ve ekonomik çıkarların daha fazla vurgulandığı bir politika benimsedi. Anavatan Partisinin 1988 yılında yapılan II. Olağan Büyük Kongresi'nde suikast teşebbüsüne uğradı.

31 Ekim 1989 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Türkiye Cumhuriyeti'nin 8. Cumhurbaşkanı seçildi ve 09 Kasım 1989 tarihinde bu görevine başladı.

İngilizce bilen 3 çocuk babası Turgut Özal, 17 Nisan 1993 tarihinde görevi sırasında vefat etti.

Yıldırım AKBULUT (1935-)

1935 yılında Erzincan'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitiren Akbulut bir süre serbest avukat olarak çalıştı. 1983-1991 yılları arasında Anavatan Partisi'nden Erzincan Milletvekili olarak TBMM'ye giren Yıldırım Akbulut, 1984-1987 yılları arasında İçişleri Bakanı olarak I. Turgut Özal Hükûmetinde görev aldı.

Yıldırım Akbulut; 24 Aralık 1987 - 01 Eylül 1989 ve 11 Eylül 1989 - 09 Kasım 1989 tarihleri arasında da Meclis Başkanlığı görevinde bulundu.

Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanı olmasının ardından Başbakan oldu ve 1989-1991 yılları arasında bu görevini sürdürdü. 1989-1991 yılları arasında Anavatan Partisi Genel Başkanlığı da yapan Akbulut, 1995 yılında yapılan genel seçimlerde milletvekilliğine aday olmadı.

18 Nisan 1999 genel seçimlerinde Anavatan Partisi Ankara Milletvekili olarak yeniden Parlamento'ya girdi.

20 Mayıs 1999 tarihinde 3. kez Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına seçildi.

Yıldırım Akbulut, evli ve 3 çocuk babasıdır.

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

47. T.C. HÜKÜMETİ
09.11.1989 - 23.06.1991

Ahmet Mesut YILMAZ

(1947-)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

48. T.C. HÜKÜMETİ
23.06.1991 - 20.11.1991

53. T.C. HÜKÜMETİ
06.03.1996 - 28.06.1996

55. T.C. HÜKÜMETİ
30.06.1997 - 11.01.1999

1947 yılında İstanbul'da doğdu. 1971 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Maliye ve İktisat Bölümü'nden mezun oldu. 1972-1974 yılları arasında Almanya'da Köln Üniversitesi İktisadi ve Sosyal Bilimler Fakültesi'nde yüksek lisans yaptı.

1975-1983 yılları arasında kimya, tekstil ve ulaştırma sektörlerinde, çeşitli özel şirketlerde yönetici olarak görev aldı.

1983 yılının Mayıs ayında kurulan Anavatan Partisi'nin Kurucu Üyesi ve Genel Başkan Yardımcısı olan Mesut Yılmaz, aynı yıl Kasım ayında yapılan Genel Seçimlerde Rize Milletvekili seçildi.

1. Özal Hükümeti'nde enformasyondan sorumlu Devlet Bakanlığı'na atandı ve Hükümet Sözcülüğü yaptı. 1986 yılında Kültür ve Turizm Bakanı olan Yılmaz, bu dönemde Türkiye Federal Almanya ve Türkiye - Yugoslavya Ekonomi Karma Komisyonlarının Başkanlığını yürüttü.

29 Kasım 1987 seçimlerinde yeniden Rize Milletvekili seçilen Yılmaz, 2. Özal Hükûmeti'nde Dışişleri Bakanlığına atandı. Akbulut Hükûmeti'nde de üstlendiği bu görevden 20 Şubat 1990'da istifa etti.

15 Haziran 1991 tarihinde yapılan Anavatan Partisi Büyük Kongresi'nde Genel Başkan seçildi. Mesut Yılmaz tarafından kurulan hükûmet 05 Temmuz 1991 günü güvenoyu aldı. 20 Ekim 1991 günü yapılan genel seçimlerden sonra Ana Muhalefet Partisi Lideri olarak çalışmalarını sürdüren Yılmaz, 24 Aralık 1995 günü yapılan genel seçimler sonrası Anavatan Partisi ile Doğru Yol Partisi tarafından oluşturulan 53. Hükûmetin Başbakanı olarak görev yaptı.

20 Haziran 1997 tarihinde 55. Hükûmeti kurmakla görevlendirildi. 17 Ocak 1999 tarihinde Başbakanlık görevinden ayrılan Yılmaz, 18 Nisan 1999 günü yapılan genel seçimlerden sonra kurulan 57 nci Hükûmet'te 13 Temmuz 2000 tarihinden 03 Kasım 2002 tarihine kadar Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı olarak görev yaptı.

03 Kasım 2002 milletvekili seçimlerinde Anavatan Partisi barajın altında kaldığı için milletvekili seçilemedi.

27 Kasım 2002 tarihinde Anavatan Partisi Genel Başkanlığı'ndan istifa etti.

2007 seçimlerinde 23. Dönem Rize Bağımsız Milletvekili olarak tekrar parlamentoya girdi.

Almanca ve İngilizce bilen Mesut Yılmaz, evli ve iki çocuk babasıdır.

1946 yılında İstanbul'da doğdu. Robert Koleji mezunu olan Tansu iller, Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümünü bitirdi. Doktorasını Connecticut Üniversitesi'nde yaptı. 1978 yılında doçent, 1983 yılında profesör oldu.

Çiller, 1990 yılı Kasım ayında Doğru Yol Partisi'nden politikaya atıldı. 1991 yılı seçimlerinde İstanbul'dan milletvekili seçildi. Süleyman Demirel Başbakanlığında Sosyal Demokrat Halkçı Parti ile kurulan koalisyon hükümetinde ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı olarak görev aldı.

Demirel'in Cumhurbaşkanı seçilerek Başbakanlık görevini bırakmasından sonra 13 Haziran 1993 tarihinde yapılan Doğru Yol Partisi Olağanüstü Genel Kurulunda Genel

Prof. Dr. Tansu ÇİLLER (1946-)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

50. T.C. HÜKÜMETİ

25.06.1993 - 05.10.1995

51. T.C. HÜKÜMETİ

05.10.1995 - 30.10.1995

52. T.C. HÜKÜMETİ

30.10.1995 - 06.03.1996

Başkan seçildi ve Türkiye'nin ilk kadın Başbakanı oldu. Türk siyasi tarihinde "5 Nisan Kararları" adıyla anılan ekonomik kararları uygulamaya koydu ve Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği Antlaşmasını imzaladı.

1996-1997'de Refah Partisi-Doğru Yol Partisi Koalisyon Hükümetinde Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı olarak görev yaptı.

03 Kasım 2002 tarihinde yapılan genel seçimlerde milletvekili seçilemeyen Tansu Çiller, 14-15 Aralık 2002 tarihinde yapılan Doğru Yol Partisi 7. Olağan Kongresi'nde Genel Başkanlıktan ayrıldı.

İngilizce ve Almanca bilen Tansu Çiller, evli ve 2 çocuk annesidir.

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN (1926-2011)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

54. T.C. HÜKÜMETİ
28.06.1996 - 30.06.1997

29 Ekim 1926 tarihinde Sinop'ta doğdu. İstanbul Teknik Üniversitesi Makine Fakültesi'nden 1948 yılında mezun oldu. Aynı fakültede asistanlığa başladı. Almanya Aachen Technische Hochschule'de doktora yaptı. 1954'de İTÜ'de doçent, 1965'te profesör unvanlarını aldı. Şubat 1966'da TOBB Sanayi Dairesi Başkanlığı'na getirildi. Daha sonra Genel Sekreter olan Erbakan, 1968 Mayıs'ında TOBB İdare Heyeti Üyesi, Mayıs 1969'da TOBB Başkanı oldu. 1969 yılında Konya'dan bağımsız milletvekili seçildi.

1970 yılında Millî Nizam Partisi'ni kurdu, ancak parti kısa bir süre sonra Anayasa Mahkemesi tarafından kapatıldı. Erbakan, İsviçre'ye gitti. 11 Ekim 1973 tarihinde Millî Nizam Partisi kadrosuyla Millî Selamet Partisi'ni kurdu. 1974-1978 döneminde üç ayrı koalisyon hükûmetinde Başbakan Yardımcılığı yaptı.

12 Eylül 1980 askeri müdahalesinden sonra bir süre İzmir Uzunada'da gözaltında tutuldu. 15 Ekim 1980 tarihinde yirmi bir Millî Selamet Partisi yöneticisiyle birlikte, partiyi illegal bir cemiyete dönüştürmek ve laikliğe aykırı davranmak suçlamasıyla tutuklandı. 24 Temmuz 1981 tarihinde serbest bırakıldı ve mahkeme sonucunda beraat etti.

1982 Anayasası gereğince 10 yıl siyaset yapma yasağı aldı. 1987 yılında yapılan halk oylamasıyla tekrar siyasete döndü. 19 Temmuz 1983 tarihinde kurulan Refah Partisi'ne Genel Başkan seçildi. 1991 seçimlerinde Konya'dan milletvekili oldu.

1995 seçimlerinde 158 milletvekili ile birinci parti oldu. Doğru Yol Partisi-Anavatan Partisi koalisyon hükûmeti başarısız olunca Doğru Yol Partisi ile kurduğu REFAHYOL Hükûmeti'nde 28 Haziran 1996 tarihinde Başbakan olarak yer aldı. 21 Mayıs 1997 tarihinde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Refah Partisi'nin kapatılması için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu ve Refah Partisi kapatıldı.

1998 yılı Şubat ayında Genel Başkanı olduğu Refah Partisi'nin kapatılmasıyla 5 yıl siyasi yasaklı hale gelen Necmettin Erbakan 11 Mayıs 2003 tarihinde Saadet Partisi'ne Genel Başkan seçildi.

Almanca ve İngilizce bilen 3 çocuk babası Necmettin Erbakan, 27 Şubat 2011 tarihinde Ankara'da vefat etti.

Doç. Dr. Abdullah GÜL (1950-)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÖMETLER VE ZAMANLARI

58. T.C. HÜKÖMETİ
18.11.2002 - 14.03.2003

29 Ekim 1950 tarihinde Kayseri’de doğdu. Orta öğretimini Kayseri Lisesi’nde tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi’ne girdi. Aynı fakültede doktora yaptı. Lisans ve doktora çalışmalarını yürütmek için burslu olarak iki sene Londra ve Exter’de kaldı. Türkiye’ye dönüşünde Sakarya Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü’nün kuruluşunda çalıştı ve burada iktisat dersleri verdi.

1983-1991 yılları arasında merkezi Cidde’de olan İslâm Kalkınma Bankası’nda (IDB) İktisat Uzmanı olarak çalıştı. 1991 yılında uluslararası iktisat dalında doçent oldu.

1991 yılında yapılan erken genel seçimlerde Refah Partisi’nden Kayseri Milletvekili olarak parlamentoya girdi. 1995 yılında yapılan genel seçimlerde, ikinci kez Refah Partisi Kayseri Milletvekili seçildi. 1991-1995 yılları arasında TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Üyeliği yaptı. 1995 yılında Dışışleri Komisyonu Üyeliği’ne seçildi. 54. Hükümet’te, Devlet Bakanlığı ve Hükümet Sözcülüğü görevlerinde bulundu.

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Üyeliği yaptı ve Konseyin Kültür, Tüzük, Siyasi ve Ekonomik Kalkınma Komitelerinde çalıştı. Avrupa Konseyi’ndeki çalışmalarından dolayı kendisine “Pro Merito” madalyası ve konseyin sürekli “Onursal Üyesi” unvanı verildi.

Ağustos 2001'de Adalet ve Kalkınma Partisi'nin Kurucular Kurulu üyesi olarak aktif rol aldı. 03 Kasım 2002 seçimlerinin ardından 58. Hükûmeti kurmakla görevlendirildi ve Başbakan oldu.

14 Mart 2003 tarihinde Recep Tayyip Erdoğan Başkanlığında kurulan 59. Hükûmet'te Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı olarak görev aldı. Aynı zamanda Terörle Mücadele Yüksek Kurulu, Reform İzleme Grubu ve Avrupa Birliği Müzakere Heyeti Başkanlığı görevlerini yürüttü.

03 Ekim 2005'te Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılım müzakerelerini resmen başlattı. 28 Ağustos 2007 tarihinde TBMM tarafından onbirinci Cumhurbaşkanı seçildi.

İngilizce ve Arapça bilen Abdullah Gül, evli ve 3 çocuk babasıdır.

Recep Tayyip ERDOĞAN

(1954-)

BAŞBAKANLIK YAPTIĞI HÜKÜMETLER VE ZAMANLARI

59. T.C. HÜKÜMETİ
14.03.2003 - 29.08.2007

60. T.C. HÜKÜMETİ
29.08.2007 - 06.07.2011

61. T.C. HÜKÜMETİ
06.07.2011 -

26 Şubat 1954'te İstanbul'da doğdu. Aslen Rizelidir. 1965 yılında Kasımpaşa Piyale İlkokulu'ndan, 1973 yılında ise İstanbul İmam Hatip Lisesi'nden mezun oldu. Fark dersleri sınavını vererek Eyüp Lisesi'nden de diploma aldı. Marmara Üniversitesi İktisadi ve Ticarî Bilimler Fakültesi'nden 1981 yılında mezun oldu.

1969-1982 yılları arasında futbolla amatör olarak ilgilendi. Aynı zamanda genç bir idealist olarak memleket meseleleri ve toplumsal sorunlarla ilgilendi ve bu dönemlerde aktif politikaya da adım attı.

Lise ve üniversite yıllarında Milli Türk Talebe Birliği öğrenci kollarında aktif görev aldı. 1976 yılında MSP Beyoğlu Gençlik Kolu Başkanlığı'na ve aynı yıl MSP İstanbul Gençlik Kolları Başkanlığı'na seçildi. 1980 yılına kadar bu görevlerini sürdürdü. Siyasi partilerin kapatıldığı 12 Eylül döneminde, özel sektörde müşavirlik ve üst düzey yöneticilik yaptı.

1983 yılında kurulan Refah Partisi ile fiilî siyasete geri döndü. 1984 yılında Refah Partisi Beyoğlu İlçe Başkanı, 1985 yılında ise Refah Partisi İstanbul İl Başkanı ve Refah Partisi MKYK üyesi oldu. İstanbul İl Başkanlığı görevi sırasında kadınların ve gençlerin siyasete katılımını artırmaya yönelik çalışmalar yaptı; siyasetin tabana yayılarak geniş halk kitleleri tarafından benimsenip itibar görmesi yolunda önemli adımlar attı.

27 Mart 1994 yerel seçimlerinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçildi. Belediye başkanlığı sırasında büyük başarılar elde ederek toplumda güven kazandı.

12 Aralık 1997'de Siirt'te halka hitaben yaptığı konuşma sırasında, okuduğu bir şiir sebebiyle hapis cezasına mahkûm edildi ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı görevine son verildi. Dört ay cezaevinde kaldı.

Cezaevinden çıktıktan sonra 14 Ağustos 2001 tarihinde arkadaşlarıyla birlikte Adalet ve Kalkınma Partisi'ni (AK Parti) kurdu ve Kurucular Kurulu tarafından AK Parti'nin Kurucu Genel Başkanı seçildi. Genel Başkanı olduğu partiyi 2002 yılı genel seçimlerinde üçte iki parlamento çoğunluğuyla tek başına iktidara taşıdı.

Hakkındaki mahkeme kararı nedeniyle 03 Kasım 2002 seçimlerinde milletvekili adayı olamayan Erdoğan, yapılan kanuni düzenlemeyle milletvekili adaylığının önündeki engelin kalkması üzerine, 09 Mart 2003'te Siirt ili milletvekili yenileme seçimine katıldı. Bu seçim sonucunda 22. Dönem Siirt Milletvekili olarak parlamentoya girdi. 14 Mart 2003 tarihinde Başbakanlık görevini üstlendi.

Başbakanlığı döneminde hayatî öneme sahip birçok reform paketini uygulamaya koydu. Demokratikleşme, şeffaflaşma ve yolsuzlukların engellenmesi konusunda önemli uygulamalar başlattı. Buna paralel olarak ülke ekonomisini ve toplum psikolojisini olumsuz yönde etkileyen ve uzun yıllardır çözülemeyen enflasyon

kontrol altına alındı. Uygulamaya koyduğu mali politikalar çerçevesinde devletin borçlanma faiz oranları aŐađı çekildi, kişi başına düşen millî gelirdede büyük artış sağlandı. Kısa dönemde çok sayıda baraj, konut, okul, yol, hastane ve enerji santrali hizmete girdi.

Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde ÷lke tarihinin dönüm noktası olarak nitelenen girişimlere ek olarak, yürüttüğu dış politika ve yoğun ziyaret-temas trafiğiyle Kıbrıs sorununun kalıcı çözüme kavuşturulması ve dünyanın çeşitli ÷lkeleriyle verimli ilişkiler geliştirilmesi konularında önemli adımlar attı. Türkiye'yi bir merkez ÷lke haline getirdi. Türkiye'nin ticaret hacmi ve siyasal gücü, yalnız içinde bulunduğu coğrafi bölgede değil, uluslararası alanda da hissedilir düzeyde arttı.

22 Temmuz 2007 genel seçimlerinde tekrar başarı kazanarak Türkiye Cumhuriyeti'nin 60. Hükümeti'ni kurdu ve güvenoyu aldı. 12 Haziran 2011 seçimlerinden de başarıyla çıkarak 61. Hükümeti kurdu.

Recep Tayyip Erdoğan evli ve 4 çocuk babasıdır.

III. BÖLÜM

**BAŞBAKANLIK
MÜŞTEŞARLARI
VE MÜŞTEŞAR YARDIMCILARI**

BAŞBAKANLIK MÜSTEŞARLIĞI

a- Kuruluş Amacı

Başbakanlık Müsteşarlığı, Bakanlıklar arasında işbirliğini sağlamak, Devletin en yüksek yönetim organı olan Hükümetin genel politikasının yürütülmesini izlemek ve kanunlarla verilen çeşitli görevleri yerine getirmekle görevli olan Başbakana, bu görevlerini gereği gibi yapmasında yardımcı olmak amacıyla kurulmuştur.

b- Tarihi Gelişimi

Yapılan tespitlere göre, Başbakanlık Müsteşarlığı'na 18.11.1926 tarihine kadar tayin yapılmamıştır. 29 Ekim 1923 tarihinden, Bursa Valisi Kemal Gedeleş'in Müsteşarlık görevine başlamasına kadar geçen süre içinde, bu görev Başbakanlık Kalem-i Mahsus (Özel Kalem) Müdürü olan Necmeddin Sahir Silan tarafından yürütülmüştür. Bu dönemde Başbakanlıkça, kurumlar ve şahıslarla yapılan yazışmalarda Kalem-i Mahsus Müdürü'nün unvanı ve imzası bulunmaktadır.

18 Mayıs 1929 tarihli ve 1452 sayılı "Devlet Memurları Maaşatının Tevhit ve Teadülüne Dâir Kanun" ekindeki kadro cetvelinde 1 inci derecede (1) Müsteşar kadrosu mevcut bulunmaktadır.

Başbakanlık merkez teşkilâtına dâir ilk kanun, 20 Mayıs 1933 tarihinde yayınlanan 2187 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı

ve Vazifeleri Hakkında Kanun"dur. 01 Haziran 1933 tarihinden itibaren yürürlüğe giren ve icrasında Başbakanla birlikte Maliye Bakanının da görevli bulunduğu bu Kanun'un 2 nci maddesinde Müsteşar, "Başvekâlete ait işleri Başvekâlet namına tedvir ve Başvekâlet teşkilâtının vazifelerine nezaret ve bunların iyi yürütülmesini temin ile mükelleftir" denilmektedir. Dolayısıyla Başbakanlık Müsteşarı, Başvekâlet teşkilâtına ait görevlerin sevk ve idaresinden sorumludur.

2187 sayılı Kanun'da birimler, Müdürlükler şeklinde teşkilâtlanmıştır. Kanun'un 10 uncu maddesinin (B) fıkrası gereğince; Müsteşar, Muamelât Umum Müdürü, Hususî Kalem, Kararlar, Yazı İşleri, Neşriyat, Evrak, Daire ve Levazım Müdürlerinin dışında kalan görevlilerin Müsteşarın teklifi ve Başvekilin onayı ile atanacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Kanun'un gerekçesinde, Başvekâletin mühim işleriyle uğraşan Müsteşarın tâli işlerle ve teferruatla uğraşmaması ve Müsteşarın herhangi bir sebeple görevi başında olmaması halinde Müsteşarlık görevlerinin mesul ve yetkili bir zat tarafından yürütülmesini temin için de kadro cetveline 4 üncü dereceden (1) Muamelât Umum Müdürü kadrosu ilâve edilmiştir.

2187 sayılı Kanun'a bağlı kadro cetvelinde Müsteşarlık; 1 inci derecede (1) Müsteşar ve 4 üncü derecede (1) Muamelât Umum Müdürü kadrosundan ibarettir.

2187 sayılı Kanun'u yürürlükten kaldıran 19 Nisan 1937 tarihli ve 3154 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"la, Başvekâlet teşkilât kadrosunda bazı değişiklikler yapılmış ve kadroya Müsteşar'a yardımcı olmak üzere (1) Müsteşar Muavinliği ilâve edilmiş; daha önce bu görevi yerine getiren "Muamelât Umum Müdürlüğü" kadrosu kaldırılmıştır.

Söz konusu Kanun'a göre Müsteşarlık; 1 inci derecede (1) Müsteşar ve 3 üncü derecede (1) Müsteşar Muavinliği kadrosundan ibarettir.

23 Haziran 1943 tarihli ve 4443 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"un kadro cetvelinde Müsteşar Muavinliği için 2 inci derecede (1) kadro ihdas edilmiştir.

13 Kasım 1971 tarihli ve 7/3434 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ekindeki kadro cetveline göre Müsteşar Yardımcısı'nın kadrosu 1 inci derece olmuştur. 21 Nisan 1978 tarihli ve 7/15264 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Müsteşar Yardımcılığı sayısı (3)'e çıkarılmıştır. 27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla da Müsteşar Yardımcısı kadrolarından biri iptal edilerek bunun yerine Genel Sekreter (Bakanlar Kurulu Sekreteri) kadrosu ihdas edilmiştir. 08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile Müsteşar Yardımcısı kadro sayısı (5)'e çıkartılmıştır. 3056 sayılı Kanun'da da bu kadrolar aynen muhafaza edilmiştir.

c. Müsteşarın Görevleri

Başbakanlık teşkilâtının Başbakandan sonra gelen en üst âmiri olan Müsteşar hizmetlerin yürütülmesinden Başbakana karşı sorumludur.

3056 sayılı Başbakanlık Teşkilât Kanunu'nun 5 inci maddesine göre Başbakanlık Müsteşarının görevleri şunlardır:

a) Kanunlarla Başbakanlığa verilen görevlerin en iyi şekilde yapılmasını sağlamak ve bakanlıklar arasında koordinasyon ve işbirliğini temin etmek,

b) Devlet idaresinde etkinliğin sağlanmasını, görevlerin tam ve verimli bir şekilde zamanında yerine getirilmesini temin etmek üzere sistem ve prensipleri geliştirmek,

c) Başbakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

d. Müsteşar Yardımcılarının Görevleri

Müsteşar Yardımcılarının görevleri 3056 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesine göre şöyledir:

Müsteşar Yardımcıları, Müsteşar tarafından verilen görevleri yerine getirirler.

Hasan Kemâleddin GEDELEÇ

İSRET İNÖNÜ | 4,5,6,7 VE 8. HÜKÜMET
CELAL BAYAR | 9 VE 10. HÜKÜMET

1878 yılında İstanbul'da doğdu. 1902 tarihinde Mülkiye'nin yüksek kısmından mezun oldu. Maiyet Memurluğu ve Kaymakamlık görevlerinde bulundu. 1915-1922 yılları arasında Mutasarrıflık yaptı. 1922 yılında Mülkiye Müfettişliği'ne atandı. 16.10.1926 tarihinde Bursa Valisi iken Başbakanlık Müsteşarlığı'na, 03.01.1939 tarihinde ise Cumhurbaşkanlığı Genel Katipliği'ne getirildi.

1947 yılında bu görevdeyken emekli oldu. 1962 yılında vefat etti.

Mehmet Vehbi DEMİREL

DR. REFİK SAYDAM | 11 VE 12. HÜKÜMET

1882 yılında Kırçova'da doğdu. 1906 yılında Mülkiye Mektebi'ni bitirdi. Maiyet Memurluğunun ardından 1909-1917 yılları arasında çeşitli ilçelerde kaymakamlık yaptı. 1917-1927'de Mutasarrıflık görevlerinde bulundu. 1927-1933 yılları arasında çeşitli illerde Valilik yaptı. İÇişleri Bakanlığı Müsteşarı iken 29.03.1939 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığı'na tayin oldu. 31.12.1941 tarihine kadar bu görevini sürdürdü. 1941 yılında Başbakanlık Müsteşarlığı görevi esnasında Ankara'da vefat etti.

Cemal YEŞİL

DR. REFİK SAYDAM | 12. HÜKÜMET
ŞÜKRÜ SARAÇOĞLU | 13 VE 14. HÜKÜMET

RECEP PEKER | 15. HÜKÜMET
PROF. DR.HASAN SAKA | 16. HÜKÜMET

1900 yılında Bağdat'da doğdu. Mülkiye Mektebi'ni bitirdi. 1923'te Müfettiş Yardımcısı olarak Maliye Bakanlığı'nda göreve başladı. 1934'te Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü, 1938'de Maliye Bakanlığı Müsteşarı, 19.01.1942 – 03.11.1947 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşarı, 1947'de Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, 1951'de Kabil, 1956'da Budapeşte Büyükelçisi, 1960'da Dışişleri Bakanlığı Başmüşaviri, 1962'de Varşova Büyükelçiliği görevlerinde bulundu. 1966 yılında emekli oldu. Şair olan Cemal Yeşil, Mülkiye Marş'ının güfte yazarıdır. 22 Kasım 1977 tarihinde vefat etti.

İsmail Hakkı ÜLKMEN

PROF. DR. HASAN SAKA | 16 VE 17. HÜKÜMET
PROF. DR.ŞEMSETTİN GÜNALPAY | 18. HÜKÜMET

ADNAN MENDERES | 19. HÜKÜMET

1901 yılında İstanbul'da doğdu. 1923 yılında Mülkiye Mektebini bitirdi. İstanbul Defterdarlığı'nda çalıştı. 1925'te Maliye Müfettiş Muavini oldu. 1936'da Maliye Bakanlığı Varidat Umum Müdürlüğü'ne, 1942'de aynı Bakanlığın Tetkik Heyeti Reisliği'ne atandı. 6. dönem İstanbul Milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne girdi. 1946 yılında Başbakanlık Genel Teftiş Başmüşavirliği'ne getirildi. 03.11.1947-31.07.1950 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşarlığı görevinde bulundu. 1950 yılında Emekli Sandığı Yönetim Kurulu Başkanlığı'na, 1954 yılında Vakıflar Bankası İdare Meclisi Başkanlığı'na, 1960'ta Danıştay 4. Daire Başkanlığı'na, 1962 yılında Anayasa Mahkemesi Üyeliği'ne seçildi. 1965 yılında vefat etti.

Ahmet Salih KORUR

ADNAN MENDERES | 19,20, 21, 22 VE 23. HÜKÜMET

1905 yılında İstanbul'da doğdu. Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. 1945'de Tapu ve Kadastro Genel Müdür Yardımcısı ve Toprak İskân İşleri Genel Müdürlüğü yaptı. Genel Müdür iken 31.07.1950 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığı'na atandı. 1952 yılında İçişleri, 1956 yılında Maliye Bakanlıkları Müsteşar Vekilliği yaptı. 1957 yılında Başvekâlet Millî Emniyet Hizmetleri Reis Vekilliği görevinde bulundu. 31.10.1957 tarihinde yeniden Başbakanlık Müsteşarlığı'na tayin edildi. 27 Mayıs 1960 ihtilaline kadar bu görevini sürdürdü, aynı tarihte emekli oldu. 02 Şubat 1982 tarihinde vefat etti.

Alparslan TÜRKES

CEMAL GÜRSEL | 24. HÜKÜMET

25.11.1917 tarihinde Lefkoşe'de doğdu. 1939 yılında Harbiye'yi bitirdi. 1955 yılında Harp Akademisi'nden Kurmay Binbaşı olarak mezun oldu. 27 Mayıs 1960 tarihinden sonra Millî Birlik Komitesi Üyesi olarak 23.09.1960 tarihine kadar Başbakanlık Müsteşarlığı yaptı. Millî Birlik Komitesi'ndeki anlaşmazlık sebebiyle Eylül 1960 tarihinde Hindistan Büyükelçiliği'ne hükümet danışmanı olarak atandı. 1963 yılında yurda döndü.

Mart 1965 tarihinde Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'ne katıldı. Ağustos 1965'te CKMP'nin Genel Başkanlığı'na seçildi. Adana ve Ankara Milletvekilliği ile Başbakan Yardımcılığı görevlerinde bulundu. 12 Eylül 1980'de Sıkıyönetimce tevkif edildi. 1985'te tahliye oldu. 1987 yılında yapılan halk oylamasıyla tekrar siyasete döndü. Milliyetçi Çalışma Partisi Genel Başkanı oldu. 1991 yılında Yozgat'tan milletvekili seçildi. 04 Nisan 1997 tarihinde vefat edinceye kadar MHP'nin Genel Başkanı olarak görev yaptı.

Mehmet Hilmi İNCESULU

CEMAL GÜRSEL | 24 VE 25. HÜKÜMET

1917 yılında Sungurlu'da doğdu. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden 1937 yılında mezun oldu. 1937-1940 yılları arasında Maiyet Memuru, 1940-1943 yılları arası Kaymakam; 1950'de Mülkiye Müfettişi, 1950-1960'ta Vali, 1960 yılında İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı ve Müsteşar Vekili, 23.09.1960 – 25.10.1961 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşarı; 1961-1969 yılları arasında Çorum Milletvekili, 1961-1962 tarihleri aralığında Milli Eğitim Bakanı, daha sonra Akbank ve DESİYAB Yönetim Kurulu üyesi görevlerinde bulundu. 11 Temmuz 1992 tarihinde vefat etti.

İbrahim Necip SAN

İSMET İNÖNÜ | 26. HÜKÜMET

1906 yılında Siirt'te doğdu. 1922'de Harp Okulu'nu bitirdi. 1948'de Albay oldu. 1957'de Askeri Müze Müdürlüğü'nde bulundu. 1960 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü yaptı. Emniyet Genel Müdürlüğü görevinde iken 02.11.1961 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığı'na tayin oldu. 23.03.1962 tarihine kadar bu görevini sürdürdü. Kurucu Meclis Milli Birlik Komitesi Temsilciliği'nde bulundu. 22.10.1983 tarihinde vefat etti.

Haldun DERİN

İSMET İNÖNÜ | 27 VE 28. HÜKÜMET
SUAT HAYRİ ÜRGÜPLÜ | 29. HÜKÜMET

1912 yılında İstanbul'da doğdu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Lozan Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde doktora yaptı. 1933 yılında Cumhurbaşkanlığı Şifre İkinci Katipliği, 1939 yılında Cumhurbaşkanlığı Katipliği, 1945'te Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürlüğü yaptı. 1951'de Başbakanlık Umumi Murakabe Heyeti Danışmanı, 1961'de Başbakanlık Umumi Murakabe Heyeti Uzmanı görevlerinde bulundu. 23.03.1962 – 24.02.1965 yılları arasında Başbakanlık Müsteşarlığı, daha sonraki yıllarda Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu üyesi yaptı. 2004 yılında vefat etti.

Muslihettin FER

SUAT HAYRİ ÜRGÜPLÜ | 29. HÜKÜMET
SÜLEYMAN DEMİREL | 30. HÜKÜMET

13.05.1909 tarihinde İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Çalışma Bakanlığı Müsteşarlığı, Başbakanlık Umumi Murakabe Heyeti Azalığı, Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığı yaptı. 24.02.1965-10.12.1965 tarihlerinde de Müsteşarlığa vekalet etti. 1974-1975 tarihlerinde Devlet Bakanlığı, 1980-1981'de Atatürk'ün 100. Doğum Yıldönümü Kutlama Komitesi Genel Sekreterliği; Atatürk Araştırma Kurumu, Bilim Kurulu Asli Üyesi, Türkiye Kalkınma Vakfı, Türkiye Çevre Sorunları Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi görevlerinde bulundu. 1985 yılında vefat etti.

Munis Faik OZANSOY

SÜLEYMAN DEMİREL | 30, 31 VE 32. HÜKÜMET
PROF. DR. NİHAT ERİM | 33. HÜKÜMET

22.03.1911 tarihinde Midilli'de doğdu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Merkez Bankası Genel Müdürlüğü Müşaviri iken, 10.12.1965 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığı'na atandı. 27.10.1971 tarihine kadar bu görevi sürdürdü. Daha sonra Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, UNESCO nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği görevlerinde bulundu. Aynı zamanda şair ve yazardır. 1975 yılında Paris'te vefat etti.

Zeyyat BAYKARA

PROF. DR. NİHAT ERİM | 34. HÜKÜMET
FERİT MELEN | 35. HÜKÜMET

NAİM TALU | 36. HÜKÜMET
BÜLENT ECEVİT | 37. HÜKÜMET

1915 yılında Kemaliye'de doğdu. 1938 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi. 1943 yılında Maliye Müfettişliği, 1952'de Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü, 1955'te Gelirler Genel Müdürlüğü, 1964'te Maliye Bakanlığı Müsteşarlığı yaptı. Bonn Büyükelçiliği Maliye ve İktisat Başmüşaviri iken 27.07.1971 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığı'na atandı.

12.06.1974 tarihine kadar bu görevini sürdürdü. Ferit Melen Hükümeti'nde Parlamento dışından Devlet Bakanlığı yaptı. Haziran 1974'te Cumhuriyet Senatosu Üyeliğine seçildi. Aynı yıl Sadi İrmak hükümetinde Başbakan Yardımcılığı, 1977 yılında Adalet Bakanlığı, 1980 yılında Bülent Ulusu hükümetinde Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı görevlerinde bulundu. 1987 yılında vefat etti.

İsmail ERTAN

BÜLENT ECEVİT | 37. HÜKÜMET
PROF. DR. SADİ İRMAK | 38. HÜKÜMET

SÜLEYMAN DEMİREL | 39. HÜKÜMET

1926 yılında Safranbolu'nun Konarı köyünde doğdu. 1948 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi. 1948 yılında Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü ve Ankara Defterdarlığı'nda staj yaptı. 1952-1960 yılları arasında Maliye Bakanlığı Hesap ve Kambiyo Uzmanlığı görevlerinde bulundu. 1962'de Hazine Genel Müdürlüğü Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilâtı Genel Sekreterliği Daire Başkanlığı yaptı. 1966 yılında Bütçe Mali Kontrol Genel Müdürlüğü Müşaviri oldu. 1967 tarihinde Köln Başkonsolosluğu nezdinde İktisat Müşavirliği'ne atandı. Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürü iken 12.06.1974 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığı'na atandı. 02.05.1975 tarihine kadar bu göreve devam etti. 01.06.1975 tarihinde emekli oldu. 06.10.1985 tarihinde vefat etti.

Ekrem CEYHUN

SÜLEYMAN DEMİREL | 39. HÜKÜMET

04.02.1927 tarihinde Erzurum'da doğdu. İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi'ni bitirdi. 1952'de Karayolları Genel Müdürlüğü 10. Bölge Müdürlüğünde göreve başladı. 1956-1959 yılları arasında 11. Bölge Müdürlüğü yaptı. 1960 yılında Karayolları Genel Müdürlüğü İl ve Köy Yolları Dairesi Uzmanı; 1965 yılında Köy İşleri Bakanlığı Köy Yolları Daire Başkanı oldu. 1967'de Yol Su Elektrik İşleri Genel Müdürü iken, Devlet Planlama Teşkilâtı Koordinasyon Daire Başkanlığı'na tayin oldu. 1968'de Yüksek Planlama Kurulu Üyesi, 1971'de Devlet Planlama Teşkilâtı Müşaviri, 1972'de Ulaştırma Bakanlığı Müsteşarı oldu.

05.05.1975 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığı'na atandı. 05.06.1977 tarihine kadar bu görevini sürdürdü. 1977 seçimlerinde Milletvekili seçildi. 41, 43 ve 49. T.C. Hükümetlerinde Devlet Bakanlığı yaptı. Çeşitli vakıflarda görev aldı. Otuzu aşkın eseri vardır. Müsteşarlığı döneminde Başbakanlık teşkilat yapısında yapılan değişiklikler şöyledir:

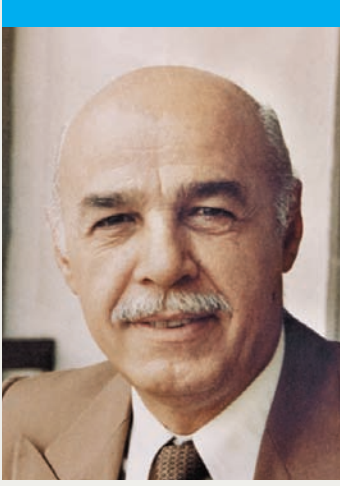
- 14 Mayıs 1975 tarihli ve 5/25-2928 sayılı Onay ile Organizasyon ve Metot Kurulu kurulmuştur. Daha sonra bu birim, Merkezi İdareyi Geliştirme Müşavirliği adını almıştır.
- 03 Eylül 1975 tarihli ve 42/901-5773 sayılı Onay ile Baş Hukuk Müşavirliği kurulmuştur. Daha sonra bu birim, Hukuk Müşavirliği adını almıştır.
- 13 Ekim 1975 tarihli ve 6498 sayılı Onay ile Güvenlik İşleri Müşavirliği, 17 Ekim 1975 tarihinde Sosyal ve İdari İşler Daire Başkanlığı, 30.12.1975 tarihli ve 368-01128 sayılı Onay ile Organizasyon ve Metot Daire Başkanlığı,
- 19 Nisan 1976 tarihinde Ekonomik ve Sosyal İlişkiler (Grup) Dairesi Başkanlığı, Milletlerarası İlişkiler ve Teknolojik Gelişmeler (Grup) Daire Başkanlığı; Araştırma, Geliştirme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı,
- 07 Eylül 1976 tarihli ve 388-09203 sayılı Onay ile Parlamento ile İlişkiler Müşavirliği, 21 Nisan 1976 tarihli ve 386-1/05485 sayılı Onay ile Halkla İlişkiler ve Enformasyon Dairesi Başkanlığı, 12 Ekim 1976 tarihli ve 388-2/09796 sayılı Onay ile de Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Mustafa ERNAM

SÜLEYMAN DEMİREL | 41. HÜKÜMET
BÜLENT ECEVİT | 42. HÜKÜMET

15.11.1931 tarihinde Kemaliye'de doğdu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. 1966-1968 yılları arasında Serbest Avukat, 1968-1974 tarih aralığında DPT'de Şube Müdürü, 1974-1975 tarihleri arası Başbakanlık Müşaviri, 1975'te Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı, 21.07.1977 - 16.12.1977 tarihleri arasında Müsteşar Vekilliği, 17.01.1978'e kadar da Başbakanlık Müsteşarlığı yaptı. 1978-1979 yıllarında TMO ve TSE'de Yönetim Kurulu Üyeliği, Başbakanlık Müşavirliği, 1979-1980 arası Vakıflar Genel Müdürlüğü, 1980-1981'de Başbakanlık Başmüşaviri, 1981-1984'te DPT Müşaviri, 1984'te YÖK Üyeliği görevlerinde bulundu. 1988 yılında vefat etti.

Ahmet DURAKOĞLU

BÜLENT ECEVİT | 42. HÜKÖMET
SÜLEYMAN DEMİREL | 43. HÜKÖMET

1925 yılında Sivas'ta doğdu. 1950 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Avukatlık yaptı. 1954-1956 yılları arasında Orman İşletmesi'nde çalıştı. 1963-1968 tarihleri arasında Belediye Başkanlığı, 1969-1977 yılları arasında da Milletvekilliği yaptı.

21.06.1977 tarihinde Başbakanlık Müşavirliği'ne tayin oldu. 17.01.1978 tarihinde ise Başbakanlık Müsteşarlığı'na atandı. 03.12.1979 tarihine kadar bu görevini sürdürdü. 17.12.1979 tarihinde Danıştay üyeliğine seçildi. 11 Aralık 1983 tarihinde vefat etti.

Turgut ÖZAL

SÜLEYMAN DEMİREL | 43. HÜKÖMET

Başbakanlar bölümüne bakınız.

Necdet CALP

BÜLEND ULUSU | 44. HÜKÜMET

07.09.1922 tarihinde Karamürsel'de doğdu. 1944 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi. Çeşitli yerlerde Maiyet Memurluğu, Kaymakamlık ve Mülkiye Müfettişliği yaptı. 1965 yılında Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü görevinde bulundu. 1978 yılında İzmir Valiliğine, 1 yıl sonra Merkez Valiliğine atanan Calp, 23.10.1980-11.04.1983 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşarlığı yaptı. 1983 yılında Halkçı Parti'yi kurdu ve Genel Başkanı oldu. Aynı yıl yapılan seçimlerde milletvekili seçildi. 13 Eylül 1988 tarihinde vefat etti.

Müsteşarlığı döneminde Başbakanlık teşkilat yapısı ile ilgili yapılan çalışmalar şöyledir:

- 12 Aralık 1980 tarihli ve 2-4/00165 sayılı Onay ile Başbakanlık Transit Koordinasyon Merkezi, 26 Ekim 1981 tarihinde de Parlamento ile İlişkiler Müşavirliği kurulmuştur.
- 27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları ile İlgili Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde Başbakanlık Teşkilat yapısı yeniden düzenlenmiştir.

Erdoğan YAZICI

BÜLEND ULUSU | 44. HÜKÜMET

1925 yılında İzmir'de doğdu. 1946 yılında Deniz Harp Okulu'ndan, 1961'de Deniz Harp Akademisi'nden mezun oldu. Kurmay Subay olarak çeşitli birlik ve kurumlarda karargah subaylığı ile gemi komutanlığı ve Washington Deniz Ataşeliğı görevlerinde bulundu. 1970 yılında Tuğamiralliğe terfi ederek; Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Personel Başkanlığı, Mayın Filosu Komutanlığı ve Donanma Komutanlığı Kurmay Başkanlığı görevlerinde bulundu. 30 Ağustos 1974 tarihinde emekli oldu. 14.10.1980 tarihinde Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı Vekilliğı'ne tayin oldu. 11.04.1983 – 07.12.1983 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşarlığı'nı vekaleten yürüttü. 02.10.2009 tarihinde vefat etti.

Hasan Celal GÜZEL

TURGUT ÖZAL | 45. HÜKÜMET

1945 yılında Gaziantep'te doğdu. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi. Devlet Planlama Teşkilâtı, İçişleri ve Ticaret Bakanlıkları Müşavirliği, Türkiye Ziraat Kurumu Genel Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulundu. Çeşitli üniversitelerde öğretim üyeliğı yaptı. Sakarya Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi öğretim görevlisi iken 05.12.1979 tarihinde Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığı'na tayin oldu. 14.12.1983 - 21.07.1986 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşarlığı yaptı. 24 Ocak 1980 ekonomik istikrar tedbirlerinin alınmasında önemli rol oynadı. 1986 yılında Milletvekili seçildi. 45. T.C. Hükümetinde Devlet Bakanı, 46. T.C. Hükümetinde Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı yaptı. 1992 yılında Yeniden Doğuş

Partisi'ni kurdu. 1994 yılı sonunda "Yeni Türkiye" isimli dergiyi yayınlamaya başladı. Bu süre içerisinde 3.500'ün üzerinde makale ve 40.000 sayfalık külliyyatı ortaya çıkardı.

Müsteşarlığı döneminde Başbakanlık merkez teşkilatının yeniden yapılandırılması konusundaki çalışmaları şöyledir:

- 08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında KHK ile bugünkü teşkilat yapısı oluşturulmuş ; söz konusu KHK 10 Ekim 1984 tarihinde 3056 sayılı Kanun olarak yürürlüğe konulmuştur.

Ayrıca Başbakanlık bünyesinde;

- 10/06/1985 tarihli ve 3230 sayılı Kanun ile Tanıtma Fonu kurulmuş,
- 21/06/1927 tarihli ve 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanununun bazı maddeleri ile Türk Ceza Kanununun 426, 427 ve 428 nci maddelerinin değiştirilmesine ve 1117 sayılı Kanuna ek maddeler ilavesine dair 3266 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince Başbakanlık bünyesinde Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu oluşturulmuştur.
- 29/05/1986 tarihli ve 3294 sayılı Kanun ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kurulmuştur.

Başbakanlık merkez teşkilatı ile ilgili yürürlüğe konulan mevzuat şunlardır:

- Başbakanlık Uzman Yardımcılığı ve Başbakanlık Uzmanlığı İmtihanları ile İmtihan Kurullarının Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik 06 Şubat 1986'da; Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik 16 Mayıs 1988'de; Başbakanlık Teftiş Kurulu Yönetmeliği 26 Mayıs 1986'da; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Yönetmeliği 17 Temmuz 1986'da yayınlanmıştır.

İsmail Hakkı AKINALTUĞ

TURGUT ÖZAL | 45. HÜKÜMET

04.01.1944 tarihinde Isparta Şarkikaraağaç'ta doğdu. Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ni bitirdi. Maliye Bakanlığı'nda memurluğa başladı. Başbakanlık'ta çalıştı. Daha sonra TRT Genel Müdürlüğü'nde görev yaptı. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü'nde Müşavir iken, Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü'ne, daha sonra da Müsteşar Yardımcılığı'na tayin oldu. 21.07.1986 - 17.10.1986 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşarlığı'na vekalet etti, YÖK Üyesi olarak görev yaptı.

Ahmet SELÇUK

TURGUT ÖZAL | 46. HÜKÜMET
YILDIRIM AKBULUT | 47. HÜKÜMET

1930 yılında İzmir'de doğdu. İstanbul Teknik Üniversitesi Makine Fakültesi'ni bitirdi. Ulaştırma Bakanlığı Müsteşarlığı yaptı. 17.10.1986-07.04.1990 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşarlığı görevinde bulundu. 45. T.C. Hükümetinde Türkiye Büyük Millet Meclisi dışından İçişleri Bakanlığı yaptı. Daha sonraki yıllarda Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanlığı görevinde bulundu. Müsteşarlığı döneminde Başbakanlık teşkilat yapısında yapılan değişiklikler şöyledir:

- Başbakanlık merkez birimlerinden olan Deniz İşleri Başkanlığı 09 Nisan 1987 tarihli ve 3348 sayılı Kanun ile Ulaştırma Bakanlığı'na bağlanmıştır.
- 16 Ocak 1990 tarihli ve 406 sayılı KHK'nin 6. maddesiyle Devlet Durum Merkezi Başkanlığı kaldırılmış ve aynı kararnamenin 4. maddesi ile Başbakanlık anahizmet birimi olarak Bilgi İşlem Başkanlığı kurulmuştur.

Müsteşarlık döneminde Başbakanlık Merkez teşkilatı ile ilgili yürürlüğe konulan mevzuat:

- 04 Ekim 1988 tarihli ve 3473 sayılı Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında KHK'nin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun,
- 18 Eylül 1989 tarihli ve 89/14269 sayılı Devlet Arşivlerinde Araştırma veya İnceleme Yapmak İsteyen Türk veya Yabancı Uyruklu Gerçek veya Tüzel Kişilerin Tabi Olacakları Esaslar Hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararı yürürlüğe konulmuştur.

Sabahattin ÇAKMAKOĞLU

YILDIRIM AKBULUT | 47. HÜKÜMET
MESUT YILMAZ | 48. HÜKÜMET

25.12.1930 tarihinde Kayseri, İncesu'da doğdu. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler ve Hukuk Fakültelerini bitirdi. Çeşitli il ve ilçelerde valilik ve kaymakamlık yaptı. Emniyet Genel Müdürü iken Başbakanlık Müsteşarlığı'na atandı.

07.04.1990 - 05.07.1991 tarihleri arasında bu görevini sürdürdü. 48. T.C. Hükümetinde Türkiye Büyük Millet Meclisi dışından İçişleri Bakanlığı yaptı. 1999 yılında milletvekili seçilen Çakmakoglu 57. T.C. Hükümetinde Milli Savunma Bakanı olarak görev yaptı.

İsmet ALVER

MESUT YILMAZ | 48. HÜKÜMET

01.03.1934 tarihinde Samsun Çarşamba'da doğdu. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi. 1959 yılında Ziraat Bankası'nda Müfettiş olarak göreve başladı. 1964-1968 yılları arasında Zirai Krediler Müdür Muavini, 1968-1969 yılları arasında Teşvik Kredileri Müdürü, 1969-1971 yılları arasında Zirai Krediler Müdürü, 1971-1978 tarihleri aralığında Genel Müdür Muavini, 1978-1980 aralığında Türkiye Halk Bankası Genel Müdürlüğü görevlerinde bulundu.

Vakıflar Bankası Genel Müdürü iken 19.07.1991 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığı'na atandı. 31.08.1991 tarihine kadar görevini sürdürdü, bu tarihte emekli oldu.

M. Atilla TEKEOĞLU

MESUT YILMAZ | 48. HÜKÜMET

05.02.1944 tarihinde Osmaniye'de doğdu. Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ni bitirdi. Değişik bakanlıklarda çalıştı. Ulaştırma Bakanlığı Kara Ulaştırması Genel Müdürü iken 1991 yılında Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığı'na tayin oldu. 30.08.1991 - 21.11.1991 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşar Vekilliği yaptı. 13.03.1995 tarihinde vefat etti.

Necdet SEÇKİNÖZ

SÜLEYMAN DEMİREL | 49. HÜKÜMET

01.10.1927 tarihinde Üsküdar'da doğdu. 1952'de İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi'ni bitirdi. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nde çalışmaya başladı. Bayındırlık, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarlığı görevlerinde bulundu. 21.11.1991 - 15.06.1993 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşarlığı yaptı.

Daha sonra Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği de yapan Necdet Seçkinöz, 23.02.2004 tarihinde vefat etti.

Ali Naci TUNCER

PROF. DR. TANSU ÇİLLER | 50. HÜKÜMET

11.03.1939 tarihinde Trabzon Çaykara'da doğdu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi ve aynı fakültede yüksek lisansını tamamladı. Yargıtay Üyesi iken, Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığı'na tayin oldu. 15.06.1993 - 25.06.1993 tarihleri arasında vekil, 13.05.1994 - 08.11.1995 tarihleri arasında da asaleten Müsteşarlık yaptı. Başbakan Başmüşavirliği de yapan Ali Naci Tuncer, 11.01.1998 tarihinde görevinden istifa etti.

Dr. Yücel EDİL

PROF. DR. TANSU ÇİLLER | 50. HÜKÜMET

14.05.1939 tarihinde Konya Karataş'da doğdu. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Mukayeseli Devlet Maliyesi konusunda ihtisas ve doktora yaptı. Emlak Bank, Tütünbank ve Maliye Bakanlığı'nda çalıştı. Türkiye İhracat ve Kredi Bankası'nda görevli iken 25.06.1993 tarihinde Başbakanlık Başmüşavirliği'ne tayin oldu ve Müsteşar Vekilliğine atandı. 11.04.1994 tarihine kadar bu görevini sürdürdü. 16.08.1997 tarihinde Başbakanlık Başmüşavirliği görevinden istifa etti.

Osman ÜNSAL

PROF. DR. TANSU ÇİLLER | 50. HÜKÜMET

06.09.1954 tarihinde Mersin Anamur'da doğdu. Boğaziçi Üniversitesi'ni bitirdi. The Pennsylvania State University'de yüksek lisans yaptı. Etibank Genel Müdür Yardımcılığı ve Müşavirlik görevinde bulundu. 1991 yılında Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nda Müsteşar Yardımcılığı yaptı. Daha sonra Başbakan Başmüşavirliği'ne getirildi. Bu görevde iken, 11.04.1994 - 13.05.1994 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşarlığı görevini tedviren yürüttü. 13.05.1994 – 15.04.1995 tarihleri arasında yeniden Başbakanlık Başmüşavirliği yaptı.

Arif YÜKSEL

PROF. DR. TANSU ÇİLLER | 52. HÜKÜMET

03.01.1942 yılında Giresun Alucra'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Bir çok ilçe ve ilde hakimlik daha sonra Adalet Bakanlığı Müsteşarlığı yaptı. YÖK üyeliği ve Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanlığı görevinde bulundu. Danıştay Üyesi iken 08.11.1995 - 07.03.1996 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşarlığı'nı vekaleten yürüttü. 03 Ocak 2007 tarihinde yaş haddinden emekli oldu.

Birkan ERDAL

MESUT YILMAZ | 53. HÜKÜMET
PROF. DR. NECMETTİN ERBAKAN | 54. HÜKÜMET

28.10.1952 tarihinde Ankara'da doğdu. 1974 yılında Ortadoğu Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi'ni bitirdi. Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde İşletme Yönetimi konusunda yüksek lisans yaptı. 1974-1980 yılları arasında Türkiye Elektrik Kurumu'nda Mühendis, 1985-1988 tarihleri arasında TESTAŞ Daire Başkanı, İGEME Genel Sekreterliği görevlerinde bulundu. TCDD Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yaptı. Türkiye Elektrik Kurumu Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulu Başkanı iken 07.03.1996 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığına atandı. 14.11.1996 tarihinde istifaen görevden ayrılıp seçimlere katılarak milletvekili seçildi.

Dr. Osman Kadri KESKİN

PROF. DR. NECMETTİN ERBAKAN | 54. HÜKÜMET

14.08.1947 tarihinde Kastamonu'da doğdu. 1968 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. 1986 yılında Gazi Üniversitesi'nde yüksek lisans yaptı. Değişik yerlerde hakimlik görevlerinde bulundu. Yargıtay Üyesi iken 15.11.1996 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığı'na tayin oldu. 11.04.1997 tarihine kadar bu görevini sürdürdü. Hukuk konusunda yayınlanmış eserleri ve makaleleri mevcuttur.

Müsteşarlığı döneminde Başbakanlık merkez teşkilatı ile ilgili yürürlüğe konulan mevzuat şöyle sıralanabilir:

Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi Yönetmeliği 09 Ocak 1997 tarihli ve 22872 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. 2003 yılında vefat etti.

Mesut KINALI

PROF. DR. NECMETTİN ERBAKAN | 54. HÜKÜMET

05.04.1958 tarihinde Kütahya'da doğdu. 1982 yılında Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ni, 1988 yılında ise Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. 1998 tarihinde A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisansını tamamladı. Diyanet İşleri Başkanlığı'nda çalıştı. 1986 yılında Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nda uzman iken, Başbakanlığa Uzman Yardımcısı olarak tayin oldu. Başbakanlıkta Uzman Yardımcısı, Uzman ve Müsteşar Yardımcısı olarak görev yaptı. 11.04.1997 - 28.05.1997 tarihleri arasında Müsteşar Vekilliği görevinde bulundu. Başbakanlık Müşavirliği görevine atandı.

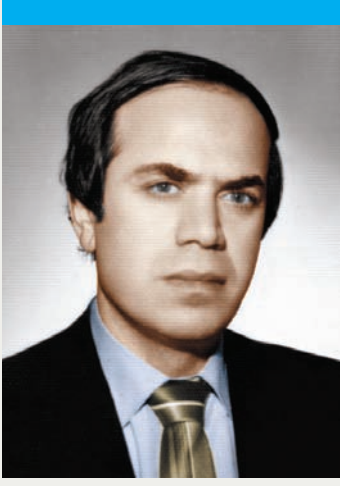
Atilla KOÇ

PROF. DR. NECMETTİN ERBAKAN | 54. HÜKÜMET

1946 yılında Aydın'da doğdu. 1969 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi. Çeşitli yerlerde Kaymakam, Emniyet Müdürü, Valilik ve İçişleri Bakanlığı Müşavirliği yaptı, Ankara Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreterliği görevinde bulundu. İçişleri Bakanlığı Merkez Valisi iken 28.05.1997 tarihinde Başbakanlık Müsteşar Vekilliğine tayin oldu.

Bu görevi 01.07.1997 tarihine kadar devam etti. Kasım 2002 seçimlerinde Aydın'dan milletvekili seçildi. Kültür ve Turizm Bakanlığı yaptı. Müsteşarlığı döneminde Başbakanlık merkez teşkilatı ile ilgili yürürlüğe konulan mevzuat şöyledir:

- Özürlüler İdaresi Başkanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 30 Mayıs 1997 tarihli ve 23004 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.
- Özel Eğitim Hakkında 573 sayılı Kanun Hükmünde Kararname [Özürlülere ait], 06 Haziran 1997 tarihli ve 23011 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

Yaşar YAZICIOĞLU

MESUT YILMAZ | 55. HÜKÜMET

13.03.1944 tarihinde Trabzon Çaykara'da doğdu. 1968 yılında Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nden mezun oldu. Hollanda'da Economic High School'da doktora, marketing çalışmaları yaptı. Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığı'nda memuriyet hayatına başladı. Bu Bakanlığın Ticaret Bakanlığı'na dönüştürülmesinden sonra da çalışmaya devam etti, yurtdışı teşkilatlarında görev aldı. Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nda Uzman ve Müşavir olarak çalıştı. 1989'da Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracat Genel Müdür Yardımcısı, 1990 yılında ise Genel Müdürü oldu. Dış Ticaretten sorumlu Müsteşar Yardımcılığı görevini yürüttü. Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'na vekalet etti. Çevre Bakanlığı Müsteşarı iken 11.10.1996 tarihinde Başbakanlık Müşavirliği'ne atandı. 30.06.1997 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığı'na vekaleten atandı.

15.07.1997 - 08.01.1999 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşarlığı yaptı. 1999 yılında emekli oldu.

Müsteşarlığı döneminde;

- Devletin Yeniden Yapılanması Projesi ve
- İdari Usul Yasa Tasarısı çalışmalarını başlatmıştır.

Ahmet ŞAĞAR

BÜLENT ECEVİT | 56 VE 57. HÜKÜMET

27.11.1950 tarihinde Karabük'te doğdu. 1972 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat ve Maliye Bölümü'nden mezun oldu. Maliye Bakanlığı'nda; Maliye Müfettişliği, Daire Başkanlığı ve Genel Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulundu. Daha sonra Devlet Personel Başkanlığı yaptı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı iken 01.07.1999 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığı'na tayin oldu.

Bu tarihten 15.07.2002 tarihine kadar Başbakanlık Müsteşarlığı görevinde bulundu. Kendi isteği ile emekli oldu.

Müsteşarlığı döneminde Başbakanlık'ta yeni kurulan birimler şöyledir:

- 15 Kasım 1999 tarihli ve 583 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile acil durum yönetiminin etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi için Türkiye Acil Durum Yönetimi Başkanlığı kurulmuştur.
- 18 Mayıs 2000 tarihli ve 600 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bu Başkanlık, Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü'ne dönüştürülmüştür.
- 12 Nisan 2001 tarihli ve 4643 sayılı Kanunla Başbakanlık anahizmet birimi olarak İnsan Hakları Başkanlığı kurulmuştur.

Başbakanlık merkez teşkilatı ile ilgili yürürlüğe konulan mevzuat:

- Başbakanlık Merkez Teşkilatı ve Basımevi Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü Görevde Yükselme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik 18 Nisan 2000 tarihli ve 24024 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.
- İnsan Hakları Üst Kurulunun Kuruluş, Görev ve İşleyişi ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, 15 Ağustos 2001 tarihli ve 24494 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

Dr. Füsun KOROĞLU (ÇORAPÇIOĞLU)

BÜLENT ECEVİT | 57. HÜKÜMET

12.01.1953 tarihinde Ankara'da doğdu. 1975 yılında A.Ü. Eczacılık Fakültesini, 1979 yılında ODTÜ Jeoloji Mühendisliği bölümünü bitirdi. Aynı bölümde 1982 yılında yüksek lisans, 1986 yılında doktora öğrenimini tamamladı. Avustralya'da "Kömür Teknolojisi", Amerika'da "Çok Barajlı Sistemlerde Su Yönetimi", Devlet Yatırım Bankasında da "Proje Değerlendirme ve Geliştirme" konularında eğitim gördü.

Çalışma hayatı boyunca serbest eczacılık, Ticaret Bakanlığına bağlı Yurtaş A.Ş.'de teknik şef, ETKB Maden İşleri Genel Müdürlüğünde mühendis, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığında Müsteşarlık Araştırma Grup Üyeliği ve GAP Başkan Vekilliği, TBMM'de Meclis Başkan Müşavirliği, Başbakanlıkta Müsteşar Yardımcılığı ve vekaleten Başbakanlık Müsteşarlığı görevlerinde bulundu. Daha sonra 09.08.2002 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığına atandı. 19.11.2002 tarihinde Başbakan Başmüşavirliğine atandı.

Cumhuriyetin 75. ve Osmanlı Devletinin Kuruluşunun 700. Yıldönümü'nün yurt içinde ve dışında aynı coşku ile kutlanması amacıyla yapılan çalışmaların sekretarya görevini yürüttü. Türk Hükûmeti'nin talebi olarak OECD Türkiye İncelemelerini başlattı. e-Avrupa kapsamında e-Türkiye çalışmalarını sürdürdü. 13 alt grupta 126 konu başlığı için yapılması gerekenler tespit edilerek, e-Avrupa ilerleme raporuna örnek olarak girmesi sağlandı.

Evli olup, İngilizce bilmektedir.

Fikret Nesip ÜÇCAN

DOÇ. DR. ABDULLAH GÜL | 58. HÜKÜMET
RECEP TAYYİP ERDOĞAN | 59. HÜKÜMET

01.02.1943 tarihinde İstanbul'da doğdu. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Diplomasi ve Dış Münasebetler Şubesi'nden 1964 yılında mezun olmuş, 1992 yılında da Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset ve Sosyal Bilimler bölümünden lisansüstü derecesini almıştır.

1964 yılında Dışişleri Bakanlığı'nda göreve başlayarak sırasıyla T.C. Viyana Büyükelçiliği Başkatipli, T.C. Amman Büyükelçiliği Başkatipli ve Ortadoğu Müsteşarı, Dışişleri Bakanlığı Protokol Şube Müdürü, Londra Başkonsolosluğu Maiyet Başkonsolosu, T.C. Trablus Büyükelçiliği Müsteşarı, Devlet Bakanı Danışmanı, DPT Sosyal Planlama Başkanı, Strazburg Birinci Sınıf Başkonsolosu, Dışişleri Bakanlığı'nda Müşavirlik görevlerinde bulunmuştur. 1999 yılında Kültür Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı olan Üçcan 03.04.2000 - 18.11.2003 tarihleri arasında Kültür Bakanlığı Müsteşarı ve 19.11.2002 - 20.10.2003 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşarı olarak görev yapmıştır.

1 Şubat 2008 tarihinde Başbakanlık Başmüşaviri iken emekli olmuştur. Bu görevlere ilaveten:

Birleşmiş Milletler Nüfus Komisyonu Başkan Yardımcılığı, Uluslararası Mesleki Eğitim ve Öğretim Derneği (IVETA) Başkan Yardımcılığı, Aile Araştırma Kurumu - AA Kurulu Üyeliği ve TÜGSAŞ Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerinde bulunmuştur.

Brüksel'de bulunan Görsel-İşitsel Eureka ve merkezi Strazburg'da bulunan Avrupa Görsel-İşitsel Gözlemevi adlı iki kuruluşun başkanlığını yapmıştır.

Fikret Nesip Üçcan'ın "Önce İnsan", "Kültür Mirasımız" adlı telif eserleri, ayrıca "Gelecek İçin Yönetim", "Yirmibirinci Yüzyıla Hazırlanırken", "Kaos" adlı çeviri eserleri basılmıştır. Beşeri Kaynak, İstihdam, Bilim ve Teknoloji Politikaları, Siyaset Bilimi konularında mesleki ve bilimsel alanda birçok makaleler (çeşitli dergiler ve gazetelerde); uluslararası kongre ve konferanslara sunulmuş bildirileri bulunmaktadır. İngilizce ve Fransızca bilmektedir.

Prof. Dr. Ömer DİNÇER

RECEP TAYYİP ERDOĞAN | 59. HÜKÜMET

1956 yılında Karaman'da doğdu. Atatürk Üniversitesi İşletme Fakültesi'ni bitirdi. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi'nde; 1980 yılında yüksek lisans programını, 1984 yılında da doktora programını tamamladı.

1980 yılında, Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde asistan olarak göreve başladı. 1988 yılında Doçent, 1994 yılında da Profesör oldu. Bu üniversitede görev yaptığı süre içerisinde, uzmanlık alanı olan "Stratejik Yönetim", "Yönetim ve Organizasyon", "Değişim Yönetimi ve Örgüt Geliştirme" konularında ders ve seminerler verdi, araştırmalar yaptı, makaleler ve kitaplar yazdı. Ayrıca, "Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim" Anabilim Dalı ve bölüm başkanlığı ile üniversitenin çeşitli birimlerinde yönetim kurulu üyeliği ve idari görevler yaptı.

1994-1997'de üniversitedeki görevlerin yanı sıra, İstanbul Büyükşehir Belediyesinde Başkanışmanlık yaptı.

1999-2003 yılları arasında, Beykent Üniversitesinde; Rektör Yardımcılığı, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanlığı ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü görevlerini yürüttü.

11.04.2003 tarihinde Başbakan Başmüşaviri, 02.10.2003 tarihinde de Başbakanlık Müsteşarı oldu.

Başbakanlıkta görev yaptığı süre içinde, ülkemizde uzun yıllardan beri konuşulan "Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma" çalışmalarını başlattı ve yürüttü. Bu çerçevede merkezi ve mahalli idarelerde değişimlere öncülük etti. Bütün çabalarını yeni kamu yönetimi anlayışının temel ilkeleri olan demokratikleşme ve yönetim, özgürleşme ve sivilleşme, saydamlık ve hesap verebilirlik üzerinde yoğunlaştırdı.

22 Temmuz 2007 milletvekili genel seçimlerinde İstanbul milletvekili seçildi. 01 Mayıs 2009 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına atandı. 12 Haziran 2011 milletvekili genel seçimlerinde İstanbul'dan tekrar milletvekili seçildi.

07.07.2011-25.01.2013 tarihleri arasında Milli Eğitim Bakanı olarak görev yaptı.

Dr. M. Emin ZARARSIZ

RECEP TAYYİP ERDOĞAN | 59 VE 60. HÜKÜMET

11.09.1961 tarihinde Yozgat'ta doğdu. İlköğrenimini Yozgat Cumhuriyet İlkokulunda, orta öğrenimini Ankara 50. Yıl Ortaokulu ve Ankara 50. Yıl Lisesi'nde tamamladı. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 1984 yılında mezun oldu.

1995 yılında Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku alanında doktorasını tamamladı.

Çalışma hayatına 1980 yılında Tarım ve Köyişleri Bakanlığında başladı. 1985 - 1989 yıllarında Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesinde Araştırma Görevlisi, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığında 1989 - 1993 yıllarında Planlama Uzman Yardımcısı, 1993 - 2003 yıllarında Planlama Uzmanı, 07.05.2003 – 25.08.2003 tarihleri arasında Müsteşarlık Müşaviri olarak çalıştı. 25 Ağustos 2003 – 08 Mayıs 2007 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı, 08 Mayıs 2007 – 06 Eylül 2007 tarihleri arasında Başbakanlık Müsteşar Vekili, 27.09.2007 – 20.07.2009 tarihleri arasında Gümrük Müsteşarı ve 21.07.2009 – 08.08.2011 tarihleri arasında Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı ve Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yaptı.

08.08.2011 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarlığı görevine başladı. 19.10.2009 tarihinden itibaren Bakanlar Kurulu kontenjanından Yükseköğretim Kurulu üyeliğine atanmıştır. 27.05.2013 tarihinde Başbakan Başmüşaviri olarak atandı.

Evli ve üç çocuk babası olan Dr. M. Emin ZARARSIZ'ın İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku başta olmak üzere, insan hakları, Avrupa Birliği ve diğer alanlarda yayımlanmış kitap ve makaleleri bulunmaktadır.

Efkân ALA

RECEP TAYYİP ERDOĞAN | 60 VE 61. HÜKÜMET

1965 yılında Erzurum'un Oltu İlçesinde doğdu.

İlköğrenimini Oltu İlçesine bağlı Çanakpınar Köyü'nde, ortaokul ve lise öğrenimini Erzurum İmam Hatip Lisesi'nde tamamladı. 1983 yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nde lisans eğitimine başladı ve buradan 1987 yılında mezun oldu.

1988 yılında Sakarya Valiliği'nde kaymakam adayı olarak göreve başladı. Bolu'nun Gölyaka ve Isparta'nın Sütlüce İlçelerinde Kaymakam Vekilliği görevlerinde bulunduktan sonra, yurtdışı stajı kapsamında bir yıl İngiltere'de eğitim gördü.

1991 yılında Trabzon'un Dernekpazarı İlçesi'ne Kaymakam olarak atandı. Daha sonra, ikişer yıl süre ile Ordu'nun Kabataş İlçesi Kaymakamlığı ve Tunceli Vali Yardımcılığı görevlerini yürüttü.

1999 yılında İçişleri Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı'na Şube Müdürü olarak atandı ve sonrasında İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü Daire Başkanı olarak görev yaptı.

2001-2003 yılları arasında Turizm Bakanlığı'nda Turizm Eğitimi Genel Müdürlüğü ve Bakan Müşavirliği görevlerinde bulundu.

30 Ocak 2003 tarihinde Batman Valisi olarak atandı.

14 Eylül 2004 tarihinde Diyarbakır Valisi olarak atandı.

8 Eylül 2007 tarihinde atandığı Başbakanlık Müsteşarlığı görevini 25 Aralık 2013 tarihine kadar yürüttü.

26 Aralık 2013 tarihinde 61. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nde İçişleri Bakanı olarak atandı.

Evli ve iki çocuk babası olan Efkân ALA iyi derecede İngilizce bilmektedir.

Fahri KASIRGA

RECEP TAYYİP ERDOĞAN | 61. HÜKÜMET

1953 yılında Rize ilinin Çayeli ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğretimini Çayeli ilçesinde tamamladıktan sonra İstanbul Kabataş Erkek Lisesi'ni bitirdi. 1977 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra, 1978 yılında Rize Hâkim adayı olarak staja başladı, 1979 yılının Ağustos ayında Hopa Cumhuriyet Savcı Yardımcısı olarak mesleğe kabul edildi. 1979 yılının Aralık ayında vatani görevini ifa etmek üzere görevinden ayrıldı.

1981 yılında Erzurum-Olur ilçesine Cumhuriyet Savcı Yardımcısı olarak döndü, sırasıyla Trabzon-Çaykara, Sakarya-Karasu Cumhuriyet Savcılığı ve Ordu-Fatsa, Diyarbakır, Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığı görevlerinde bulundu.

26.11.2001 tarihinde Ankara Cumhuriyet Başsavcısı olarak atandı. Bu görevini yürütmekte iken 03.10.2003 tarihinde Adalet Bakanlığı Müsteşarlığına getirildi. 2007 yılı Milletvekili Genel Seçimleri nedeniyle 08.05.2007-29.08.2007 tarihleri arasında Bağımsız Adalet Bakanı olarak görev yaptı. Bilahare Adalet Bakanlığı Müsteşarlığı görevine tekrar döndü. Yaklaşık 1 yıl daha bu görevi sürdürdükten sonra 18.07.2008 tarihinde Adalet Bakanlığı Bakanlık Yüksek Müşavirliğine atandı. Bununla birlikte 31.07.2008-20.01.2014 tarihleri arasında Başbakan Başmüşaviri görevini yürüttü.

20.01.2014 tarihinde Başbakanlık Müsteşarlığı görevine getirilen Fahri KASIRGA evli ve iki çocuk babasıdır.

BAŞBAKANLIK MÜSTEŞAR YARDIMCILARI

Emrullah [Barkan]

Önceki Görevi: Müdevvenat Müdürü

Tayin Edildiği Görev: Muamelat Umum Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 23.05.1933 / 9589

Ali Haydar [Günver]

Önceki Görevi: İstanbul Vilâyeti Maarif Müdürü

Tayin Edildiği Görev: Muamelat Umum Müdürü

Tayin Yazısının Tarihi: 20.05.1935

Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Muavini

Tayin Yazısının Tarihi: 30.05.1937

Hakkı Kâmil Beşe

Önceki Görevi: Ticaret Vekâleti Teftiş Heyeti Reisi

Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Muavini

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 29.05.1943 / 18020

Halil Ayan

Önceki Görevi: Maliye Bakanlığı Maliye Tetkik Kurulu Bşk.

Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Muavini

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 13.07.1949 / 22588

Hulusi Timur

Önceki Görevi: Ulaştırma Bakanlığı Başmüfettişi

Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Muavini

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.06.1950 / 23416

Muslihettin Fer

Önceki Görevi: Umumî Murakabe Heyeti Azası; Başvekâlet Müsteşar Muavini V.

Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Muavini

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 26.10.1954 / 27213

Savni Belger

Önceki Görevi: Başbakanlık Mütihassıs Müşaviri

Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 11.01.1973 / 11707

Yusuf Kenan Aybek

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkan Yardımcısı

Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 20.03.1975 / 14561

Mustafa Ernam

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri

Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.05.1975 / 14785

İsmail Akay

Önceki Görevi: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 20.05.1975 /14804

Ahmet Turhan Şenel

Önceki Görevi: İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı V.
Tayin Yazısının Tarihi: 21.05.1975

M. Kayahan Gürel

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 18.07.1975 / 15100

Sebahattin Dilemre

Önceki Görevi: Köy İşleri Bakanlığı Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 07.10.1977 / 18864

Yusuf Kenan Aybek

Önceki Görevi: Başbakanlık Emekli Müsteşar Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.02.1978 / 19634

Şefik Kılıçarslan

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 07.03.1978 / 19904

Kutlu Türker

Önceki Görevi: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.07.1979 / 22592

Hasan Celâl Güzel

Önceki Görevi: DPT Uzmanı
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 05.12.1979 / 23176

Kâzım Oksay

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 06.12.1979 / 0998
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 11.01.1980 / 23528

Erdoğan Yazıcı

Önceki Görevi: Emekli Amiral (Sözleşmeli Personel)
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 14.10.1980 / 10572

Kemal Girgin	Önceki Görevi: Dışişleri Bakanlığı Arşiv Daire Başkanı Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı V. Tayin Yazısının Tarihi: 13.02.1981
Sadullah Aygün	Önceki Görevi: Maliye Bakanlığı Personeli Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı V. Tayin Yazısının Tarihi: 1982
Saffet Arıkan Bedük	Önceki Görevi: Personel Genel Müdürü Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı V. Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 15.12.1983 / 28663
İbrahim Düzyol	Önceki Görevi: İstanbul İdare Mahkemesi Üyesi Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 09.01.1984 / 83-29743
Burhanettin Mumcuoğlu	Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkanı Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.09.1984 / 84-30362
Mehmet Perçin	Önceki Görevi: Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı Genel Sekreteri Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.09.1984 / 84-30363
İsmail Akınaltuğ	Önceki Görevi: Personel Genel Müdürü Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.11.1984 / 84-30849
Şener Macun	Önceki Görevi: ANO İnşaat ve Tic. Ltd. Şti. Yurtdışı Finansman Koordinatörü Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.10.1985 / 85-31940
İhsan Gürbüz	Önceki Görevi: Yem Sanayi Emekli Genel Müdürü Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 07.01.1988 / 87-34195
Dr. Muammer Oytan	Önceki Görevi: Anayasa Mahkemesi Raportörü; Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürü V. Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı V. Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 06.08.1990 / 90-37149
Özgen Gökalp	Önceki Görevi: İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürü Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı V. Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.06.1991 / 14126

M. İbrahim Aybar	<p>Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri Tayin Edildiği Görev: Müşteşar Yardımcısı V. Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.06.1991 / 14126</p>
M. Atilla Tekeoğlu	<p>Önceki Görevi: Ulaştırma Bakanlığı Kara Ulaştırması Genel Müdürü Tayin Edildiği Görev: Müşteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 26.07.1991 / 91-38132</p>
Nevzat Demirtaş	<p>Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri Tayin Edildiği Görev: Müşteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 15.11.1991 / 91-38930</p>
Fahri Öztürk	<p>Önceki Görevi: Emekli Vali Tayin Edildiği Görev: Müşteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 26.11.1991 / 91-38981</p>
A. Naci Tuncer	<p>Önceki Görevi: Yargıtay Üyesi Tayin Edildiği Görev: Müşteşar Yardımcısı V. Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 14.01.1992 / 02430</p>
Arman Süar	<p>Önceki Görevi: -- Tayin Edildiği Görev: Müşteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 20.01.1992 / 92-39331</p>
Tevfik Başakar	<p>Önceki Görevi: Merkez Valisi Tayin Edildiği Görev: Müşteşar Yardımcısı V. Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.07.1992 / 18557</p>
Osman Birsen	<p>Önceki Görevi: Hazine ve Dış Ticaret Müőteőarlıđı Personeli Tayin Edildiği Görev: Müşteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 28.09.1993 / 93-42193</p>
Oğuz Tezmen	<p>Önceki Görevi: DPT Müşteşar Yardımcısı Tayin Edildiği Görev: Müşteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.04.1994 / 94-43037</p>
Kadir Günay	<p>Önceki Görevi: T.C. Merkez Bankası Başkan Yardımcısı Tayin Edildiği Görev: Müşteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.04.1994 / 94-43081</p>
Türkmen Derdiyok	<p>Önceki Görevi: Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı Tayin Edildiği Görev: Müşteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 06.04.1995 / 4640</p>

Muzaffer Tutar	Önceki Görevi: Yargıtay Üyesi Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 06.04.1995 / 4640
Ahmet Köksal	Önceki Görevi: Yargıtay Üyesi Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 21.06.1995 / 8235
Nedim Öztürk	Önceki Görevi: Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 22.06.1995 / 44466
Abdulkadir Genelioğlu	Önceki Görevi: Danıştay Üyesi Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.12.1995 / 17320
Recep Özcan	Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 17.05.1996 / 02359
Adnan Yardımcı	Önceki Görevi: Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü Müşaviri Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 26.07.1996 / 45208
Ercüment Türktan	Önceki Görevi: Ulaştırma Bakanlığı Müsteşar Vekili Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 02.09.1996 / 46108
Osman Kadri Keskin	Önceki Görevi: Yargıtay Üyesi Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.09.1996 / 16199
M. Selçuk Polat	Önceki Görevi: Ulaştırma Bakanlığı DLH Genel Müdürlüğü Mühendisi Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 25.09.1996 / 46159
Mesut Kınalı	Önceki Görevi: Başbakanlık Uzmanı Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 28.11.1996 / 46419
Doç. Dr. Doğan Aydal	Önceki Görevi: Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Öğretim Üyesi Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 17.02.1997 / 2978

Ahmet Kara

Önceki Görevi: İçişleri Bakanlığı Mülkiye Başmüfettişi
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 17.06.1997 / 12511

Ali Çakı

Önceki Görevi: Çevre Bakanlığı Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 15.07.1997 / 97-47175

Ömer Kayır

Önceki Görevi: Çevre Bakanlığı Bakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 15.07.1997 / 97-47174

Celal Derya

Önceki Görevi: Başbakan Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 14.01.1998 / 00632

Özgün Ökmen

Önceki Görevi: Personel ve Prensipler Genel Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 24.01.1999 / 99-50426

Dr. Füsun Koroğlu

Önceki Görevi: TBMM Başkan Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.05.2001 / 1688

Ekrem Nur

Önceki Görevi: Yargıtay Cumhuriyet Savcısı
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.11.2001 / 19566

Mustafa Çetin

Önceki Görevi: Merkez Valisi
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 20.11.2002 / 19828

M. Vehbi Çıtak

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü Daire Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 24.12.2002 / 2002-3465

Ahmet Şirin

Önceki Görevi: Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Maliye Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.01.2003 / 3580

M. Ruhi Özbilgiç

Önceki Görevi: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanlığı Daire Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Müsteşar Yardımcısı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 14.08.2003 / 2003-4626

M. Emin Zararsız**Önceki Görevi:** DPT Müsteşarlığı Müşaviri**Tayin Edildiği Görev:** Müsteşar Yardımcısı**Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı:** 14.08.2003 – 2003/4627**Seyfullah Hacımüftüoğlu****Önceki Görevi:** Devlet Personel Başkanlığı Başkan Yardımcısı**Tayin Edildiği Görev:** Müsteşar Yardımcısı**Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı:** 07.09.2007 - 9280**Adnan Ertem****Önceki Görevi:** İstanbul Vakıflar Bölge Müdür V.**Tayin Edildiği Görev:** Müsteşar Yardımcısı**Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı:** 13.11.2007 - 9468**Hakan Fidan****Önceki Görevi:** TİKA Başkanı**Tayin Edildiği Görev:** Müsteşar Yardımcısı**Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı:** 13.11.2007 - 9472**Maksut Mete****Önceki Görevi:** Adalet Bakanlığı Bakanlık Yüksek Müşaviri**Tayin Edildiği Görev:** Müsteşar Yardımcısı**Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı:** 09.02.2009 - 10730**Kasım Davas****Önceki Görevi:** Kırıkkale Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığı İdare Mahkemesi Üyesi**Tayin Edildiği Görev:** Müsteşar Yardımcısı**Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı:** 10.11.2009 - 13355**Özer Kuntoğlu****Önceki Görevi:** Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanı**Tayin Edildiği Görev:** Müsteşar Yardımcısı**Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı:** 23.12.2009 - 11465**Abdulkerim Emek****Önceki Görevi:** Sermaye Piyasası Kurulu İkinci Başkanı**Tayin Edildiği Görev:** Müsteşar Yardımcısı**Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı:** 03.02.2011 - 2011/65**Doç. Dr. İbrahim Kalın****Önceki Görevi:** Başbakan Başmüşaviri - Kamu Diplomasisi Koordinatörü**Tayin Edildiği Görev:** Müsteşar Yardımcısı**Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı:** 01.08.2012 - 6625**Murteza Balcı****Önceki Görevi:** İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı Mülkiye Başmüfettişi**Tayin Edildiği Görev:** Müsteşar Yardımcısı**Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı:** 02.08.2012 - 453**Mehmet Abdullah Canbek****Önceki Görevi:** Başbakanlık Müşaviri**Tayin Edildiği Görev:** Müsteşar Yardımcısı**Tayin Yazısının Tarihi:** 26.04.2013 - 287

IV. BÖLÜM

BAŞBAKANLIK MERKEZ BİRİMLERİ

BAŞBAKANLIK

- A. ANA HİZMET BİRİMLERİ**
- B. DANIŞMA VE DENETİM BİRİMLERİ**
- C. YARDIMCI BİRİMLER**
- D. KANUNLA KURULAN SEKRETERLİKLER VE KURULLAR**

ANA HİZMET BİRİMLERİ

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü

Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü

Dış İlişkiler Başkanlığı

Ekonomik, Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı

İdareyi Geliştirme Başkanlığı

Bilgi İşlem Başkanlığı

1

KANUNLAR VE KARARLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

a- Kuruluş Amacı

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü, idareler arasında koordinasyon eşliğinde, bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik ve kararname taslaklarını Anayasa'ya, kanunlara, genel hukuk kurallarına, kalkınma plan ve programları ile Hükümet programına uygunluk açısından inceleyerek Bakanlar Kurulunda görüşülecek hale getirmek üzere kurulmuştur.

Ayrıca, politika belirleyicilere kaynak teşkil edecek nitelikte araştırmalar yapıp, rapor ve yayınların hazırlanması, kamu kurum ve kuruluşları arasında mevzuat hazırlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi ve uygulamanın gözetilmesine yönelik faaliyetlerin yürütülmesi de Genel Müdürlüğün kuruluş amaçları arasında yer almaktadır.

Genel Müdürlük bu doğrultuda, Başbakanlığın görev alanına giren kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik ve Bakanlar Kurulu kararnamelerini ilgili birimlerin görüşünü alarak hazırlamakta ve bu şekilde karar alma süreçlerine katılımın etkili olduğu bir birim olma amacını da gerçekleştirmektedir. Tekliflerin bu açıdan değerlendirilerek ilgili kurum ve kişiler ile bir araya gelinerek mevzuat kalitesinin artırılması ve ayrıca, düzenlemelerin elektronik ortamda yayını sağlanarak kamuoyunun görüşüne sunulması, Genel Müdürlüğün kuruluş amaçlarını gerçekleştirmesine yönelik temel araçlardır.

b- Tarihî Gelişimi

18 Mayıs 1929 tarihli ve 1452 sayılı "Devlet Memurları Maaşatının Tevhit ve Teadülüne Dâir Kanun"da, Mukarrerat Kalemi ve Kavanin Kalemi olmak üzere iki ayrı birim görülmektedir. Bu birimlerden Mukarrerat Kalemi; 8 inci derecede (1) Müdür Muavini, 12 nci derecede (5) Mazbata Memuru ve 13 üncü derecede (2) Mazbata

Kâtibinden müteşekkildir. Kavanin Kalemi ise; 8 inci derecede (1) Müdür Muavini, 12 nci derecede (3) Memur, 13 üncü derecede (1) Memur ve 15 inci derecede (3) Kâtip kadrosundan ibarettir.

20 Mayıs 1933 tarihli ve 2187 sayılı "Başvekâlet Teşkilât ve Vazifeleri Hakkında Kanun"da, Mukarrerat Kalemi'nin adı Kararlar Müdürlüğü olmuştur.

Söz konusu Kanun'un 5 inci maddesinde, Kararlar Müdürlüğü'nün yaptığı görevler şöyle sıralanmıştır:

"Kararlar Müdürlüğü, bir müdürün idaresinde;

1- İcra Vekilleri Heyetine arzolunan kanun lâyhaları ile kararname tekliflerine ait muameleleri ikmâl eder.

2- İcra Vekilleri Heyetinden çıkan kanun lâyhalarını Büyük Millet Meclisine arz ve kararları tanzim ile Riyaseti Cumhura takdim ve tasdikten sonra tebliğ işlerini yapar.

3- Kanunların tefsiri tekliflerine ve kanun ve kararlara ait bütün işleri görür"

Kararlar Müdürlüğü'nün; 6 nci derecede (1) Müdür, 8 inci derecede (1) Müdür Muavini, 10 uncu derecede (3) Memur, 11 inci derecede (1) Memur ve 12 nci derecede (1) Kâtip olmak üzere, toplam 7 kadrosu mevcuttur.

2187 sayılı Kanun'un 10 uncu maddesi gereğince, Kararlar Müdürü, Başbakanın teklifi ve Cumhurbaşkanının tasdiki ile, Memurlar ve Kâtipler ise Müsteşarın teklifi ve Başbakanın tasdiki ile tayin edilmektedir.

2187 sayılı Kanun'u yürürlükten kaldıran 19 Nisan 1937 tarihli ve 3154 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"a bağlı kadro cetvelinde Kararlar Dairesi Müdürlüğü; 5 inci derecede (1) Müdür, 7 nci derecede (1) Müdür Muavini, 9 uncu derecede

(2) Şef, 10 uncu derecede (2) Memur, 14 üncü derecede (2) Daktilo Kâtip ve 14 üncü derecede (1) Dosya Memuru olmak üzere toplam 9 kadrodan meydana gelmektedir.

Müdür ve memurların tayin usullerinde, önceki Kanuna göre bir değişiklik olmamıştır.

3154 sayılı Kanunu yürürlükten kaldıran 23 Haziran 1943 tarihli ve 4443 sayılı “Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun”la, Kararlar Dairesi Müdürlüğü’nün adı ve teşkilât yapısında değişiklik yapılarak “Muamelât Umum Müdürlüğü” haline getirilmiştir.

Yeni Kanunun kadro cetveline göre, Muamelât Umum Müdürlüğü’nün kadrosu; 3 üncü derecede (1) Umum Müdür, 5 inci derecede (1) Umum Müdür Muavini (Aynı zamanda Tetkik Müdürüdür), 5 inci derecede (1) Umum Müdür Muavini (Aynı zamanda Kararlar Müdürüdür), 6, 7, 8 inci derecelerden 2’şer Raportör, 9 uncu derecede (2) Şef, 11 inci derecede (3) Memur, 9 uncu derecede (1) Dosya Şefi ve 11 inci derecede (1) Dosya Memuru olmak üzere toplam (16) personel kadrosu bulunmaktadır.

4443 sayılı “Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun”un 3 üncü maddesine göre, beşinci ve daha yukarı derecedeki görevlere alınacak memurlar, Başbakanın teklifi ve Cumhurbaşkanının tasdiğiyle, diğerleri dairelerinin teklifi üzerine Başbakan tarafından tayin olunmaktadır.

4443 sayılı Kanunu yürürlükten kaldıran 09 Mart 1954 tarihli ve 6330 sayılı “Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanunla “Muamelât Umum Müdürlüğü”nün adı “Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi” olmuştur.

6330 sayılı Kanuna göre “Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi”nin kadro sayısı (18)’dir ve cetveldeki kadro unvanları şöyledir:

2 nci derecede (1) Reis, 3 üncü derecede (2) Aza (İhtisas yeri), 3 üncü derecede (3) Aza, 5 inci derecede (3) Raportör ve Yardımcı Aza, 6 ncı derecede (2) Raportör, 4 üncü derecede (1) Şef, 9 uncu derecede (1) Memur ve 10 uncu derecede (3) Memur.

21 Mayıs 1958 tarihinde kabul edilen 7119 sayılı “Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne Dâir 3656 sayılı Kanuna Bağlı (1) sayılı Kanunla Muaddel Başvekâlet Kısmında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”la, Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi’nin kadrolarında değişiklik yapılmıştır. Bu değişikliğe göre 4 üncü derecede (1) Mütercim kadrosu ile 8 inci derecede (1) Şef kadrosu iptal edilmiş; 6 ncı derecede (2) Raportör, 7 nci derecede (1) Muamelât Müdür Muavini, 7 inci derecede (1) Tetkik Şefi ve 7 nci derecede (1) Kararlar Şefi kadrosu ihdas edilmiştir.

13 Kasım 1971 tarihli ve 7/3434 sayılı Bakanlar Kurulu Kadro Kararnamesi ile bu Daire Başkanlığı kadrosu 1 nci dereceye yükseltilmiştir.

27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı “Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname”de de Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkanlığının Başbakanlık merkez teşkilâtı içerisinde esas hizmet birimleri kısmında yerini aynen muhafaza ettiği görülmektedir.

Bu birim, 08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı “Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile Genel Müdürlük haline getirilmiş ve adı “Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü” olmuştur.

c- Görevleri

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü’ne yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Kanunu’nun 8’nci maddesi ile şu görevler verilmiştir:

a) Bakanlıklarca hazırlanan kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik ve Bakanlar Kurulu kararlarına ait tasarıları; Anayasaya, kanunlara, genel hukuk kurallarına, kalkınma plan ve programları ile Hükümet Programına uygunluğu açısından incelemek; Bakanlar Kurulunda görüşülecek duruma getirmek,

b) Bakanlar Kurulunca uygun görülen kanun tasarılarının Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmasına ait işleri yürütmek, bunları kanunlaşınca kadar takip etmek,

c) Kanun teklifleri hakkında Hükümet görüşünün belirlenmesini ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmasını sağlamak,

d) Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarını takip etmek, milletvekillerce Başbakana yöneltilen yazılı ve sözlü soruların cevaplarını ilgili bakanlık ve birimlerle işbirliği yaparak hazırlamak,

e) Başbakanlığın görev alanına giren kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik esasları ve Bakanlar Kurulu kararnamelerini, gerektiğinde ilgili birimlerin görüşünü de alarak hazırlamak,

f) Genel Müdürlüğün görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları ile koordinasyonu sağlamak, (Ek: 27.12.1991 - KHK - 475/1 md.) mevzuat hazırlama ve esasları ile ilgili ilkeleri belirlemek,

g) Makamca, verilen benzeri görevleri yapmak.

Genel Müdürlük, kendi faaliyet alanı içerisinde mevcut olan üst politika metinleri ile uyumlu olarak görevlerini yerine getirmektedir. Tanımlanan görevlerini, ülke içinde kalkınma plan ve programları; ülke dışında ise Avrupa Birliği (AB) müktesebatına ilişkin esaslar çerçevesinde devam ettirmektedir.

Genel Müdürlük bu görevlerini, 17.02.2006 tarihli ve 26083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" ve 18.06.2003 tarihli ve P.2003/6 sayılı Bakanlar Kurulu Prensip Kararı eki "Bakanlar Kurulunun Çalışma Usulüne İlişkin Esaslar"a göre yerine getirmektedir.

Genel Müdürlük ayrıca Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü ve İdareyi Geliştirme Başkanlığı ile beraber mevzuat taslaklarının kaliteli mevzuat ilkeleri çerçevesinde hazırlanması amacıyla mevzuat yapım sürecinin yeniden değerlendirilmesini ve mevzuat stratejisinin oluşturulmasını sağlamak, düzenleyici etki analizlerini incelemek, bakanlıklara bu konularda rehberlik etmek, kaliteli mevzuat ve düzenleyici etki analizine ilişkin

ulusal ve uluslararası iş ve işlemlerin koordinasyonunu ve yürütülmesini sağlamak üzere 2010 yılında Başbakanlık bünyesinde oluşturulan "Kaliteli Mevzuat ve Düzenleyici Etki Analizi Grubu" faaliyetlerini yürütmektedir.

d- Yöneticiler

Enver

Önceki Görevi: -

Tayin Edildiği Görev: Evamir ve Mukarrerat Kalemi Mümeyyizi

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 1925 / -

Hüsameddin

Önceki Görevi: -

Tayin Edildiği Görev: Kavanin Muavini

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 1927 / -

Enver Arif

Önceki Görevi: Evamir ve Mukarrerat Şubesi Muavini

Tayin Edildiği Görev: Kararlar Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 23.05.1933 / 9589

Ekrem Şahenk

Önceki Görevi: Maliye Vekâleti Bütçe ve Malî Kontrol Umum Müdür Muavini

Tayin Edildiği Görev: Muamelât Umum Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 12.01.1943 / 18334

Savni Belger

Önceki Görevi: Muamelat Umum Müdür Muavini (Kararlar Müdürü)

Tayin Edildiği Görev: Muamelat Umum Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 25.09.1947 / 21317

Cemil Köker

Önceki Görevi: TBMM Daire Müdürlüğünden Emekli

Tayin Edildiği Görev: Muamelât Umum Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 22.02.1951 / 24173

Şadan Altunok

Önceki Görevi: Muamelât Umum Müdür Muavini (Kararlar Müdürü)

Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Reisi
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 31.03.1954 / 26820

Yusuf Canbolat

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Reisliği Azası
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Reisi
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.06.1956 / 29009

Şeref Tolungüç

Önceki Görevi: Şereflikoçhisar Kaymakamı
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 31.08.1965 / -

Hüseyin Ilgıt

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkan Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 13.01.1973 / 11711

Lokman Derman

Önceki Görevi: Çalışma Bakanlığı Araştırma Kurulu Tetkik Dairesi Başkanlığı Üyesi
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.07.1975 / 15011

Burhanettin Mumcuoğlu

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Üyesi
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.06.1976 / 06446
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 02.08.1976 / 16767

Şahver Kobal

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkan Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.11.1984 / 30861

Necmettin Bilen

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.04.1994 / 5806

Bahadır Doğusoy

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü Daire Başkan V.
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 28.09.1994 / 15532

Yusuf Günay

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.04.1997 / 6416
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 11.08.1998 / 14112

Yüksel Öztürk

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 19.11.2001 / 19567
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 15.01.2002 / 2538

Davut Karataş

Önceki Görevi: Sayıştay Başkanlığı - Uzman Denetçi
Tayin Edildiği Görev: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 19.02.2009 / 2102

2

PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

a- Kuruluş Amacı

Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü, Devlet teşkilatının düzenli şekilde işlemlerini sağlamak üzere direktifler vermek, önlemler almak ve eşgüdümü sağlamak; Başbakanlık personel politikasını oluşturmak ve müşterek kararlar yapılan atamaları koordine etmekle görevlidir.

Genel Müdürlük, Devlet Teşkilatının düzenli bir şekilde işlemlerini sağlayıcı direktifler verme ve koordinasyonu sağlama görevi çerçevesinde, re'sen veya kamu kurum ve kuruluşlarının teklifleri üzerine Başbakanlık Genelgeleri hazırlamakta ve Başbakan onayını müteakip Resmi Gazete'de yayımını sağlamakta; hükümetlerin kurulmasına, bakanların birbirlerine vekâlet etmelerine ve bakanların değiştirilmesine ilişkin Başbakanlık tezkerelerinin hazırlanarak Cumhurbaşkanının onayına sunulması ve Cumhurbaşkanı onayını müteakip Resmi Gazete'de yayımlanması ile ilgili işlemleri de yürütmektedir.

Genel Müdürlük, Başbakanlık insan kaynağının verimli bir şekilde yönetimini sağlamak amacıyla; kariyer personelin istihdamı ve yurt içinde ve yurt dışında eğitimi ile Kurum personelinin atama, terfi, nakil, izin, emeklilik, sağlık, sicil, disiplin, intibak, mal bildirim, güvenlik soruşturması, maaş ve ücretlerinin tahakkuk ve ödeme işlemleri gibi insan kaynağı faaliyetlerini yerine getirmektedir.

Ayrıca, Kamu Görevlileri Etik Kurulunun sekretarya hizmetleri, milletvekili yasama dokunulmazlığı dosyaları ile Devlet madalya ve nişanlarının iş ve işlemleri de ilgili mevzuat çerçevesinde Genel Müdürlük tarafından yürütülmektedir.

b- Tarihi Gelişimi

18 Mayıs 1929 tarihli ve 1452 sayılı "Devlet Memurları Maaşatının Tevhit ve Teadülüne Dâir Kanun"un kadro cetvelinde Tahrirat Kalemî adıyla bir birim mevcuttur.

Bu birimde 8 inci derecede (1) Müdür Muavini, 13 üncü derecede (2) Muhabere Memuru ve 13 üncü derecede (2) Muhabere Kâtibi kadrosu bulunmaktadır.

Başbakanlık teşkilâtına şekil veren 20 Mayıs 1933 tarihli ve 2187 sayılı "Başvekâlet Teşkilât ve Vazifeleri Hakkında Kanun"da Tahrirat Kalemî'nin adı Yazı İşleri Müdürlüğü olarak geçmektedir.

2187 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine göre Yazı İşleri Müdürlüğü'nün yaptığı görevler şöyle belirlenmiştir:

1) İcra Vekilleri Heyeti Kararnamelerinin haricindeki kararname muamelelerini,

2) Başvekâletten doğrudan doğruya vekâlet ve dairelere yapılan tebligatı,

3) Başvekâlete vaki olan müracaat ve şikayetlere ait muhabereleleri,

4) Şurayı Devlet'ten, Başvekâlete gönderilen kararların tebligatını

yapar.

Bu Kanunla, Yazı İşleri Müdürlüğüne; 6 ncı derecede (1) Müdür, 9 uncu derecede (1) Müdür Muavini, 11 inci derecede (1) Memur ve 12 nci derecede (1) Kâtip olmak üzere (4) personel kadrosu verilmiştir.

Yazı İşleri Müdürü, Başbakanın teklifi ve Cumhurbaşkanının onayı; memurlarla kâtipler Müsteşarın teklifi ve Başbakanın tasdiki ile atanmaktadır.

2187 sayılı Kanunu yürürlükten kaldıran 19 Nisan 1937 tarihli ve 3154 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"

Yazı İşleri Müdürlüğü'ne ait görevleri belirtmemiş, ancak 4 üncü maddede Başvekâlete ait işlerin nasıl görüleceğinin bir tüzükle tespit ve tayin olunacağını hükme bağlamıştır.

Bu Kanun'a bağlı kadro cetvelinde bu birime; 8 inci derecede (1) Müdür Muavini, 11 inci derecede (1) Memur ve 14 üncü derecede (1) Daktilo Kâtip kadrosu verilmiştir. Müdür ve memurların tayin usûllerinde, bir önceki kanuna göre bir değişiklik olmamıştır.

3154 sayılı Kanunu yürürlükten kaldıran ve 23 Haziran 1943 tarihli ve 4443 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"la bu birimin adı "Yazı İşleri ve Sicil Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir. Bu Kanuna göre, Yazı İşleri ve Sicil Müdürlüğü'nün kadro cetvelindeki durumu şöyledir:

4 üncü derecede (1) Müdür, 6 ncı derecede (1) Müdür Muavini, 8 inci derecede (1) Sicil Şefi, 9 uncu derecede (2) Dosya Memuru, 10 uncu derecede (1) Memur, (11) inci derecede (1) Memur ve 12 nci derecede (1) Daktilo Kâtip.

4443 sayılı Kanunun atamalarla ilgili 3 üncü maddesine göre, 5 ve daha yukarı derecedeki görevlere alınacak memurlar, Başbakanın teklifi ve Cumhurbaşkanının tasdiğiyle, diğerlerinin ise, dairelerinin teklifi ve Başbakanın onayı ile tayin edilecekleri belirtilmiştir.

4443 sayılı Kanunu yürürlükten kaldıran, 09 Mart 1954 tarihli ve 6330 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"la bu birimin adı ve statüsü değiştirilerek "Yazı İşleri ve Sicil Müdürlüğü" yerine "Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü" olmuştur.

6330 sayılı Kanunla Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü'nün kadroları (11) adede çıkarılmış ve dereceleri de yeniden tespit edilmiştir. Sözkonusu Kanun'a göre Umum Müdürlüğü'nün kadro durumu; 3 üncü derecede (1) Umum Müdür, 5 inci derecede (1) Umum Müdür Muavini, 6 ncı derecede (1) Zat İşleri Müdürü, 7 nci derecede (1) Tahakkuk Şefi ve Mutemet, 8 inci derecede (2) Şef, 9 uncu derecede (2) Memur, 10, 11 ve 12 nci derecelerden (1)'er Memur kadrosu ihdas edilmiştir.

Başbakanlık tarafından Haziran 1976'da yayınlanan Başbakanlık Merkez Teşkilâtı Görev Bölümü ve Çalışma Esasları adlı yayında, "Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü" adının "Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürlüğü" olarak geçtiği görülmektedir.

27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname"de ise bu birimin adı "Personel Genel Müdürlüğü" olarak tespit edilmiştir.

08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"de bu Genel Müdürlüğü'nün adı "Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiş olup, teşkilâtın anahizmet birimleri kısmında yer almıştır.

10 Ekim 1984 tarihli ve 3056 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun"da bu Genel Müdürlüğü'nün teşkilât yapısı ve görevlerinde bir değişiklik olmamıştır.

c- Görevleri

Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü'ne yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Kanunu'nun 9'ncü maddesi ile şu görevler verilmiştir:

a) Devlet Teşkilâtının düzenli bir şekilde işlemlerini sağlayıcı prensipleri tespit etmek, direktifler vermek, önlemler almak ve koordinasyonu sağlamak,

b) Hükûmetlerin kurulmasına, bakanların birbirlerine vekalet etmelerine ve bakanların görevinden alınmasına ait Başbakanlık yazılarını hazırlamak, Cumhurbaşkanının onayına sunulması için gerekli işlemleri yapmak ve onaydan sonra yayımlanmasını sağlamak,

c) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması ve ölüm cezalarının yerine getirilmesi ile ilgili kanuni düzenlemelere ait işlemleri yapmak,

d) İlgili kuruluşların Başbakanlık veya diğer bakanlıklarla ilgilendirilmelerine dair işlemleri yapmak,

e) Müşterek kararı gerektiren atamaların mevzuata uygunluğunu incelemek, kararları hazırlamak, onaya sunulması için gerekli işlemleri yapmak ve yayımlanmasını sağlamak,

f) Devletin sevk ve idaresinde görevli üst kademe yöneticileri hakkında bilgi toplamak, sicil özetlerini ve biyografilerini tutmak,

g) Başbakanlık Merkez Teşkilatının personel politikasını tespit etmek, personelin tayin, nakil, özlük ve emeklilikleriyle ilgili işleri yapmak ve personelin yetiştirilmesini sağlamak,

h) Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.

Genel Müdürlük, üst politika metinleri ile uyum içerisinde Anayasa ve mevzuata uygun olarak Başbakanlık Genelgeleri hazırlamakta ve bu şekilde Devlet Teşkilatının düzenli işleyişini temin edici bir görev üstlenmektedir. Ayrıca, AB müktesebatına uyum programı çerçevesinde Başbakanlık Genelgeleri aracılığı ile bu sürece katkı sağlamaktadır.

Genel Müdürlük ayrıca, Kamu Görevlileri Etik Kurulu ile Sektörel İzleme ve Değerlendirme Birimi'nin sekretarya hizmetini yürütmekte ve 2933 sayılı Madalya ve Nişanlar Kanunu çerçevesinde Devlet madalya ve nişanlarının verilmesi işlemlerini yerine getirmektedir.

Genel Müdürlük yürüttüğü görevler itibarıyla ihtiyaç duyulan hususlarda diğer ülkelere yada diğer kurumlara eğitici ve bilgilendirici faaliyetlerde bulunmaktadır.

d- Yöneticiler

Recai

Önceki Görevi: –

Tayin Edildiği Görev: Tahrirat ve Şifre Kalem Mümeyyizi

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 1925 / –

Mehmet Rıza [Ertan]

Önceki Görevi: Tahrirat Şubesi Muavini

Tayin Edildiği Görev: Yazı İşleri Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 23.05.1933 / 9589

Mustafa Türker

Önceki Görevi: Muamelât Umum Müdür Muavini

Tayin Edildiği Görev: Yazı İşleri ve Sicil Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 11.09.1943 / 18271

Tayin Edildiği Görev: Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 31.03.1954 / 26820

Mehmet Şükrü Akyor

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Azası

Tayin Edildiği Görev: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.10.1960 / 90

İsmail Akay

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Azası

Tayin Edildiği Görev: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 20.05.1968 / 6231

Kâzım Oksay

Önceki Görevi: Ulaştırma Bakanlığı Araştırma ve Geliştirme

Kurulu Ekonomik İşler Dairesi Başkanı

Tayin Edildiği Görev: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.06.1975 / 14999

Önceki Görevi: Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı Müşaviri

Tayin Edildiği Görev: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.07.1976 / 16638

Kutlu Türker

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Üyesi

Tayin Edildiği Görev: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 07.03.1978 / 19905

Nilüfer Babaç

Önceki Görevi: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdür Yardımcısı

Tayin Edildiği Görev: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.07.1979 / 22592

Aras Erol

Önceki Görevi: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürlüğü Şube Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 05.12.1979 / 7338

Kâzım Oksay

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 05.12.1979 / 23141

Saffet Arıkan Bedük

Önceki Görevi: İçişleri Bakanlığı Merkez Emniyet Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 11.01.1980 / 23528
Tayin Edildiği Görev: Personel Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.02.1982 / 27/41

İsmail Akınaltuğ

Önceki Görevi: Personel Genel Müdür Yardımcısı V.
Tayin Edildiği Görev: Personel Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.12.1983 / 30035
Tayin Edildiği Görev: Personel Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 09.01.1984 / 83-29737

Yener Özgün

Önceki Görevi: Personel ve Prensipier Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 20.12.1984 / 20510
Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 25.07.1985 / 85-31654

Fuat Yalçın Kaynak

Önceki Görevi: Personel ve Prensipier Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.04.1994 / 5802

Hüseyin Karakullukçu

Önceki Görevi: –
Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 05.12.1995 / –

M. Bahattin Şahin

Önceki Görevi: T.E.K. Genel Müdürlüğü Müşavir
Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 07.03.1996 / 45196

Nevzat Pakdil

Önceki Görevi: Milli Eğitim Bakanlığı Bakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 13.11.1996 / 1087

Özgün Ökmen

Önceki Görevi: Petrol Ofisi A.Ş. Genel Müdürlüğü Daire Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 11.07.1997 / 14686
Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 29.07.1997 / 47367

Nihat Semerci

Önceki Görevi: Personel ve Prensipier Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.01.1999 / 1399

M. Bahattin Şahin

Önceki Görevi: Başbakan Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 18.08.1999 / 12711

Dr. Hüsnü Tekin

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdürü (Yürütme)
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.01.2003 / 1
Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.01.2003 / 3605

Mutalip Ünal

Önceki Görevi: Personel ve Prensipier Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 31.12.2003 / 19809

Faruk Özçelik

Önceki Görevi: Personel ve Prensipier Genel Müdür Yardımcısı

Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdürü
(Yürütme)

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.02.2004 / 2160

Dr. Hüsnü Tekin

Önceki Görevi: –

Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.02.2004 / 2908

Faruk Özçelik

Önceki Görevi: Personel ve Prensipier Genel Müdür Yardımcısı

Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 20.02.2009 / 10748

Metin Yener

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdür Yardımcısı

Tayin Edildiği Görev: Personel ve Prensipier Genel Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.02.2014 / 96

3

MEVZUATI GELİŞTİRME VE YAYIN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

a- Kuruluş Amacı

Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü, hukukî metinleri toplamak, ayıklamak, yürürlükte olanları tespit etmek, yürürlükte bulunan mevzuatın sicillerini tutmak, kodlamak, tek metin haline getirmek, bilgi işlem sistemi içinde izlemek ve yayınlamak amacıyla kurulmuştur.

Genel Müdürlüğün Bakanlar Kurulu tarafından yürürlüğe konulanlar dışında kalan yönetmelikler ile tebliğleri, Anayasa'ya, kanun ve kanun hükmünde kararnamelere, tüzüklere, Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan genel ve çerçeve niteliğindeki yönetmeliklere, yüksek yargı mercilerinin kararlarına, genel hukuk kurallarına, kalkınma plan ve programları ile Hükümet programına uygunluğu açısından incelemesi ve yayımlaması da hukuk devleti ilkesi gereğince kuruluş amaçları arasında yer almaktadır.

Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü, günlük hayatta herkesin tüm mevzuat bilgisine kolayca erişebilmesi ve istediği kaynaklara ulaşabilmesi için mevzuatın kodifikasyonu ve sadeleştirilmesi işlemleri aracılığıyla kuruluş amaçlarını daha etkin bir şekilde gerçekleştirmektedir.

b- Tarihi Gelişimi

18 Mayıs 1929 tarihli ve 1452 sayılı "Devlet Memurları Maaşatının Tevhit ve Teadülüne Dair Kanun"da Neşriyat Kalemî adıyla bir birim mevcuttur. Neşriyat Kalemî'nde; 8 inci derecede (1) Müdür Muavini, 12 inci derecede (2) Memur, 12 inci derecede (2) Kâtip ve 13 üncü derecede (2) Hesap Memuru olmak üzere toplam (7) adet personel kadrosu bulunmaktadır.

Başbakanlık merkez teşkilâtını şekillendiren 20 Mayıs 1933 tarihli ve 2187 sayılı "Başvekâlet Teşkilât ve Vazifeleri Hakkında Kanun"la, söz konusu birim Neşriyat Müdürlüğü'ne

dönüştürülmüştür. Bu Kanun'un 7 nci maddesinde Neşriyat Müdürlüğü'nün görevleri şöyle sıralanmıştır:

1- 1322 numaralı Kanunun Müdevvenat Müdürlüğüne verdiği işleri yapar.

2- Kanunlara, tefsirlere ve Büyük Millet Meclisi Heyet-i Umumiye Kararlarına ait dosyaları tanzim ederek, ileride Hazine-i Evrak'a devredilmek üzere saklar.

3- Başvekâlet Matbaasını idare eder.

4- Resmî Gazete'yi çıkarır ve hesaplarını tutar.

5- Başvekâlet memurları ile mülga Sadâret mensuplarının sicil ve zat işleri muamelelerini yapar.

Bahsi geçen Müdürlük, bu Kanunun kadro cetvelinde; 6 ncı derecede (1) Müdür, 8 inci derecede (1) Müdür Muavini, 10 uncu derecede (3) Memur, 11 inci derecede (1) Hesap Memuru, 12 ve 14 üncü derecelerden (2) şer Kâtip kadrosunu ihtiva etmektedir.

30 Mayıs 1937 tarihinde yürürlüğe giren 3154 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun", mevcut teşkilât yapısında bazı değişiklikler yapmış, Neşriyat Müdürlüğü yeni şekliyle Neşriyat ve Müdevvenat Dairesi'ne dönüştürülmüştür. Daha önce adı geçen Müdürlükçe yürütülen, Başvekâlet memurları ile ilgili mülga Sadâret mensuplarının sicil ve zat işleri, bu Daireden alınarak yeni kurulan Sicil ve Daire Müdürlüğü'ne devredilmiştir.

3154 sayılı Kanunun kadro cetvelinde bu birimle ilgili bazı değişiklikler yapılmış ve Neşriyat ve Müdevvenat Dairesi; 5 inci derecede (1) Müdür, 7 inci derecede (1) Müdür Muavini, 7 inci derecede (1) Müdür Muavini (Mütercim), 9 uncu derecede (1) Şef, 9 uncu derecede (1) Hesap Memuru, 10 uncu derecede (2) Neşriyat Memuru, 11 inci derecede

(1) Dosya Memuru, 12 nci derecede (1) Memur, 14 üncü derecede (1) Memur ve 14 üncü derecede (1) Daktilo Kâtip kadrosundan meydana gelmektedir.

23 Haziran 1943 tarihli ve 4443 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"la yapılan değişiklikler neticesinde, Neşriyat ve Müdevvenat Dairesi, Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürlüğü olmuş ve buna bağlı olarak kadro cetvelinde değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca "Devlete Ait Matbaaların Birleştirilmesi Hakkında Kanun"la kurulan Devlet Matbaası için, Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürlüğü'ne bağlı Devlet Matbaası Müdürlüğü ihdas olunmuştur.

Bahsi geçen Umum Müdürlüğe ait kadro cetvelinde; 3 üncü derecede (1) Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürü, 5 inci derecede (1) Umum Müdür Muavini (Aynı zamanda Neşriyat Müdürü ve Mütercimdir), 7 nci derecede (1) Neşriyat Müdür Muavini, 9 uncu derecede (1) Şef, 10 uncu derecede (3) Neşriyat Memuru, 9 uncu derecede (1) Muamelât ve Dosya Şefi, 11 inci derecede (1) Dosya Memuru, 12 inci derecede (1) Muamelât Memuru, 9 uncu derecede (1) Hesap Memuru, 6 nci derecede (1) Müdevvenat Müdürü, 8 inci derecede (1) Müdevvenat Müdür Muavini, 9 uncu derecede (1) Şef, 10 uncu derecede (2) Müdevvenat Memuru ve 4 üncü derecede (1) Devlet Matbaası Müdürü (İhtisas mevkii), 9 uncu derecede (1) Ayniyat Muhasibi, 11 inci derecede (1) Ambar Memuru kadrosu mevcut bulunmaktadır.

09 Mart 1954 tarihli ve 6330 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"da bu Genel Müdürlük aynen muhafaza edilmiş olup, kadro cetvelindeki memuriyetlerde bazı değişiklikler yapılmıştır.

Bahsi geçen Kanunun kadro cetvelinde bu Genel Müdürlük; 3 üncü derecede (1) Umum Müdür, 5 inci derecede (1) Umum Müdür Muavini (Aynı zamanda Neşriyat Müdürü), 5 inci derecede (1) Umum Müdür Muavini (Aynı zamanda Müdevvenat Müdürü), 5 inci derecede (1) Matbaa Müdürü (İhtisas mevkii), 5 inci derecede (1) Başmusahhih, 6 nci derecede (1) Musahhih, 7 nci derecede (2) Musahhih, 8 inci derecede (1) Şef, 9 uncu derecede (1) Şef, 7 nci derecede (1)

Ayniyat Muhasibi, 8 inci derecede (1) Ambar Memuru, 8 inci derecede (1) Hesap Memuru, 8 inci derecede (1) Kütüphane Şefi, 9 uncu derecede (1) Kütüphane Memuru, 11 inci derecede (3) Memur ve 12 nci derecede (1) Memur olmak üzere, toplam (19) adet personel kadrosundan meydana gelmektedir.

27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname"de Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürlüğü'nün adı ve teşkilât yapısı değiştirilerek yeni adı "Neşriyat Daire Başkanlığı" olmuştur.

08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"yle Neşriyat Dairesi Başkanlığı, Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü'ne dönüştürülmüştür.

c- Görevleri

Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü'ne yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Kanunu'nun 10'ncu maddesi ile şu görevler verilmiştir:

a) (Mülga: 27.12.1991 - KHK-475/11 md.)

b) Hukuki metinleri toplamak, ayıklamak, yürürlükte olanlarını tespit etmek,

c) Mer'i mevzuatı ek ve değişiklikleri ile birlikte tek metin haline getirerek yayınlamak,

d) Mevzuatı bilgi işlem sistemi içinde takip etmek,

e) Resmi Gazete'nin yayımlanmasını sağlamak, düsturları ve fihristleri hazırlamak,

f) Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.

Genel Müdürlük, 07.06.2000 tarihinden itibaren çıkan Resmi Gazetelerin metinlerini, internet üzerinden de

günlük olarak yayımlamaya başlamıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda 2011 yılında, ilk sayısını yayımlandığı 07.02.1921'den itibaren tüm Resmi Gazete sayılarına internet üzerinden erişim mümkün hale getirilmiştir.

Genel Müdürlük; Resmi Gazeteyi elektronik ve basılı olarak, Mevzuat Külliyyatını ise sadece basılı olarak yayımlamaktadır. Kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan yönetmelikler, kurum ve kuruluşlara ait Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikler, 2004 yılından sonra çıkarılan tebliğler, mülga kanunlar ile Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası antlaşmaların fihristi elektronik ortamda Mevzuat Bilgi Sisteminde yayımlanmakta ve takip edilmektedir. Bununla birlikte, Osmanlı döneminden bu yana yayımlanmakta olan ve içeriğini mevzuatın yayımlandıkları günkü metinleri ile bazı yargı kararlarının oluşturduğu Düsturu ve Resmi Gazetede yayımlanmış mevzuata erişimi kolaylaştıran fihristi de yayımlanmaktadır.

2011 tarihinde makam oluru ile birlikte tebliğlerin incelenmesi görevi Ekonomik, Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığından alınıp Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

BASİMEVİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ MÜDÜRLÜĞÜ

d- Kuruluş Amacı

Basımevi Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü, genel ve katma bütçeli dairelerle, özel idare ve belediyelerden, kamu iktisadî teşebbüslerinden, özel ve tüzel kişilerden basım işleriyle ilgili siparişleri almak; 23 Mayıs 1928 tarihli ve 1322 sayılı "Kanunların suret-i Neşir ve İlanı ve Mer'iyet Tarihi Hakkında Kanun"da belirtilen basım ve dağıtım hizmetleriyle ilgili işleri yapmak üzere kurulmuştur.

e- Görevleri

Basımevi Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü'nün görevleri, "Başbakanlık Merkez Ünitelerinin Görev Yetki ve Sorumluluk Rehberi"nde şöyle yer almıştır:

a) Genel ve katma bütçeli dairelerle, özel idare ve belediyelerden, kamu iktisadî teşebbüslerinden, özel ve tüzel kişilerden basım işleriyle ilgili siparişleri almak,

b) 1322 sayılı Kanun'da belirtilen basım ve dağıtım hizmetleriyle ilgili iş ve işlemleri yapmak,

c) Döner Sermaye, Muhasebe ve Ayniyat işlemlerini Basımevi Döner Sermaye Yönetmelik Hükümlerine uygun biçimde yürütmek,

d) 852 sayılı Başbakanlık Döner Sermaye İşletmesi Kuruluşu Hakkında Kanun ve Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye Yönetmeliği'ndeki hükümleri uygulamaktır.

f- Yöneticiler

Edib Kemal

Önceki Görevi: Dahiliye Vekâleti Hukuk Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Müdevvenat Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 12.06.1927 / –

H. Emrullah [Barkan]

Önceki Görevi: Hukuk Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Müdevvenat Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 31.12.1927 / 1071

Bahaeddin [Kutay]

Önceki Görevi: Neşriyat Şubesi Muavini
Tayin Edildiği Görev: Neşriyat Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 23.05.1933 / 9589
Tayin Edildiği Görev: Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 29.06.1943 / 18074

Savni Belger

Önceki Görevi: Muamelât Umum Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 02.10.1950 / 23780

Behçet Taner [Büyüklgaz]

Önceki Görevi: Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdür Muavini
Tayin Edildiği Görev: Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.06.1956 / 29009

Fikret Tokat

Önceki Görevi: Basın Yayın Genel Müdürlüğü Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.09.1969 / 7602

Nedim Özalp

Önceki Görevi: Ankara Belediyesi
Hukuk İşleri Müdürlüğü Avukatı
Tayin Edildiği Görev: Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 24.12.1976 / 17482

S. Sabri Aytemiz

Önceki Görevi: Çalışma Bakanlığı Araştırma Kurulu
Başkanlığı Uzmanı
Tayin Edildiği Görev: Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 14.05.1980 / 24371

H. Zekâi Tüzün

Önceki Görevi: Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 19.01.1981 / 25477
Tayin Edildiği Görev: Neşriyat Dairesi Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 02.06.1983 / 83-28961

Dr. Muammer Oytan

Önceki Görevi: Anayasa Mahkemesi Tetkik Hakimi
Tayin Edildiği Görev: Mevzuatı Geliştirme ve
Yayın Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 25.02.1985 / –

Cihan Yamakoğlu

Önceki Görevi: Adalet Bakanlığı Tetkik Hakimi
Tayin Edildiği Görev: Mevzuatı Geliştirme ve
Yayın Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 06.08.1990 / 20061

Özgür Erkman

Önceki Görevi: Mevzuatı Geliştirme
ve Yayın Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Mevzuatı Geliştirme
ve Yayın Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 17.06.1993 / 7360
Tayin Edildiği Görev: Mevzuatı Geliştirme
ve Yayın Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 18.11.1993 / 93-42454

Ömer Sait Kökcan

Önceki Görevi: Mevzuatı Geliştirme ve
Yayın Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Mevzuatı Geliştirme ve
Yayın Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 18.09.1995 / –

Özgür Erkman

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Mevzuatı Geliştirme ve
Yayın Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 07.03.1996 / –

İlyas Demirci

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Mevzuatı Geliştirme ve
Yayın Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.09.1996 / –

H. Atilla Değirmencioglu

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Mevzuatı Geliştirme
ve Yayın Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 06.08.1997 / 47528

Devran Kutlugün

Önceki Görevi: Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel
Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Mevzuatı Geliştirme ve
Yayın Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 24.04.2003 / 6483

Nadir Özcan

Önceki Görevi: Sayıştay - Başdenetçi
Tayin Edildiği Görev: Mevzuatı Geliştirme ve
Yayın Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 29.09.2004 / 13298

Mustafa Özyar

Önceki Görevi: Hakim
Tayin Edildiği Görev: Mevzuatı Geliştirme ve
Yayın Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 26.12.2011 / 928

4

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

a- Kuruluş Amacı

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Türk devlet ve millet hayatını ilgilendiren tarihî, hukukî, idarî, ekonomik, ilmi doküman ve belgeleri toplamak, değerlendirmek ve düzenlemek, en iyi biçimde saklanmasını, korunmasını ve istifadeye sunulmasını sağlamak, millî arşiv politikasının esaslarını belirlemek, bu esasların uygulanmasını takip etmek ve denetlemek amacıyla kurulmuştur. Genel Müdürlük bu doğrultuda, milli arşiv politikasının esaslarını belirlemekte ve bu esasların uygulanmasını takip ederek kamu kurum ve kuruluşlarında teşekkül eden arşiv belgelerinin bir arada toplanmasını sağlama amacını yerine getirmektedir. Böylece geçmişten günümüze uzanan tarihi belgeleri birlikte muhafaza ederek Türk ve dünya kamuoyunun erişimine sunmayı hedeflemektedir.

Genel Müdürlük, Devlet arşivlerinde bulunan zengin materyali araştırmacıların hizmetine sunmak, Osmanlı coğrafyasında yer almış birçok ülkenin tarihini aydınlatmak, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemi belgelerini tanıtmak ve bu şekilde gelecek nesillere aktarmak amacıyla çalışmalarını devam ettirmektedir. Bu amaçla; kamu idareleri ile özel şahısların elinde bulunan arşiv materyallerini tespit etme, toplama, gerektiğinde satın alma, bunların tamir ve restorasyonunu yapma, modern tekniklerle tasnif ederek belgelere kimlik kazandırma, depolama, yıpranmalarını önleme, tercüme etme, yayımlama, tanıtmaya ve muhafaza etme amacını da yerine getirmektedir.

Ayrıca, gelişen bilişim teknolojileri ile beraber Devlet Arşivlerinin daha erişilebilir ve kullanılabilir hale getirilmesine yönelik faaliyetler de Genel Müdürlüğün kuruluş amaçlarını gerçekleştirmek için kullandığı temel araçlardandır.

b- Tarihî Gelişimi

Arşivler, devletlerin ve milletlerin haklarını ve milletlerarası münasebetleri belgeler ve korurlar. Bir konuyu

aydınlatmaya ve tespite yararlar. Bu arada, ait olduğu devrin örf ve âdetlerini, sosyal yapısını, kurumlarını ve bunlar arasındaki münasebetleri birinci el kaynak olarak ortaya koyarlar.

Türk kültür tarihinde arşivlerin geçmişi, Orta Asya Türklüğüne kadar inmektedir. Çok köklü bir tarihe ve zengin bir kültüre sahip Türk milleti, tarihinin ve kültürünün arşivlerine de sahiptir. Anadolu Selçuklularından ve diğer Türk devletlerinden gelen eski bir devlet an'anesi olarak, ilk devirlerden itibaren Türklerde arşiv fikrinin var olduğu bilinmektedir.

Osmanlı Arşivleri ise, idarî kayıtların devlet eliyle tespit edilip, düzenlendiği ve günümüze kadar muhafaza edildiği örnek kuruluşlardır.

Üç kıt'a üzerinde, çok geniş bir coğrafyada ve altı yüz seneyi aşkın bir zaman diliminde hükümrân olmuş ve çeşitli milletleri bünyesinde barındırmış Osmanlı Devleti'nden, Türkiye Cumhuriyeti'ne intikal eden zengin arşiv malzemesi; yalnız Türkiye'nin değil, bugün müstakil devlet kurmuş çeşitli milletlerin millî ve ortak tarihlerinin tespitinde ve yazılmasında başvurulacak otantik değerdeki tek kaynaklardır.

Osmanlı Devleti döneminde modern anlamda arşiv, Hazine-i Evrak adı ile 1846 yılında kurulmuştur.

Osmanlı Devleti merkez teşkilâtı dairelerinin arşiv malzemesi, bugün İstanbul'da Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nda muhafaza edilmektedir. Bâzı müze, kütüphane, müftülük ve diğer devlet dairelerinde de, bu devrin tarihi ile ilgili zengin arşiv malzemesi bulunmaktadır.

Hazine-i Evrak, Osmanlı Devleti'nin ilgasından sonra Cumhuriyet'in kuruluşu ile birlikte Sadâret evrakının muhafazası için Başvekâlet Kalem-i Mahsus Müdürlüğü'ne bağlı Mahzen-i Evrak Mümeyyizliği adı ile yeniden

teşkilâtlandırılmıştır. Söz konusu Daire 1927 yılında, Hazine-i Evrak Müdür Muavinliği kadrosu ile Başvekâlet Müsteşarlığına bağlanmıştır.

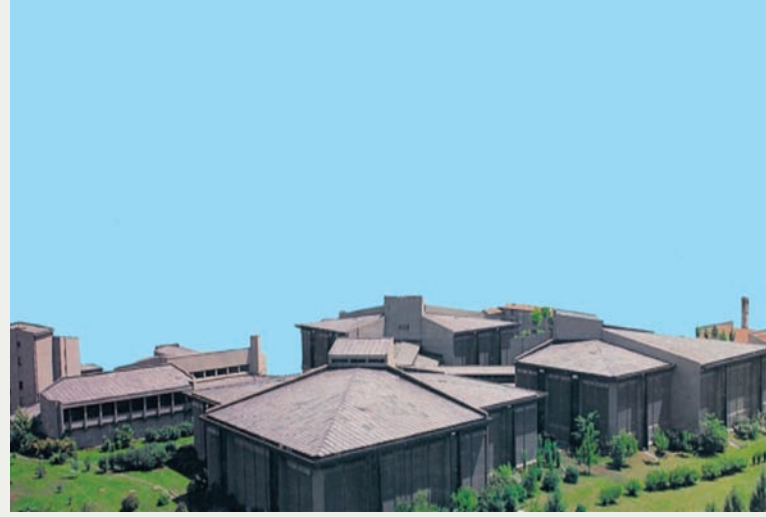
20 Mayıs 1933 tarihli ve 2187 sayılı “Başvekâlet Teşkilât ve Vazifeleri Hakkında Kanun”la bu birim, Evrak ve Hazine-i Evrak Müdürlüğüne bağlanmış olup, iki kısımdan ibarettir. Bunlardan; “Evrak” birimi Başbakanlık Merkez birimlerinin evrak işlerini; “Hazine-i Evrak” birimi ise İstanbul’daki Osmanlı Arşivi hizmetlerini yürütmekle görevlendirilmiştir.

19 Nisan 1937 tarihli ve 3154 sayılı “Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun”la Başvekâlet Teşkilâtı içerisinde Müsteşara bağlı müstakil bir Arşiv Dairesi haline getirilmiştir. Yaklaşık altı yıl sonra çıkarılan 29 Haziran 1943 tarihli ve 4443 sayılı “Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun”la, Arşiv Dairesi, Başvekâlet Arşiv Umum Müdürlüğü statüsüne kavuşturulmuştur. 09 Mart 1954 tarihli ve 6330 sayılı “Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun”da Arşiv Umum Müdürlüğü’nün statüsünde herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Bu arada, Cumhuriyet dönemi arşiv malzemesinin kontrolü, tasnifi ve araştırma hizmetlerine sunmak üzere 12 Ekim 1976 tarihli ve 388-2-09796 sayılı Olur’la Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Arşiv Umum Müdürlüğü, 27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı “Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları”nın yürürlüğe konulması hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararı ile de Başbakanlık Teşkilâtı içerisinde Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı adını almış, Cumhuriyet Arşivi ise mevcut durumunu korumuştur.

18 Haziran 1984 tarihinde yürürlüğe giren 203 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında KHK ile, daha önce Başbakanlık anahizmet birimlerinde yer alıp, birbirinden müstakil olan Osmanlı ve Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlıkları, bu defa Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü çatısı altında teşkilâtlandırılmıştır. Bu KHK, 10 Ekim 1984 tarihinde TBMM’de görüşülerek 3056 sayılı Kanun olarak kabul edilmiş ve Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü’nün teşkilât yapısında bir değişiklik olmamıştır.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Sitesi, Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı

3056 sayılı Kanun’un 33 üncü maddesine müsteniden 04 Nisan 1988 tarihli Resmî Gazete’de yayınlanan 316 sayılı “Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” hazırlanarak, kurum ve kuruluşların arşivlerinde, arşiv malzemesi ve arşivlik malzeme hüviyeti taşımayan, saklanmasına lüzum görülmeyen yok edilecek evrak ve her türlü malzemenin ayıklama ve imha işlemlerine dâir usûl ve esasların belirlenmesine imkân sağlanmış; ayrıca arşiv malzemesi ve arşivlik malzemenin tarifleri yapılmıştır. Söz konusu Kararname, 28 Eylül 1988 tarihinde ve 3473 sayılı Kanun olarak kabul edilmiştir.

Arşiv hizmetleri konusunda bir başka düzenleme de, Başbakanlıkça hazırlanarak 16 Mayıs 1988 tarihli ve 19816 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe konulan “Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik”tir. Bu Yönetmelikte mükellefler kapsamındaki kurum / kuruluşlarda evrakın üretiminden imhası ya da Devlet Arşivi’ne devrine kadarki süreçte yapılacak iş ve işlemlere dair usul ve esaslar tespit edilmiştir.

Devlet arşiv hizmetlerinin daha sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için, kamu kurum ve kuruluşlarının arşiv birimlerinde görevli personelin eğitimi amacıyla, kurumlararası arşivcilik seminerleri ve çeşitli hizmetçi eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir.

3056 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin (h) fıkrasına dayanılarak hazırlanan "Devlet Arşivlerinde Araştırma veya İnceleme Yapmak İsteyen Türk veya Yabancı Uyruklu Gerçek veya Tüzel Kişilerin Tâbi Olacakları Esaslar", 03.06.1989 tarihli ve 89/14269 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilerek, 18 Eylül 1989 tarihli ve 20286 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır. Söz konusu esaslarda yapılan değişiklik ile ilgili 2002/3681 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 01 Mart 2002 tarihli ve 24682 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.

Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı ile devlet arşivlerinde yerli ve yabancı araştırmacılar tarafından yapılacak araştırma ve inceleme talepleri konusundaki bürokratik işlemler basitleştirilmiş ve araştırma istekleri çok kısa bir süre içinde karşılanır hâle getirilmiştir.

10.06.1985 tarihli ve 3230 sayılı "Tanıtma Fonu Teşkilî ile 11.07.1939 tarihli ve 3670 sayılı Milli Piyango Teşkilîne Dâir Kanununun 4'üncü Maddesine Bir Bent Eklenmesi Hakkında Kanun"la elde edilen gelirlerden, Devlet Arşivlerine bir fon ayrılması sağlanmıştır.

Devlet arşivlerinin taşıdığı önem sebebiyle, Bakanlar Kurulunun 12.04.1988 tarihli ve 88/12841 sayılı kararı ile Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın; 12.11.1992 tarihli

ve 92/3694 sayılı kararı ile de Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı'nın emniyetlerinin sağlanması için "Özel Güvenlik Teşkilâtı" kurulması kabul edilmiştir.

c- Görevleri

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'ne yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Kanunu'nun 11'nci maddesi ile şu görevler verilmiştir:

a) Milli arşiv politikasının esaslarını belirlemek, bu esasların uygulanmasını takip etmek ve denetlemek,

b) Devlet ve millet hayatını ilgilendiren her türlü bilgi ve belgeleri toplamak, değerlendirmek ve saklamak,

c) Çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ile özel şahısların elinde bulunan arşiv malzemesini tespit etmek, toplamak, gerektiğinde satın almak, bunların tamir ve restorasyonunu yapmak, tasnif ve tercüme etmek, uygun görülenleri yayınlamak,

d) Yurt içi ve yurt dışı arşivcilik ve bununla ilgili bilimsel gelişmeleri takip etmek, bu alandaki eserleri tercüme etmek, yayınlamak, önemli ve değerli arşiv malzemesini yurt ve dünya bilim çevrelerine sunmak,

e) Tarihi, kültürel ve estetik değeri olan arşiv malzemesinden koleksiyonlar yapmak, gerektiğinde arşiv müzesi kurmak ve sergiler açmak,

f) Arşiv malzemesinin tahribini önleyecek tedbirleri almak, arşiv laboratuvarı kurmak,

g) Arşiv malzemesinin kopyalarını çıkararak devamlılığını sağlamak ve bunları küçük hacimlere döndürmek için film, mikrofilm, fotokopi ve gerektiğinde diğer ileri teknikleri uygulamak,

h) Devlet arşivlerinden yararlanma esaslarını belirlemek, arşivlerdeki araştırma taleplerini değerlendirmek ve gerektiğinde izin vermek,

İstanbul Osmanlı Arşivleri Yeni Binası

i) Her türlü bilgi ve arşiv malzemesini derlemek, ayıklamak ve her an kullanılabilir hale gelecek şekilde tasnif ederek muhafaza etmek,

j) Kamu kurum ve kuruluşlarının arşivlerinde ayıklama, saklama ve imha işlemlerini denetlemek,

k) Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.

Genel Müdürlük arşiv malzemesinin kopyalarının çıkarılarak devamlılığının sağlanması, bunları küçük hacimli hale dönüştürmek için fotokopi, film, mikrofilm ve diğer ileri tekniklerin uygulanması ve gerek katalogların gerekse belgelerin elektronik ortama aktarılması kullanıma sunulması faaliyetleri ile idarelere rehberlik, eğitim ve saklama süreli standart dosya planı, kamuda elektronik ortamda hazırlanacak olan belgelerin Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) standardına uyumluluk kontrolü ile devir ve teslimine ilişkin hizmetlerin verilmesi görevini yerine getirmektedir.

Bu şekilde, milli arşiv belgelerinin elektronik ortama aktarılması, yerli ve yabancı araştırmacılara belge temin etmelerinde kolaylık sağlanması amacıyla elektronik katalog ve kitap hizmetleri ile monograf ve süreli yayınların indekslenmesiyle oluşan bibliyografik kayıtların dokümantasyon bilgi bankasında yayınlama faaliyeti sürdürülmektedir.

Böylece arşivcilik konusunda "Katalog Hizmetleri", "Belge Hizmetleri", "Kitap Yayını" ve "Dokümantasyon Merkezi Bilgi Bankası" oluşturulmuştur.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü arşivlerin yurt içinde ve yurt dışında ilgililere sunulması ve tanıtılması Türkiye'nin dış politikadaki tezlerinin tarihi belgeler temelinde desteklenmesi görevlerini sürdürmektedir.

Genel Müdürlük ayrıca, talep edilmesi halinde diğer devletlerin arşivlerinin oluşmasına yardımcı olmakta ve bu şekilde milli arşivin tanıtılması, arşivciliğin geliştirilmesi ve mesleki birikimin ilgili kuruluşlarla paylaşılmasına zemin hazırlamaktadır.

d- Yöneticiler

Mahmut Nedim

Önceki Görevi: –

Tayin Edildiği Görev: Hazine-i Evrak Mümeyyizi

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 1925 / –

Hıfzı [Berkan]

Önceki Görevi: Hazine-i Evrak Muavini

Tayin Edildiği Görev: Hazine-i Evrak Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 23.05.1933 / 9589

Halid Altan

Önceki Görevi: Nafia Vekâleti İzmir Şirket ve Müesseseler Komiseri

Tayin Edildiği Görev: Arşiv Dairesi Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.02.1938 / 133

Kenan Tuna

Önceki Görevi: Arşiv Dairesi Müdürü

Tayin Edildiği Görev: Arşiv Umum Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 29.06.1943 / 18074

Prof. Dr. Halil Demircioğlu

Önceki Görevi: A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Öğretim Üyesi

Tayin Edildiği Görev: Arşiv Umum Müdür V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 28.04.1956 / 1376

Mithat Sertoğlu

Önceki Görevi: Arşiv Umum Müdür V.

Tayin Edildiği Görev: Arşiv Umum Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 18.04.1960 / 31942

Fazıl Işıközlü

Önceki Görevi: Arşiv Genel Müdür Yardımcısı

Tayin Edildiği Görev: Arşiv Genel Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 15.08.1973 / 12556

Rukiye Bulut

Önceki Görevi: Arşiv Genel Müdür Yardımcısı

Tayin Edildiği Görev: Arşiv Genel Müdür V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 15.10.1974 / 7729

Feyyaz Gürkan

Önceki Görevi: Millî Eğitim Bakanlığı Arşiv İşleri Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Arşiv Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.01.1975 / 14242

M. İsmet Binark

Önceki Görevi: Kültür Bakanlığı Millî Kütüphane Genel Müdürlüğü Başuzmanı
Tayin Edildiği Görev: Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.10.1976 / 17159

Prof. Dr. Nejat Göyünç

Önceki Görevi: İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi
Tayin Edildiği Görev: Arşiv Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 28.12.1978 / 21797

Atila Çetin

Önceki Görevi: Arşiv Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Arşiv Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.02.1980 / 01952

Lütfü Ergün

Önceki Görevi: Arşiv Genel Müdür Başyardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Arşiv Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 13.05.1980 / 04734

Bahaddin Alpkın

Önceki Görevi: Emekli Korgeneral
Tayin Edildiği Görev: Arşiv Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.02.1981 / 8-2135

Sabri Bahadır

Önceki Görevi: Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı Başuzmanı
Tayin Edildiği Görev: Cumhuriyet Arşivi Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.10.1982 / 12562

Süha Gültay

Önceki Görevi: Emekli Albay
Tayin Edildiği Görev: Osmanlı Arşivi Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.01.1984 / 02030

Halük Pekar

Önceki Görevi: Devlet Arşivleri Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Devlet Arşivleri Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 14.05.1985 / 08991

Prof. Dr. İsmet Miroğlu

Önceki Görevi: İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi
Tayin Edildiği Görev: Devlet Arşivleri Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 11.05.1987 / 10138

M. İsmet Binark

Önceki Görevi: Devlet Arşivleri Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Devlet Arşivleri Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 13.02.1992 / 92-39447

İsa Özkul

Önceki Görevi: Denizcilik Müsteşarlığı Uzman
Tayin Edildiği Görev: Devlet Arşivleri Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 05.08.1997 / 47396

Doç. Dr. Yusuf Sarınay

Önceki Görevi: Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi
Tayin Edildiği Görev: Devlet Arşivleri Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.09.2000 / 831.04/16026
Tayin Edildiği Görev: Devlet Arşivleri Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 15.01.2001 / 2000-1296

Doç. Dr. Uğur Ünal

Önceki Görevi: Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi
Tayin Edildiği Görev: Devlet Arşivleri Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 05.01.2012 / 927

5

GÜVENLİK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

a- Kuruluş Amacı

Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği'nden, Genel Kurmay Başkanlığı'ndan ve Bakanlıklardan gelen, Devletin güvenliği ile ilgili bilgi, rapor ve yazıları toplamak, incelemek, bu konuda yazışmalar yapmak, Anayasa düzenini yıkmaya yönelik haber ve yayınları değerlendirmek amacıyla kurulmuştur. Genel Müdürlük bu amaçla iç ve dış güvenlik konularında ilgili kuruluşlarla koordinasyonu sağlayarak bu konular ile ilgili teşkil edilen kurullara sekreteryaya hizmeti sunmaktadır.

Genel Müdürlük, güvenlik konularında daha sistematik, kapsamlı ve etkili koordinasyon sağlanması, karar vericilere doğru, güvenilir ve uygulanabilir politika ve stratejilerin önerilmesi ve kamuoyunun doğru bir şekilde bilgilendirilmesi amacıyla yönelik önemli bir misyonu yerine getirmektedir. Bu doğrultuda Türkiye'yi ilgilendiren stratejik konuların kamu diplomasisi yöntemlerini de kullanarak Türk ve dünya kamuoyuna açıklık ve şeffaflık ilkeleri doğrultusunda açıklayıcı bilgiler sunmak, Genel Müdürlüğün temel önceliklerindedir.

b- Tarihi Gelişimi

Makamın 13 Ekim 1975 tarihli ve 6489 sayılı Olurları ile Güvenlik İşleri Müşavirliği kurulmuştur. 27 Eylül 1977 tarihli ve 5105-02214 (1977/31) sayılı iç genelge ile bu Müşavirlik kaldırılmış ve söz konusu Müşavirliğin görevlerinin Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkanlığına yürütülmesi uygun görülmüştür.

Yukarıda bahsi geçen iç genelge ile görevleri Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkanlığı'na devredilen Güvenlik İşleri Müşavirliği, 17 Ekim 1977 tarihli ve 5105-02237 (1977/34) sayılı iç genelge ile yeniden ihdas edilmiştir. 27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname"ye bağlı Başbakanlık merkez teşkilâtı şemasında bu birim yer almamıştır.

08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"de ve 10 Ekim 1984 tarihli ve 3056 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun"da ise, bu birimin Başbakanlık merkez teşkilâtı ana hizmet birimleri arasında Güvenlik İşleri Başkanlığı adıyla yer aldığı görülmektedir. 2006 yılında 5508 sayılı Kanunla 3056 sayılı Kanun'un ilgili maddesinde yapılan değişiklik ile de "Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü" adını almıştır.

c- Görevleri

Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü'ne yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Kanunu'nun 12'nci maddesi ile şu görevler verilmiştir:

a) Başbakanlığın, iç güvenlik, dış güvenlik... konusunda görevli kuruluşlarla ilişkilerini yürütmek, gerektiğinde bu kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak.

b) İç güvenlik ve dış güvenliği ilgilendiren konularda inceleme, araştırma ve toplantılar yapmak, yaptırmak, bunları değerlendirmek ve tekliflerde bulunmak.

c) Sıkıyönetim veya olağanüstü hâl ilan edilen bölgelerde, sıkıyönetim veya olağanüstü hâl ilanına esas olan konularda bilgileri derlemek, değerlendirmek ve bu hususlarda koordinasyonu sağlamak.

d) (Ek: 11/2/2014-6519/44 md.) 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20'inci maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde Başbakanlıkça tahsis edilecek kamu kurum ve kuruluşlarına ait konutları belirlemek, gerektiğinde bu amaçla taşınmaz kiralınması ve edinimine ilişkin işlemleri yürütmek ve bu işlemlere ilişkin usul ve esasları belirlemek.

e) Görevleri ile ilgili konularda kamuoyunu bilgilendirici çalışmalar yapmak.

f) Görevleriyle ilgili konularda teşkil edilen kurulların sekreterlik hizmetlerini yürütmek.

g) Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.

Genel Müdürlük, bu görevlerin yanında Türkiye'de yayın yapan radyo ve televizyon kuruluşlarına ulusal güvenlik belgesi vermektedir. Ayrıca, sıkıyönetim veya olağanüstü hal ilan edilecek bölgelerde sıkıyönetim veya olağanüstü hal ilanına esas olan konularda bilgileri derleme, değerlendirme ve bu hususlarda koordinasyonu sağlama görevlerini yerine getirmektedir.

d- Yöneticiler

Burhanettin Mumcuoğlu

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Müşaviri V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 22.07.1977 / 06900

Fikret Özbir

Önceki Görevi: Sivil Savunma Uzmanı
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 31.01.1985 / 02966

Abdullah Kuloğlu

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.01.1987 / 02973

Nihat Çınar

Önceki Görevi: –
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 18.02.1992 / 92-39402

Uğur Kılınç

Önceki Görevi: Başbakanlık Uzmanı
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 19.03.1998 / 4260

Firuz Kırış

Önceki Görevi: Emekli Yarbay

Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.10.1998 / 49833

B. Tarık Uluocak

Önceki Görevi: Başbakanlık Uzmanı
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 14.01.2000 / 0672
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.12.2003 / 18240

Mehmet Çakır

Önceki Görevi: Daire Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.08.2004 / 10823
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 12.04.2005 / 6988

Muammer Türker

Önceki Görevi: Ulaştırma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 20.02.2008 / 9834

Alpaslan Kavaklıoğlu

Önceki Görevi: Başbakanlık Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.02.2009 / 10763

A. Cemalettin Çelik

Önceki Görevi: Daire Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Genel Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.03.2011 / 3199

Kemal Cirit

Önceki Görevi: İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 20.12.2011 / 894

Ali Ürker

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Güvenlik İşleri Genel Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.10.2013 / 631

6

DIŞ İLİŞKİLER BAŞKANLIĞI

a- Kuruluş Amacı

Dış İlişkiler Başkanlığı, milletlerarası ilişkilere ait konularda görevli kuruluşlarla temas halinde olup, gerekli koordinasyonu sağlamak, iş ve hizmetleriyle ilgili konularda ortaya çıkan meseleler konusunda incelemeler yapmak üzere kurulmuştur.

Başkanlık, 2005 yılında AB ile başlayan müzakereler ile birlikte oluşturulan "AB İzleme ve Yönlendirme Komitesi" doğrultusunda kuruluş amacını daha da genişletmiş ve müzakereler konusunda kurum içindeki koordinasyon faaliyetini Başkanlığın uhdesine bırakılmıştır.

Dış İlişkiler Başkanlığı, bunun yanı sıra, İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ) ile de koordinasyonu sağlamakta ve bu amaçla bölgesel ve uluslararası kuruluşlar ile ilişkiler kapsamında hizmetler sunmaktadır.

b- Tarihî Gelişimi

21 Ocak 1965 tarihli ve 27-190/364 sayılı yazı ile Dış Seyahat İşleri Müşavirliği kurulmuştur.

Bu Müşavirlik, geçici görevle yurtdışına çıkacak kamu görevlilerinin dilekçelerini incelemek ve bu görevlilerin masraflarını, gezinin hangi tarihte yapılacağını ve süresini tetkik etmek, kurumlarca burs, kurs ve staj için yurtdışına çıkanların listesini değerlendirmekle görevlendirilmiştir.

Bakanlar Kurulu'nun 13 Ekim 1980 tarihli ve 8/1789 sayılı Kararı ile bu Müşavirliğin daha önce yaptığı görevleri yapmak üzere "Dış Seyahat Komite Sekreterliği Kurulmasına İlişkin Esaslar" belirlenmiş ve bilahare Başbakanlığın 05 Kasım 1980 tarihli ve 383-10811 (1980/66) sayılı genelgesi ile "Dış Seyahat Komite Sekreterliği" kurulmuştur.

Dış Seyahat Komite Sekreterliği, memleketimizin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntıları ve döviz teminindeki zorlukları süratle ortadan kaldırmak maksadıyla, her sahada olduğu gibi dış seyahatlerle ilgili bütçe ve döviz harcamalarında, azamî tasarrufun sağlanması ve dış seyahat harcamalarının asgari seviyeye indirilmesini temin üzere kurulmuştur.

27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname" ekindeki Başbakanlık teşkilât cetvelinde, Dış Seyahat Komite Sekreterliği'nin adı "Dış Görevler Komite Sekreterliği" şeklinde geçmektedir.

08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile "Dış İlişkiler Başkanlığı" kurulmuştur.

c- Görevleri

Dış İlişkiler Başkanlığı'na yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Kanunu'nun 13'ncü maddesi ile şu görevler verilmiştir:

Başbakanlık Merkez Binası Önünde Karşılama Töreni

a) Milletlerarası ilişkilere ait konularda görevli kuruluşlarla sürekli temas halinde bulunmak, bunlar arasında koordinasyonu sağlamak,

b) Milletlerarası ilişkilerde ortaya çıkan meseleler hakkında inceleme ve araştırmalar yapmak ve yaptırmak, bunları değerlendirmek ve teklifler hazırlamak,

c) Başbakanlığın koordinatörlüğünde görevleri ile ilgili konularda, teşkil edilen kurullara sekretarya hizmeti yapmak,

d) Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.

Başkanlık, "Yetiştirilmek Amacıyla Yurt Dışına Gönderilecek Devlet Memurları Hakkında Yönetmelik" uyarınca dış bursların sektör ve projelere göre dağılımını ve kurumlara tahsisi ile görevli komisyon çalışmalarına Başbakanlık adına katılmaktadır. Bu doğrultuda yetiştirilmek amacıyla yurt dışına gönderilecek Başbakanlık personelinin belirlenmesine ilişkin görevi yürüten Personel Seçim Kurulunun sekretarya işlemlerini yürütmektedir.

Dış İlişkiler Başkanlığı bu görevleri çerçevesinde özellikle insan kaynağının geliştirilmesi ve uluslararası politika ve stratejilerin belirlenmesi ve uygulanması temelinde önemli bir konumda bulunmaktadır.

d- Yöneticiler

A. Reyyan Ödemiş

Önceki Görevi: Güvenlik İşleri Başkanlığı Başuzmanı
Tayin Edildiği Görev: Dış İlişkiler Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 26.03.1985 / 06546
Tayin Edildiği Görev: Dış İlişkiler Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 23.09.1988 / 88-35004

Hidayet Atasoy

Önceki Görevi: Başbakanlık Uzmanı
Tayin Edildiği Görev: Dış İlişkiler Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 13.05.1997 / 9057

Ali Gemuhluoğlu

Önceki Görevi: Başbakanlık Uzmanı
Tayin Edildiği Görev: Dış İlişkiler Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.06.1997 / 4400

İlgın Atalay

Önceki Görevi: Dış İlişkiler Başkanlığı Şube Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Dış İlişkiler Başkanı (Yürütme)
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 15.06.2000 / 10337
Tayin Edildiği Görev: Dış İlişkiler Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 01.06.2001 / 1753

Mehmet Emin Baysa

Önceki Görevi: Başbakanlık Başmüfettişi
Tayin Edildiği Görev: Dış İlişkiler Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 21.12.2011 / 925

İlker Astarıcı

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Dış İlişkiler Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 13.08.2012 / 6956

7

EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL İŞLER BAŞKANLIĞI

a- Kuruluş Amacı

Ekonomik, Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı;

- Bakanlıklar, kamu iktisadî teşebbüsleri, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve ilgili özel kuruluşlar arasında, ekonomik ve mali konularda koordinasyonu sağlamak ve bu alanlardaki gelişmelerle, karşılaşılan meseleler hakkında inceleme ve araştırmalar yapmak, bunları değerlendirmek ve teklifler hazırlamak,

- Bilim ve teknoloji, eğitim, kültür, sanat, spor, gençlik, turizm, basın, radyo-televizyon, tanıtma, sağlık, çalışma, sosyal güvenlik, sosyal yardımlar, yurt dışı işçi sorunları ve mahalli idare hizmetleri alanlarındaki gelişmeler ve karşılaşılan meseleler hakkında inceleme ve araştırmalar yapmak ve yaptırmak ve teklifler hazırlamak konusunda hizmet sunmak amacıyla kurulmuştur.

b- Tarihî Gelişimi

27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname" ile İktisadî ve Malî İşler Daire Başkanlığı kurulmuştur. 08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"de bu Daire Başkanlığının statüsünde değişiklik yapılmış ve adı "Ekonomik ve Malî İşler Başkanlığı" olmuştur.

27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname" ile kurulan "Sosyal ve Kültür İşleri Daire Başkanlığı" 08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"de "Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı" haline getirilmiştir.

2011 yılında 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı Ekonomik Mali İşler Başkanlığına dahil edilerek "Ekonomik, Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı" adını almıştır.

c- Görevleri

Ekonomik, Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı'na yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Kanunu'nun 14'ncü maddesi ile şu görevler verilmiştir:

a) Bakanlıklar, kamu iktisadi teşebbüsleri, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve ilgili özel kuruluşlar arasında ekonomik ve mali işler ile ilgili alanlarda koordinasyonu sağlamak,

b) Ekonomik ve mali konulardaki gelişmeler ve karşılaşılan meseleler hakkında inceleme ve araştırmalar yapmak ve yaptırmak, bunları değerlendirmek ve teklifler hazırlamak,

c) Bilim ve teknoloji, eğitim, kültür, sanat, spor, gençlik, turizm, basın, radyo-televizyon, tanıtma alanlarındaki gelişmeler, bu alanlardaki dış ilişkiler ve karşılaşılan meseleler hakkında inceleme ve araştırmalar yapmak ve yaptırmak, bunları değerlendirmek ve teklifleri hazırlamak ve kamu kuruluşları arasında bu alanlarda koordinasyonu sağlamak,

d) Sağlık, çalışma, sosyal güvenlik, sosyal yardımlar, mahalli idare hizmetleri alanlarındaki gelişmeler ve karşılaşılan problemler hakkında inceleme ve araştırmalar yapmak ve yaptırmak, bunları değerlendirmek, teklifler hazırlamak, kamu kuruluşları arasında bu alanlarda koordinasyonu sağlamak,

e) Yurtdışı işçi sorunları ile ilgili konularda kamu kurum ve kuruluşlarıyla sürekli temas halinde bulunmak, gelişmeleri takip etmek, problemleri tespit etmek ve bunların çözüm yollarını araştırmak,

f) Başbakanlığın koordinatörlüğünde görevleri ile ilgili konularda, teşkil edilen kurullara sekretarya hizmeti yapmak,

g) Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.

Başkanlık bu görevlerinin yanı sıra Çanakkale Savaşları'nı Anma Törenlerine ilişkin koordinatörlük görevini de Başbakanlık adına yürütmektedir. 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu ve ilgili yönetmelik uyarınca oluşturulan Kurum İdari Kurulu ile Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulunun sekretarya hizmetlerini de yürütmekte ve ayrıca Yerel Gündem 21 Projesi kapsamında mütalaa edilen kent konseyleri çalışma gruplarına komisyon üyesi olarak iştirak etmektedir.

Başkanlık, kamu harcamalarının disipline edilmesi amacıyla yayımlanan Tasarruf Tedbirleri Genelgelerinin uygulanması, Acil Destek Programı kapsamında gelen taleplerin değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması ile TOKİ ve iştirakleri hakkında Sayıştay tarafından düzenlenen denetim raporlarının dağıtımı ve koordinasyonunu da sağlamaktadır. Ayrıca, TBMM ve KİT komisyonu toplantılarında Başkanlık, Başkanlık tarafından temsil edilmekte ve Kamu Konutları Yönetmeliği gereğince kamu kurum ve kuruluşlarınca kamu konutu kiralama izin başvurularını sonuçlandırmaktadır.

d- Yöneticiler

İbrahim Düzyol

Önceki Görevi: Gıda Tarım Hayvancılık Bakanlığı Başmüşaviri
Tayin Edildiği Görev: Ekonomik ve Sosyal İlişkiler Dairesi Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 09.04.1980 / 24176

Ömer Uğur

Önceki Görevi: Sümerbank Genel Müdürlüğü Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: İktisadi ve Mali İşler Daire Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 02.09.1982 / 27822

İhsan Memiş

Önceki Görevi: İktisadi ve Mali İşler Daire Başkanlığı Başuzmanı
Tayin Edildiği Görev: İktisadi ve Mali İşler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.10.1982 / 12561

Erol Polat

Önceki Görevi: Başbakanlık Başuzmanı
Tayin Edildiği Görev: İktisadi ve Mali İşler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 15.12.1982 / 16265

Orhan Türkbey

Önceki Görevi: G.Ü. Öğretim Üyesi
Tayin Edildiği Görev: Ekonomik ve Mali İşler Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 09.07.1985 / 12446

Mehmet Bozdemir

Önceki Görevi: Personel ve Prensipler Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Ekonomik ve Mali İşler Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 07.11.1988 / 88-35141

Asım Cebeci

Önceki Görevi: Başbakanlık Uzman Şube Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Ekonomik ve Mali İşler Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.10.1991 / 20746

Nazım Ünlü

Önceki Görevi: Ekonomik ve Mali İşler Başkanlığı Şube Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Ekonomik ve Mali İşler Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.09.1994 / 94-43594

Bülent Taşan

Önceki Görevi: Başbakanlık Uzmanı
Tayin Edildiği Görev: Ekonomik ve Mali İşler Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.01.1997 / 315-701

Dr. Gökhan Yazıcı

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri

Tayin Edildiği Görev: Ekonomik ve Mali İşler Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 25.02.1997 / 315-3483

Nazım Ünlü

Önceki Görevi: Şube Müdürü

Tayin Edildiği Görev: Ekonomik ve Mali İşler Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 29.04.1994 / 7107

Tayin Edildiği Görev: Ekonomik ve Mali İşler Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.02.1995 / 1827

Murat Sözer

Önceki Görevi: –

Tayin Edildiği Görev: Ekonomik ve Mali İşler Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.07.1998 / 49358

Kasım Bostan

Önceki Görevi: Daire Başkanı - Başbakanlık Müşaviri

Tayin Edildiği Görev: Ekonomik ve Mali İşler Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 09.09.2003 / 13716

Tayin Edildiği Görev: Ekonomik, Sosyal ve

Kültürel İşler Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 26.12.2011 / 12260

8

İDAREYİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

a- Kuruluş Amacı

İdareyi Geliştirme Başkanlığı, kamu yönetiminin geliştirilmesi ile ilgili hedeflerin, politikaların ve tedbirlerin tespit edilmesi için inceleme ve araştırmalar yapmak ve yaptırmak, bunları değerlendirmek ve teklifler hazırlamak, kamu yönetiminin geliştirilmesi ile ilgili konularda görevli kuruluşlarla sürekli temas halinde bulunmak ve bunlar arasında koordinasyonu sağlamak üzere kurulmuştur.

Başkanlık bu amaçla, vatandaşlar tarafından çok talep gören hizmet alanlarına öncelik verilmek suretiyle kırtasiyeciliğin ve gereksiz bürokrasinin azaltılması için çalışmalar yürütmekte ve getirilen önerilere ilişkin mevzuat değişikliklerinin hazırlanmasında koordinasyonu sağlamaktadır. İdareyi Geliştirme Başkanlığı bu yolla, idari iş ve işlemlerin sadeleştirilerek kalitesinin artırılması ve vatandaşların hayatının kolaylaştırılmasını amaç edinmiştir.

b- Tarihi Gelişimi

İdareyi Geliştirme Başkanlığı'nın ilk nüvesi olan «Organizasyon ve Metot Kurulu», Makamın 14 Mayıs 1975 tarihli ve 5/25-2928 sayılı olurları ile kurulmuş olup, 06 Haziran 1975 tarihli ve 1-266 (1975/3) sayılı iç genelgesi ile faaliyete geçmiştir. Daha sonra bu birimin ismi, şema ve görev talimatında "Merkezî İdareyi Geliştirme Müşavirliği" olarak değiştirilmiştir.

Söz konusu Müşavirlik, 27 Eylül 1977 tarihli ve 5105-02214 (1977/31) sayılı iç genelge ile kaldırılarak görevleri, Organizasyon ve Metot Dairesi Başkanlığı'na verilmiştir.

Ayrıca, hizmetlerin daha etkili, verimli ve rasyonel bir şekilde yürütülmesini düzenlemek, geliştirmek ve modern usulleri araştırmak amacıyla Makamın, 30 Aralık 1975 tarihli ve 386-01128 sayılı olurları ile Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı "Organizasyon ve Metot Dairesi Başkanlığı" kurulmuştur.

Bu Daire Başkanlığı 27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname"deki Başbakanlık merkez teşkilâtı şemasında yardımcı hizmet birimleri içerisinde yerini korumuştur.

08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"de ise, Organizasyon ve Metot Dairesi Başkanlığı görevlerinin, Başbakanlık merkez teşkilâtı içerisinde bu Kararname ile kurulan ve anahizmet birimleri arasında sayılan İdareyi Geliştirme Başkanlığı'na verildiği görülmektedir.

c- Görevleri

İdareyi Geliştirme Başkanlığı'na yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Kanunu'nun 16'ncı maddesi ile şu görevler verilmiştir:

- Kamu yönetiminin geliştirilmesi ile ilgili hedeflerin, politikaların ve tedbirlerin tespiti için inceleme ve araştırmalar yapmak ve yaptırmak, bunları değerlendirmek ve teklifler hazırlamak,
- Kamu yönetiminin geliştirilmesiyle ilgili konularda görevli kuruluşlarla sürekli temas halinde bulunmak ve bunlar arasında koordinasyonu sağlamak,
- İdari usul ve işlemlerin kolaylaştırılması ve sadeleştirilmesi için gerekli araştırma ve çalışmalarda bulunmak,
- Başbakanlığın koordinatörlüğünde görevleri ile ilgili konularda teşkil edilen kurullara sekretarya hizmeti yapmak,
- Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.

Başkanlık ayrıca, vatandaş şikayet ve önerilerini dikkate alarak gerek görülmesi durumunda mevzuat değişiklik

tekliflerinin hazırlanması; kamu idarelerinin kamu hizmet envanterlerinin veri tabanında izlenmesi ve onaylanması ve resmi yazışma kurallarının uygulanması konusunda idarelere danışmanlık hizmeti vermektedir.

İdareyi Geliştirme Başkanlığı, e-devlet projelerinin geliştirilmesi ve bu alandaki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirmekte ve ayrıca Hükûmet çalışmalarının kamuoyundaki yansımalarına yönelik kamuoyu araştırmaları yapmaktadır.

Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eki Eylem Planına uygun olarak merkezi ve yerel kamu kurumları tarafından sunulan tüm hizmetleri içeren bir envanter oluşturmak ve kamu hizmet envanterine girişler sağlanarak kamudaki tüm hizmetlerin süreçlerini ortaya koymak Başkanlığın diğer görevleri arasında yer almaktadır.

d- Yöneticiler

Önal Köstem

Önceki Görevi: Köy İşleri Bakanlığı YSE Genel Müdürlüğü

Organizasyon ve Metot Uzmanı

Tayin Edildiği Görev: Daire Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 22.06.1976 / 16487

Tayin Edildiği Görev: Organizasyon ve Metot Dairesi Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.06.1978 / 20687

Bengi Boran

Önceki Görevi: Organizasyon ve Metot Dairesi Başkanlığı

Grup Başkanı

Tayin Edildiği Görev: Organizasyon ve Metot Dairesi Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 02.06.1983 / 83-28960

Elçin Tapan

Önceki Görevi: –

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.01.1987 / 02974

Ahmet Molvalı

Önceki Görevi: Başbakanlık Uzmanı

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 29.12.1987 / 22416

M. İbrahim Aybar

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.10.1988 / 18013

M. Vehbi Ünver

Önceki Görevi: Halkla İlişkiler Dairesi Başkan V.

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 17.07.1991 / 14806

Hatice Akın

Önceki Görevi: –

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 1992 / –

M. Necati Güngör

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 13.09.1992 / 22539

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.01.1993 / 93-41361

Talat Bayraktar

Önceki Görevi: Başbakanlık Uzmanı

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.07.1993 / 8481

Fehmi Büyükkaragöz

Önceki Görevi: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Personeli

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 23.12.1993 / 19719

Necmettin Bilen

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Genel Müdür Yardımcısı

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 28.10.1994 / 17178

Mehmet Bozdemir

Önceki Görevi: TEDAŞ Genel Müdürü

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 02.05.1996 / 45530

Prof. Dr. Gürol Banger

Önceki Görevi: KTÜ Öğretim Üyesi

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 07.03.1998 / 48803

Doç. Dr. Azim Öztürk

Önceki Görevi: Çukurova Üniversitesi Öğretim Üyesi

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.08.2003 / 11705

Ercan Topaca

Önceki Görevi: İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler

Genel Müdürlüğü Daire Başkanı

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 17.02.2004 / 2284

Birol Ekici

Önceki Görevi: Mülkiye Başmüfettişı

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkanı V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 22.07.2006 / 9810

Arif Yıldırım

Önceki Görevi: Mülkiye Başmüfettişı

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkanı (Yürütme)

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 29.06.2007 / 8152

Özer Kontoğlu

Önceki Görevi: İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşaviri

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 06.12.2007 / 15055

Celal Mert Aslan

Önceki Görevi: Savunma Sanayi Müsteşarlığı Uzman

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkanı (Yürütme)

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 31.12.2009 / 15492

İlker Sert

Önceki Görevi: Mülkiye Başmüfettişı

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme

Başkanı (Yürütme)

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.07.2011 / 7121

Aslan Avşarbey

Önceki Görevi: Mülkiye Başmüfettişı

Tayin Edildiği Görev: İdareyi Geliştirme Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 11.04.2012 / 3089

9

BİLGİ İŞLEM BAŞKANLIĞI

a- Kuruluş Amacı

Bilgi İşlem Başkanlığı, Başbakanlık merkez teşkilâtının bilgi işlem ve otomasyon ihtiyacını karşılamak, daha verimli iş, belge ve bilgi akışını sağlamak ve buna yönelik yazılımları üretmek, yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan sağlanan kamu yönetimiyle ilgili bilgileri, bilgi işlem ortamında toplamak, bu bilgilerin bilgi işlem sistemlerinde değerlendirilmesi konularında ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak, üzere kurulmuştur.

Başkanlık bu doğrultuda, yazılım projeleri geliştirme hizmetleri kapsamında Başbakanlık merkez teşkilatı birimlerinde ihtiyaç duyulan yazılımların geliştirilerek hizmete sunulmasını ve idamesini sağlamaktadır.

b- Tarihi Gelişimi

27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname"de Başbakanlık merkez teşkilatı danışma ve denetim birimleri arasında "Bilgisayar ve Bilişim Sistemleri Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın yer aldığı görülmektedir. Ancak, 08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"de söz konusu bu birim bulunmamaktadır.

Başbakanlık bilgi işlem hizmetleri ilk defa, 203 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de yer alan Devlet Durum Merkezi Başkanlığı'nın görevlerinin sayıldığı 17 nci maddede geçmektedir. Dolayısıyla, Başbakanlık bilgi işlem hizmetlerinin bu birim tarafından başlatıldığı bilinmektedir.

Devlet Durum Merkezi Başkanlığı, 16 Ocak 1990 tarihli ve 406 sayılı "Kanun Hükmünde Kararname"nin 6 ncı maddesiyle kaldırılmış ve aynı Kararnamenin 4 üncü maddesiyle Başbakanlık anahizmet birimlerinden olmak üzere, Bilgi İşlem Başkanlığı kurulmuş ve 3056 sayılı

Kanun'un ilgili maddelerine, bu birime ait gerekli hükümler ilâve edilmiştir.

27 Aralık 1991 tarihli ve 475 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesiyle Başbakanlık merkez teşkilatında programcı, çözümleyici ve bilgisayar işletmenlerinin sözleşmeli eleman olarak çalıştırılabilecekleri de hüküm altına alınmıştır.

c- Görevleri

Bilgi İşlem Başkanlığı'na yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Kanunu'nun 17'nci maddesi ile şu görevler verilmiştir:

a) Başbakanlık Merkez Teşkilatı birimlerinin bilgi işlem ve otomasyon ihtiyacını karşılamak, bilgisayar ve yeni teknolojiler konusunda bu birimlere destek vermek,

b) Başbakanlık Merkez Teşkilatı birimlerinin iş akışlarını izleyerek otomasyon teknolojileri doğrultusunda daha etkin ve verimli iş, belge, bilgi akış düzeni önermek ve buna yönelik yazılımları üretmek,

c) Başbakanlık Merkez Teşkilatından, kamu kurum ve kuruluşlarından, ilgili yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan sağlanan kamu yönetimine ilişkin bilgileri bilgi işlem ortamında toplamak, değerlendirmek ve makama hızlı, etkin ve özet bilgi akışını temin etmek,

d) Bilgi derleme ve bunların bilgi işlem sistemlerinde değerlendirilmesi konularında ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak,

e) Otomasyon sistemlerinin işletimini sağlamak,

f) Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.

Başkanlık ayrıca, kurum personeline düzenli aralıklarla ve değişik seviyelerde bilgisayar eğitimleri vermekte, Başbakanlık birimlerine bilişim alanında ihale ve teknik şartname hazırlığında yardım sunmaktadır. Bununla beraber ulusal ve uluslararası alanda bilişimle ilgili sergi, fuar, vb. organizasyonlara katılmaktadır.

Bilgi İşlem Başkanlığı, kurumsal belge yönetiminin elektronik ortamda yapılmasına hizmet edecek Elektronik Belge Yönetim Sisteminin (EBYS) çalışmalarını sürdürmekte ve elektronik imza ve mobil imza entegrasyonunu sağlamaktadır.

d- Yöneticiler

Ferruh Ahmet Ulusoy

Önceki Görevi: T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü Personeli
Tayin Edildiği Görev: Bilgi İşlem Merkezi Sorumlusu
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 17.02.1987 / 04621

Vasfi Orbay

Önceki Görevi: Milli Savunma Bakanlığı Bilgi İşlem Merkezi Personeli
Tayin Edildiği Görev: Bilgi İşlem Başkanı (Tedviren)
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 01.01.1989 / 18680

Ferruh Ahmet Ulusoy

Önceki Görevi: T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü Personeli
Tayin Edildiği Görev: Bilgi İşlem Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.07.1990 / 22768

İbrahim Çerçi

Önceki Görevi: Ulaştırma Bakanlığı Telsiz Genel Müdürlüğü Personeli
Tayin Edildiği Görev: Bilgi İşlem Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 15.11.1991 / –

Numan Çotuk

Önceki Görevi: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Bilgi İşlem Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 06.10.1992 / 93-41362

Sinan Birengel

Önceki Görevi: Bilgi İşlem Başkanlığı Programcı
Tayin Edildiği Görev: Bilgi İşlem Başkanı (Tedviren)
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 18.09.1995 / 13345

H. Ufuk Bodur

Önceki Görevi: Devlet Personel Başkanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Bilgi İşlem Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 12.04.1996 / 45345

Ali Aytek

Önceki Görevi: Bilgi İşlem Başkanlığı Çözümleyici
Tayin Edildiği Görev: Bilgi İşlem Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 26.12.1996 / 24486

Adnan Mete

Önceki Görevi: Bilgi İşlem Başkanlığı Çözümleyici
Tayin Edildiği Görev: Bilgi İşlem Başkanı (Tedviren)
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 24.07.1997 / 15909

Mehmet Kemal Nalçacı

Önceki Görevi: Bilgi İşlem Başkanlığı Programcı
Tayin Edildiği Görev: Bilgi İşlem Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 24.11.1998 / –

Hüseyin Çelik

Önceki Görevi: TÜGSAŞ Bilgi İşlem Daire Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Bilgi İşlem Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.11.1998 / 50031

Satıa Bayrak

Önceki Görevi: Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü Şube Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Bilgi İşlem Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 28.05.2004 / 7564

Kamuran Yücel

Önceki Görevi: Bilgi İşlem Başkanlığı - Programcı
Tayin Edildiği Görev: Bilgi İşlem Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.08.2008 / 8276

BAŞBAKANLIK

- A. ANA HİZMET BİRİMLERİ
- B. DANIŞMA VE DENETİM BİRİMLERİ
- C. YARDIMCI BİRİMLER
- D. KANUNLA KURULAN SEKRETERLİKLER VE KURULLAR

DANIŞMA VE DENETİM BİRİMLERİ

Teftiş Kurulu Başkanlığı

Strateji Geliştirme Başkanlığı

Başbakan Müşavirleri

Hukuk Hizmetleri Başkanlığı

Başbakanlık Müşavirleri

Basın Müşavirliği

1

TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

a- Kuruluş Amacı

Teftiş Kurulu Başkanlığı, kamu kurum ve kuruluşlarında, KİT'lerde, bunların iştirak ve ortaklıklarında, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında, vakıflarda, derneklerde, kooperatiflerde, her seviyedeki işveren teşekküllerinde, lüzumu halinde ise imtiyazlı şirketler ve özel kuruluşlarda, düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Başbakanlık merkez teşkilatı, bağlı ve ilgili kuruluşlarında her türlü inceleme, araştırma, soruşturma ve teftiş yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarıyla KİT'lerde teftişin etkin bir şekilde yürütülmesi hususunda genel prensipleri tespit etmek amacıyla kurulmuştur.

Başkanlık ayrıca, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu gibi özel kanunlarla verilen görev ve sorumluluklar çerçevesinde denetim, ön inceleme, inceleme ve soruşturma yapmaktadır.

b- Tarihi Gelişimi

13 Eylül 1946 tarihli ve 4952 sayılı "Başbakanlık Kuruluşu Hakkındaki 4443 sayılı Kanuna Ek Kanun"la Müsteşarlığa bağlı 1 inci derecede (1) Genel Teftiş Başmüşaviri ve 3 üncü derecede (1) Genel Teftiş Müşaviri kadroları ihdas edilmiştir.

4952 sayılı Kanun ile, Devletin teftiş teşkilâtının denetimini yapmak üzere, Başbakanlığa bağlı olarak kurulan Genel Teftiş Başmüşavirliği, istatistikî bilgi toplamanın dışında bir faaliyette bulunamadığı ve kuruluş amacından beklenen yarar sağlanamadığından 06 Aralık 1948 tarihli ve 5261 sayılı "Başbakanlık Kuruluşu Hakkında 4443 sayılı Kanuna Bağlı Cetvele, 4952 sayılı Kanunla Eklenen Kadroların Kaldırılması Hakkında Kanun" ile bu Müşavirlik kadroları iptal edilmiştir.

Bilahare; 03 Ekim 1980 tarihli ve 5105-00199 sayılı olurla Teftiş Kurulu Başkanlığı kurulmuştur. Ancak, 27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname"de ise bu birime rastlanılmamaktadır.

08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın yeniden kurulduğu ve 10 Ekim 1984 tarihli ve 3056 sayılı "Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun"un Danışma ve Denetim Birimleri bölümü içerisinde Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın yer aldığı görülmektedir.

c- Görevleri

Teftiş Kurulu Başkanlığı'na yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Kanunu'nun 20'nci maddesi ile şu görevler verilmiştir:

a) Bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla, kamu iktisadi teşebbüslerinde teftişin etkin bir şekilde yürütülmesi hususunda genel prensipleri tespit etmek ve personelin verimli çalışmasını teşvik edici teftiş sistemini geliştirmek,

b) 1. (a) bendinde sayılan kuruluşlarla bunların iştirak ve ortaklıklarında, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında, teftiş, denetim veya bu maksatla kurulmuş olan birimlerin görev, yetki ve sorumluluklarını haiz olarak her türlü inceleme, araştırma, soruşturma ve teftiş yapmak veya yaptırmak,

2. Vakıflarda, derneklerde, kooperatiflerde, her seviyedeki (...) işveren teşekküllerinde teftiş, denetim veya bu maksatla kurulmuş olan birimlerin görev, yetki ve sorumluluklarını haiz olarak gerektiğinde her türlü inceleme, araştırma, soruşturma ve teftiş yapmak veya yaptırmak,

3. Gerektiğinde, imtiyazlı şirketlerle, özel kuruluşları da mali yönden teftiş ve denetlemek,

c) Başbakanlık merkez teşkilatında araştırma, inceleme ve soruşturma ile bağlı ve ilgili kuruluşlarında her türlü inceleme, araştırma, teftiş ve soruşturma yapmak.

d) (Ek: 24.10.2011-KHK-661/29 md.) Avrupa Birliğinden sağlanan mali kaynakların kullanımıyla ilgili inceleme,

araştırma ve soruşturma yapmak veya yaptırmak, bu konulara ilişkin inceleme ve soruşturmalarda uluslararası kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak.

(Değişik ikinci fıkra: 24.10.2011-KHK-661/29 md.) Başbakanlık Müfettişliğine Müfettiş Yardımcısı olarak girilir. Teftiş Kurulunun çalışma usul ve esasları, Müfettiş Yardımcılarının seçilmesi, yetiştirilmesi ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Başbakanlık, Avrupa Yolsuzlukla Mücadele Biriminin (OLAF) muhatap kuruluşu olarak Yolsuzlukla Mücadele Koordinasyon Birimi unvanıyla da görev yapmaktadır. Ayrıca, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 3056 sayılı Kanunun 20'nci maddesinde yapılan değişiklik neticesinde AB'den sağlanan mali kaynakların kullanımıyla ilgili inceleme, araştırma ve soruşturma yapmakta ve yaptırmakta, bu konulara ilişkin inceleme ve soruşturmalarda uluslararası kuruluşlar ile koordineli hareket etmektedir.

Teftiş Kurulu Başkanlığı, denetlenen kurumun daha kaliteli hizmet sunmasına, yolsuzlukların ve usulsüzlüklerin asgariye indirilmesine yönelik öneriler getirmekte; iş ve işlemlerin hukuka uygunluğunu ve yerindeliğini denetleyerek düzeltici adli ve idari önlemlerin alınması sürecini başlatıp takip etmektedir.

d- Yöneticiler

İsmail Hakkı Ülkümen

Önceki Görevi: İstanbul Eski Milletvekili
Tayin Edildiği Görev: Genel Teftiş Başmüşaviri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 24.10.1946 / 20686

Mehmet İzmen

Önceki Görevi: Maliye Bakanlığı Müfettişi
Tayin Edildiği Görev: Genel Teftiş Müşaviri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 19.12.1946 / 20775

İbrahim Düzyol

Önceki Görevi: Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Teftiş Kurulu Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.12.1984 / 84-30848

Kutlu Savaş

Önceki Görevi: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı
Tayin Edildiği Görev: Teftiş Kurulu Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.03.1986 / 86-32412

Turhan Güven

Önceki Görevi: Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Eski Genel Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Teftiş Kurulu Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 20.01.1992 / 92-39311

Mehmet Akın

Önceki Görevi: Başbakanlık Başmüfettişi
Tayin Edildiği Görev: Teftiş Kurulu Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 02.11.1995 / 15724

Osman Nuri Oduncu

Önceki Görevi: Başbakanlık Başmüfettişi
Tayin Edildiği Görev: Teftiş Kurulu Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 09.05.1996 / 1431

Kutlu Savaş

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Teftiş Kurulu Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 07.07.1997 / –

Osman Nuri Oduncu

Önceki Görevi: Teftiş Kurulu Başkan V.
Tayin Edildiği Görev: Teftiş Kurulu Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 21.11.1998 / 49936

Mutalip Ünal

Önceki Görevi: Başbakanlık Personel ve Prensipler Genel Müdür Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Teftiş Kurulu Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.02.2004 / 2159
Tayin Edildiği Görev: Teftiş Kurulu Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.12.2004 / 2004-6633

Yunus Arıncı

Önceki Görevi: Başmüfettiş
Tayin Edildiği Görev: Teftiş Kurulu Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 13.10.2009 / 11306

2

STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

a- Kuruluş Amacı

Strateji Geliştirme Başkanlığı Başbakanlıkta, stratejik yönetim düşüncesini ve yaklaşımını etkili kılmak, performans kültürünü geliştirmek, malî yönetimi etkinleştirmek, iç kontrol sistemlerini kurmak, geliştirmek ve bu sistemler aracılığıyla yönetimi iyileştirmek, varlıkların etkili ve ekonomik kullanımına rehberlik etmek ve kurumsal e-dönüşümü sağlamak amacıyla kurulmuştur.

b- Tarihi Gelişimi

Strateji Geliştirme Başkanlığı, 5436 sayılı "Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" hükümleri çerçevesinde 2006 yılı sonunda kurulmuştur. Strateji geliştirme birimleri, 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde ve 5018 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinde belirtilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdür. 02.11.2011 tarihli ve 28103 (mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Strateji Geliştirme Başkanlığı, 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilat Kanunu'nda danışma ve denetim birimleri bölümüne eklenmiş ve görevleri tanımlanmıştır.

c- Görevleri

Strateji Geliştirme Başkanlığı'na yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilat Kanunu'nun 20/A maddesi ile şu görevler verilmiştir.

a) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22.12.2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve malî hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak,

b) Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.

Ayrıca 18.02.2006 tarihli ve 26084 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik"te, strateji geliştirme birimlerinin görev ve sorumlulukları "stratejik yönetim ve planlama", "performans ve kalite ölçütleri geliştirme", "yönetim bilgi sistemi" ve "malî hizmetler" başlıkları altında sıralanmıştır. 2007/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi uyarınca kurumsal e-dönüşümü ve bilgi toplumu stratejisinin kurum bazında uygulanmasını sağlamak da Strateji Geliştirme Başkanlığının görev ve sorumlulukları arasına dâhil edilmiştir. Diğer birçok ikincil mevzuatta da Strateji Geliştirme Başkanlığına ilave görevler verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat çerçevesinde Strateji Geliştirme Başkanlığının görevleri genel olarak şunlardır:

- Başbakanlık stratejik planı hazırlık süreci çalışmalarını koordine etmek ve bu kapsamda eğitim ve danışmanlık hizmetleri sağlamak,

- Başbakanlık performans programı hazırlıklarını koordine etmek,

- Başbakanlık merkez teşkilatının görev alanına giren konularda ve hizmetlerin geliştirilmesi kapsamında performansla ilgili bilgi ve verileri toplamak, analiz etmek, yorumlamak, performans ve kalite ölçütleri geliştirmek,

- Başbakanlık merkez teşkilatının görev alanına giren konularda, hizmetleri etkileyecek dış faktörleri incelemek, kurum içi kapasite araştırması yapmak, hizmetlerin etkililiğini ve tatmin düzeyini analiz etmek ve genel araştırmalar yapmak,

- Mevzuatı uyarınca belirlenecek bütçe ilke ve esasları çerçevesinde, Başbakanlığın ayrıntılı harcama programını hazırlamak ve hizmet gereksinimleri dikkate alınarak ödeneğin ilgili birimlere gönderilmesini sağlamak,

- İzleyen iki yılın bütçe tahminlerini de içeren Başbakanlık bütçesini, stratejik plan ve yıllık performans programına uygun olarak hazırlamak ve faaliyetlerin bunlara uygunluğunu izlemek ve değerlendirmek,

- Başbakanlığın bütçe kayıtlarını tutmak, bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verileri toplamak ve değerlendirmek,

- Başbakanlık bütçe kesin hesabını hazırlamak,

- Ekonomik ve mali istatistikler hazırlamak,

- Başbakanlığın yatırım programının hazırlanmasını koordine etmek, uygulama sonuçlarını izlemek ve yıllık yatırım değerlendirme raporunu hazırlamak,

- İlgili mevzuatı çerçevesinde Başbakanlık gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek,

- Başbakanlık mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınır ve taşınmazlara ilişkin icmal cetvellerini düzenlemek,

- Ön mali kontrol faaliyetini yürütmek,

- Harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını da esas alarak Başbakanlık faaliyet raporunu hazırlamak,

- Başbakanlığın, diğer idareler nezdinde takibi gereken mali iş ve işlemlerini yürütmek ve sonuçlandırmak,

- Mali kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlamak ve danışmanlık yapmak,

- Başbakanlıkta iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak,

- Süreç yönetimi ve risk yönetimine ilişkin çalışmalarda bulunmak, gerekli analizleri yapmak,

- Başbakanlığın yönetim bilgi sistemlerine ilişkin hizmetleri yerine getirmek,

- Kurumsal e-dönüşüm çalışmalarını yönlendirmek, elektronik bilgi ve belge yönetimine ilişkin gerekli çalışmaları yürütmek,

- Bilgi Toplumu Stratejisinin kurum düzeyinde etkili şekilde uygulanmasını sağlamak,

- Malî mevzuat hakkında ilgililere gerekli hukuki bilgileri sağlamak ve danışmanlık hizmetlerini koordine etmek.

d- Yöneticiler

Ekrem Tatoğlu

Önceki Görevi: Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Md. Yrd.
Tayin Edildiği Görev: Strateji Geliştirme Başkanı (Yürütme)
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 17.04.2006 / 4787

Nahit Bingöl

Önceki Görevi: DPT – Daire Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Strateji Geliştirme Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 21.11.2006 / 8620

Muhsin Sezgi

Önceki Görevi: Strateji Geliştirme Başkanlığı - Daire Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Strateji Geliştirme Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.12.2009 / 11441

3

BAŞBAKAN MÜŞAVİRLERİ

a- Kuruluş Amacı ve Görevleri

Başbakan Başmüşaviri ve Başbakan Müşavirleri kadroları, Başbakana danışmanlık görevi yapmak üzere oluşturulmuştur. Başbakan Başmüşaviri kadrosunda bulunanlar siyasi, ticari ve ekonomik ilişkiler gereği dış ülkelerde veya uluslararası kuruluşlar nezdinde, büyükelçi gibi akredite edilmeksizin, özel bir misyonla görevlendirilebilir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının üst düzey yöneticilerine asli görevleri yanında Başbakan Başmüşavirliği görevi de verilebilir. Başbakan Başmüşavirleri ile Başbakan Müşavirleri, Başbakan veya Müsteşar tarafından belirlenen birimlerde veya Sektörel İzleme ve Değerlendirme Birimi bünyesinde görevlendirilebilir.

b- Tarihi Gelişimi

08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile kurulmuştur. 10 Ekim 1984 tarihli ve 3056 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun"la da mevcudiyetini korumuştur.

Söz konusu Kanun'un 21 inci maddesi, 17 Haziran 1987 tarihli ve 281 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile, "Başbakan tarafından belirlenecek konularda danışmanlık yapmak üzere en fazla 5 Başbakan Başmüşaviri ve 10 Başbakan Müşaviri görevlendirilebilir" şeklinde değiştirilmiş ve Başbakan Başmüşaviri kadrosunda bulunanların siyasi, ticari ve ekonomik ilişkiler gereği dış ülkelerde veya uluslararası kuruluşlar nezdinde, büyükelçi gibi akrediti edilmeksizin, özel bir misyonla görevlendirilebileceği, bu şekilde görevlendirileceklerle müşterek kararlar büyükelçi unvanı verilebileceği hükme bağlanmıştır.

04 Ocak 1988 tarihli ve 307 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Başbakan Müşaviri kadro sayısı 20'ye, Başbakan Başmüşaviri kadro sayısı 15'e çıkarılmıştır.

4

HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI

a- Kuruluş Amacı

Başbakanlığın taraf olduğu hukuki uyuşmazlıkların sulh yoluyla çözülmesi veya vazgeçme işlemleri ile idarelerin taraf olduğu hukuki uyuşmazlıkların sulh yoluyla çözülmesi veya vazgeçme işlemlerinden Bakanlar Kurulu kararı alınması gerekenler ile makamca veya bakanlıklarca sorulan hukuki konular ile hukuki, mali ve cezai sonuçlar doğuracak işlemler ve diğer hukuki uyuşmazlıklar hakkında görüş bildirmek amacıyla kurulmuştur.

Başkanlık ayrıca, Başbakanlık tarafından Danıştay görüşü alınmasına ihtiyaç duyulan konularla ilgili işlemleri yürütmek, Başbakanlığın taraf olduğu tahkim usulüne tabi olanlar dahil her türlü adli ve idari davalar ile icra işlerini takip ve müdafaa etmek, bunlara dair avukatlık hizmeti alınmasıyla ilgili işleri yürütmek ve denetlemek üzere oluşturulmuştur.

b- Tarihi Gelişimi

Başbakanlığa ait ve Başbakanlığa bağlı tüzel kişiliği haiz olmayan idarelerin her türlü fiil ve işlemlerini hukukî yönden incelemek üzere, 03 Eylül 1975 tarihli ve 42/901-5773 sayılı Olur'la Baş Hukuk Müşavirliği kurulmuştur.

21 Nisan 1978 tarihli ve 7/15264 sayılı Kadro Kararnamesinde ise Baş Hukuk Müşavirliğinin adının Hukuk Müşavirliği olarak değiştirildiği görülmektedir.

27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname"de bu birim, Denetim ve Danışma Birimleri içerisinde mevcudiyetini korumuştur.

Yine 08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"de ve 10 Ekim 1984 tarihli ve 3056 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı

Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun"da da Danışma ve Denetim birimleri arasındaki yerini aynen muhafaza etmiştir.

3056 sayılı Kanunda değişiklik yapan 26.09.2011 tarihli ve 659 sayılı KHK'nin 17'nci maddesiyle Hukuk Müşavirliği "Hukuk Hizmetleri Başkanlığı" adını almış ve bu kanun ile görev ve yetkileri yeniden düzenlenmiştir.

c- Görevleri

Hukuk Hizmetleri Başkanlığı'na yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Kanunu'nun 22'nci maddesi ile şu görevler verilmiştir:

a) Makamca veya bakanlıklarca sorulan hukuki konular ile hukuki, mali ve cezai sonuçlar doğuracak işlemler ve diğer hukuki uyuşmazlıklar hakkında görüş bildirmek,

b) Başbakanlığın taraf olduğu hukuki uyuşmazlıkların sulh yoluyla halli veya vazgeçme işlemleri ile idarelerin taraf olduğu hukuki uyuşmazlıkların sulh yoluyla halli veya vazgeçme işlemlerinden Bakanlar Kurulu kararı alınması gerekenler hakkında hukuki görüş bildirmek,

c) Başbakanlıkça Danıştay görüşü alınmasına ihtiyaç duyulan konularla ilgili işlemleri yürütmek,

d) Başbakanlığın taraf veya müdahil olduğu, tahkim usulüne tabi olanlar dahil her türlü adli ve idari davalar ile icra işlerini takip ve müdafaa etmek, bunlara dair avukatlık hizmeti alınmasıyla ilgili işleri yürütmek ve bu hizmetleri denetlemek,

e) Ulusal ve uluslararası mahkeme ve tahkim mercilerinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ya da idarelerin taraf veya müdahil oldukları her türlü davadan Başbakanlıkça takip edilmesi gerekli görülenleri ve bunlarla ilgili icra işlemlerini davaya taraf idarenin vekili sıfatıyla takip ve müdafaa

etmek, birden fazla idarenin taraf olduğu dava ve icra işlemlerinin takibini koordine etmek.

f) Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.

d- Yöneticiler

Necati Cebeci

Önceki Görevi: Başbakanlık Başmüşaviri
Tayin Edildiği Görev: Başhukuk Müşaviri V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.09.1975 / 5773

S. Sabri Aytemiz

Önceki Görevi: Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürü
Tayin Edildiği Görev: I. Hukuk Müşaviri V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.06.1980 / 06728

Ahmet Hikmet Üneri

Önceki Görevi: Polis Enstitüsü Öğretim Görevlisi
Tayin Edildiği Görev: I. Hukuk Müşaviri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.06.1981 / 26075

Sabriye Köprülü

Önceki Görevi: Başbakanlık Hukuk Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: I. Hukuk Müşaviri V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 14.09.1988 / 16544
Tayin Edildiği Görev: I. Hukuk Müşaviri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 25.09.1990 / 90-37297

Necmettin Bilen

Önceki Görevi: –
Tayin Edildiği Görev: I. Hukuk Müşaviri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 11.01.1997 / 96-46585

Doç. Dr. Hasan İşgüzar

Önceki Görevi: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Öğretim Üyesi
Tayin Edildiği Görev: I. Hukuk Müşaviri (Yürütme)
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 01.04.1998 / 05883

S. Nurten Özer

Önceki Görevi: Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü
1. Hukuk Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: I. Hukuk Müşaviri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.10.1998 / 98-49834

Ümit Ulvi Canik

Önceki Görevi: Hukuk Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: I. Hukuk Müşaviri V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 22.07.2004 / 10342
Tayin Edildiği Görev: I. Hukuk Müşaviri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 12.04.2005 / 6989

Sami Arslan Aşkın

Önceki Görevi: Personel ve Prensipler Genel Müdür Yrd.
Tayin Edildiği Görev: I. Hukuk Müşaviri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 29.01.2011 / 51
Tayin Edildiği Görev: Hukuk Hizmetleri Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 02.11.2011 / 659

5

BAŞBAKANLIK MÜŞAVİRLERİ

a- Kuruluş Amacı ve Görevleri

Başbakanlıkta özel önem ve öncelik taşıyan konularda, Başbakanı yardımcı olmak üzere Başbakanlık Müşavirleri kadroları ihdas edilmiştir.

Başbakanlık Müşavirleri, Başbakan veya Müsteşar tarafından belirlenen birimlerde, Başbakan Yardımcılıklarında, Sektörel İzleme ve Değerlendirme Birimi bünyesinde veya ihtiyaç halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilir.

b- Tarihi Gelişimi

Ekonomik, sosyal, kültürel, idarî ve diğer konularla ilgili inceleme ve araştırmalarda bulunmak, Başbakanlığa yöneltilen çeşitli eleştirilerle ilgili konularda incelemeler yapmak, mevzuatı incelemek, değerlendirmek ve gerektiğinde kuruluşlarda yapılan toplantılara katılmak üzere, 09 Mart 1954 tarihli ve 6330 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"un 1 inci maddesine istinaden bu Kanun'un kadro cetvelinde (2) adet 2 nci derecede Mütihazsıs Müşavirlik kadrosu ihdas edilmiştir.

6330 sayılı Kanun'un yine 1 inci maddesine göre, Mütihazsıs Müşavirlerle daireler arasındaki iş bölümünün Başvekil tarafından tespit olunacağı hükmü yer almaktadır.

13 Aralık 1971 tarihli ve 7/3434 sayılı Bakanlar Kurulu kadro kararnamesinde, 1 inci derece Mütihazsıs Müşavir kadro sayısı (125), 2 nci derece Müşavir (Danışman) kadro sayısı (100) ve 3 üncü derece Müşavir kadrosu sayısı (90) olarak görülmektedir.

Başbakanlık Merkez Teşkilâtı Görev Bölümü ve Çalışma Esasları Talimatı'nda (Haziran 1976), Mütihazsıs Müşavirlerden söz edilmemekte, sadece Başbakanlık Başmüşavirliği için; "Makam tarafından kendilerine verilen

idarî, iktisadî ve mâlî konulara dâir meseleleri inceler ve görüşlerini bildirir" denilmektedir.

21 Nisan 1978 tarihli ve 7/15264 sayılı kadro kararnamesinde; 1 inci derecede (1) Başbakanlık Başmüşaviri, (24) Mütihazsıs Müşavir ve (80) Başbakanlık Müşaviri kadrosu yer almıştır.

27 Şubat 1980 tarihli ve 8/397 sayılı kadro kararnamesinde, (16) Mütihazsıs Müşavir, (68) Başbakanlık Müşaviri ve (6) Başbakanlık Başmüşaviri kadrosu bulunmaktadır. Buna ilâve olarak (5) Başbakanlık Başmüşaviri kadrosu ihdas edilmiştir.

27 Şubat 1982 tarihli ve 3/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname" ekindeki cetvelde, denetim ve danışma birimleri içerisinde Başbakanlık Müşavirleri ibaresi yer almıştır.

08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"de Müşavirlikler Başbakanlık Müşavirleri ve Başbakan Müşavirleri olmak üzere 2 kısma ayrılmıştır.

04 Ocak 1988 tarihli ve 307 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Başbakanlık Müşavirleri kadro adedi 30'dan 40'a, 27 Aralık 1991 tarihli ve 475 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile de 85'e çıkarılmıştır.

6

BASIN MÜŞAVİRLİĞİ

a- Kuruluş Amacı

Basın Müşavirliği, Başbakanı ve Bakanlar Kurulu'nu iç ve dış basındaki gelişmelerden ve özellikle ülke menfaatleri ve güvenliği konusundaki haber, yorum ve yayınlardan zamanında haberdar etmek, gerçeklere uymayan yorum ve yayınlara karşı gerekli tavzih ve tekziplerin yapılması için yetkili makamlara tekliflerde bulunmak amacıyla kurulmuştur.

b- Tarihi Gelişimi

09 Mart 1954 tarihli ve 6330 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"da kadrosu bulunmamakla birlikte, Başbakanlığın basınla ilişkilerinin önemi göz önünde bulundurularak, idârî bir kararla Basın Merkezi kurulmuştur.

1975 senesi içerisinde, Basın Merkezi ünitesi kaldırılmış olup, Makamın 21 Nisan 1976 tarihli ve 386-1/05485 sayılı Olur'u ile Halkla İlişkiler ve Enformasyon Dairesi Başkanlığı kurulmuştur.

Söz konusu birimin, basınla ilgili görevleri 21 Nisan 1978 tarihli ve 7/15264 sayılı kadro kararnamesiyle kurulan Basın Müşavirliği'ne verilmiştir. Halkla ilişkiler hizmetleri ise Halkla İlişkiler Bürosu tarafından yürütülmüştür.

27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname" ile Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı ve Basın Müşavirliği birleştirilerek adı "Basın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı" olmuştur.

08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile Basın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı bu defa "Basın Müşavirliği" ve "Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı" olmak üzere iki ayrı üniteye ayrılmıştır.

c- Görevleri

Basın Müşavirliği'ne yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Kanunu'nun 24'ncü maddesi ile şu görevler verilmiştir:

a) Başbakanı ve Bakanlar Kurulunu iç ve dış basındaki gelişmelerden, özellikle ülke menfaatleri ve güvenliği konusundaki haber, yorum ve yayınlardan zamanında haberdar etmek, gerçeklere uymayan yorum ve yayınlara karşı gerekli tavzih ve tekziplerin yapılması için ilgili ve yetkili makamlara tekliflerde bulunmak,

b) Başbakanın basın toplantılarını düzenlemek ve yürütmek,

c) Başbakan, Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanları ile Hükümet Sözcüsü olan Bakanın kamuoyuna duyurulmasını uygun gördüğü haber, bildiri, demeç, görüş ve kararları iç ve dış basına, haber ajanslarına, radyo ve televizyon kuruluşlarına süresi içinde intikal ettirmek,

d) Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.

Müşavirlik, Başbakanın günlük programları, konuşmaları, Başbakanlık açıklamaları, tekzipler ile medya ve kamuoyuna yönelik duyuruları internet sitesi aracılığıyla gerçekleştirmekte ayrıca Başbakanın bütün yerli ve yabancı resmi kabul görüntülerinin televizyonlara sunulması görevini yerine getirmektedir. Vatandaşa sunulan elektronik hizmetler kapsamında yürütülen faaliyetlerin e-devlet bünyesinde geliştirilmesi hedeflenmektedir.

BAŞBAKANLIK

- A. ANA HİZMET BİRİMLERİ
- B. DANIŞMA VE DENETİM BİRİMLERİ
- C. YARDIMCI BİRİMLER
- D. KANUNLA KURULAN SEKRETERLİKLER VE KURULLAR

YARDIMCI BİRİMLER

Bakanlar Kurulu Sekreterliği

İdari ve Mali İşler Başkanlığı

Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı

Özel Kalem Müdürlükleri

1

BAKANLAR KURULU SEKRETERLİĞİ

a- Kuruluş Amacı

Bakanlar Kurulu Sekreterliği, Bakanlar Kurulu çalışmalarının düzenli ve verimli bir şekilde yürütülmesi için gerekli hizmetleri yapmak üzere kurulmuştur.

b- Tarihî Gelişimi

Bakanlar Kurulu Sekreterliği, 27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname" ile Başbakanlık merkez teşkilât yapısında Müsteşar Yardımcıları arasında yer almıştır.

08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"de ve 10 Ekim 1984 tarihli ve 3056 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun"da Bakanlar Kurulu Sekreterliğinin, teşkilât şemasında Yardımcı Birimler arasında yer aldığı görülmektedir.

c- Görevleri

3056 sayılı Başbakanlık Teşkilât Kanunu'nun 26 ncı maddesine göre Bakanlar Kurulu Sekreterliği'nin görevleri şunlardır:

a) Bakanlar Kurulu çalışmalarının düzenli ve verimli bir şekilde yürütülmesi için gerekli hizmetleri yapmak,

b) Bakanlar Kurulunun toplantı gündemlerini hazırlamak, gerektiğinde zabıtlarını tutmak, toplantılara ait bütün belge ve bilgilerin güvenliğini sağlamak,

c) Başbakan veya Müsteşar tarafından verilecek diğer işleri yapmak.

d- Yöneticiler

Nevzat Demirtaş

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkan Yrd.
Tayin Edildiği Görev: Bakanlar Kurulu Sekreteri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.11.1984 / 84-30850

İsmail Hakkı Akçay

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Bakanlar Kurulu Sekreteri V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 06.01.1994 / 335

Erol Özdemir

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Bakanlar Kurulu Sekreteri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 19.06.1996 / 45821

Ahmet Akman

Önceki Görevi: Başbakanlık Uzmanı
Tayin Edildiği Görev: Bakanlar Kurulu Sekreteri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 25.09.1996 / 46223

Kemal Başar

Önceki Görevi: Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Bakanlar Kurulu Sekreteri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 25.07.1997 / 47263

Mehmet Ergün

Önceki Görevi: Başbakanlık Uzmanı
Tayin Edildiği Görev: Bakanlar Kurulu Sekreteri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 09.12.2004 / 2004-6673

Bakanlar Kurulu Salonu

2

İDARİ VE MALİ İŞLER BAŞKANLIĞI

a- Kuruluş Amacı

Başbakanlığın bütününe ilgilendiren alım, yapım, kiralama, bakım-onarım, genel evrak, temizlik, taşıma, aydınlatma, ısıtma hizmetleri ile taşınmazlara ilişkin işlemleri yerine getirmek üzere kurulmuştur.

b- Tarihi Gelişimi

Başbakanlık merkez teşkilâtının yapısını oluşturan 20 Mayıs 1933 tarihli ve 2187 sayılı "Başvekalet Teşkilât ve Vazifeleri Hakkında Kanun"un 9 uncu maddesinde, Daire ve Levazım Müdürlüğü'nün, görevleri ile ilgili olarak;

1-"Başvekalet Dairesinin dahili hizmet ve inzibatını temin ve idare eder,

2- Ayniyat muhasipliğini,

3- Levazım ve kütüphane işlerini yapar" denilmektedir.

Kanun'un ekindeki kadro cetvelinde bu Müdürlüğün; 6 ncı derecede (1) Müdür ve 14 üncü derecede (1) Memur kadrosunun bulunduğu görülmektedir.

19 Mart 1937 tarihli ve 3154 sayılı "Başvekalet Teşkilâtı Hakkında Kanun"da, bu birimin görevleriyle ilgili bir değişiklik olmamış; kadro cetvelindeki kadro sayısı artırılmış ve derecelerde bir takım değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca bu cetvelde söz konusu Müdürlüğün adı "Evrak ve Levazım Müdürlüğü" olarak geçmektedir.

3154 sayılı Kanun'a bağlı kadro cetvelinde Evrak ve Levazım Müdürlüğü; 5 inci derecede (1) Müdür, 9 uncu derecede (1) Şef ve Mutemet, 9 uncu derecede (1) Şef, 11 inci derecede (1) Dosya Memuru ve 12 nci derecede (4) Memur kadrosundan müteşekkildir.

23 Haziran 1943 tarihli ve 4443 sayılı "Başvekalet Teşkilâtı Hakkında Kanun"la, 3154 sayılı Teşkilât Kanununda bulunan "Sicil ve Daire Müdürlüğü" kaldırılmış, Sicil'e ait görevler de "Evrak ve Levazım Müdürlüğü"ne verilmiş ve bu Müdürlüğün kadro cetvelindeki yeni adı "Evrak, Levazım ve Daire Müdürlüğü" olmuştur.

Bu cetvelde söz konusu Müdürlüğe; 4 üncü derecede (1) Müdür, 8 inci derecede (1) Evrak Şefi (Mutemet), 8 inci derecede (1) Levazım Şefi (Ayniyat Muhasibi), 9 uncu derecede (1) Dosya Şefi, 11 inci derecede (3) Evrak Memuru ve 11 inci derecede (2) Levazım Memuru kadrosunun verildiği görülmektedir.

09 Mart 1954 tarihli ve 6330 sayılı Başvekalet Teşkilâtı Hakkında Kanun'da bu kanun ile ilgili hükümlerin Başbakan tarafından icra edileceği hükmüne bağlanmıştır. 6330 sayılı Kanun'un kadro cetvelinde, Evrak Müdürlüğü ayrı, Daire ve Levazım Müdürlüğü ayrı birimler olarak verilmiştir.

Daire ve Levazım Müdürlüğü; 4 üncü derecede (1) Müdür, 5 inci derecede (1) Müdür Muavini (Aynı zamanda Ayniyat Muhasibi), 7 nci derecede (1) Ambar Memuru ve Mutemet, 9 uncu derecede (1) Memur, 12 nci derecede (1) Memur ve 7 nci derecede (1) Doktor'dan teşkil edilmiştir.

Evrak Müdürlüğü ise; 5 inci derecede (1) Müdür, 7 nci derecede (1) Şef ve Mutemet, 8 inci derecede Dosya Şefi, 9 uncu derecede (1) Memur, 11 inci derecede (1) Memur ve 12 nci derecede (2) Memur kadrosundan meydana gelmektedir.

17 Ekim 1975 tarihli Makam Oluruyla, birbirleri ile sıkı ilişkileri olan birimlerin işlerini bir üniteye toplamak amacıyla, Levazım Müdürlüğü, İdarî İşler Müdürlüğü, Malî İşler Müdürlüğü ve Evrak Müdürlüğü'nden meydana gelen Sosyal ve İdarî İşler Daire Başkanlığı kurularak kadroları takviye edilmiştir.

21 Nisan 1978 tarihli ve 7/15264 sayılı Kadro Kararnamesi ile Sosyal ve İdari İşler Daire Başkanlığı kadrosu iptal edilmiş, bunun yerine 3 üncü derece Donatım ve Yönetim İşleri Müdürlüğü kadrosu ihdas edilmiştir.

27 Şubat 1980 tarihli ve 8/397 sayılı Kadro Kararnamesi ile Sosyal ve İdari İşler Daire Başkanlığı kadrosu yeniden ihdas edilmiştir.

27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname"de bu birimin adı "İdari İşler Daire Başkanlığı" olarak değiştirilmiştir.

08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile de bu birimin adı "İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı" olarak değiştirilmiştir.

3056 sayılı Kanunda değişiklik yapan 24.10.2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 34'üncü maddesiyle İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı "İdari ve Mali İşler Başkanlığı" şeklinde düzenlenmiştir.

c- Görevleri

İdari ve Mali İşler Başkanlığı'na yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Kanunu'nun 27'nci maddesi ile şu görevler verilmiştir:

a) 5018 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, Başbakanlığın kiralama ve satın alma işlerini yürütmek, temizlik, aydınlatma, ısıtma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak,

b) Başbakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek,

c) Başbakanlığa ait her türlü kara, deniz ve hava taşıtlarına ilişkin kiralama, satın alma, bakım, onarım ve yenileme hizmetlerini yürütmek,

d) Genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek,

e) Başbakanlık sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yürütmek,

f) Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.

Başbakanlığın stratejik plan ile belirlenen amaçlara ulaşılabilmesi, etkin çalışan bir Başbakanlık merkez teşkilatının gerçekleştirilebilmesi için fiziksel mekanlarda iyileştirmeye gitmek, ayrı binalarda hizmet gören Başbakanlık birimlerini tek çatı altında toplamak amacıyla yürüttüğü faaliyetler bulunmaktadır. Sosyal ve fiziksel imkanları geliştirme faaliyeti kapsamında gerek mevcut hizmet binalarının fiziki şartlarının iyileştirilmesi gerekse İstanbul'un değişik yerlerinde bulunan arşiv ünitelerinin bir araya toplanması, Başkanlığın halihazırdaki faaliyetleri arasında ön sıralarda yer almaktadır.

d- Yöneticiler

Hıfzı [Berkan]

Önceki Görevi: –

Tayin Edildiği Görev: Evrak Kalemi Mümeyyizi

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 1925 / –

Emin [Sargın]

Önceki Görevi: Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Zat İşleri Müdürü

Tayin Edildiği Görev: Daire ve Levazım Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 23.05.1933 / 9589

Tayin Edildiği Görev: Sicil ve Daire Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.05.1937 / –

Hıfzı Berkan

Önceki Görevi: Evrak ve Hazine-i Evrak Müdürü

Tayin Edildiği Görev: Evrak ve Levazım Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.05.1937 / –

Tayin Edildiği Görev: Evrak ve Levazım Daire Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 29.06.1943 / 18074

Tayin Edildiği Görev: Levazım ve Daire Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 31.03.1954 / 26821

Hasan Topçuoğlu

Önceki Görevi: –

Tayin Edildiği Görev: Evrak Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 31.03.1954 / 26821

Sait Burat

Önceki Görevi: Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü 5.

Şube Müdürü

Tayin Edildiği Görev: Levazım ve Daire Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 07.07.1954 / 27048

Yaşar Tuncer

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Raportör ve Yardımcı Azası

Tayin Edildiği Görev: Levazım ve Daire Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.07.1956 / 29076

Faik Dinç

Önceki Görevi: Arşiv Umum Müdürlüğü Arşivisti

Tayin Edildiği Görev: Evrak Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 01.04.1959 / 31066

Kemal Taşçıoğlu

Önceki Görevi: Levazım ve Daire Müdür Muavini

Tayin Edildiği Görev: Levazım ve Daire Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 13.12.1960 / 131

A. Remzi Özkanlı

Önceki Görevi: Levazım ve Daire Müdür Muavini

Tayin Edildiği Görev: Levazım ve Daire Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 07.10.1961 / 657

Enver Tataroğasıgil

Önceki Görevi: –

Tayin Edildiği Görev: –

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: –

İbrahim Senirkentli

Önceki Görevi: Devlet Plânlama Teşkilâtı Müsteşarlığı

Levazım Müdürü

Tayin Edildiği Görev: Levazım ve Daire Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 22.12.1967 / 5839

H. Ali Yıldız

Önceki Görevi: Levazım ve Daire Müdür Muavini

Tayin Edildiği Görev: Levazım ve Daire Müdür V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 19.09.1973 / –

Ekrem Engin

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Uzman Yardımcısı

Tayin Edildiği Görev: Levazım ve Daire Müdür V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 06.04.1974 / 2584

Halil Yılmaz

Önceki Görevi: Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürlüğü Memuru

Tayin Edildiği Görev: Levazım ve Daire Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 14.02.1975 / 14380

Erol Köse

Önceki Görevi: Karayolları Genel Müdürlüğü Personeli

Tayin Edildiği Görev: Sosyal ve İdari İşler Daire Başkanı V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 09.07.1976 / 08015

Tarık Uluocak

Önceki Görevi: Donatım ve Yönetim İşleri Müdürlüğü Uzmanı

Tayin Edildiği Görev: Donatım ve Yönetim İşleri Müdürü

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 15.08.1978 / 07765

Erdoğan Birbil

Önceki Görevi: Başbakanlık Başuzmanı

Tayin Edildiği Görev: Sosyal ve İdari İşler Daire Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 26.03.1980 / 24009

Yekta Tapan

Önceki Görevi: Emekli Albay
Tayin Edildiği Görev: İdari İşler Daire Başkan V.,
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 02.11.1983 / 24817

Avni Altan Altın

Önceki Görevi: İdari İşler Dairesi Başuzmanı
Tayin Edildiği Görev: İdari İşler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 09.01.1984 / 02176
Tayin Edildiği Görev: İdari İşler Daire Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 07.02.1984 / 84-29816

Atilla Değirmencioğlu

Önceki Görevi: Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Üyesi
Tayin Edildiği Görev: İdari İşler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 20.02.1984 / 04271

Ramiz Açıkgöz

Önceki Görevi: Şube Müdürü
Tayin Edildiği Görev: İdari İşler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 01.06.1984 / 10459

Gülizar Baysal

Önceki Görevi: Şube Müdürü
Tayin Edildiği Görev: İdarî ve Mali İşler Dairesi Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.09.1984 / 14756
Tayin Edildiği Görev: İdarî ve Mali İşler Dairesi Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 24.03.1987 / 87-33374

Volkan Güneri

Önceki Görevi: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: İdarî ve Mali İşler Dairesi Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 06.12.1991 / 24733

H. Ertan Ergün

Önceki Görevi: Şube Müdürü
Tayin Edildiği Görev: İdarî ve Mali İşler Dairesi Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 20.01.1992 / 92-39312

Sadettin Köseleli

Önceki Görevi: Şube Müdürü
Tayin Edildiği Görev: İdari ve Mali İşler Dairesi Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 18.09.1995 / 13329
Tayin Edildiği Görev: İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 02.05.1996 / 45497

Gökhan Yazıcı

Önceki Görevi: Başbakanlık Uzmanı
Tayin Edildiği Görev: İdari ve Mali İşler Dairesi Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.09.1996 / 16208
Tayin Edildiği Görev: İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 14.09.1996 / 46160

Bedrettin Can

Önceki Görevi: –
Tayin Edildiği Görev: İdari ve Mali İşler Dairesi Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 25.02.1997 / 3484

Ayhan Sevil

Önceki Görevi: Şube Müdürü
Tayin Edildiği Görev: İdari ve Mali İşler Dairesi Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 17.07.1997 / 15267

Selami Aktepe

Önceki Görevi: Şube Müdürü
Tayin Edildiği Görev: İdari ve Mali İşler Dairesi Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 01.07.1997 / 13982
Tayin Edildiği Görev: İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.09.1997 / 47849

Mehmet Gürbüz

Önceki Görevi: Başbakanlık Başmüfettişi
Tayin Edildiği Görev: İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.01.2003 / 3532

Necdet Ada

Önceki Görevi: Daire Başkanı

Tayin Edildiği Görev: İdari ve Mali İşler Dairesi Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 09.08.2004 / 11074

Remzi Sağlar

Önceki Görevi: Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Uzman

(Başkan Yardımcısı V.)

Tayin Edildiği Görev: İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.08.2004 / 6279

Necdet Ada

Önceki Görevi: Daire Başkanı

Tayin Edildiği Görev: İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 02.02.2009 / 10719

Tayin Edildiği Görev: İdari ve Mali İşler Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 02.11.2011 / -

3

HALKLA İLİŞKİLER DAİRE BAŞKANLIĞI

a- Kuruluş Amacı

Başkanlık; Hükümet çalışmalarının kamuoyundaki tesirlerini değerlendirmek, vatandaşlardan Başbakanlığa gönderilen her türlü yazılı ihbar, şikayet, teklif ve dilekleri değerlendirerek cevaplandırılmasını sağlamak, kamu görevleri ile ilgili olarak vatandaşlara idari danışma hizmeti sunmak, bilgi edinme başvurularını etkin ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak ve müracaat destek hizmetlerini yürütmek üzere kurulmuştur.

b- Tarihi Gelişimi

09 Mart 1954 tarihli ve 6330 sayılı "Başvekkâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"da kadrosu bulunmamakla birlikte, Başbakanlığın basınla ilişkilerinin önemi göz önünde bulundurularak, idârî bir kararla Basın Merkezi kurulmuştur.

1975 senesi içerisinde, Basın Merkezi adı altındaki ünite kaldırılmış olup, Makamın 21 Nisan 1976 tarihli ve 386-1/05485 sayılı oluru ile Halkla İlişkiler ve Enformasyon Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Bu birimin basınla ilgili görevleri 21 Nisan 1978 tarihli ve 7/15264 sayılı kadro kararnamesiyle kurulan Basın Müşavirliği; halkla ilişkiler hizmetleri ise "Halkla İlişkiler Bürosu" tarafından yürütülmüştür.

27 Şubat 1980 tarihli ve 8/397 sayılı Kadro Kararnamesi ile Halkla İlişkiler Bürosu, "Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı" haline getirilmiştir.

27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname" ile Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı ve Basın Müşavirliği birleştirilerek adı "Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı" olmuştur.

08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile söz konusu birim tekrar "Basın Müşavirliği" ve "Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı" olarak iki ayrı üniteye ayrılmıştır.

01 Kasım 1984 tarihli 3071 sayılı "Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun", 4778 sayılı Kanun ile 02.01.2003 tarihinde değiştirilerek; Türkiye'de ikamet eden yabancılara da kendileri veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, yetkili makamlara başvurma hakları sağlanmıştır. Aynı kanunla yapılan bir değişiklikle de, başvuru sahiplerine gerekçeli cevap verme süresi 60 günden 30 güne indirilmiştir.

Demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri belirleyen, 09.10.2003 tarihli ve 4982 sayılı "Bilgi Edinme Hakkı Kanunu" 24 Nisan 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kanunla getirilen yeni uygulama usul ve esasları, 23.01.2004 tarihli ve 2004/12 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile kamu kurum ve kuruluşlarına duyurulmuştur.

3056 sayılı Kanunda değişiklik yapan 24.10.2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 35'inci maddesiyle Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı'nın görev ve yetkileri yeniden düzenlenmiştir.

c- Görevleri

Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı'na yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Kanunu'nun 28'nci maddesi ile şu görevler verilmiştir:

a) Hükümet çalışmalarının kamuoyundaki tesirlerini değerlendirmek,

b) Vatandaşlardan Başbakanlığa gönderilen her türlü yazılı ihbar, şikayet, teklif ve dilekleri değerlendirmek ve cevaplandırılması için gerekli işleri yapmak,

c) Kamu görevleri ile ilgili olarak vatandaşlara idari danışma hizmeti yapmak, bu konularda Başbakanlığa bağlı kuruluşlar ve bakanlıklar arası koordinasyonu sağlamak,

d) (Ek: 24.10.2011-KHK-661/35 md.) 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak,

e) Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.

Başbakanlık, 3071 sayılı "Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun" ile 4982 sayılı "Bilgi Edinme Hakkı Kanunu" uyarınca vatandaşlar tarafından şahsen, dilekçeyle veya Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER) aracılığıyla elektronik ortamda iletilen her türlü şikayet, görüş, öneri ve bilgi taleplerini kabul etmekte, ilgili idarelere yönlendirmekte ve sonuçlandırılması için koordinasyon sağlamaktadır. Aynı zamanda bir e-devlet uygulaması olan BİMER sisteminin evrak akış süreci ve arşivi, yerel kullanıcılar tarafından izlenebilmekte, başvuruda bulunan vatandaşlar da başvurularının durumu konusunda e-posta ve telefon aracılığıyla bilgi edinebilmektedir.

Başbakanlık, kamuoyuna raporlama faaliyeti kapsamında Başbakanlığın halkla ilişkiler uygulaması olan BİMER

**BİMER'i arıyorum
yasal hakkımı kullanıyorum!**

Daha kaliteli
kamu hizmeti için
Kamu Hizmet
Standartları'nın
farkında ol!

Bu kurumda
Kamu Hizmet Standartları'na uyulmadığını ve
şeffaf olmayan haksız bir uygulama ile
karşılaştığınızı düşünüyorsanız
BİMER'e müracaat edin.

www.
basbakanlik.
gov.tr

T.C. BAŞBAKANLIK HALKLA İLİŞKİLER DAİRE BAŞKANLIĞI

kapsamında aylık ve yıllık raporlar üreterek kurumsal internet adresinde yayınlamaktadır. Ayrıca, halkla ilişkiler ve bilgi edinme başvurularına yönelik olarak raporlar hazırlayarak kamuoyunun bilgisine sunmaktadır.

Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı, Başbakanlık bünyesinde kurulan Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunun sekreteryası hizmetlerini de yürütmektedir.

d- Yöneticiler

Seyhun Tunaşar

Önceki Görevi: Köy İşleri Bakanlığı YSE Genel Müdürlüğü
Yayın ve Tanıtma Şube Müdürü

Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Enformasyon Dairesi
Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 21.04.1976 / 5485

Ali Rıza DüNDAR Telli

Önceki Görevi: Parlamento İle İlişkiler Dairesi Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.04.1980 / 04043

Günay Arıtman

Önceki Görevi: Başbakanlık Başuzmanı
Tayin Edildiği Görev: Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 17.12.1980 / 25349

Zeynel Abidin Akın

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 29.03.1984 / 06508

Avni Altan Altın

Önceki Görevi: İdari İşler Daire Başkanı
Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 18.10.1984 / 16754

E. Ekrem Karaismailoğlu

Önceki Görevi: Türkiye Elektrik Kurumu Genel Müdürlüğü
Tanıtma ve Yayın Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 12.02.1987 / 87-33336

Sabahattin Özgüvenç

Önceki Görevi: –
Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 11.06.1990 / 14608

M. İbrahim Aybar

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.04.1991 / 10073

M. Vehbi Ünver

Önceki Görevi: Niğde Vali Yardımcısı
Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.05.1991 / 100775

E. Ekrem Karaismailoğlu

Önceki Görevi: Devlet Bakanlığı Geçici Personeli
Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 17.07.1991 / 14805

Volkan Güneri

Önceki Görevi: Başbakan Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 21.01.1993 / 02721

E. Ekrem Karaismailoğlu

Önceki Görevi: Ulaştırma Bakanlığı Telsiz Genel
Müdürlüğü Personeli
Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 06.12.1993 / 18544

Hasan Tekeli

Önceki Görevi: Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı Şube
Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.04.1994 / 5920

Mesut Şenol

Önceki Görevi: Eşme Kaymakamı
Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 21.10.1994 / 94-43691

Mehmet Bican

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkanı
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 06.07.1995 / 95-44524

Doç. Dr. Zakir Avşar

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkanı (Yürütme)
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 26.04.1996 / 7041

Şevket Okant

Önceki Görevi: Başbakan Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkan V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.11.1997 / 315-25270

Mehmet Bican

Önceki Görevi: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Uzmanı

Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 12.02.1998 / 02345

Şevket Okant

Önceki Görevi: Başbakan Müşaviri

Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 23.02.1998 / 04-03152

Mehmet Bican

Önceki Görevi: Orman Bakanlığı Müşaviri

Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 14.04.1999 / 04955

Şevket Okant

Önceki Görevi: Başbakan Müşaviri

Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkan V.

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 22.07.1999 / 10772

Mehmet Bican

Önceki Görevi: Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel

Müdürlüğü Araştırmacı

Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 12.05.2000 / 8173

Ali İhsan Sarıkoca

Önceki Görevi: Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı – Daire

Başkanı

Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkanı

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 31.03.2009 / 10814

Arif Şayık

Önceki Görevi: Başbakanlık Uzmanı

Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkanı (Yürütme)

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 25.04.2012 / 3577

Hasan Murat Berksoy

Önceki Görevi: Daire Başkanı

Tayin Edildiği Görev: Halkla İlişkiler Daire Başkanı (Yürütme)

Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.09.2013 /

4

ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜKLERİ

a- Kuruluş Amacı

Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü ve Başbakan Yardımcılıkları Özel Kalem Müdürlükleri; Başbakanın ve Başbakan Yardımcılarının resmi ve özel yazışmalarını yürütmek ve her türlü protokol ve tören işlerini, ziyaret, davet, karşılama, uğurlama, ağırlama, ulusal ve dini bayramlarla ilgili hizmetlerini düzenlemek amacıyla kurulmuştur.

b- Tarihî Gelişimi

18 Mayıs 1929 tarihli ve 1452 sayılı "Devlet Memurları Maaşatının Tevhit ve Teadülüne Dâir Kanun"da Başbakanlık hizmet birimleri arasında "Kalem-i Mahsus Müdürlüğü" de yer almıştır.

Bu Kanun'a bağlı kadro cetvelinde Kalem-i Mahsus Müdürlüğü'ne ait 7 nci derecede (1) Müdür, 8 inci derecede (1) Tercüman ve Mütercim, 12 nci derecede (1) Daktilograf, 12 nci derecede (1) Sicil Memuru ve Mutemet, 12 nci derecede (1) Levazım Memuru ve Ayniyat Muhasibi kadrolarının yer aldığı görülmektedir.

Hususî Kalem Müdürlüğü'nün görevleriyle ilgili olarak 20 Mayıs 1933 tarihli ve 2187 sayılı "Başvekâlet Teşkilât ve Vazifeleri Hakkında Kanun"un 4 üncü maddesinde, "Başvekilin emir ve tevdi ettiği hususatı ve şifre işlerini yapar" denilmektedir. Bu Kanun'a ekli kadro cetvelinde Hususî Kalem Müdürlüğü'nün, 6 nci derecede (1) Hususî Kalem Müdürü, 10 uncu derecede (1) Hususî Kalem Memuru ve 12 nci derecede (1) Hususî Kalem Daktilografi kadrosu bulunduğu görülmektedir.

2187 sayılı Kanun'un 10 uncu maddesinde, Hususî Kalem Müdürü'nün, Başbakanın inhası, yani teklifi ve Cumhurbaşkanının tasdiki; memurlarla kâtiplerin ise Müsteşarın teklifi ve Başbakanın tasdiki ile tayinlerinin yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

19 Nisan 1937 tarihli ve 3154 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"a ekli kadro cetvelinde Hususî Kalem Müdürlüğü'ne ait 5 inci derecede (1) Müdür, 9 uncu derecede (1) Şef, 10 uncu derecede (1) Memur ve 11 inci derecede (1) Memur kadrosu bulunmaktadır.

3154 sayılı Kanunu yürürlükten kaldıran 23 Haziran 1943 tarihli ve 4443 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"da, Hususî Kalem Müdürlüğü kadrosunun; 3 üncü derecede (1) Müdür; 8 inci derecede (1) Şef, 9 uncu derecede (1) Şifre Memuru, 10 uncu derecede (1) Memur ve 11 inci derecede (1) Memurdan meydana geldiği görülmektedir.

4443 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesi gereğince, Hususî Kalem Müdürü'nün tayini Başbakan'ın teklifi ve Cumhurbaşkanının onayı ile, diğer personelin tayinlerinin ise, Dairelerinin teklifi ve Başbakan'ın onayı ile yapılacağı belirtilmiştir.

13 Eylül 1946 tarihli ve 4952 sayılı Kanun, 4443 sayılı "Başbakanlık Kuruluşu Hakkındaki Kanun"a ek olarak çıkarılan 2 nci Kanundur. Bu Kanun ile 4443 sayılı Kanuna bağlı cetveldeki Özel Kalem Müdürlüğü kadrosuna 6 nci dereceden (1) Müşavirlik Büro Müdürlüğü ilâve edilmiştir.

Bilâhare, yukarıda zikredilen 4952 sayılı Kanunla Özel Kaleme verilen Müşavirlik Büro Müdürü kadrosu 06 Aralık 1948 tarihli ve 5261 sayılı "Başbakanlık Kuruluşu Hakkındaki 4443 sayılı Kanuna Bağlı Cetvele 4952 sayılı Kanunla Eklenen Kadroların Kaldırılması Hakkında Kanun" ile iptal edilmiştir.

09 Mart 1954 tarihli ve 6330 sayılı "Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun"a ekli kadro cetvelinde; Hususî Kalem Müdürlüğü'nün personel kadrosu; 3 üncü derecede (1) Müdür, 5 inci derecede (1) Müdür Muavini, 6 nci derecede (2) Devlet Vekilleri Hususî Kalem Müdürleri, 6 nci derecede (1) Şifre Şefi, 8 inci derecede (3) Şef, 9 uncu derecede (3) Memur, 10 uncu derecede (2) Memur, 11 inci derecede (2) Memur ve 4 üncü derecede (1) Mütercim'den müteşekkildir.

13 Kasım 1971 tarihli ve 7/3434 sayılı Kadro Kararnamesinde bu birimin adının “Özel Kalem Müdürlüğü”ne dönüştüğü ve 2 nci dereceden kadro ihdas edildiği görülmektedir.

Söz konusu birim, 27 Şubat 1982 tarihli ve 8/4334 sayılı “Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları Hakkında Kararname”de Özel Kalem Müdürlüğü olarak aynen geçmekte, ancak 08 Haziran 1984 tarihli ve 203 sayılı “Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ekindeki teşkilât cetvelinde yardımcı birimler bölümü içerisinde Özel Kalem Müdürlükleri şeklinde yer almaktadır.

3056 sayılı Kanunda değişiklik yapan 24.10.2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 36'ncı maddesiyle Özel Kalem Müdürlüklerinin görev ve yetkileri yeniden düzenlenmiş; Devlet Bakanlıkları Özel Kalem Müdürlükleri, Başbakan Yardımcılıkları Özel Kalem Müdürlükleri şeklinde düzenlenmiştir.

c- Görevleri

Özel Kalem Müdürlüklerine yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Kanunu'nun 30'ncü maddesi ile şu görevler verilmiştir:

- a) Resmi ve özel yazışmalarını yürütmek,
- b) Her türlü protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek,
- c) Ziyaret, davet, karşılama, uğurlama ve ağırlama, ulusal ve dini bayramlarla ilgili hizmetlerini düzenlemek, yürütmek ve diğer kuruluşlarla koordine etmek,
- d) Makam tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

d- Yöneticiler

Hayati

Önceki Görevi: TBMM Riyaseti Kalem-i Mahsûs Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Kalem-i Mahsus Müdürü (Ek Görev)
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 01.03.1921 / 6-219

Cavit [Ekin]

Önceki Görevi: Diyarbakır Vilayeti Tahrirat Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Kalem-i Mahsus Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 01.09.1923 / –

Necmeddin Sahir [Sılan]

Önceki Görevi: TBMM Evrak ve Tahrirat Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 29.10.1923 / –

Vedid Uzgören

Önceki Görevi: Dışişleri Bakanlığı Personeli
Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 09.04.1931 / –

Baki Sedes

Önceki Görevi: İş Bankası Genel Sekreteri
Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 12.11.1937 / –

Vedid Uzgören

Önceki Görevi: Anadolu Ajansı İstanbul Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 07.08.1944 / 20517

Fuat Bayramoğlu

Önceki Görevi: Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü Etüd Heyeti Azası
Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdürü V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.10.1944 / 6-582

Vedid Uzgören

Önceki Görevi: Dışişleri Bakanlığı Personeli
Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 09.08.1946 / –

Âdil Derinsu

Önceki Görevi: Dışişleri Bakanlığı Ortaelçilik Müsteşarı
Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 27.09.1947 / 21333

Basri Aktaş

Önceki Görevi: –

Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdürü
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 08.06.1950 / 23404
 Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdürü
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 25.06.1953 / 26118

Muzaffer Ersü

Önceki Görevi: Emniyet Umum Müdür Muavini
 Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdürü
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.05.1954 / 26902

Mithat Uler

Önceki Görevi: Güverte Albayı
 Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdür V.
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 09.05.1959 / 4-11609

Arif Özgen

Önceki Görevi: Aydın Valisi
 Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdür V.
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.08.1959 / 31399

Rifat Baykal

Önceki Görevi: Yüzbaşı
 Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdür V.
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 30.05.1960 / 2

Necdet Calp

Önceki Görevi: Mülkiye Müfettişi
 Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdür V.
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.10.1960 / 3577

Aydın Alacakaptan

Önceki Görevi: Dışişleri Bakanlığı Personeli
 Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdür V.
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 11.09.1965 / 7700

Muammer Ekonom

Önceki Görevi: İmar ve İskân Bakanlığı Bölge Plânlama Dairesi Personeli
 Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdürü
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 24.02.1966 / 4088

Güner Öztekin

Önceki Görevi: Dışişleri Bakanlığı Meslek Memuru
 Tayin Edildiği Görev: Hususi Kalem Müdürü
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 26.04.1971 / 9287

Saip Sungurtekin

Önceki Görevi: Dışişleri Bakanlığı Milletlerarası Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü Savunma Plânlaması Daire Başkan V.
 Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdür V.
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.08.1972 / 11175

Remzi Özen

Önceki Görevi: –
 Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdürü
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 21.06.1977 / 18425

İlhan Ersen

Önceki Görevi: –
 Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdür V.
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.04.1978 / 2914

Tevfik Ertürk

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
 Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdür V.
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 13.09.1981 / –

Sevgi Gülkaya

Önceki Görevi: Şef
 Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdür V.
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 18.09.1987 / 16736

Fevzi İşbaşıaran

Önceki Görevi: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müşaviri
 Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdür V.
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 15.01.1988 / 02425

Halis Çınar

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
 Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdür V.
 Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 03.10.1990 / 26981

Cengiz Sanay

Önceki Görevi: Dışişleri Bakanlığı Pekin Büyükelçiliği Eski Müsteşarı
Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 10.12.1991 / 24871

Akın İstanbulluoğlu

Önceki Görevi: Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracat Genel Müdürlüğü Şube Müdürü
Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdür V.
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 14.07.1993 / 08850

Mehmet Karaman

Önceki Görevi: Başbakan Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdürü (Yürütme)
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 16.07.1996 / –

Sema Erdem

Önceki Görevi: Başbakan Başmüşaviri
Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdürü (Yürütme)
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 01.08.1997 / –

Zeynel A.Yeşilay

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdürü (Yürütme)
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 05.11.1997 / –

Hüseyin Avni Karslıoğlu

Önceki Görevi: Dışişleri Bakanlığı - Başkatip
Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdürü (Yürütme)
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 19.11.2002 / 5025

Hikmet N. Bulduk

Önceki Görevi: –
Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 26.03.2003 / –

Yunus Emre Karaosmanoğlu

Önceki Görevi: Başbakanlık Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdürü
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 04.02.2008 / 1386

Dr. Hasan Doğan

Önceki Görevi: Başbakan Müşaviri
Tayin Edildiği Görev: Özel Kalem Müdürü - Başbakan Başmüşaviri
Tayin Yazısının Tarih ve Sayısı: 20.05.2008 / 5908

BAŞBAKANLIK

- A. ANA HİZMET BİRİMLERİ
- B. DANIŞMA VE DENETİM BİRİMLERİ
- C. YARDIMCI BİRİMLER
- D. KANUNLA KURULAN SEKRETERLİKLER VE KURULLAR

KANUNLA KURULAN SEKRETERLİKLER VE KURULLAR

Tanıtma Fonu Genel Sekreterliği

Küçükleri Muzır Neşriyattan

Koruma Kurulu Sekreterliği

Ekonomi Koordinasyon Kurulu

Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu

Kamu Görevlileri Etik Kurulu

1

TANITMA FONU GENEL SEKRETERLİĞİ

a- Kuruluş Amacı

Tanıtma Fonu, ülkemizi yurt içinde ve yurt dışında çeşitli yönleriyle tanıtmakla görevli kuruluşların kaynaklarının artırılması, Türk kültür varlığının yayılmasının sağlanması, milletlerarası kamuoyunun ülkemizin menfaatleri istikametinde yönlendirilmesi, kamu diplomasisi faaliyetlerinin desteklenmesi ve Devlet arşiv hizmetlerinin müessir hale getirilmesi amacı ile kurulmuştur.

b- Tarihi Gelişimi Ve İnsan Kaynakları

Tanıtma Fonu 10.06.1985 tarihli ve 3230 sayılı "Tanıtma Fonu Teşkilî ile 11.07.1939 tarihli ve 3670 sayılı Milli Piyango Teşkilîne Dair Kanunun 4'üncü Maddesine Bir Bent Eklenmesi Hakkında Kanun" ile kurulmuştur.

Tanıtma Fonu, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde ve Başbakanın emrinde oluşturulmuştur. 30/9/2004 tarihli ve 13296 sayılı Başbakan Onayı ile yürürlüğe konulan Tanıtma Fonu Kurulunun Teşkilî ile Çalışma ve Harcama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, 13/02/2014 tarihli ve 235 sayılı Başbakanlık Makam Olur'una istinaden yapılan düzenleme ile yürürlükten kaldırılmış ve bu Yönetmelik düzenlemesi ile Kurul Sekreterliği Genel Sekreterliğe dönüştürülmüştür.

c- Tanıtma Fonu Kurulu

Kurul, Başbakan veya görevlendireceği bir Başbakan Yardımcısı veya Bakan başkanlığında; Başbakanlık, Dışişleri Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığından birer müsteşar yardımcısı ile Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürü ve Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürünün katılımlarıyla toplam altı üyeden teşekkül eder.

Zorunlu hallerde bakanlık ve kurumlar, toplantılarda en üst amirleri tarafından görevlendirilen diğer kişilerce de temsil edilebilirler.

T.C. BAŞBAKANLIK TANITMA FONU

d- Tanıtma Fonu Kurulunun Görevleri ve Başvuru

Kurul, tüm resmi kurum ve kuruluşlar ile yerli veya yabancı gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından yapılan müracaatlar kapsamında; gündeme alınan projeleri incelemek, gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlara incelemek ve bu incelemeler neticesinde uygun gördüklerini kabul edip uygun görmediklerini reddetmekle ve Kurula yapılacak başvurularla ilgili usul ve esasları belirlemekle görevli ve yetkilidir. Kabul edilen projeler için yapılacak mali destek miktarı Kurulca tespit edilir. Yapılan denetlemeler neticesinde proje dokümanına ve Kurul kararlarına uygun olarak gerçekleştirilmediği tespit edilen projeler için; somut olaya göre yapılan yardım/tahsis meblağlarının tamamının veya bir kısmının ödenmemesine, gerektiğinde ödenmiş meblağların geri alınmasına karar vermek, Kurulun yetkisindedir.

Tanıtma Fonu Kurulunda görüşülmek üzere yapılacak olan başvurularda konularına göre ilgili Tanıtma Fonu Temsilciliklerinin bulunduğu kamu kurumlarına müracaat edilmesi gerekmektedir. Bu amaçla, yurtdışında gerçekleştirilecek projeler için (proje sahibi yurtdışında ise ilgili dış temsilcilik kanalıyla) Dışişleri Bakanlığı'na, belgesel projeleri için TRT Kurumu Genel Müdürlüğü'ne, Kamu diplomasisine ilişkin projeler ile basın ve yayın projeleri için Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü'ne, bunlar dışında kalan projeler için ise Kültür ve Turizm Bakanlığı'na müracaat yapılır. Genel Sekreterliğe de doğrudan başvuru kabul edilmektedir. Bu durumda Kurulca destek sağlandığı takdirde; takip ve denetimi için ilgili Fon Temsilciliği ve/veya kamu kurumu, Kurulca görevlendirilir.

e- Sekretarya

Fonun sekretarya hizmetlerini Başbakanlığa bağlı Genel Sekreterlik yürütür. Bu kapsamda Genel Sekreterlikte; Muhasebe Birimi, Proje Birimi ile İdari İşler ve Personel Birimleri oluşturulmuştur. Genel Sekreterlikte, Genel Sekreter dışında yeteri kadar uzman personel ile idari ve yardımcı personel görevlendirilir. Birim Sorumlularını ve birimlerde görev yapacak personeli belirlemeye, Genel Sekreter yetkilidir. Genel Sekreterliğin personel ihtiyacı, Genel Sekreterliğin talebi üzerine Başbakanlık tarafından karşılanır.

Genel Sekreter, Fon Temsilcilikleri aracılığıyla veya doğrudan kendisine intikal eden proje başvurularını incelemek ve usul ve esaslara uygun olanları Kurul gündemine almak, Fon Temsilcilikleri ile koordinasyonu sağlamak, Kurul gündemine alınıp kabul edilen projelere, uygun görülen yardım/taahsis tutarlarının aktarılabilmesi için ilgili bankalarda Tanıtma Fonu adına (kullanma yetki ve sorumluluğunun ilgili temsilciliklere ait olacağı) hesaplar açtırmak ve ilgili Fon Temsilcilikleriyle ve (Fon Temsilciliği bulunmayan kamu kurumlarında) proje sahibi kamu kurumlarıyla yetki ve sorumlulukları belirlemeye yönelik protokoller yapma görevlerini yerini getirir.

Destek sağlanan projelerin denetimi esas olarak belge üzerinden olmakla birlikte, Genel Sekreterlik, gerek görüldüğü hallerde projelerin başvuru belgelerinde belirtilen hususlara uygun olarak gerçekleşip gerçekleşmediğini denetleyerek raporlamak üzere Genel Sekreterlikten personel görevlendirebilir veya ilgili Temsilciliklerden personel görevlendirmelerini talep edebilir.

f- Kurulun Toplanması ve Harcama Yetkisi

Kurul, Başkanın çağırısı üzerine toplanır. Kurulun toplantı sayısı yılda dört defadan az olamaz. Kurul, en az dört üye ile toplanır ve kararlar, katılanların oy çokluğu ile alınır.

Oyların eşit olması halinde Başkanın oyu doğrultusunda karar alınmış sayılır.

Kurul Kararları arasında yer alan; projelere tahsisat ve ek tahsisat yapılmasına ilişkin hükümler, Başbakanın onayını

müteakip; projelere tahsisat ve ek tahsisat yapılmasına ilişkin olmayan hükümler ise Kurul Kararlarının tekemmül etmesini müteakip yürürlüğe girer.

Başbakanın başkanlık ettiği toplantılarda alınan kararlar için ayrıca Başbakan Onayı aranmaz. Kurulca kararlaştırılan yardımlar ve tahsisler, belirtilen amaçlar çerçevesinde Başbakanın onayı ile yapılır.

2

KÜÇÜKLERİ MUZIR NEŞRİYATTAN KORUMA KURULU SEKRETERLİĞİ

a- Kuruluş Amacı

Fiziki ve ruhi gelişmeleri henüz tamamlanmamış olan 18 yaşından küçükleri zararlı yayınlardan korumak üzere kurulmuştur.

b- Tarihi Gelişimi

Ülkemizde küçüklerin muzır neşriyattan korunması ilk kez Atatürk döneminde 1117 sayılı 21.06.1927 tarihli Kanunla gündeme gelmiştir. İlk olarak Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Kurul 8 kişiden oluşmakta ve sekretarya görevi Talim ve Terbiye Dairesi tarafından yerine getirilmekteydi. 06.03.1986 tarihli ve 3266 sayılı Kanunla yeni bir düzenlemeye gidilerek Kurul Başbakanlık bünyesine alınmış ve üye sayısı 11'e çıkartılmıştır. Daha sonra 3445 sayılı Kanun ile para cezalarının hafifletilmesiyle birlikte 1117 sayılı Kanunun Ek-2'nci maddesinin metni genişletilmiştir.

Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu'nun yapısı 3266 sayılı Kanun ile 1117 sayılı Kanunda yapılan değişiklikler sonucu oluşturulmuş, Kurulun çalışma usul ve esasları sekretarya hizmetlerinin ne surette yerine getirileceği 01 Mayıs 1986 tarihinde çıkartılan yönetmelikle belirlenmiştir.

c- Görevleri

Kurulun görevlerini iki ana başlık altında özetlemek mümkündür:

1- Ülkemizde basılmış olan süreli ve süresiz tüm basılı eserleri incelemek, bu eserlerden 1 aya ve daha uzun süreli olanlarda ilgili 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yer alan Türk Milli Eğitiminin Genel Amaç ve Temel ilkelerini göz önüne alarak inceleyip 18 yaşından

küçük olanların maneviyatı üzerinde muzır tesir yapacak mahiyette olanlarla ilgili olarak muzır kararı vererek yasal sınırlamalarla satışa sunulması için gerekli tedbiri almak,

2- Türk Ceza Kanunu'nun 426, 427, 428 inci maddelerinde tanımlanan ve 1117 sayılı Kanunla Ek -2 inci maddesindeki suçlarla ilgili Resmi Bilirkişilik yapmak,

Her nevi kitap, gazete, risale, mecmua, varaka, makale, ilan, resim, tasvir, plak, afiş, pankart, televizyon ve teyp bantları, fotoğraf, sinema veya projeksiyon filmleri ve kompakt disk, atari, seks malzemeleri gibi materyallerin halkın ar ve haya duygularını inciten veya cinsi arzuları tahrik ve istismar nitelikte genel ahlaka aykırı olup olmadıkları hususunda müstehcenlik yönünden rapor düzenlemek.

Kurul, üye sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır.

Kurulun sekretarya hizmetleri sürekli çalışma halinde olan Genel Sekreter, Hukuk Müşaviri, Şube Müdürü, Araştırmacı, Basın Halkla İlişkiler Müşaviri ve diğer personel tarafından yerine getirilir.

3

EKONOMİ KOORDİNASYON KURULU

a- Kuruluş Amacı

2008 yılında ortaya çıkan küresel ekonomik krizin etkilerini azaltmak ve ekonomi yönetiminde eşgüdümü sağlamak üzere Ekonomi Koordinasyon Kurulu (EKK) kurulmuştur.

Kurul, 18.02.2009 tarihinde kabul edilen 5838 sayılı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile 3056 sayılı "Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun"da yapılan değişiklikle kurulmuştur.

b- Görevleri

Ekonomi Koordinasyon Kuruluna yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Kanunu'nun Ek 9'ncu maddesi ile şu görevler verilmiştir:

a) Ekonomik istikrarla ilgili gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek.

b) Para, kredi, finans, maliye, borçlanma, gelirler ve diğer ekonomi politikaları ile plan ve programların tespitinde, uygulanmasında ve güncelleştirilmesinde koordinasyonu sağlamak.

c) Küresel ve ulusal ekonomi ile ilgili gelişmeleri izlemek, değerlendirmek, gerektiğinde araştırmalar yapmak veya yaptırmak.

ç) Ekonomik güvenlik ve ekonomik savunmaya ilişkin ilke ve esasların tespitinde, uygulanmasında ve güncelleştirilmesinde koordinasyonu sağlamak.

d) Gerektiğinde, gelir azaltıcı veya harcama artırıcı önerileri değerlendirmek, uygun görülenler hakkında etki analizlerini yapmak veya yaptırmak.

e) Devlet yardımları politikalarının tespitinde, uygulanmasında ve güncelleştirilmesinde koordinasyonu sağlamak.

f) Kurul kararlarının uygulama süreçlerini izlemek, değerlendirmek; sonuçları ilgili bakanlık, kamu kurum ve kuruluşlarına bildirmek ve Başbakana sunmak.

Kurul ayrıca, görev alanına giren konularla ilgili her türlü bilgi ve veriyi, bakanlıklar ve kamu kurum ve kuruluşlarından isteme yetkisine sahiptir.

c- Kurulun Toplanması

Kurul, Başbakanın belirleyeceği bakanlardan oluşur. Kurul üyesi Başbakan Yardımcısı, Kurula başkanlık eder.

Ekonomi Koordinasyon Kurulu toplantılarına konuyla ilgili bakanlar ve kamu görevlileri ile özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin temsilcileri davet edilebilir.

4

BİLGİ EDİNME DEĞERLENDİRME KURULU

a- Kuruluş Amacı

Demokratik ve şeffaf yönetim anlayışının gereği olan eşitlik, tarafsızlık, açıklık ve hesap verilebilirlik ilkelerinin kamu yönetiminde yaygınlaşması ve yerleşmesine katkıda bulunmak amacıyla kurulmuştur.

b- Kurulun Toplanması

Kurul; bir üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idari görevlerde çalışan hakimler arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek dokuz üyeden oluşur.

Kurul Başkanı, kurul üyelerince kendi aralarından seçilir. Kurul, en az ayda bir defa ve ihtiyaç duyulduğu her zaman Başkanın çağrısı üzerine toplanır. Kurul üyelerinin görev süreleri dört yıldır. Görev süresi sona erenler yeniden seçilebilirler. Görev süresi dolmadan görevinden ayrılan üyenin yerine aynı usule göre seçilen üye, yerine seçildiği üyenin görev süresini tamamlar. Yeni seçilen Kurul göreve başlayıncaya kadar önceki Kurul görevine devam eder.

Kurul, belirleyeceği konularda komisyonlar ve çalışma grupları kurabilir; ayrıca gerekli gördüğü takdirde, ilgili Bakanlık ile diğer kurum ve kuruluşların ve sivil toplum örgütlerinin temsilcilerini bilgi almak üzere toplantılarına katılmaya davet edebilir. Kurulun sekretarya hizmetleri Başbakanlık Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

c- Kurula Yapılacak Başvurular

Bilgi edinme istemi reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde Kurula itiraz edebilir. İtiraz yazılı olarak yapılır. Kurul, bu konudaki kararını otuz iş günü içinde verir.

4982 sayılı Kanunda belirtilen süreler içinde, kurum ve kuruluşlar tarafından başvuru sahibine olumlu veya olumsuz herhangi bir cevap verilmemesi halinde başvuru, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 10 uncu maddesi uyarınca altmış günün geçmesiyle reddedilmiş sayılır. Bu durumda başvurusu reddedilmiş sayılan başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce dava açma süresinin başladığı tarihten itibaren on beş gün içinde Kurula yazılı olarak itiraz edebilir. Kurul, bu konudaki kararını otuz iş günü içinde verir. Kurula itiraz, başvuru sahibinin idari yargıya başvurma süresini durdurur.

Türkiye'de ikamet eden yabancılar ile Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerinden yararlanırlar. Bu kapsamdaki başvurular Türkçe olarak yapılır. Karşılıklılık ilkesi kapsamında bulunan ülkeler Dışişleri Bakanlığı'nca Resmi Gazetede ilan edilir.

Başvuru sahiplerinin Kurula başvurularını yazılı olarak ve posta yolu ile yapmaları ve itiraz dilekçelerine itiraz edilen Kuruma yapılmış bilgi edinme başvurusuna dair dilekçe sureti ile olması durumunda söz konusu Kurumdan gelmiş cevabi yazı suretinin eklenmesi gerekmektedir. Elektronik posta ya da faks yoluyla yapılan başvurular ile gerekli evrak suretleri eklenmemiş başvurular işleme konulmamaktadır. Gerekli hallerde başvuru sahibine ulaşılabilmesi amacıyla itiraz dilekçelerinde telefon numaralarına yer verilmesinde fayda bulunmaktadır.

5

KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU

a- Kuruluş Amacı

25.05.2004 tarihli ve 5176 sayılı Kanunla; kamu görevlilerinin uymaları gereken saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme gibi etik davranış ilkelerini belirlemek ve uygulamayı gözetmek üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulu kurulmuştur.

Genel bütçeye dahil daireler, özel bütçeli daireler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeli kuruluşlar, mahalli idareler ve bunların birlikleri, kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurul, üst kurul, kurum, enstitü, teşebbüs, teşekkül, fon ve sair adlarla kurulmuş olan bütün kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan; yönetim ve denetim kurulu ile kurul, üst kurul başkan ve üyeleri dahil tüm personeli kapsamaktadır.

Ancak; Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri ve yargı mensupları ile üniversiteler kanun kapsamı dışında tutulmuştur.

b- Kurulun Görev ve Yetkileri

Kamu görevlilerinin görevlerini yürütürken uymaları gereken etik davranış ilkelerini, hazırlayacağı yönetmeliklerle belirlemek,

Etik davranış ilkelerinin ihlal edildiği iddiasıyla re'sen veya yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmayı yaparak sonucu ilgili makama bildirmek,

Kamuda etik kültürünü yerleştirmek üzere çalışmalar yapmak veya yaptırmak ve bu konuda yapılacak çalışmalara destek olmakla görevli ve yetkilidir.

c- Kurul Üyelerinin Seçimi ve Çalışma Usulü

Bakanlık görevi yapmış olanlar arasından bir üye,

İl belediye başkanlığı yapmış olanlar arasından bir üye,

Yargıtay, Danıştay, Sayıştay üyeliği görevlerinden emekliye ayrılanlar arasından üç üye,

Müsteşarlık, büyükelçilik, valilik, bağımsız ve düzenleyici kurul başkanlığı görevlerinde bulunmuş veya bu görevlerden emekliye ayrılanlar arasından üç üye,

Üniversitelerde rektörlük veya dekanlık görevlerinde bulunmuş öğretim üyeleri veya bunların emeklileri arasından iki üye,

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında en üst kademe yöneticiliği yapmış olanlar arasından bir üye, olmak üzere toplam on bir üyeden oluşan Kamu Görevlileri Etik Kurulu; Başbakanlık bünyesinde oluşturulmuştur.

Üyelerin görev süresi dört yıldır.

Başkanın daveti üzerine ayda 4 defa, en az 6 üyeyle toplanır.

Salt çoğunluk yöntemiyle karar verir.

Arka arkaya en az üç toplantıya veya bir yıl içinde toplam on toplantıya katılmayan üye istifa etmiş sayılır.

Kurul'un sekretarya hizmetleri Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilmektedir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Akgündüz, Ahmet: Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlilleri. İstanbul, Fey Vakfı, 1990. 1.c.
- Anayasa (son değişikliklerle). Ankara, Başbakanlık Basımevi, 2001.
- Atatürk, Mustafa Kemal: Nutuk. Ankara, Milli Eğitim Basımevi, 1987. 2 c.
- Başbakanlar. www.basbakanlik.gov.tr
- Başbakanlar. www.tbmm.gov.tr
- Başbakanlık Merkez Teşkilâtı (Tarihçe ve Mevzuat) Ankara, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1995. 2 c.
- Başbakanlık Merkez Teşkilâtı Görev Bölümü ve Çalışma Esasları Talimatı. Ankara, Başbakanlık Organizasyon ve Metot Dairesi Başkanlığı, 1976.
- Başbakanlık Merkez Ünitelerinin Görev Yetki ve Sorumluluk Rehberi. Ankara, Başbakanlık Organizasyon ve Metot Daire Başkanlığı, 1976.
- Başbakanlık Merkez Ünitelerinin Görevleri. Ankara, Başbakanlık Organizasyon ve Metot Dairesi Başkanlığı, 1976.
- Başvekil, Başvekalet. Türk Ansiklopedisi, 5. c., 390. s.
- Cumhuriyet Döneminde Başbakanlığın Kuruluş ve Teşkilatlanmasının Tarihsel Gelişimi / Hazırlayan: Bilge Ünal. Ankara, Başbakanlık, 1987. (Uzmanlık Tezi)
- Cumhuriyetten Günümüze Başbakanlık. www.basbakanlik.gov.tr
- Demiral, Cafer: Türkiye'nin 42 Hükümeti (25 Nisan 1920 – 15 Nisan 1973). Ankara, Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı, 1973.
- Deny, J.: "Sadrazam". İslâm Ansiklopedisi. İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1966. 10. c.
- Günümüz Türkiye'sinde Kim Kimdir = Who is Who in Turkey 1990-1992. 4. bsk. İstanbul, 1992.
- Günümüz Türkiye'sinde Kim Kimdir = Who's Who in Turkey 2002. 8. bsk. İstanbul, 2002.
- Hükümetler ve Programları / Hazırlayanlar: Nuran Dağlı, Belma Aktürk. Ankara. TBMM Kütüphane-
- Dokümantasyon ve Tercüme Müdürlüğü, 1988. 3 c.
- İpşirli, Mehmet: «Babiâli». Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 1991. 4. c.
- İslâm Ansiklopedisi. İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1978-1988. 13 c.
- Koçi Bey: Koçi Bey Risalesi / Sadeleştiren: Zuhuri Danişman. Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1985.
- Meydan Larousse Büyük Lûgat ve Ansiklopedi İstanbul. Meydan Yayınevi, 1981. 12 c.
- Milliyet Büyük Ansiklopedi. İstanbul, Milliyet Yayınları, 1990. 15 c.
- Milli Egemenlik ve TBMM, TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, No:33, Nural Matbaacılık, Ankara-1987.
- Mumcu, Ahmet: Divân-ı Humâyûn. 2. bsk. Ankara, Birey ve Toplum Yayınları, 1986.
- Özdemir, Hüseyin: Osmanlı Devletinde Bürokrasi. İstanbul, Okumuşadam Yay., 2001.
- Özer, M. Akif: "Türk Kamu Yönetiminde Merkezileşme Olgusu ve Başbakanlık Örgütü". Kamu-İş İş Hukuku ve İktisat Dergisi, 5 (1), Temmuz 1999, 129-161. ss.
- Shaw, Stanford J.: Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye. İstanbul, e yayınları, 1983. 2 c.
- T.C. Resmi Gazete
- TBMM Tutanak Dergisi
- Türk Ansiklopedisi. İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1981-1984. 28,33 c.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Kuruluşundan Günümüze Hükümetler, Ankara, Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü, 1998.
- Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnamesi 1927-1928. [y.y.]. Matbuat Müdüriyyet-i Umumiyyesi, 1928.
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri. Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1978-1980. 2 c.
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri. www.tbmm.gov.tr
- Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. İstanbul, 1988-2013.5,8, 28,29,31,33,34 c.
- Türk Parlamento Tarihi, Milli Mücadele ve TBMM, I. Dönem, 1919-1923, III.c.,TBMM Vakfı Yayınları, Ankara-1995.
- Türk Parlamento Tarihi, TBMM, II. Dönem, 1923-1927, III.c.,TBMM Vakfı Yayınları , Ankara-1995.
- Türk Parlamento Tarihi, TBMM, III. Dönem, 1927-1931, III.c.,TBMM Vakfı Yayınları, Ankara-1995.
- Türk Parlamento Tarihi, TBMM, IV. Dönem, 1931-1935, II.c.,TBMM Vakfı Yayınları, Ankara-1996.
- Türk Parlamento Tarihi, TBMM, V. Dönem, 1935-1939, II.c.,TBMM Vakfı Yayınları, Ankara-2001.
- Türk Parlamento Tarihi, TBMM, VI. Dönem, 1939-1933, V.c.,TBMM Vakfı Yayınları, Ankara-2007
- Türk Parlamento Tarihi, TBMM, IX. Dönem, 1950-1954, VII.c.,TBMM Vakfı Yayınları, Ankara-1998.
- Türk Parlamento Tarihi, TBMM, X. Dönem, 1954-1957, II.c.,TBMM Vakfı Yayınları, Ankara-2000.
- Türk Parlamento Tarihi, Cumhuriyet Senatosu Üyelerinin Özgeçmişleri, I. c., 1961-1966, TBMM Vakfı Yayınları, Ankara-1998.
- Türk Parlamento Tarihi, Cumhuriyet Senatosu Üyelerinin Özgeçmişleri, II. c., 1966-1980, TBMM Vakfı Yayınları, Ankara-1999.
- Uğur, Ahmet: Osmanlı Siyasetnameleri, [y.y.]. Kültür ve Sanat Yayınları, [t.y.]
- Uzunçarşılı, İ. Hakkı: Osmanlı Devlet Teşkilâtına Medhal. Ankara, Türk Tarih Kurumu, 1970.
- Uzunçarşılı, İ. Hakkı: Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilâtı. Ankara, 1948.
- www.biyografi.net
- www.ismetinonu.org.tr
- www.kimkimdir.gen.tr
- Yeni Mülkiye Tarihi ve Mülkiyeliler / Hazırlayan: Mücellidoğlu Ali Çankaya. Ankara, Mars Matbaası, 1969. 8 c.